

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

KLASA: 001-02/10-03/1
URBROJ: 326-01-10-3
Zagreb, 23. lipnja 2010.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno:	28-06-2010		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/10-09/30		Org. jed.
			65
Uredbeni broj:	56-10-01	Pril.	Vrij.
		1	CD

HRVATSKI SABOR
n/p Luka Bebić, predsjednik
Trg sv. Marka 6
10000 Zagreb

**Predmet: Godišnje izvješće za 2009. Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga
-dostavlja se-**

Poštovani,

u skladu s odredbom članka 21. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ br. 140/05), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga dužna je jednom godišnje, za proteklu kalendarsku godinu, podnijeti Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru izvješće o svom radu i stanju financijskih institucija i tržišta koje ulaze u njezin djelokrug i nadležnost.

Postupajući po navedenoj odredbi, u prilogu Vam dostavljamo Godišnje izvješće za 2009. godinu.

S poštovanjem,

Predsjednik Uprave

Ante Samodol

U prilogu:

1. Godišnje izvješće Agencije za 2009.
2. CD s Godišnjim izvješćem Agencije za 2009.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

*Godišnje
izvješće
2009.*

*Hrvatska agencija
za nadzor financijskih usluga*

Lipanj 2010.

Poštovani,

ovo je četvrto godišnje izvješće Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (Agencije), koje je ujedno najopsežniji prikaz svih događaja, regulatornih aktivnosti i rezultata supervizije nebankovnog financijskog sektora u Republici Hrvatskoj.

Događaji koji su obilježili 2009. godinu u nebankovnom financijskom sektoru uglavnom su povezani s globalnom krizom tržišta kapitala iz 2008. godine. Osim pada redovnog prometa na Zagrebačkoj burzi i tek laganog oporavka indeksa Crobex, 2009. ostat će upamćena kako po padu ukupne imovine tako i po gubitku investicijskih (brokerskih) društava.

Ipak, zbog laganog oporavka tržišta kapitala došlo je i do povećanja neto imovine otvorenih investicijskih fondova (21%) i neto imovine obveznih mirovinskih fondova (29,5%).

Na tržištu osiguranja zabilježen je lagani pad zaračunate bruto premije (2,8%) u odnosu na proteklu godinu, a ukupni je financijski rezultat poslovanja osiguranja i reosiguranja pozitivan.

Tržište leasinga u 2009. zabilježilo je pad vrijednosti novozaključenih ugovora (47%), a primjetan je bio i pad ukupne imovine leasing društava (4,3%). Financijski rezultat poslovanja ukupne leasing industrije bio je negativan (642 milijuna kuna).

Imovina factoring društava se povećala (10%), a dominirali su poslovi factoringa s pravom regresa (83%).

Regulatorne aktivnosti u 2009. dominantno su povezane s primjenom Zakona o tržištu kapitala i s njime povezanim podzakonskim aktima.

U postupcima licenciranja izdane su suglasnosti (16) za uprave investicijskih društva, odobrenja za rad (28) brokerima i investicijskim savjetnicima, ali i oduzeta odobrenja za rad iz administrativnih razloga (58). Uz postupke odobrenja prospekta izdanja (6) i uvrštenja na burzu (11) odobreno je osnivanje novih otvorenih investicijskih fondova (11).

U prošloj je godini Agencija izdala jednu dozvolu za novo društvo za osiguranje i brojna ovlaštenja za poslove zastupanja u osiguranju (1.850).

Tijekom 2009. nije bilo osnivanja novih leasing društava, a u postupku usklađenja poslovanja sudjelovalo je 13 društava.

Nadzor i supervizija na tržištu kapitala rezultirali su nizom otvorenih predmeta (512). Agencija je tijekom 2009. podnijela kaznene prijave (4) i optužne prijedloge (8) iz područja tržišta kapitala. Također su obavljani neposredni nadzori nad društvima za upravljanje investicijskim fondovima (10) te nad sva četiri društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima.

Protekle je godine Agencija provela postupke nadzora nad društvima za osiguranje i reosiguranje (22), a rezultat su nadzora optužni prijedlozi (38). Obavljeni su i neposredni nadzori nad leasing društvima (10) te je pokrenut jedan optužni prijedlog.

Aktivnosti Agencije i suradnja s drugim institucijama rezultirali su krajem 2009. potpisivanjem Multilateralnog memoranduma o razumijevanju s članicama Međunarodne organizacije regulatora tržišta kapitala (IOSCO), a aktivno sudjelovanje zaposlenika Agencije u procesu pregovora o pristupanju EU doprinijelo je pravovremenom zatvaranju Poglavlja 9. – Financijske usluge.

Agencija je tijekom 2009. aktivno surađivala i razmjenjivala podatke s institucijama kao što su HNB, Ministarstvo financija – Porezna uprava, DORH, Ured za sprječavanje pranja novca i Financijski inspektorat.

Posebno želim istaknuti aktivnu ulogu Agencije u zaštiti korisnika financijskih usluga i u procesu njihove edukacije o financijskim proizvodima i uslugama.

Financijska stabilnost i imovina nebankovnog sektora unatoč nepovoljnim kretanjima u realnom i ukupnom financijskom sektoru u 2009. nije ugrožena. Broj subjekata nadzora nije se naime mijenjao uslijed nesolventnosti ili prisilnih likvidacija, a imovina pod upravljanjem povećala se u odnosu na 2008. godinu (11%). Udio imovine nebankovnog sektora u ukupnoj imovini financijskog sektora ostao je isti (23%), a udio imovine u BDP iznosio je oko 35%.

Institucionalna i financijska neovisnost Agencije jamči nam nesmetanu primjenu zakonskih ovlasti na sve subjekte nadzora neovisno o njihovu stvarnom vlasništvu, financijskoj moći ili političkim preferencijama.

Zahvaljujući odgovornom i predanom radu mojih kolega, smatram kako je Agencija u 2009. iskoristila sve zakonske ovlasti u regulativi i nadzoru te ispunila svoje ciljeve, o čemu svjedoči i ovo godišnje izvješće.

Zagreb, lipanj 2010.

Ante Samodol

Predsjednik Uprave

Sadržaj

1. TRŽIŠTE KAPITALA	1
Investicijska društva	7
Prihodi s osnove pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti za 2009. godinu	7
Bilanca investicijskih društava	8
Regulatorne aktivnosti	10
Licenciranje	13
Prospekti izdanja i uvrštenja	15
Prekršaji i mišljenja	16
Preuzimanje dioničkih društava	16
Nadzor nad tržištem kapitala	17
Kontinuirani nadzor	17
Neposredni nadzor	19
2. INVESTICIJSKI FONDOVI	21
Otvoreni investicijski fondovi	22
Zatvoreni investicijski fondovi	26
Društva za upravljanje investicijskim fondovima	28
Investicijski fondovi osnovani posebnim zakonima	32
Regulatorne aktivnosti	33
Licenciranje	34
Nadzor nad investicijskim fondovima	35
3. MIROVINSKI FONDOVI	39
Obvezni mirovinski fondovi	40
Društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom	47
Dobrovoljni mirovinski fondovi	49
Društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima	56
Regulatorne aktivnosti i licenciranje	59
Nadzor nad mirovinskim fondovima	60
4. TRŽIŠTE OSIGURANJA	63
Opis tržišta	65
Zaračunata bruto premija	68
Likvidirane štete	75
Struktura aktive	75
Struktura pasive	78
Financijski rezultat poslovanja	79
Tehničke pričuve	81
Ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve	82
Ulaganja imovine za pokriće matematičke pričuve	83
Adekvatnost kapitala	84
Pokazatelji u djelatnosti osiguranja	86

Regulatorne aktivnosti	87
Zakonodavni okvir	87
Licenciranje	88
Nadzor nad poslovanjem tržišta osiguranja	89
Neposredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i društava za reosiguranje	89
Hrvatski ured za osiguranje	91
Garancijski fond	91
Redovita djelatnost Ureda	93
Hrvatski nuklearni POOL gospodarsko interesno udruženje	94
Bilanca	94
Račun dobiti i gubitka	95
5. MIROVINSKA OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA	97
Opis tržišta	98
Bilanca stanja	98
Račun dobiti i gubitka	99
6. LEASING	103
Opis tržišta	105
Struktura aktive	108
Struktura pasive	110
Kapital i rezerve	111
Obveze	113
Financijski rezultat poslovanja	114
Struktura portfelja djelatnosti leasinga po razdobljima	119
Struktura portfelja djelatnosti leasinga prema objektima leasinga	123
Indeksi koncentracije u djelatnosti leasinga u RH	126
Statički pokazatelji djelatnosti leasinga	128
Pokazatelji likvidnosti	128
Pokazatelji financijske stabilnosti	128
Pokazatelji zaduženosti	128
Pokazatelji aktivnosti	129
Pokazatelji rentabilnosti (profitabilnosti)	129
Regulatorne aktivnosti	130
Zakonska i podzakonska regulativa	130
Licenciranje	131
Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava	132
7. FACTORING	135
Struktura aktive	138
Struktura pasive	141
Financijski rezultat poslovanja	142
Volumen transakcija	144
Pokazatelji poslovanja djelatnosti factoringa	145
Pokazatelji likvidnosti	145

Pokazatelji zaduženosti	145
Pokazatelji rentabilnosti	145
Neposredni nadzor nad poslovanjem društava registriranih za obavljanje poslova factoringa	146
8. SURADNJA I ZAŠTITA POTROŠAČA	147
Suradnja s domaćim i stranim nadzornim i regulatornim tijelima i međunarodnim organizacijama	148
Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma	150
Djelatnosti Agencije vezane uz proces pregovora o pristupanju Europskoj uniji	151
Zaštita potrošača	152
Program edukacije i ispita za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika	154
Edukacija zaposlenika	157
9. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE AGENCIJE	159
10. DODACI	163

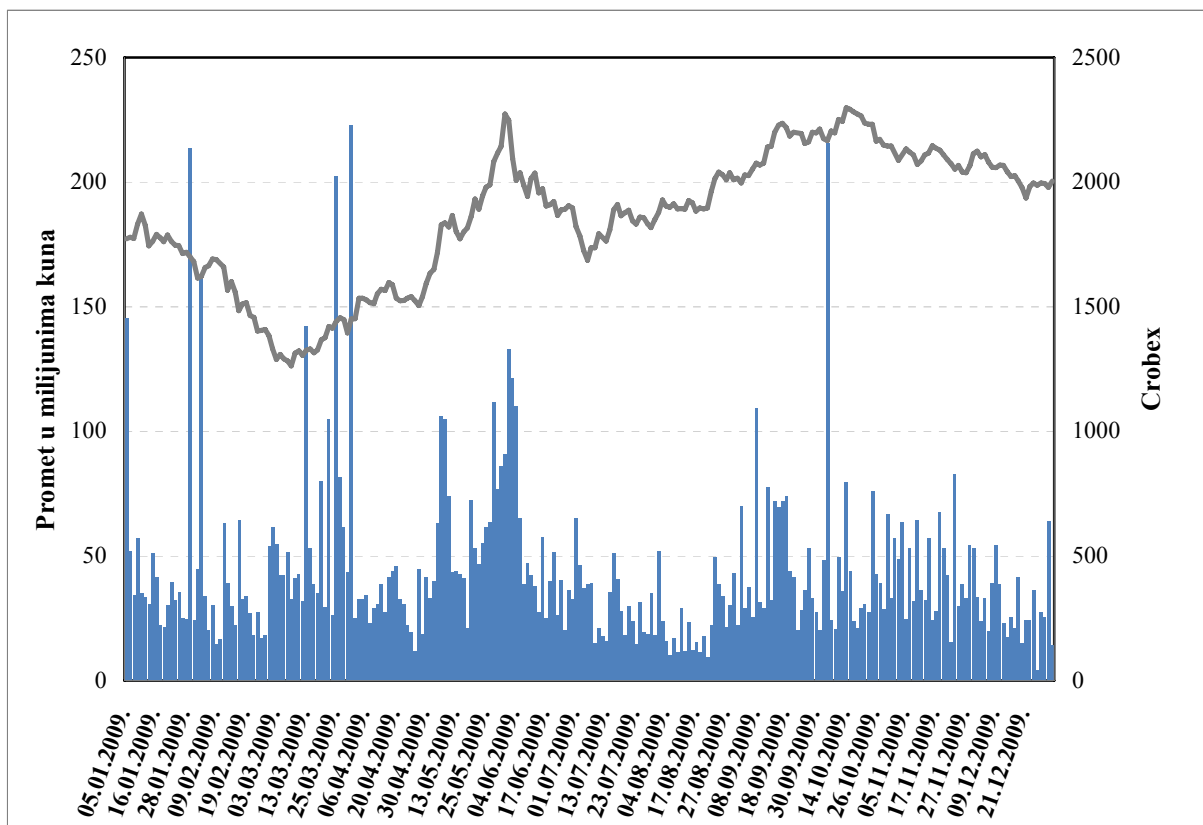
	<i>1. Tržište kapitala</i>								

1. Tržište kapitala

Hrvatsko je tržište kapitala u 2009. godini pratilo kretanja na svjetskim tržištima kapitala. Nagli pad vrijednosti indeksa hrvatskog tržišta kapitala Crobex iz 2008. nastavio se do 9.3.2009., kada je on postigao najnižu godišnju vrijednost od 1239,17. Do 2.6.2009. indeks je narastao na 2292,36 ili za gotovo 85%. Za isto vrijeme indeks S&P 500 narastao je za samo 41%. Nakon jednomjesečnog pada Crobexa njegov trend se promijenio, pa je on do 16.10.2009. porastao na najvišu godišnju vrijednost od 2318,41. Zaključna vrijednost Crobexa za proteklu godinu bila je 2004,06, dok je za 2008. bila 1722,25, što znači da je indeks u 2009. porastao za 16,4%. Indeks S&P narastao je u istom razdoblju za 23,5%.

Ukupan ostvareni promet na Zagrebačkoj burzi u 2009. dosegao je 10.913 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 64,9% u odnosu na ukupan promet u 2008. godini. Aktivno se trgovalo sa 310 izdanja vrijednosnih papira, što je za 16,7% manje u odnosu na prethodnu godinu. Redovan promet dionicama iznosio je 7.434,3 milijuna kuna, odnosno bio je za 55,9% manji nego u prethodnoj godini. Tržišna kapitalizacija bila je manja za 3,1% u odnosu na 2008. godinu.

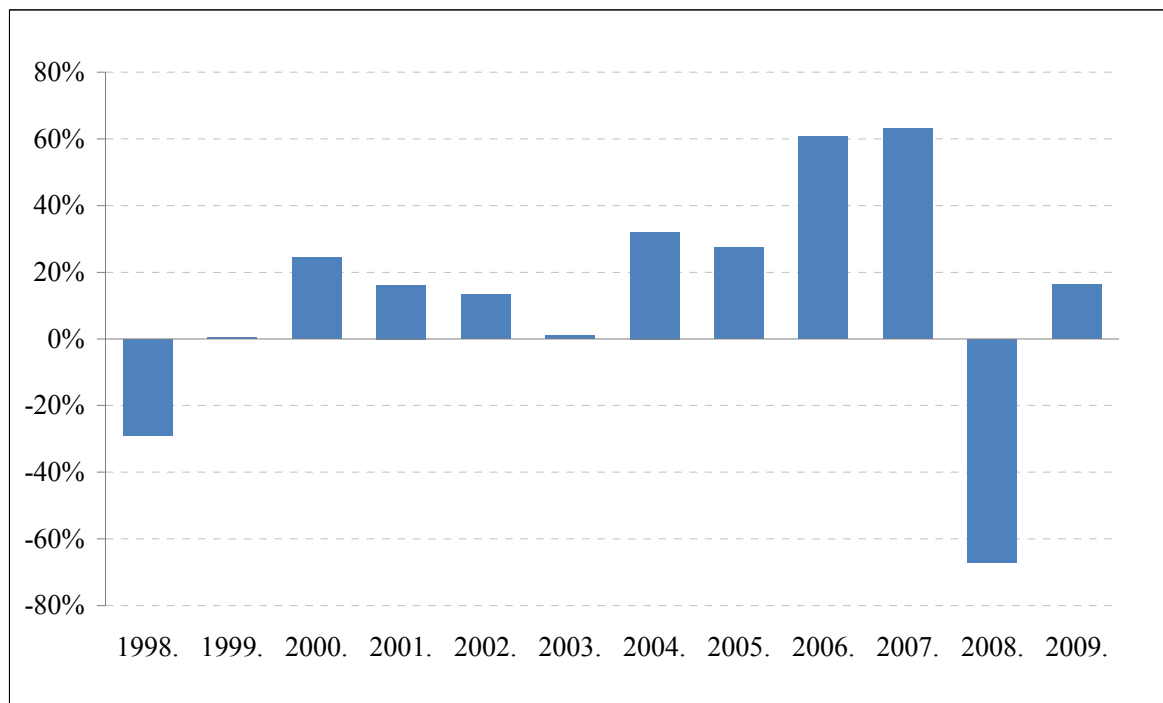
Grafikon 1.1. Kretanje vrijednosti Crobexa i prometa na Zagrebačkoj burzi 2009. godine

Izvor: ZSE

Redovan promet obveznicama na Zagrebačkoj burzi ostvaren je u iznosu od 202,8 milijuna kuna, što je za 49,1% manje nego u 2008. godini.

Grafikon 1.2. Godišnji prinos indeksa Crobex u razdoblju od 1998. do 2009. godine

Izvor: ZSE

Tablica 1.1. Usporedba vrijednosti uloga od 10.000 kuna u Crobex u razdoblju od 1997. do 2009. godine

CROBEX	02.09.1997.															
1997	1.002,09	10.020,90											1998			
1998	715,77	7.157,70	7.142,77										1999			
1999	715,31	7.153,10	7.138,18	9.993,57								2000				
2000	890,01	8.900,10	8.881,54	12.434,30	12.442,30						2001					
2001	1.034,72	10.347,20	10.325,62	14.456,04	14.465,34	11.625,94					2002					
2002	1.172,58	11.725,80	11.701,34	16.382,08	16.392,61	13.174,91	11.332,34				2003					
2003	1.185,13	11.851,30	11.826,58	16.557,41	16.568,06	13.315,92	11.453,63	10.107,03				2004				
2004	1.565,81	15.658,10	15.625,44	21.875,88	21.889,95	17.593,17	15.132,69	13.353,55	13.212,14			2005				
2005	1.997,53	19.975,30	19.933,64	27.907,43	27.925,38	22.443,91	19.305,03	17.035,34	16.854,94	12.757,17			2006			
2006	3.209,48	32.094,80	32.027,86	44.839,54	44.868,38	36.061,17	31.017,86	27.371,10	27.081,25	20.497,25	16.067,24			2007		
2007	5.239,03	52.390,30	52.281,03	73.194,32	73.241,39	58.864,84	50.632,34	44.679,51	44.206,37	33.458,91	26.227,54	16.323,61			2008	
2008	1.722,25	17.222,50	17.186,58	24.061,50	24.076,97	19.350,91	16.644,60	14.687,70	14.532,16	10.999,10	8.621,90	5.366,13	3.287,35			2009
2009	2.004,06	20.040,60	19.998,80	27.998,66	28.016,66	22.517,28	19.368,14	17.091,03	16.910,04	12.798,87	10.032,69	6.244,19	3.825,25	11.636,29		

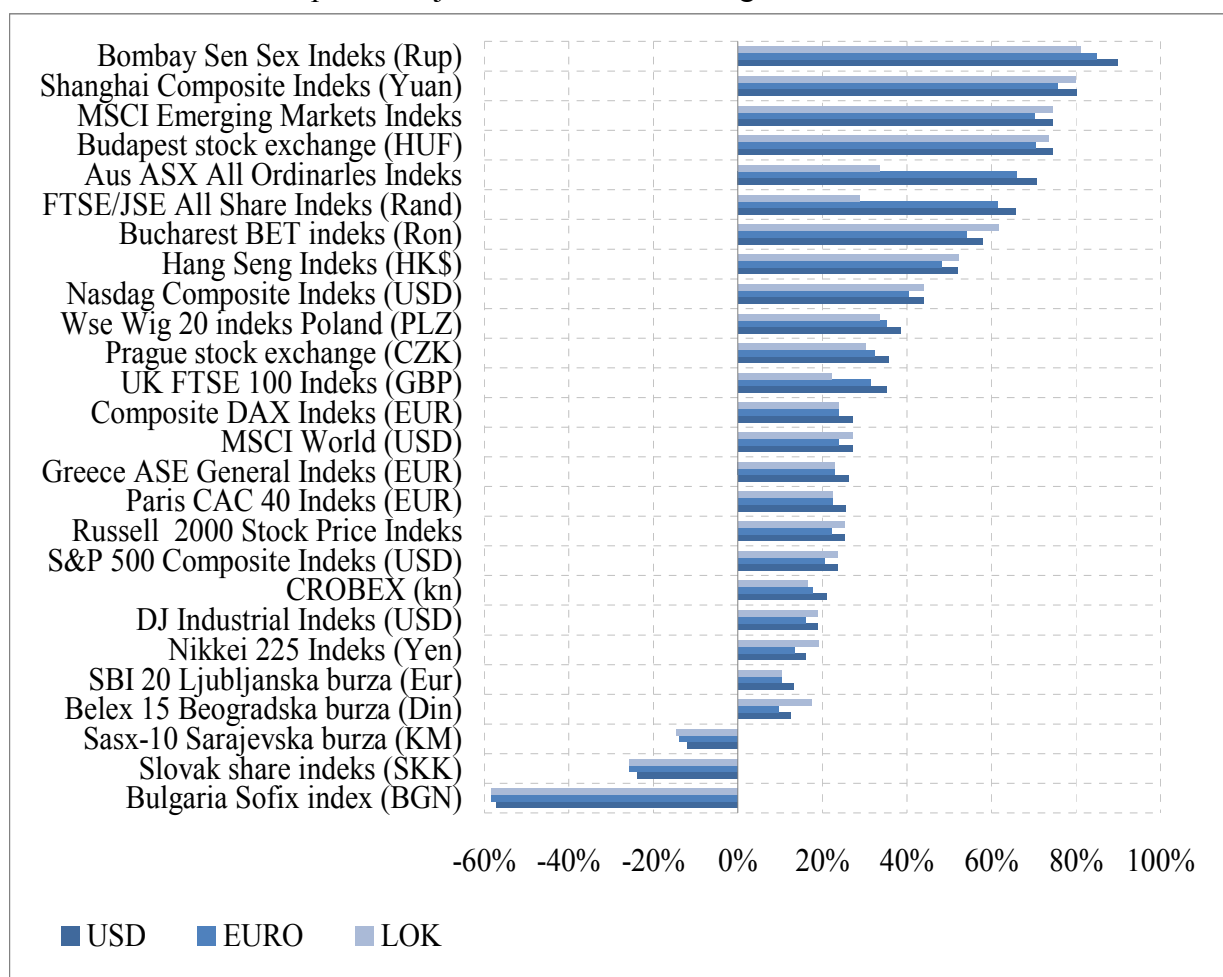
Izvor: ZSE

Tablica 1.2. Kretanje vrijednosti burzovnih indeksa u 2009. godini

Indeks (Valuta)	Vrijednost indeksa u 2009. godini				% promjena vrijednosti indeksa u 2009. godini		
	Početna	Najviša	Najniža	Završna	LOKALNA VALUTA	EURO	USD
CROBEX (HRK)	1.726,6	2.318,4	1.239,2	2.004,1	16,36%	17,60%	20,92%
DJ Industrial Indeks (USD)	8.772,3	10.580,3	6.470,0	10.428,1	18,82%	15,92%	18,82%
S&P 500 Composite Indeks (USD)	903,0	1.130,4	666,8	1.115,1	23,45%	20,44%	23,45%
Nasdaq Composite Indeks (USD)	1.579,2	2.295,8	1.265,5	2.269,2	43,89%	40,37%	43,89%
Russell 2000 Stock Price Indeks (USD)	499,9	636,0	342,6	625,4	25,22%	22,16%	25,22%
Composite DAX Indeks (EUR)	4.856,9	6.026,7	3.588,9	5.957,4	23,85%	23,85%	27,01%
Paris CAC 40 Indeks (EUR)	3.240,8	3.976,9	2.465,5	3.936,3	22,32%	22,32%	25,44%
UK FTSE 100 Indeks (GBP)	4.434,2	5.445,2	3.460,7	5.412,9	22,07%	31,42%	35,18%
Aus ASX All Ordinaries Indeks (AUS)	3.660,8	4.897,5	3.090,8	4.882,7	33,43%	65,98%	70,70%
Nikkei 225 Indeks (Yen)	8.991,2	10.767,0	7.021,3	10.546,4	19,04%	13,23%	15,99%
Hang Seng Indeks (HK\$)	14.448,2	23.099,6	11.344,6	21.872,5	52,02%	48,24%	51,94%
Shanghai Composite Indeks (Yuan)	1.849,0	3.478,0	1.844,1	3.277,1	79,98%	75,52%	80,04%
Bombay Sen Sex Indeks (Rup)	9.720,6	17.530,9	8.047,2	17.464,8	81,03%	84,83%	89,89%
FTSE/JSE All Share Indeks (Rand)	21.509,2	27.935,4	17.954,0	27.666,5	28,63%	61,41%	65,61%
SBI 20 Ljubljanska burza (Eur)	3.695,7	4.669,9	3.395,5	4.078,6	10,36%	10,36%	13,18%
Belex 15 Beogradska burza (Din)	569,0	870,2	347,5	663,8	17,44%	9,58%	12,41%
Bulgaria Sofix index (BGN)	358,7	514,7	257,7	427,3	-58,44%	-58,42%	-57,15%
Prague stock exchange (CZK)	867,9	1.195,7	606,9	1.117,3	30,19%	32,21%	35,50%
Budapest stock exchange (HUF)	12.648,5	21.716,8	9.338,0	21.227,0	73,40%	70,34%	74,41%
Sasx-10 Sarajevska burza (KM)	1.233,7	1.239,3	803,8	1.053,1	-14,64%	-13,96%	-11,96%
Wse Wig 20 indeks Poland (PLZ)	1.851,4	2.453,2	1.253,2	2.388,7	33,47%	35,04%	38,44%
Slovak share indeks (SKK)	359,2	367,1	263,9	267,0	-25,67%	-25,67%	-23,78%
Bucharest BET indeks (Ron)	2.901,1	5.009,6	1.833,2	4.690,6	61,68%	54,00%	57,83%
Greece ASE General Indeks (EUR)	1.786,5	2.932,5	1.457,8	2.196,2	22,93%	22,93%	26,07%
MSCI Emerging Markets Indeks (USD)	568,2	475,1	989,5	989,5	74,50%	70,23%	74,50%
MSCI World (USD)	920,2	1.183,3	684,1	1.168,5	26,98%	23,87%	26,98%

Izvor: Bloomberg

Grafikon 1.3. Ostvareni prinosi svjetskih indeksa u 2009. godini

Izvor: Bloomberg

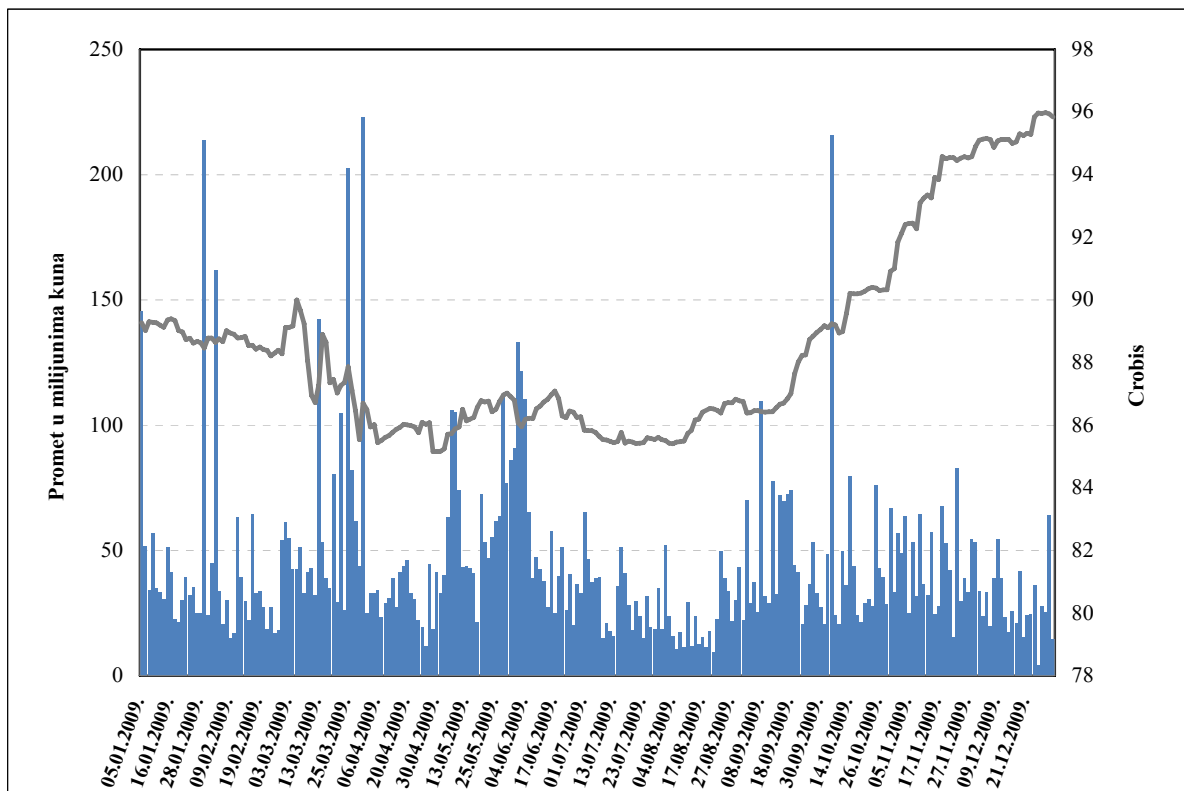
Službeni obveznički indeks Zagrebačke burze Crobis počeo se objavljivati 1.10.2002. godine. Kao bazni datum utvrđen je 30.09.2002. s baznom vrijednošću postavljenom na 100 bodova.

U početni sastav indeksa Crobis ulazi osam obveznica koje moraju biti državne obveznice i obveznice državnih agencija koje su uvrštene na Zagrebačku burzu s nominalnom vrijednošću izdanja većom ili jednakom 75 milijuna eura i dospjećem obveznica od najmanje 18 mjeseci. Obveznice imaju fiksnu kamatnu stopu uz isplatu glavnice jednom po dospjeću.

Kao što se može vidjeti iz grafikona 1.4, vrijednost indeksa Crobis bila je za 5,8% veća nego u 2008. godini.

Grafikon 1.4. Kretanje indeksa Crobis i prometa na Zagrebačkoj burzi u 2009. godini

Izvor: ZSE

Grafikon 1.5. Godišnji prinos indeksa Crobis u razdoblju od 2003. do 2009. godine

Izvor: ZSE

Investicijska društva

Prihodi s osnove pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti za 2009. godinu

Investicijska društva, kreditne institucije i druge pravne osobe koje su u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala („Narodne novine“, 88/08, 146/08 i 74/09) ovlaštene za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti ostvarile su u 2009. prihode po toj osnovi u iznosu od 6,2 milijarde kuna.

Prihodi temeljem obavljanja investicijskih usluga i aktivnosti u 2009. iznosili su 6 milijardi kuna, a prihodi temeljem obavljanja pomoćnih usluga 152 milijuna kuna.

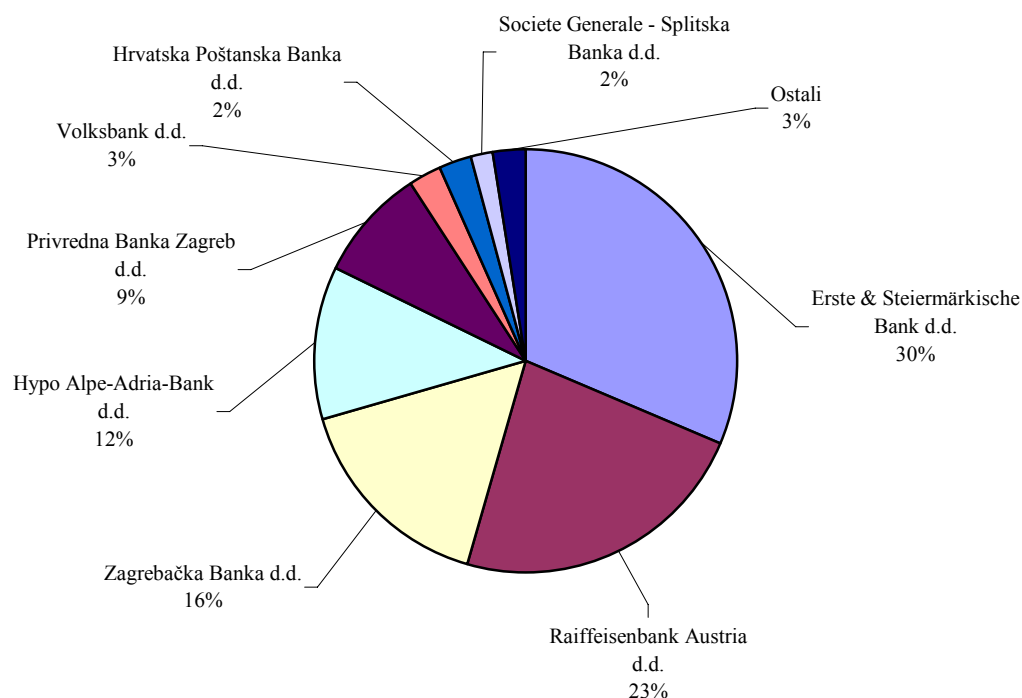
Čak 98% ukupnih prihoda od investicijskih usluga i aktivnosti ostvarile su kreditne institucije. Investicijska su društva u 2009. temeljem obavljanja investicijskih usluga i aktivnosti ostvarila prihode u iznosu od 93 milijuna kuna (oko 1,5% ukupnih prihoda). U strukturi ukupnih prihoda najveći dio (95,6%) odnosi se na prihode od aktivnosti trgovanja za vlastiti račun.

Tablica 1.3. Ukupni prihod s osnove pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti za 2009. godinu (u tis. kn)

	Investicijska društva	Kreditne institucije	Društva za upravljanje investicijskim fondovima	Ukupno
I. Prihodi temeljem obavljanja investicijskih usluga i aktivnosti	92.457	5.919.670	3.732	6.015.859
Prihod od zaprimanja i prijenosa naloga u svezi jednog ili više financijskih instrumenata za izvršavanje naloga klijenata	40	1.641	0	1.681
Prihod od izvršenja naloga za klijenta	55.500	34.987	0	90.488
Prihodi od aktivnosti trgovanja za vlastiti račun	32.034	5.862.786	0	5.894.820
Prihod od upravljanja portfeljem	2.473	4.658	2.819	9.951
Prihod od investicijskog savjetovanja	1.749	0	912	2.661
Prihod od usluga ili aktivnosti provedbom ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu	0	2.007	0	2.007
Prihod od usluga ili aktivnosti provedbom ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata bez obveze	661	13.591	0	14.251
II. Prihodi temeljem obavljanja pomoćnih usluga	566	151.685	0	152.252
Ukupno prihodi	93.023	6.071.355	3.732	6.168.111

Izvor: HANFA

Grafikon 1.6. Ostvareni prihodi s osnove pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti po pravnim osobama za 2009. godinu

Izvor: HANFA

Bilanca investicijskih društava

Ukupna vrijednost imovine investicijskih društava na dan 31.12.2009. iznosi 362,8 milijuna kuna. Najveći udio imovine odnosi se na financijsku imovinu (204 milijuna kuna ili 56,2%) i novčana sredstva i potraživanja (95,5 milijuna kuna ili 26,3%). Kapital i rezerve iznose 173,3 milijuna kuna ili 47,8% pasive, dok obveze iznose 189,5 milijuna kuna ili 52,2% pasive.

Imovina investicijskih društava smanjila se u iznosu od 1,9 milijardi kuna u odnosu na 2008. godinu. U 2008. godini 83,5% ukupne imovine odnosilo se na društvo Investco vrijednosnice d.o.o., kojem 23.07.2009. prestaje važiti dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, što je glavni uzrok značajnog pada ukupne imovine u 2009. godini.

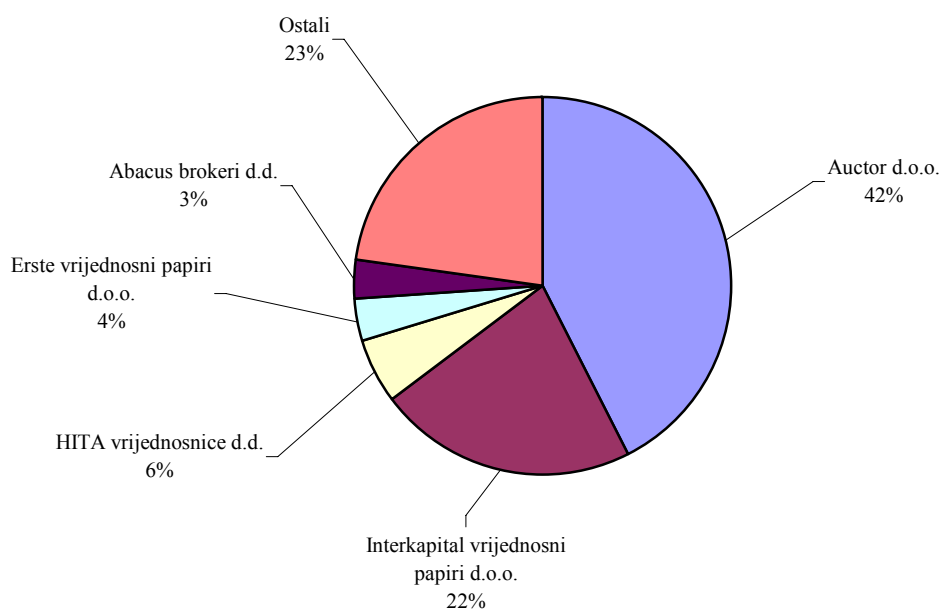
Isto tako udio vlastitog financiranja smanjio se na 47,8%, kapital i rezerve smanjile su se za 1,4 milijarde kuna, dok su se obveze smanjile za samo 503 milijuna kuna.

Tablica 1.4. Bilanca investicijskih društava na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u tis. kn)

AKTIVA		2008.	2009.
1	nematerijalna i materijalna imovina i dugotrajna ulaganja	61.662	63.302
2	novčana sredstva i potraživanja	123.429	95.508
3	financijska imovina	2.043.746	204.035
a	vrijednosni papiri i drugi fin.instr. po FER vrijednosti kroz RDG	197.941	92.332
b	vrijednosni papiri i drugi fin.instr. raspoloživi za prodaju	1.841.756	111.702
c	vrijednosni papiri i drugi fin.instr. koji se drže do dospijeca	4.048	0
	aktiva ukupno	2.228.836	362.845
PASIVA			
1	kapital i rezerve	1.536.205	173.324
2	obveze	692.631	189.521
	ukupno pasiva	2.228.836	362.845

Izvor: HANFA

Grafikon 1.7. Udjel imovine pojedinog investicijskog društva u ukupnoj imovini investicijskih društava na dan 31.12.2009. godine

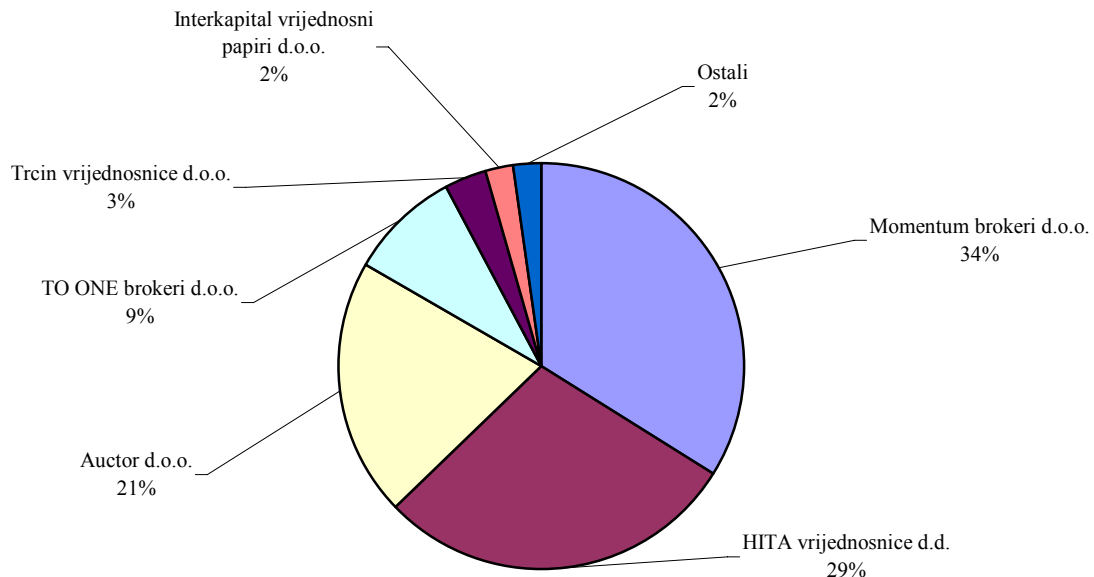
Izvor: HANFA

U 2009. investicijska su društva ostvarila ukupan gubitak u iznosu od 19,4 milijuna kuna, što je rezultat dobiti u iznosu od 4,9 milijuna kuna, koju je ostvarilo 8 društava, i gubitka u iznosu od 24,3 milijuna kuna, koji je ostvarilo 15 društava. Najveću dobit ostvarila su investicijska društva Momentum brokeri d.o.o., HITA vrijednosnice d.d. i Auctor d.o.o.

U 2009. investicijska su društva najveći dio prihoda (48,6%) ostvarila temeljem prihoda od provizija i naknada za obavljene investicijske usluge te prihoda od dividendi, udjela i ostalih vrijednosnih papira

(13,4%). Najveći dio rashoda u 2009. odnosi se na troškove zaposlenika (30,1%) i rashode od provizija i naknada za obavljene investicijske usluge (14,5%).

Grafikon 1.8. Dobit brokerskih društava ostvarena u 2009. godini

Izvor: HANFA

Regulatorne aktivnosti

Dana 1. siječnja 2009. stupio je na snagu Zakon o tržištu kapitala. Navedeni zakon objavljen je u „Narodnim novinama“, br. 88/08, a njegov ispravak i izmjene u „Narodnim novinama“, br. 146/08 i 74/09. Danom njegova stupanja na snagu prestao je važiti Zakon o tržištu vrijednosnih papira („Narodne novine“, br. 84/02 i 138/06).

Tijekom protekle godine Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (u daljnjem tekstu: Agencija) je u okviru svojih ovlasti donijela brojne podzakonske akte, kojima je zajedno sa Zakonom o tržištu kapitala izvršen proces prilagodbe i usklađivanja zakonodavstva u području tržišta kapitala s pravnom stečevinom EU.

Tako su tijekom 2009. doneseni sljedeći podzakonski akti:

1. Pravilnik o karakteristikama izvedenica („Narodne novine“, br. 5/2009)
2. Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja registara osoba ovlaštenih pružati investicijske usluge i obavljati investicijske aktivnosti („Narodne novine“, br. 5/2009)
3. Pravilnik o sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad investicijskom društvu, te o uvjetima i sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad brokeru i investicijskom savjetniku („Narodne novine“, br. 5/2009)
4. Pravilnik o uvjetima za stjecanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika, ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima i ovlaštenog upravitelja mirovinskih osiguravajućih društava („Narodne novine“, br. 5/2009)
5. Pravilnik o organizacijskim zahtjevima za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti i pomoćnih usluga („Narodne novine“, br. 5/2009)
6. Pravilnik o listi dokumentacije potrebne za procjenu zahtjeva za izdavanje suglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela („Narodne novine“, br. 5/2009)
7. Pravilnik o obvezama poslovnog ponašanja investicijskog društva prilikom pružanja usluga klijentima („Narodne novine“, br. 5/2009)
8. Pravilnik o obvezama investicijskog društva u svezi izvršavanja naloga klijenata („Narodne novine“, br. 5/2009)
9. Pravilnik o sadržaju zahtjeva, dokumentaciji koja se prilaže zahtjevu i uvjetima za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova vezanog zastupnika investicijskog društva („Narodne novine“, br. 5/2009)
10. Pravilnik o obvezama izvještavanja o izvršenim transakcijama („Narodne novine“, br. 5/2009)
11. Pravilnik o obvezama objave podataka o trgovanju („Narodne novine“, br. 5/2009)
12. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja investicijskih društava („Narodne novine“, br. 5/2009)
13. Pravilnik o likvidnosti investicijskih društava („Narodne novine“, br. 5/2009)
14. Pravilnik o obliku, sadržaju, rokovima i načinu dostavljanja izvještaja o transakcijama i trgovanju s financijskim instrumentima izvršenim na uređenom tržištu kojim upravlja burza („Narodne novine“, br. 5/2009)
15. Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje odobrenja za rad burzi („Narodne novine“, br. 5/2009)
16. Pravilnik o uvjetima koje financijski instrumenti moraju zadovoljavati prilikom uvrštenja na uređeno tržište („Narodne novine“, br. 5/2009)

17. Pravilnik o minimumu informacija u prospektu, formatu prospekta i objavi prospekta i oglasa u vezi s prospektom („Narodne novine“, br.5/2009)
18. Pravilnik o obliku, vrsti i broju primjeraka obveznih priloga uz zahtjev za odobrenje prospekta, kao i o obveznom sadržaju tog zahtjeva („Narodne novine“, br. 5/2009)
19. Pravilnik o uvjetima provođenja programa otkupa vlastitih dionica i mjera stabilizacije financijskih instrumenata pod kojima se ostvaruje izuzeće od zabrana zlouporaba tržišta („Narodne novine“, br. 5/2009)
20. Pravilnik o objavi povlaštenih informacija koje se neposredno odnose na izdavatelja te o određivanju opravdanih interesa izdavatelja u svrhu neobjavljivanja („Narodne novine“, br. 5/2009)
21. Pravilnik o manipulaciji i obvezi obavješćivanja o sumnji na zlouporabu tržišta („Narodne novine“, br. 5/2009)
22. Pravilnik o prihvaćenim tržišnim praksama („Narodne novine“, br. 5/2009)
23. Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji koja se prilaže zahtjevu za izdavanje odobrenja središnjem klirinškom depozitarnom društvu („Narodne novine“, br. 5/2009)
24. Pravilnik o uvjetima za člana uprave burze, o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje suglasnosti za obavljanje dužnosti člana uprave („Narodne novine“, br. 9/2009)
25. Pravilnik o uvjetima i sadržaju zahtjeva za izdavanje suglasnosti za obavljanje dužnosti člana uprave investicijskog društva („Narodne novine“, br. 9/2009)
26. Pravilnik o vođenju službenog registra propisanih informacija („Narodne novine“, br. 12/2009)
27. Pravilnik o nadzornim izvještajima za pravne osobe ovlaštene za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti („Narodne novine“, br. 22/2009)
28. Pravilnik o načinu vođenja registra kvalificiranih ulagatelja („Narodne novine“, br. 30/2009)
29. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za stjecanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika, ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima i ovlaštenog upravitelja mirovinskih osiguravajućih društava („Narodne novine“, br. 30/2009)
30. Pravilnik o izvještavanju o adekvatnosti kapitala investicijskih društava („Narodne novine“, br. 48/2009)
31. Pravilnik o objavljivanju informacija investicijskog društva („Narodne novine“, br. 48/2009)
32. Pravilnik o adekvatnosti kapitala investicijskih društava („Narodne novine“, br. 48/2009)
33. Pravilnik o kapitalu investicijskih društava („Narodne novine“, br. 48/2009)
34. Pravilnik o obračunu, načinu i rokovima uplate redovitog doprinosa Članova Fonda za zaštitu ulagatelja („Narodne novine“, br. 81/2009)
35. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja investicijskih društava („Narodne novine“, br. 20/2010)

36. Pravilnik o nadzornim izvještajima za pravne osobe ovlaštene za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti („Narodne novine“, br. 20/2010).

Licenciranje

Zakonom o tržištu kapitala propisana je obveza svih pravnih i fizičkih osoba da usklade svoje poslovanje s odredbama navedenog zakona do 30. lipnja 2009. godine.

Tako je Zakonom o tržištu kapitala propisana obveza investicijskih društava i kreditnih institucija da usklade svoje poslovanje s odredbama Zakona o tržištu kapitala i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega te da Agenciji podnesu Izvještaj o usklađenju u propisanom roku.

Ako se iz izvješća i propisane dokumentacije utvrdilo da je investicijsko društvo, odnosno kreditna institucija uskladila svoje poslovanje s odredbama Zakona o tržištu kapitala, Agencija je investicijskom društvu izdala odobrenje za rad, a kreditnoj instituciji prethodnu suglasnost.

Tijekom 2009. Agencija je investicijskim društvima izdala tri odobrenja za rad, odnosno kreditnim institucijama osam prethodnih suglasnosti. U istom je razdoblju na zahtjev investicijskih društava trajno oduzeto šest dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, a jedan je zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima odbijen.

U 2009. Agencija je izdala i 16 suglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave investicijskih društava, a 1 je zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave investicijskog društva odbijen. U istome razdoblju dva su postupka za izdavanje suglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave investicijskog društva obustavljena.

Nadalje je u protekloj godini izdano 17 odobrenja za rad brokerima te 11 odobrenja za rad investicijskim savjetnicima. U istom je razdoblju oduzeto 39 odobrenja za rad brokerima, odnosno 19 odobrenja za rad investicijskim savjetnicima. Brokerima i investicijskim savjetnicima odobrenja za rad oduzimana su zbog tzv. administrativnih razloga, odnosno zbog prestanka radnog odnosa u investicijskim društvima.

Tablica 1.5. Usporedba izdavanja i oduzimanja dozvola u 2008. i 2009. godini

PREDMETI	2008.	2009.
IZDAVANJE DOZVOLA		
investicijska društva	9	11
brokeri	80	17
investicijski savjetnici	43	11
ODUZIMANJE DOZVOLA		
investicijska društva	6	6
brokeri	21	39
investicijski savjetnici	8	19

Izvor: HANFA

Tijekom 2009. Agencija je izdala dvije suglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela u investicijskom društvu, a jedan je postupak za izdavanje suglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela u investicijskom društvu obustavljen.

Zakonom o tržištu kapitala uveden je novi institut vezanog zastupnika investicijskog društva. U skladu s odredbama Zakona o tržištu kapitala investicijsko društvo može ovlastiti pravnu ili fizičku osobu da u njegovo ime obavlja poslove iz članka 93. stavka 1. navedenog zakona, i to: promotivne aktivnosti vezane za usluge investicijskog društva, ponudu usluga investicijskog društva, primanje i prijenos naloga od klijenata ili potencijalnih klijenata, plasman financijskih instrumenata, savjetovanje u vezi s financijskim instrumentima i uslugama koje investicijsko društvo nudi.

Pritom navedene poslove može obavljati samo ona pravna ili fizička osoba koja je rješenjem Agencije dobila odobrenje za obavljanje poslova vezanog zastupnika i koja je kao takva upisana u Registar vezanih zastupnika koji vodi Agencija. Tijekom protekle godine izdana su dva odobrenja za obavljanje poslova vezanog zastupnika. Oba odobrenja izdana su pravnim osobama.

Zakonom o tržištu kapitala propisana je obveza središnjeg klirinškog depozitarnog društva da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu navedenog zakona uskladi svoje poslovanje s njegovim odredbama te da u navedenom roku podnese Agenciji na odobrenje usklađene opće akte, odnosno Pravila, Upute i Cjenik. U 2009. Agencija je odobrila navedene akte Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d., Zagreb.

Osim navedenog Agencija je u protekloj godini Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. na neodređeno vrijeme izdala odobrenje za obavljanje poslova operatera Fonda za zaštitu ulagatelja i odobrila pravila Fonda za zaštitu ulagatelja. Također tijekom 2009. Agencija je odobrila i izmjenu pravila Fonda za zaštitu ulagatelja. Nadalje, u istome razdoblju, na zahtjev Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. kao operatera Fonda za zaštitu ulagatelja, Agencija je rješenjem odobrila Odluku o iznosu redovne naknade operatera Fonda za zaštitu ulagatelja za 2009. godinu. Osim

navedenog, temeljem ovlaštenja iz članka 2. stavka 4. Zakona o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru financijskih instrumenata („Narodne novine“, br. 117/08), Agencija je u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti rješenjem utvrdila da sustav za namiru financijskih instrumenata, kojim upravlja Središnje klirinško deponitarno društvo d.d., udovoljava uvjetima iz članka 2. stavka 1. Zakona o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru financijskih instrumenata.

Zakonom o tržištu kapitala propisana je obveza burze da uskladi svoje poslovanje s odredbama navedenog zakona i da u roku od tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu podnese Agenciji na odobrenje usklađene opće akte. Tijekom 2009. Agencija je odobrila Pravila Zagrebačke burze d.d..

Tablica 1.6. Odobrenje internih akata u 2008. i 2009. godini

ODOBRENJE AKATA	2008.	2009.
SKDD	2	4
ZSE	2	1

Izvor: HANFA

Prospekti izdanja i uvrštenja

Tijekom protekle godine Agencija je donijela tri rješenja o odobrenju objavljivanja podataka pri uvrštenju vrijednosnih papira na uređeno tržište Zagrebačke burze d.d.. Pritom su se dva rješenja odnosila na uvrštenje obveznica, a jedno na uvrštenje dionica. Također je u navedenom razdoblju Agencija donijela rješenje o odobrenju objavljivanja izmjene i dopune podataka pri uvrštenju obveznica društva na uređeno tržište Zagrebačke burze d.d..

U skladu s odredbom članka 597. Zakona o tržištu kapitala postupci pokrenuti pred Agencijom do dana stupanja na snagu navedenog zakona, uključujući i provedbu postupka javne ili privatne ponude vrijednosnih papira, dovršit će se primjenom odredbi Zakona o tržištu vrijednosnih papira. Slijedom navedene odredbe postupci uvrštenja obveznica društva ŠC VIŠNJK d.o.o., Zadar, Splitska ulica 3 i dionica društva SPLITSKA PLOVIDBA d.d., Split, Ulica Ante Petravića 23, na uređeno tržište provedena su u skladu s odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira, a postupak odobrenja jedinstvenog prospekta uvrštenja obveznica društva Metronet Telekomunikacije d.d., Zagreb, Ulica Grada Vukovara 269d/VII, proveden je primjenom odredbi Zakona o tržištu kapitala.

Osim toga u 2009. Agencija je donijela tri rješenja o odobrenju prospekta o izdavanju dionica. Postupci odobrenja prospekta o izdavanju dionica društva INGRA d.d., Zagreb, Alexandera von Humboldta 4/a i društva ABACUS BROKERI dioničko društvo za poslovanje s vrijednosnim

papirima, Zagreb, Petrova 88, na temelju odredbe članka 597. Zakona o tržištu kapitala, provedeni su primjenom odredbi Zakona o tržištu vrijednosnih papira, a postupak odobrenja jedinstvenog prospekta u vezi s javnom ponudom dionica društva NAVA BANKA d.d., Zagreb, Tratinska 27, proveden je primjenom odredbi Zakona o tržištu kapitala.

Tablica 1.7. Prospekti izdanja i uvrštenja tijekom 2008. i 2009. godine

PREDMETI	2008.	2009.
Prospekti izdanja	27	3
prospekti uvrštenja	14	3

Izvor: HANFA

Prekršaji i mišljenja

Zbog povreda odredbi Zakona o tržištu kapitala i Zakona o preuzimanju dioničkih društava tijekom 2009. podnesena su dva optužna prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima. Protiv rješenja prekršajnog suda donesenog u postupku pokrenutom po zahtjevu Agencije podnesena je jedna žalba Visokom prekršajnom sudu RH.

Osim toga protiv rješenja Agencije pokrenuta su tri upravna spora, a na podnesene tužbe Upravnom sudu RH Agencija je dala odgovor.

U 2009. godini podnesen je jedan prijedlog za obnovu postupka, koji je odbačen.

Tijekom 2009. izdano je ukupno 18 mišljenja, i to 13 mišljenja vezanih uz primjenu odredbi Zakona o tržištu kapitala i 5 mišljenja vezanih uz primjenu odredbi Zakona o preuzimanju dioničkih društava.

Preuzimanje dioničkih društava

U protekloj godini Agencija je odobrila ukupno devet zahtjeva za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje.

Na temelju objavljenih ponuda za preuzimanje u 2009. dioničarima koji su svoje dionice uredno pohranili u ponudama za preuzimanje isplaćeno je ukupno 413.089.575,30 kn.

Agencija je u protekloj godini, u okviru svojih ovlasti za izricanje nadzornih mjera, donijela dva rješenja kojima je utvrdila nastanak obveze objavljivanja ponude za preuzimanje te naložila njezino objavljivanje budući da osobe koje su temeljem Zakona o preuzimanju dioničkih društava bile obvezne objaviti ponudu to nisu učinile u zakonom propisanom roku. Jednim je rješenjem društvu

AUCTOR KAPITAL d.o.o., Zagreb, Dežmanova 5, naloženo objavljivanje ponude za preuzimanje društva LAGUNA NOVIGRAD d.d., Novigrad, Škverska 8, dok je drugim rješenjem GRADU OPATIJI, Opatija, Maršala Tita 3, OPĆINI MATULJI, Matulji, Trg maršala Tita 11, OPĆINI MOŠĆENIČKA DRAGA, Mošćenička Draga, Trg slobode 7, OPĆINI LOVRAN, Lovran, Šetalište maršala Tita 41 i trgovačkom društvu NOVA LIBURNIJA d.o.o., Opatija, Ulica maršala Tita 3, naloženo objavljivanje ponude za preuzimanje društva LIBURNIA RIVIERA HOTELI d.d. Opatija, Ulica maršala Tita 198.

Također u okviru nadzora primjene odredbi Zakona o preuzimanju dioničkih društava Agencija je u 2009. rješenjem prekinula rok trajanja ponude za preuzimanje društva ŽELJEZARA SPLIT d.d., Kaštel Sućurac, Cesta dr. F. Tuđmana bb, te naložila društvu Carlson Private Equity Limited, sa sjedištem u 20-22 Bedford Row, London WC1R4JS, Ujedinjeno Kraljevstvo, kao ponuditelju da dostavi ponudu za preuzimanje društvu ŽELJEZARA SPLIT d.d., Kaštel Sućurac, Cesta dr. F. Tuđmana bb, Zagrebačkoj burzi d.d. i Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. kao depozitaru, da pred depozitarom pokrene postupak preuzimanja te da dostavi dokaze o prethodno naloženim radnjama Agenciji.

Nadzor nad tržištem kapitala

U okviru svojih nadležnosti Agencija je tijekom 2009. provodila neposredni i kontinuirani nadzor nad investicijskim društvima i/ili kreditnim institucijama te izdavateljima financijskih instrumenata.

Vezano za nadzor nad tržištem kapitala u Agenciji je tijekom 2009. godine otvoreno ukupno 512 predmeta, od čega 22 upravna i 490 neupravnih predmeta.

Kontinuirani nadzor

Agencija obavlja kontinuirani nadzor na temelju analize izvještaja koje su subjekti nadzora dužni u propisanim rokovima dostaviti Agenciji, zatim praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije, obavijesti i podataka dobivenih na poseban zahtjev Agencije, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora. U sklopu obavljanja posrednog nadzora Agencija prikuplja, analizira i obrađuje mjesečna izvješća investicijskih društava o pokazatelju neto likvidnih sredstava. Investicijska društva također su obvezna tromjesečno dostavljati financijska izvješća (Bilancu, Račun dobiti i gubitka, Izvješće o novčanom toku i Izvješće o promjeni glavnice), dok su

banke koje obavljaju poslove iz članka 5. Zakona o tržištu kapitala Agenciji obvezne dostavljati poslovna izvješća, odnosno Izvješće o prihodima i rashodima od poslova s vrijednosnim papirima.

Agencija svakodnevno vrši nadzor nad trgovanjem na Zagrebačkoj burzi d.d. putem nadzornih stanica te prati usklađenost trgovanja financijskim instrumentima sa Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju njega.

Svakodnevno prateći trgovanje na Zagrebačkoj burzi d.d. Agencija obavlja provjeru naloga za kupnju i prodaju financijskih instrumenata, provjeru obavljenih transakcija, provjeru knjige naloga i računa sredstava nalagodavaca te nadzire izdavatelje financijskih instrumenata, a sve s ciljem zaštite ulagatelja i izgradnje povjerenja među sudionicima na tržištu kapitala, uspostave sustava transparentnosti trgovanja te sprječavanja nastanka poremećaja na tržištu u cjelini.

Agencija nadzor nad trgovanjem na Zagrebačkoj burzi d.d. obavlja:

1. praćenjem trgovanja na Zagrebačkoj burzi d.d.
2. praćenjem, prikupljanjem i provjerom objavljenih podataka i obavijesti
3. praćenjem, prikupljanjem i provjerom izvještaja koje su sudionici na tržištu u skladu sa Zakonom dužni dostavljati Agenciji
4. praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije, obavijesti i podataka dobivenih na zahtjev Agencije, kao i podataka i saznanja iz drugih izvora.

Po obavljenom dnevnom nadzoru nad trgovanjem vrijednosnim papirima, u slučaju sumnje na manipulaciju tržištem ili korištenje povlaštenih informacija, Agencija obavlja daljnji postupak utvrđivanja činjeničnog stanja.

Predmet za obavljanje nadzora Agencija otvara i po prijavi investicijskih društava ili burze u vezi sa sumnjom na manipulaciju tržištem.

U sklopu kontinuiranog nadzora Agencija vodi evidenciju o zaprimljenim obavijestima koje su izdavatelji vrijednosnih papira te fizičke i pravne osobe dužne dostavljati Agenciji u skladu s Dijelom III, Glavom II Zakona. U vezi s navedenim u Agenciji je otvoreno ukupno 368 predmeta.

S obzirom na to da je u siječnju 2009. donesen Pravilnik o uspostavljanju službenog registra propisanih informacija, Agencija je tijekom godine održavala sastanke s institucijama koje su iskazale zainteresiranost za vođenje službenog registra propisanih informacija (Središnje klirinško depozitarno društvo d.d., Zagrebačka burza d.d., Hrvatska izvještajna novinska agencija, Financijska agencija).

Neposredni nadzor

Osim opisanog kontinuiranog nadzora Agencija je obavljala i neposredne nadzore nad subjektima nadzora.

Postupci neposrednog nadzora nad poslovanjem investicijskih društava i kreditnih institucija pokrenuti su temeljem Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 140/05) te Zakona o tržištu kapitala

Neposredni nadzor provode ovlaštene osobe Agencije u prostorijama subjekta nadzora ili pravne osobe s kojom je nadzirana osoba izravno ili neizravno, poslovno, upravljački ili kapitalno povezana. Neposredni nadzor može biti redovit ili izvanredan. Neposredni nadzor obavlja se pregledom izvorne dokumentacije, odnosno pregledom i analizom financijskih i poslovnih izvješća, poslovne dokumentaciju i ostalih podataka koje su nadzirane osobe dužne voditi. U slučaju da djelatnici Agencije iz raspoložive dokumentacije ne mogu utvrditi sve činjenice koje su bitne za provođenje postupka nadzora, uzimaju se izjave i očitovanja od odgovornih osoba i ostalih zaposlenika nadziranih osoba te od fizičkih osoba koje raspoložu podacima važnim za provođenje nadzora.

Neposredni nadzori nad investicijskim društvima i kreditnim institucijama u 2009. odnosili su se na poslovanje subjekata nadzora u smislu odredbi članaka 247. i 254. Zakona, temeljem važećeg odobrenja za rad.

Tijekom 2009. pokrenuto je ukupno 16 postupaka neposrednog nadzora nad investicijskim društvima i/ili kreditnim institucijama, od čega 11 izvanrednih i 2 redovna postupka nadzora. Nadzori su obavljani nad poslovanjem sljedećih subjekata nadzora:

1. Interkapital vrijednosni papiri d.o.o.
2. Apex vrijednosnice d.o.o.
3. Raiffeisenbank Austria d.d.
4. To one brokeri d.o.o.
5. Trcin vrijednosnice d.o.o.
6. Centar banka d.d.
7. Hrvatska poštanska banka d.d.
8. Dionica brod d.o.o.
9. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.
10. KD upravljanje imovinom d.o.o.

11. Argus vrijednosnice d.o.o.
12. Nava banka d.d.
13. Croatia banka d.d

U 2009. završena su četiri postupka nadzora koja su pokrenuta u 2008., i to nad investicijskim društvima Erste vrijednosni papiri d.o.o., Momentum brokeri d.o.o., Fima vrijednosnice d.o.o. i Credos d.o.o.

O provedenim postupcima neposrednih nadzora nad investicijskim društvima i/ili kreditnim institucijama Agencija je sastavila Zapisnike te je na osnovi nalaza provedenih postupaka nadzora nad njihovim poslovanjem zbog utvrđenih postupanja suprotno odredbama Zakona podnijela odgovarajuće mjere.

Agencija je u 2009. državnom odvjetništvu podnijela četiri kaznene prijave koje su se odnosile na: kazneno djelo - manipuliranje tržištem, kazneno djelo protiv službene dužnosti – pronevjera, kazneno djelo pribavljanja protupravne imovinske koristi zlorabeći tržište financijskih instrumenata, kazneno djelo protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja – nesavjesno gospodarsko poslovanje, kazneno djelo protiv vjerodostojnosti isprava – krivotvorenje isprave te kazneno djelo protiv imovine – prijevara.

Nadalje, Agencija je u 2009. podnijela sedam optužnih prijedloga, pri čemu se mogu istaknuti oni koji se odnose na sljedeće: manipuliranje tržištem, nedostavljanje isprava potrebnih za provođenje postupka nadzora, nezakonito raspolaganje novčanim sredstvima klijenata, nezakonito pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti, nezakonito stjecanje vlastitih dionica i neprovođenje adekvatnih mjera dubinske analize stranke vezano za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma.

Tijekom 2009. Agencija je također donijela 10 rješenja kojima je naložila poduzimanje radnji u cilju uspostavljanja zakonitosti i usklađivanja rada sa zakonima i drugim propisima koji reguliraju predmetnu materiju, pri čemu se mogu istaknuti rješenja kojima se: utvrđuje nastanak obveze na objavljivanje ponude za preuzimanje, zabranjuje raspolaganje financijskim instrumentima i novčanim sredstvima, investicijskim društvima oduzimaju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, obustavlja trgovanje dionicama određenih izdavatelja na uređenom tržištu te nalažu mjere investicijskim društvima za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

Isto je tako protiv rješenja Agencije pokrenuto pet upravnih sporova, a na podnesene tužbe Upravnom sudu RH Agencija je dala odgovor.

<i>2. Investicijski fondovi</i>									

2. Investicijski fondovi

Na dan 31.12.2009. u RH bilo je registrirano 130 otvorenih investicijskih fondova, 10 zatvorenih investicijskih fondova i 2 fonda osnovana posebnim zakonima: Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Umirovljenički fond. Na taj je dan također bilo registrirano 36 društava za upravljanje investicijskim fondovima (tri manje u odnosu na prethodnu godinu). U protekloj godini tri su fonda društva HPB Invest d.o.o., i to HPB Alfa, HPB Omega i HPB ZM 1, pripojena fondu HPB Global, jedan fond pod upravljanjem društva ST Invest d.o.o., ST Bond, pripojen je fondu ST Balanced, fond društva Prospectus Invest - Prospectus Worldwide, pripojen je otvorenom investicijskom fondu Prospectus Jugoistočna Europa, a fond ICF Private 1 društva ICF Invest d.o.o. je likvidiran.

Tablica 2.1. Usporedba broja investicijskih fondova u 2008. i 2009. godini

	2008.	2009.	Promjena
Otvoreni investicijski fondovi	126	130	3,2%
- s javnom ponudom	98	103	5,1%
Novčani	17	20	17,6%
Obveznički	14	10	-
Mješoviti	19	20	5,3%
Dionički	48	53	10,4%
- s privatnom ponudom	26	25	-3,8%
Novčani	1	3	
Obveznički	1	1	-
Mješoviti	9	10	11,1%
Dionički	15	11	-26,7%
- otvoreni investicijski fondovi rizičnog kapitala	2	2	0,0%
Zatvoreni investicijski fondovi	11	10	-9,1%
- s javnom ponudom	4	4	-
- s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine	7	6	-14,3%

Izvor: HANFA

Napomena: Dva su zatvorena investicijska fonda (nekretninska) u 2009. prestala s radom, ali su iz registra fondova izbrisana u siječnju 2010., pa su uključena u ukupan broj fondova za 2009. godinu.

Otvoreni investicijski fondovi

Tijekom 2009. odobreno je osnivanje deset novih otvorenih investicijskih fondova (tri novčana, jedan mješoviti i šest dioničkih), i to sedam u javnoj ponudi i tri u privatnoj ponudi (jedan novčani i dva dionička). U protekloj godini vidi se znatno smanjenje broja novoosnovanih fondova, što je razumljiva posljedica pada tržišta u 2008. godini.

U 2009. nije se nastavio pad financijskog tržišta, već je zabilježen lagani rast, što je rezultiralo i povećanjem imovine investicijskih fondova. Najveći su rast ostvarili novčani fondovi, što je logična posljedica prelijevanja sredstava u vrijeme pada financijskog tržišta i ulaganja imovine u kratkoročnije i sigurnije vrijednosne instrumente.

Tablica 2.2. Neto imovina otvorenih investicijskih fondova (u tis. kn)

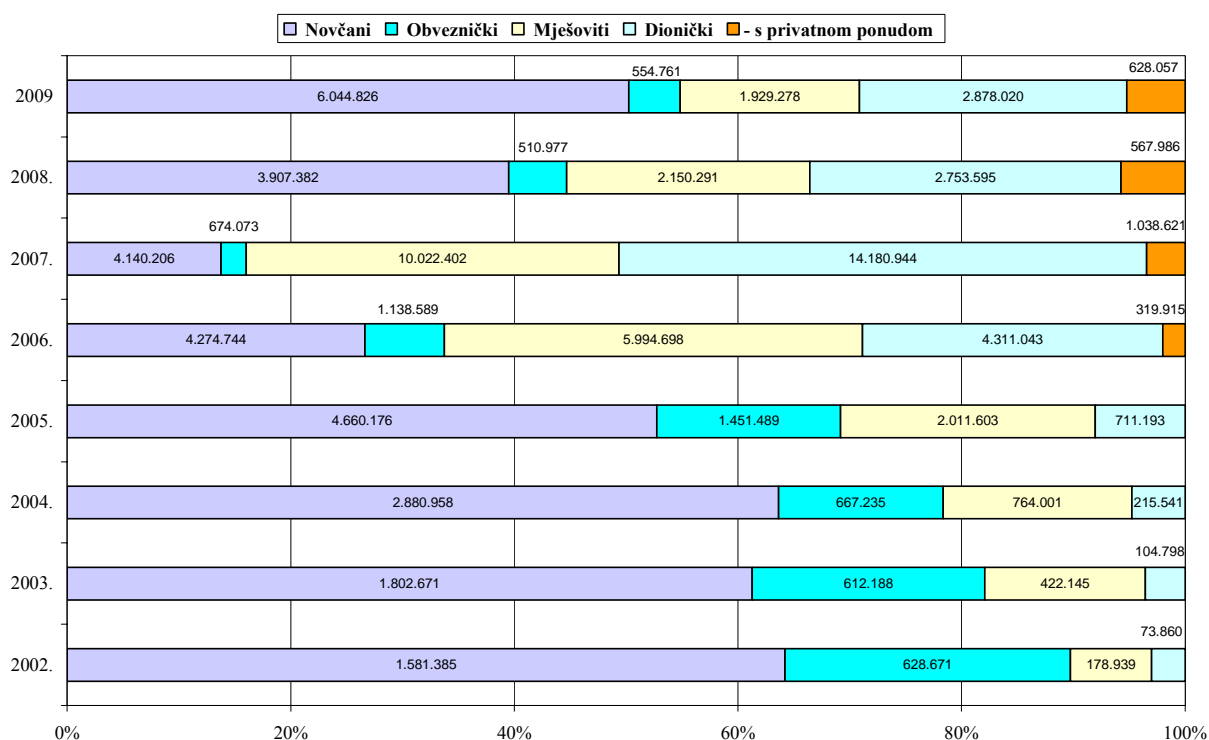
	2008.	2009.	Apsolutna promjena	Promjena u %
Otvoreni investicijski fondovi	9.890.231	12.034.941	2.144.711	21,69%
- s javnom ponudom	9.322.244	11.406.884	2.084.640	22,36%
Novčani	3.907.382	6.044.826	2.137.444	54,70%
Obveznički	510.977	554.761	43.784	8,57%
Mješoviti	2.150.291	1.929.278	-221.013	-10,28%
Dionički	2.753.595	2.878.020	124.425	4,52%
- s privatnom ponudom	567.986	628.057	60.071	10,58%
Novčani	8.398	84.803	76.405	909,77%
Obveznički	78.269	82.192	3.924	5,01%
Mješoviti	150.697	149.317	-1.380	-0,92%
Dionički	330.623	311.745	-18.878	-5,71%

Izvor: HANFA

Najveći rast neto imovine svih fondova s javnom ponudom zabilježili su novčani fondovi (54,7%). Neznatan rast bilježe obveznički (8,6%) i dionički fondovi (4,5%), dok mješoviti fondovi i u 2009. bilježe pad (-10,3%). Kod fondova s privatnom ponudom smanjenje neto imovine bilježe dionički (-0,9%) i mješoviti fondovi (-5,7%), dok su obveznički ostvarili rast od 5,0%, a ekstremno veliki rast u privatnoj ponudi bilježe novčani fondovi, čija se neto imovina povećala više od 9 puta (909,8%).

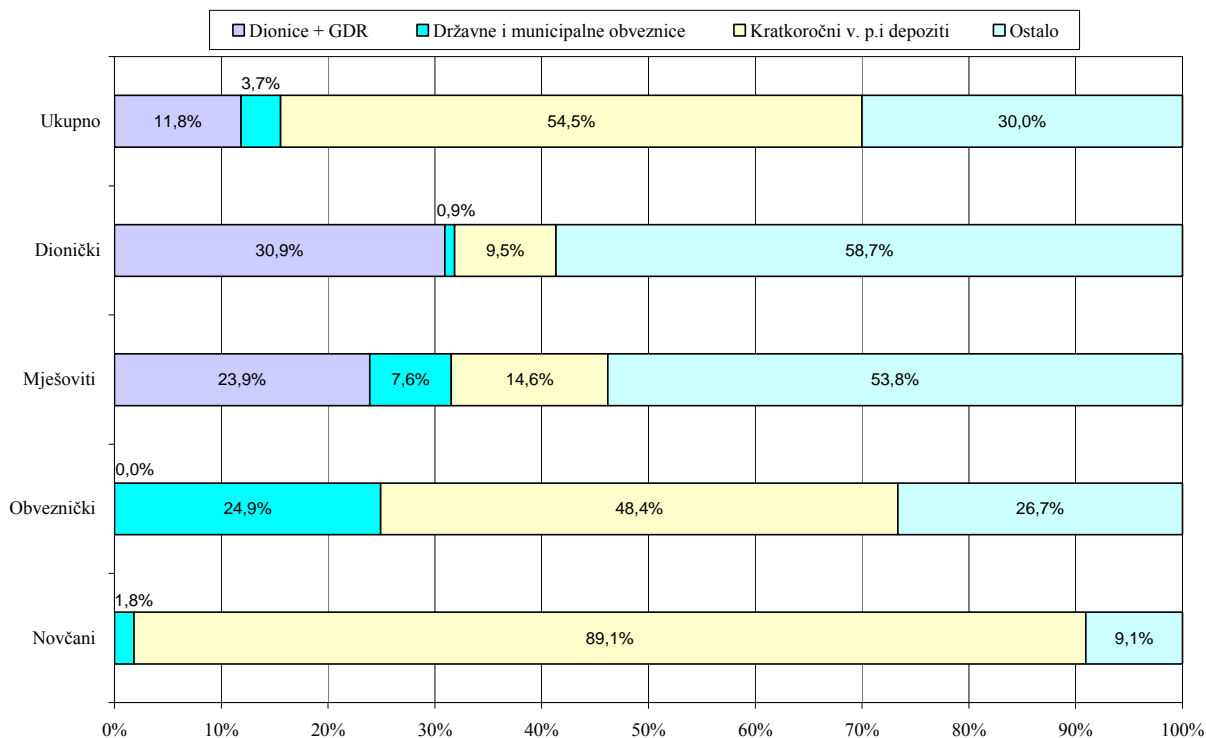
Promatrajući vrijednost neto imovine svih OIF-ova u 2009. (fondovi s javnom i privatnom ponudom zajedno, bez fondova rizičnog kapitala), uočava se njezin rast od 21,7%. Promatrajući pak fondove prema vrsti ulaganja, najveći porast neto imovine bilježe novčani fondovi (56,5%), zatim obveznički (8,1%) i dionički (3,4%), dok jedino mješoviti fondovi bilježe pad (-9,7%). Time se nastavio trend iz 2008., tj. prelazak imovine iz najrizičnijih fondova (dioničkih i mješovitih) u sigurnije obvezničke, a osobito novčane fondove.

Grafikon 2.1. Udjel u neto imovini svih otvorenih investicijskih fondova (u tis. kn)

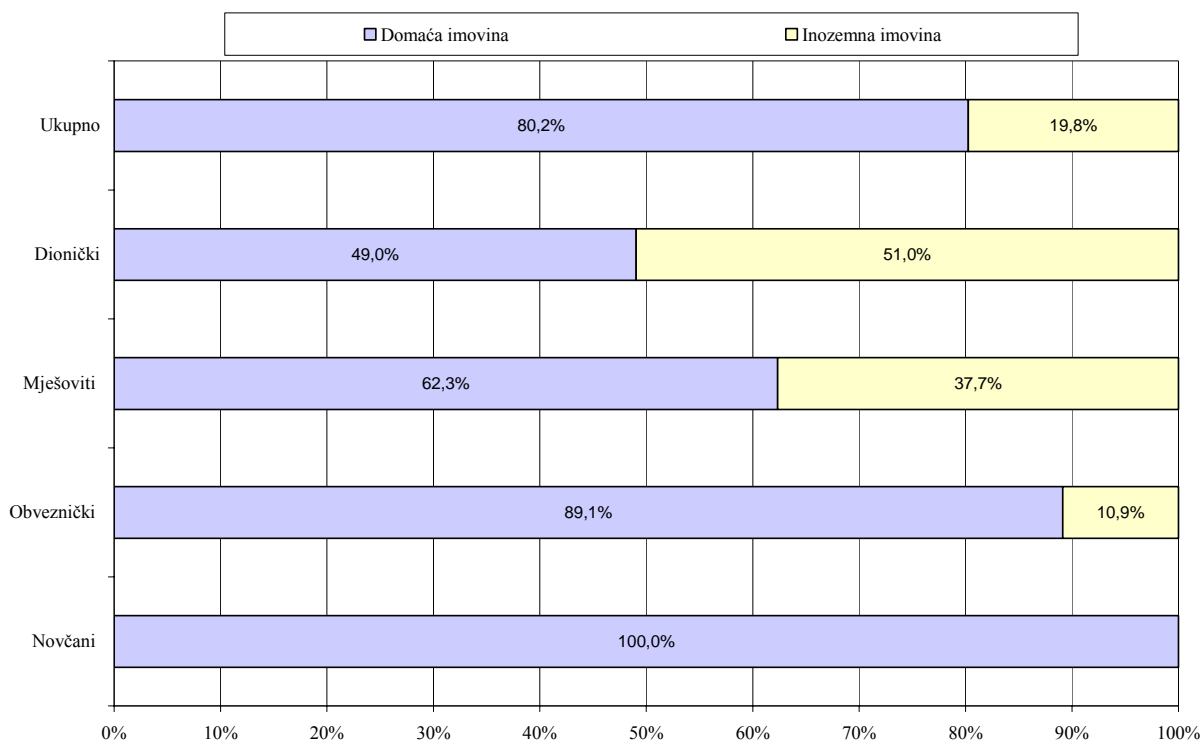
Izvor: HANFA

Grafikon 2.2. Struktura ulaganja otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom

Izvor: HANFA

Grafikon 2.3. Udjel domaće i inozemne imovine u imovini otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom

Izvor: HANFA

Tablica 2.3. Neto imovina fondova pod upravljanjem društava koja upravljaju otvorenim investicijskim fondovima (u tis. kn)

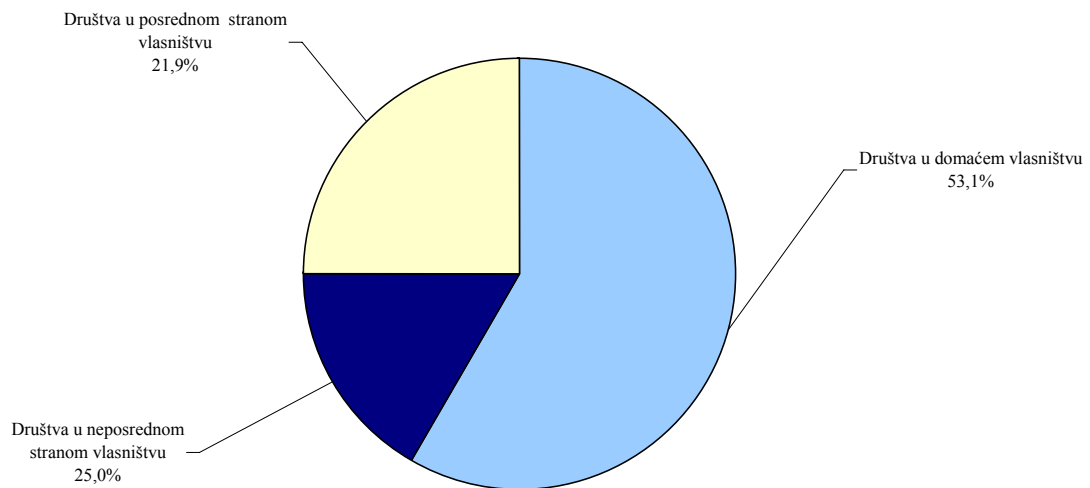
Društvo	2008.		2009.	
	Neto imovina	Udjel u ukupnoj imovini OIF - ova	Neto imovina	Udjel u ukupnoj imovini OIF - ova
ZB INVEST d.o.o.	3.525.148	35,6%	4.370.441	36,3%
PBZ INVEST d.o.o.	1.549.884	15,7%	2.010.278	16,7%
RAIFFEISEN INVEST d.o.o.	904.544	9,1%	1.644.030	13,7%
ERSTE - INVEST d.o.o.	1.157.639	11,7%	1.285.018	10,7%
HPB-INVEST d.o.o.	630.215	6,4%	395.630	3,3%
Ostali	2.122.801	21,5%	2.329.545	19,4%
Ukupno	9.890.231	100,0%	12.034.941	100,0%

Izvor: HANFA

Od ukupno 36 društava za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima, koliko ih je evidentirano u 2009. godini, 21 je društvo u domaćem vlasništvu, dok ih je 6 u neposrednom, a 9 u posrednom stranom vlasništvu. Dva su društva prestala postojati kao društva za upravljanje investicijskim fondovima (Zagrebačko investicijsko društvo d.o.o. i MediteranInvest d.o.o.) te im je oduzeto odobrenje, dok je društvo Terra Invest d.o.o. prestalo postojati kao društvo za upravljanje investicijskim fondovima, no još nije izbrisano iz registra društava za upravljanje investicijskim

fondovima. Društvo NFD Kapital d.o.o. steklo je većinski udio u društvu Alfa Invest d.o.o., te ga je pripojilo.

Grafikon 2.4. Udjel u imovini otvorenih investicijskih fondova prema vlasničkoj strukturi društava za upravljanje

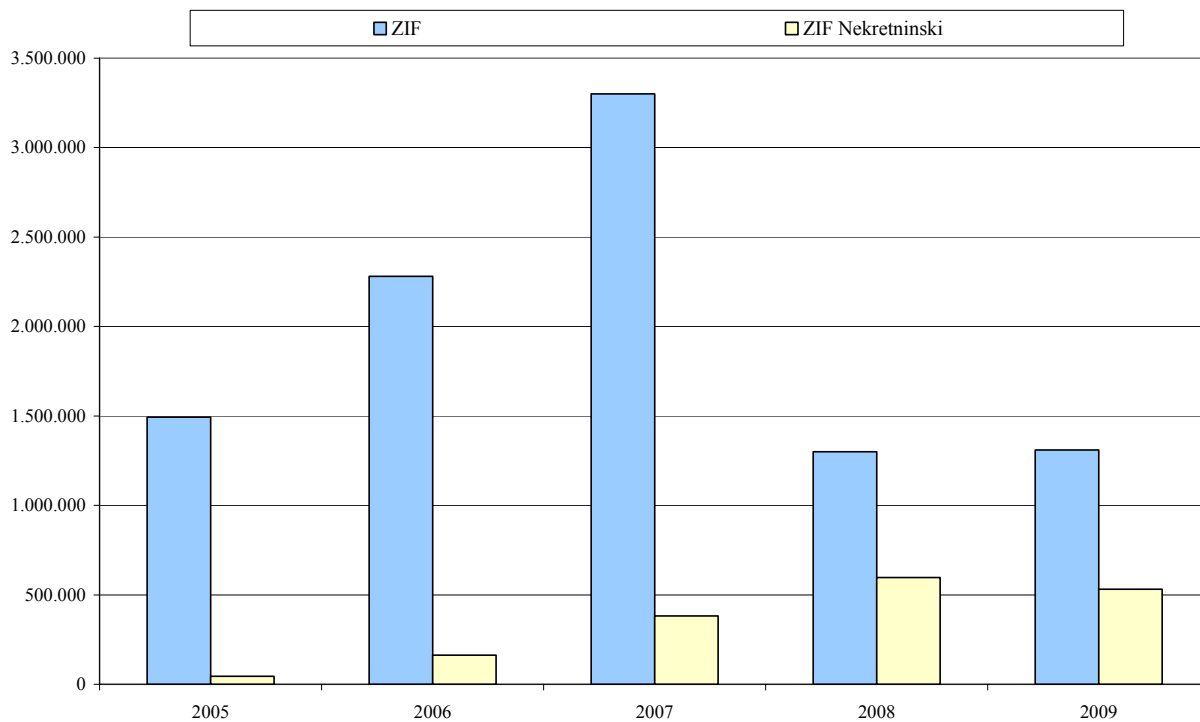

Izvor: HANFA

Zatvoreni investicijski fondovi

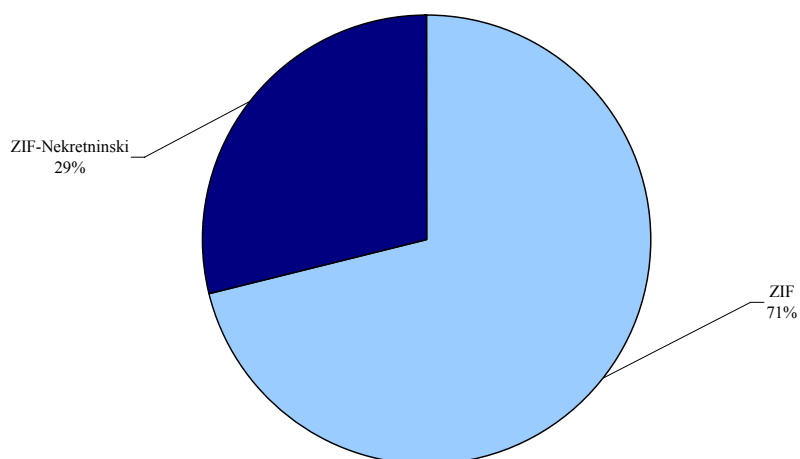
U 2009. poslovalo je ukupno 10 zatvorenih investicijskih fondova, od kojih je 6 registrirano za ulaganje u nekretnine. Dva su zatvorena investicijska fonda (nekretninska) u 2009. prestala s radom, ali su iz registra fondova izbrisana u siječnju 2010., pa su uključena u ukupan broj fondova za 2009. godinu. Ukupna imovina svih zatvorenih investicijskih fondova iznosila je 1,8 milijardi kuna, a nekretninski fondovi u njoj sudjeluju sa 28,9%.

Grafikon 2.5. Neto imovina zatvorenih investicijskih fondova u razdoblju od 2005. do 2009. godine
(u tis. kn)

Izvor: HANFA

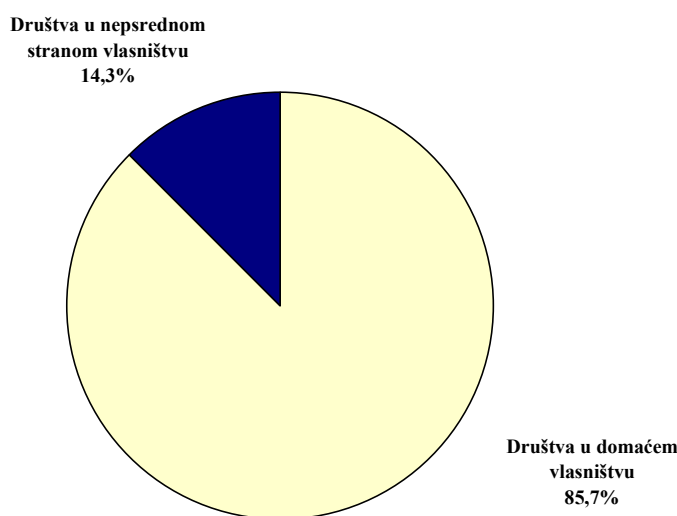
Grafikon 2.6. Udjel ZIF-ova s javnom ponudom i ZIF-ova s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine u ukupnoj imovini zatvorenih investicijskih fondova

Izvor: HANFA

U protekloj je godini osam društava upravljalo zatvorenim investicijskim fondovima. Od toga ih je sedam bilo u domaćem, dok je jedno društvo bilo u neposrednom stranom vlasništvu. Društvo Terra Invest d.o.o. prestalo je tijekom 2009. s radom kao društvo za upravljanje investicijskim fondovima, no zbog obveze dostave izvješća još se vodi u registru društava.

Grafikon 2.7. Udio u imovini zatvorenih investicijskih fondova prema vlasničkoj strukturi društava za upravljanje

Izvor: HANFA

Društva za upravljanje investicijskim fondovima

Ukupna imovina društava za upravljanje investicijskim fondovima iznosila je u 2009. 351,6 milijuna kuna, od čega se 310,8 milijuna kuna ili 88,4% odnosilo na kratkotrajnu imovinu. U odnosu na 2008. ukupna imovina društava za upravljanje investicijskim fondovima smanjila se za 110,1 milijun kuna ili 23,9%.

Imovina društava za upravljanje investicijskim fondovima uglavnom se financirala iz vlastitih sredstava (70,7%), i to iz zadržane i tekuće dobiti. Kapital i rezerve društava za upravljanje investicijskim fondovima iznosili su u protekloj godini 248,4 milijuna kuna i zabilježili pad od 85,3 milijuna kuna ili 25,6%.

Tablica 2.4. Bilanca društava za upravljanje na dan 31.12.2008 i 31.12.2009. godine (u tis. kn)

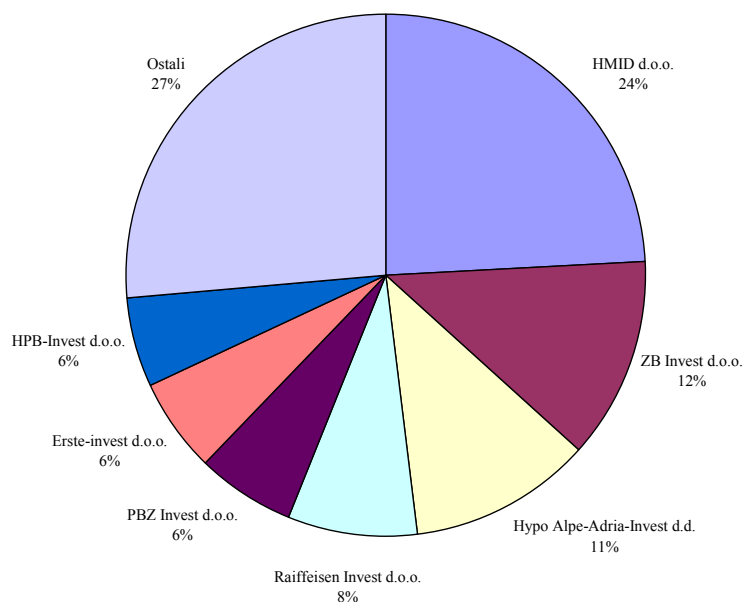
AKTIVA		2008.	2009.
A	Dugotrajna imovina	34.295	33.253
I	Nematerijalna imovina	8.427	6.630
II	Materijalna imovina	20.264	15.748
III	Financijska imovina	5.604	10.875
B	Kratkotrajna imovina	425.402	310.750
I	Potraživanja	140.208	129.209
II	Financijska imovina	145.494	107.227
III	Novac na računu i u blagajni	139.700	74.314
C	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	2.004	7.551
	Ukupno aktiva	461.701	351.554
PASIVA			
A	Kapital i rezerve	333.684	248.403
I	Upisani kapital	113.969	119.179
II	Revalorizacijska rezerva	320	21
III	Rezerve	3.384	4.599
IV	Zadržana dobit (preneseni gubitak)	82.407	107.850
V	Dobit (gubitak) tekuće godine	133.604	16.755
B	Obveze	122.201	92.060
C	Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućih razdoblja	5.816	11.091
	Ukupno pasiva	461.701	351.554

Izvor: HANFA

Najveći udio imovine (85,3 milijuna kuna) pripada Hrvatskom mirovinskom investicijskom društvu d.o.o., a slijede ga ZB Invest d.o.o. sa 43,7 milijuna kuna, Hypo Alpe-Adria Invest d.d. sa 40,1 milijun kuna i Raiffeisen Invest d.o.o. sa 28,2 milijuna kuna, te imovina tih društava čini 56,1% ukupne imovine društava za upravljanje investicijskim fondovima.

Grafikon 2.8. Udjel imovine društava za upravljanje na dan 31.12.2009. godine

Izvor: HANFA

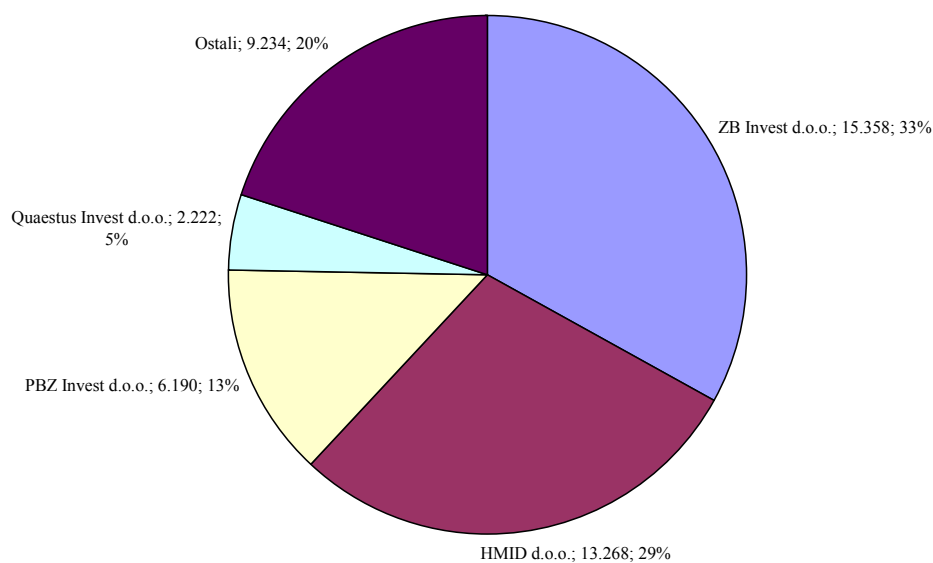
U protekloj godini društva za upravljanje investicijskim fondovima ostvarila su 262,5 milijuna kuna ukupnih prihoda, od čega su najveći udio imali poslovni prihodi (90,5%). U odnosu na 2008. društva za upravljanje investicijskim fondovima bilježe pad ukupnih prihoda od 296,1 milijun kuna ili 53%. Ukupna dobit nakon oporezivanja društava za upravljanje iznosila je 16,8 milijuna kuna, što je rezultat ostvarene dobiti 17 društava za upravljanje investicijskim fondovima u iznosu od 46,3 milijuna kuna i ostvarenog gubitka 18 društava za upravljanje investicijskim fondovima u iznosu od 29,5 milijuna kuna. Najveću su dobit ostvarila društva ZB Invest d.o.o. (15,4 milijuna kuna), Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. (13,3 milijuna kuna) i PBZ Invest d.o.o. (6,2 milijuna kuna).

Tablica 2.5. Račun dobiti i gubitka društava za upravljanje u 2009. godini (u tis. kn)

	POZICIJA	2008.	2009.	Promjena
A.	Poslovni prihodi	510.283	237.450	-53,47%
B.	Poslovni rashodi	352.433	217.157	-38,38%
C.	Financijski prihodi	21.976	23.680	7,75%
D.	Financijski rashodi	4.980	4.560	-8,43%
E.	Ostali prihodi	26.286	1.359	-94,83%
F.	Ostali rashodi	0	11.968	
G.	Ukupni prihodi	558.545	262.488	-53,00%
H.	Ukupni rashodi	357.413	233.685	-34,62%
I.	Dobit (gubitak) prije oporezivanja	201.132	28.803	-85,68%
J.	Porez na dobit	44.528	12.048	-72,94%
K.	Dobit (gubitak) nakon oporezivanja	156.604	16.755	-89,30%

Izvor: HANFA

Grafikon 2.9. Ostvarena dobit društava za upravljanje nakon oporezivanja u 2009. godini

Izvor: HANFA

Investicijski fondovi osnovani posebnim zakonima

Kao i prethodnih godina, i u 2009. poslovala su dva fonda osnovana posebnim zakonima: Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te Umirovljenički fond.

Neto imovina Fonda branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji na dan 31.12.2009. iznosila je 2,2 milijarde kuna, što je smanjenje od 7,38% u odnosu na prethodnu godinu. Neto imovina Umirovljeničkog fonda iznosila je 2,7 milijardi kuna.

Tablica 2.6. Investicijski fondovi osnovani posebnim zakonom na dan 31.12.2009. godine (neto imovina u tis. kn)

Investicijski fond	Društvo za upravljanje	Neto imovina
Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji	ERSTE INVEST d.o.o.	2.223.348
Umirovljenički fond	HPB INVEST d.o.o.	2.675.920

Izvor: HANFA

Tablica 2.7. Struktura ulaganja imovine Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji na 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u tis.kn)

	31.12.2008.		31.12.2009.	
DOMAĆA IMOVINA	2.427.904	100,0%	2.194.138	95,5%
VRIJEDNOSNI PAPIRI I DEPOZITI	2.391.967	98,5%	1.984.509	86,4%
Dionice + GDR	1.145.298	47,2%	1.574.534	68,5%
Državne obveznice	0	0,0%	0	0,0%
Municipalne obveznice	0	0,0%	0	0,0%
Korporativne obveznice	0	0,0%	0	0,0%
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0,0%	0	0,0%
Otvoreni investicijski fondovi	0	0,0%	0	0,0%
Kratkoročni vrijednosni papiri	401.029	16,5%	350.767	15,3%
Depoziti	845.640	34,8%	59.209	2,6%
NOVČANA SREDSTVA	35.800	1,5%	132.972	5,8%
POTRAŽIVANJA	137	0,0%	76.657	3,3%
INOZEMNA IMOVINA	0	0,0%	0	0,0%
Dionice	0	0,0%	0	0,0%
Državne obveznice	0	0,0%	0	0,0%
Korporativne obveznice	0	0,0%	0	0,0%
Otvoreni investicijski fondovi	0	0,0%	0	0,0%
Kratkoročni vrijednosni papiri	0	0,0%	0	0,0%
UKUPNA IMOVINA	2.427.904	100,0%	2.297.788	100,0%
NETO IMOVINA	2.400.416	98,9%	2.223.348	96,8%
OBVEZE	26.990	1,1%	73.972	3,2%
REPO UGOVORI			103.650	4,5%

Izvor: HANFA

Tablica 2.8. Struktura ulaganja imovine Umirovljeničkog fonda na 31.12.2008. i 31.12.2009. godine
(u tis.kn)

	31.12.2008.		31.12.2009.	
DOMAĆA IMOVINA	3.525.204	100,00%	2.693.418	100,00%
VRIJEDNOSNI PAPIRI I DEPOZITI	725.670	20,59%	0	0,00%
Dionice + GDR	5.942	0,17%	0	0,00%
Kratkoročni vrijednosni papiri	719.728	20,42%	0	0,00%
Depoziti	0	0,00%	0	0,00%
NOVČANA SREDSTVA	93.414	2,65%	18.839	0,70%
POTRAŽIVANJA	2.706.121	76,76%	2.674.579	99,30%
INOZEMNA IMOVINA	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNA IMOVINA	3.525.204	100,00%	2.693.418	100,00%
NETO IMOVINA	3.474.013	98,55%	2.675.920	99,35%
OBVEZE	51.191	1,45%	17.498	0,65%

Izvor: HANFA

Regulatorne aktivnosti

Zakonski okvir kojim je regulirano poslovanje investicijskih fondova sadržan je u Zakonu o investicijskim fondovima („Narodne novine“, br. 150/05), koji je stupio na snagu 01.01.2006. godine. Stoga su tijekom 2009. na temelju Zakona o investicijskim fondovima doneseni sljedeći podzakonski akti:

Tablica 2.9. Podzakonski akti doneseni na temelju Zakona o investicijskim fondovima u 2009. godini

1	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvoljenim ulaganjima i ograničenjima ulaganja otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom ("Narodne novine", br. 5/09)
2	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju izvješća dioničara i imatelja udjela u fondu i vođenju poslovnih knjiga društva za upravljanje investicijskim fondovima ("Narodne novine", br. 26/09)
3	Pravilnik kojim se propisuje sadržaj zahtjeva za izdavanje odobrenja društvima za upravljanje investicijskim fondovima za obavljanje poslova upravljanja imovinom - portfeljem i investicijskog savjetovanja ("Narodne novine", br. 30/09)
4	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvoljenim ulaganjima i ograničenjima ulaganja otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom ("Narodne novine", br. 100/09)
5	Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društava za upravljanje investicijskim fondovima ("Narodne novine", br. 155/09)
6	Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja otvorenih investicijskih fondova ("Narodne novine", br. 155/09)
7	Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja zatvorenih investicijskih fondova ("Narodne novine", br. 155/09)
8	Pravilnik o obveznom sadržaju, rokovima i obliku izvješća o radu investicijskih fondova, društava za upravljanje i depozitne banke ("Narodne novine", br. 155/09)

Izvor: HANFA

Licenciranje

Društva za upravljanje investicijskim fondovima

U protekloj godini registriran je manji broj društava za upravljanje nego u 2008. godini. U 2009. nije izdano odobrenje ni za jedno novo društvo za upravljanje, dok su dva odobrenja oduzeta. Odobrenja su na temelju Zakona o investicijskim fondovima oduzeta Zagrebačkom investicijskom društvu d.o.o. zato što u razdoblju od jedne godine od izdavanja odobrenja za upravljanje fondovima nije osnovalo fond te društvu MediteranInvest d.o.o. jer društvo za upravljanje investicijskim fondovima šest ili više mjeseci nije obavljalo djelatnost upravljanja investicijskim fondovima.

Društvo NFD Kapital d.o.o. pripojilo je društvo Alfa Invest d.o.o., pa je time društvo Alfa Invest d.o.o. prestalo postojati.

Na dan 31.12.2009. u RH registrirano je ukupno 36 društava za upravljanje investicijskim fondovima, od čega su 2 društva za upravljanje investicijskim fondovima rizičnog kapitala.

Investicijski fondovi

Na dan 31.12.2009. registrirano je 130 otvorenih investicijskih fondova, i to 103 otvorena investicijska fonda s javnom ponudom (7 ih je neaktivno), 25 otvorenih investicijskih fondova s privatnom ponudom, 2 otvorena fonda rizičnog kapitala s privatnom ponudom, 10 zatvorenih investicijskih fondova, Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te Umirovljenički fond.

Tijekom 2009. odobreno je osnivanje osam otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom i triju otvorenih investicijskih fondova s privatnom ponudom, a u navedenom razdoblju četiri otvorena investicijska fonda s javnom ponudom nisu počela s radom. Imovina kojom na dan 31.12. 2009. upravljaju svi otvoreni investicijski fondovi koji uključuju javnu i privatnu ponudu iznosi 12.034.941.279,41 kunu.

U RH je na dan 31.12.2009. godine registrirano 10 zatvorenih investicijskih fondova. Istog je dana imovina svih zatvorenih investicijskih fondova iznosila 1.840.764.502,55 kuna.

Rješenjem Trgovačkog suda u Pazinu od 14.08.2009., a na temelju Odluke Izvanredne glavne skupštine društva Terra Firma d.d. iz Pule, i Rješenjem Trgovačkog suda u Pazinu od 15.07.2009., a na temelju Odluke Izvanredne glavne skupštine društva Terra Mediterranea d.d. iz Pule, zatvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine promijenili su u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima djelatnost i tvrtku, te od navedenog datuma ne posluju kao zatvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine i nisu u nadležnosti Agencije. Fondovi su izbrisani iz registra fondova koji se vodi u Agenciji s danom 14. siječnja 2010., te su još u evidenciji za 2009. godinu.

Tablica 2.10. Broj okončanih predmeta u 2008. i 2009. godini

VRSTA PREDMETA	2008.	2009.
Odobrenje poslovanja društva za upravljanje/oduzeta odobrenja	7	4
Odobrenje i prijava upisa u registar fondova, odobrenje za izbor depozitne banke / likvidacija /pripajanje	40	19
Odobrenje novih, izmijenjenih i dopunjenih prospekata i statuta	120	112
Promidžba investicijskih fondova	37	8
Odobrenje pravilnika o sukobu interesa	5	8
Odobrenja članova uprave	78	19
Odobrenje društvima za upravljanje za poslove upravljanja imovinom i investicijskog savjetovanja	5	7

Izvor: HANFA

Nadzor nad investicijskim fondovima

U sklopu posrednog nadzora nad investicijskim fondovima Agencija na dnevnoj razini obavlja analizu i obradu dnevnih i periodičnih izvješća, što obuhvaća pridržavanje pravila o načinu vrednovanja imovine, ograničenja ulaganja, računovodstvenih politika, odredbi propisanih statutom i prospektom pojedinih investicijskih fondova te procjenu kvantitativnih i kvalitativnih rizika poslovanja navedenih subjekata.

U skladu s odredbama Zakona o investicijskim fondovima i podzakonskim aktima definirani su metodologija vrednovanja imovine fondova te načini i rokovi izvješćivanja o izračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po dionici fonda putem propisanog obrasca kojim depozitna banka obavještava Agenciju svakog dana vrednovanja za investicijske fondove. Osim navedenih izvješća društva za upravljanje investicijskim fondovima obvezna su Agenciji dostavljati vlastita, kao i za fondove kojima

upravlja godišnja izvješća o poslovanju i revidirane financijske izvještaje u roku od četiri mjeseca od završetka poslovne godine. Isto tako dužna su dostaviti polugodišnja izvješća u roku od dva mjeseca od završetka šestomjesečnoga obračunskog razdoblja. Za statističke potrebe društva za upravljanje izrađuju i dostavljaju Agenciji tromjesečna izvješća za fondove kojima upravljaju.

Neposrednim nadzornim postupkom obuhvaćeno je poslovanje društava za upravljanje i pripadnih investicijskih fondova kojima upravljaju. Nadzor se provodi izravnim uvidom u dokumentaciju i razgovorima s odgovornim osobama društva i zaposlenicima u vezi s pitanjima značajnim za poslovanje i rezultate investicijskih fondova.

Tijekom nadzora analizira se pripadna dokumentacija i podaci iz izvora dostupnih Agenciji radi utvrđivanja stvarnog stanja i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i podzakonskim aktima te odredbama pripadnih prospekata i statutom investicijskih fondova kako bi se uočili mogući rizici u poslovanju navedenih subjekata, a u svrhu zaštite imatelja udjela u otvorenim investicijskim fondovima, odnosno dioničara zatvorenih investicijskih fondova.

Neposredni nadzor obuhvaća uvid u institucionalne akte društava za upravljanje i investicijskih fondova, ugovore o delegiranju poslova upravljanja imovinom investicijskih fondova na treće osobe, ugovore s partnerima za poslove značajne za poslovanje investicijskih fondova, interne procedure i politike te organizaciju poslova upravljanja investicijskim fondovima, organizacijsku strukturu društva za upravljanje i povezanih osoba društva za upravljanje te fondova. Tijekom neposrednog nadzora provjerava se proces donošenja investicijskih odluka, poslovi trgovanja i izvršenja namire, vrednovanje imovine i izračun vrijednosti udjela fondova, pridržavanje odredbi o dozvoljenim ulaganjima i ograničenjima ulaganja te ustrojavanje, vođenje i objavljivanje podataka iz registra imatelja udjela. Također se provjerava ustroj i vođenje računovodstva i izrada financijskih izvještaja društva za upravljanje i investicijskih fondova, s posebnim naglaskom na troškove kojima je dozvoljeno neposredno teretiti ulagača ili investicijski fond.

Tijekom 2009. proveden je neposredni nadzor na redovitoj osnovi nad ovim subjektima:

ADRIATICA CAPITAL d.o.o. (AC Rusija otvoreni investicijski fond s javnom ponudom, AC Excel i AC Sigma otvoreni investicijski fondovi s privatnom ponudom), MP INVEST d.d. (MP BRIC i MP MENA otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom), POBA ICO INVEST d.o.o. (POBA ICO Equity otvoreni investicijski fond s javnom ponudom), QUAESTUS INVEST d.o.o. (Quaestus nekretnine d.d. zatvoreni investicijski fond s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine), HPB INVEST d.o.o. (HPB Dionički, HPB Global, HPB Novčani, HPB Obveznički, HPB WAV - DJE, HPB Titan i HPB Dynamic otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom, HPB Alpha, HPB ZM-1 i HPB Omega otvoreni investicijski fondovi s privatnom ponudom, HPB Real d.d. zatvoreni

investicijski fond s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine i Umirovljenički fond), VB INVEST d.o.o. (VB Cash i VB High Equity otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom), ST INVEST d.o.o. (ST Aggressive, ST Balanced, ST Bond, ST Cash i ST Global Equity otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom), KD INVESTMENTS d.o.o. (KD Adria Bond, KD Balanced, KD Nova Europa i KD Victoria otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom), HRVATSKO MIROVINSKO INVESTICIJSKO DRUŠTVO d.o.o. (Kapitalni zatvoreni investicijski fond d.d.), FIMA GLOBAL INVEST d.o.o. (FIMA Equity, FIMA Maximum i FIMA West otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom).

U istom razdoblju pokrenut je postupak neposrednog nadzora na redovitoj osnovi nad subjektima INTERINVEST d.o.o. i Velebit d.d. zatvoreni investicijski fond s javnom ponudom.

U navedenom razdoblju nisu pokretani postupci neposrednih nadzora na izvanrednoj osnovi.

Tablica 2.11. Neposredni nadzori provedeni nad društvima za upravljanje investicijskim fondovima u 2009. godini

Nadzori	Društva za upravljanje	Investicijski fondovi			
		Javna ponuda		Privatna ponuda	Fondovi posebne vrste
		Otvoreni	Zatvoreni	Otvoreni	
Redovni	10	25	3	5	1
Izvanredni	-	-	-	-	-
Ukupno		25	3	5	1

Izvor: HANFA

Na osnovi nalaza provedenih postupaka neposrednih nadzora nad poslovanjem društava za upravljanje i investicijskih fondova kojima upravljaju, zbog utvrđenih postupanja suprotno odredbama Zakona o investicijskim fondovima, Agencija je rješenjima za šest društava za upravljanje izdala nalog za usklađenje imovine fondova pod upravljanjem, jednom je društvu izdala nalog za likvidaciju/pripajanje fondova pod upravljanjem te je protiv jednog društva za upravljanje pokrenula kaznenu prijavu.

<i>3. Mirovinski fondovi</i>									

3. Mirovinski fondovi

Mirovinski fondovi, kao posebna vrsta investicijskih fondova, utemeljeni su mirovinskom reformom u 2002., a započeli su s radom 30.04.2002. godine. Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Narodne novine“, br. 49/99, 63/00, 103/03, 177/04 i 71/07) definirane su dvije vrste mirovinskih fondova:

- obvezni mirovinski fondovi, odnosno fondovi u kojima je članstvo obvezno za sve zaposlene osobe (koje su u trenutku kada su fondovi započeli s radom, odnosno u vrijeme prvog zaposlenja, bile mlađe od 40 godina, s tim da su osobe između 40 i 50 godina starosti mogle birati hoće li postati članovi obveznih mirovinskih fondova) i
- dobrovoljni mirovinski fondovi, odnosno fondovi u kojima je članstvo dobrovoljno, a mogu biti fondovi otvorenoga tipa, odnosno fondovi čiji članovi mogu biti svi građani RH, ili zatvorenoga tipa, gdje je pokrovitelj fonda poslodavac, sindikat ili udruga samostalnih djelatnosti.

Obvezni mirovinski fondovi

U 2009. poslovala su četiri obvezna mirovinska fonda:

- AZ obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem Allianz ZB d.o.o. društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom),
- Erste Plavi obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem ERSTE d.o.o. društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom),
- PBZ Croatia osiguranje obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem PBZ CROATIA OSIGURANJE d.d. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom) i
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond (pod upravljanjem Raiffeisen mirovinskog društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d.).

Tijekom 2009. u obvezne mirovinske fondove učlanilo se ukupno 52.349 osoba, dok je za 5.929 osoba članstvo prestalo. Na dan 31.12.2009. sva četiri obvezna mirovinska fonda ukupno imaju 1.522.149 članova.

Čak 92,3% osiguranika rasporedio je Regos nakon isteka roka za odabir mirovinskog fonda.

Tablica 3.1. Članstvo u obveznim mirovinskim fondovima

OBVEZNI MIROVINSKI FOND	AZ OMF	ERSTE PLAVI OMF	PBZ CO OMF	RAIFFEISEN OMF	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2008.	531.206	226.815	262.277	455.431	1.475.729
Prve prijave	493	242	505	596	1.836
Naknadno dovršene prijave	507	465	627	601	2.200
Raspored Regosa	17.392	7.422	8.581	14.918	48.313
Ukupno novih članova	18.392	8.129	9.713	16.115	52.349
Prelasci u drugi OMF	377	274	302	188	1.141
Prelasci iz drugih OMF	280	163	127	571	1.141
Neto promjena	-97	-111	-175	383	0
Ukupan prestanak članstva	1834	950	1389	1756	5.929
Stanje na dan 31.12.2009.	547.667	233.883	270.426	470.173	1.522.149
Godišnja promjena (u %)	3,10%	3,12%	3,11%	3,24%	3,15%

Izvor: HANFA

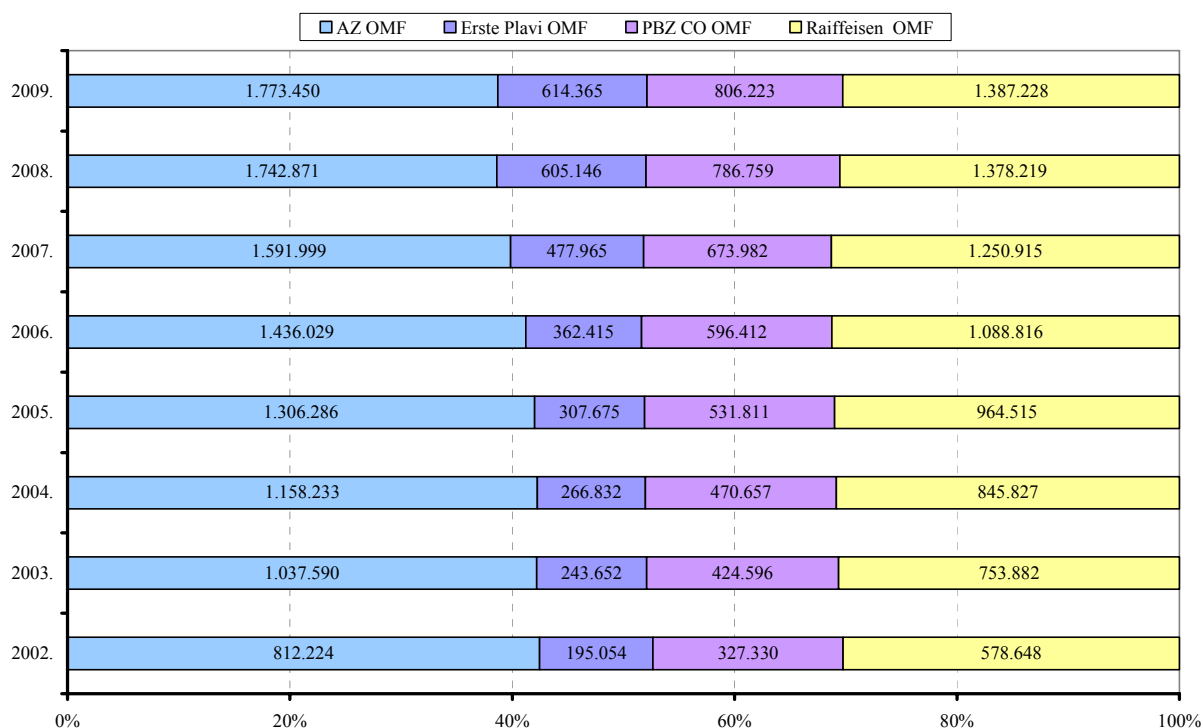
U obvezne mirovinske fondove u 2009. ukupno je uplaćeno 4,6 milijardi kuna neto doprinosa, dok su isplate iz fondova zbog zatvaranja osobnog računa iznosile 114,3 milijuna kuna.

Tablica 3.2. Neto doprinosi obveznih mirovinskih fondova u 2009. godini (u tis. kn)

OBVEZNI MIROVINSKI FOND	AZ OMF	ERSTE PLAVI OMF	PBZ CO OMF	RAIFFEISEN OMF	UKUPNO
Neto doprinosi	1.773.450	614.365	806.223	1.387.228	4.581.266
Uplate iz drugih OMF-ova	4.992	2.679	1.600	7.282	16.553
Isplate u druge OMF-ove	4.889	3.897	4.262	3.435	16.483
Isplate sredstava po ispravcima	2.666	1.004	1.121	2.347	7.138
Isplate sredstava po zatvaranju osobnih računa	37.663	17.622	26.119	32.894	114.298

Izvor: HANFA

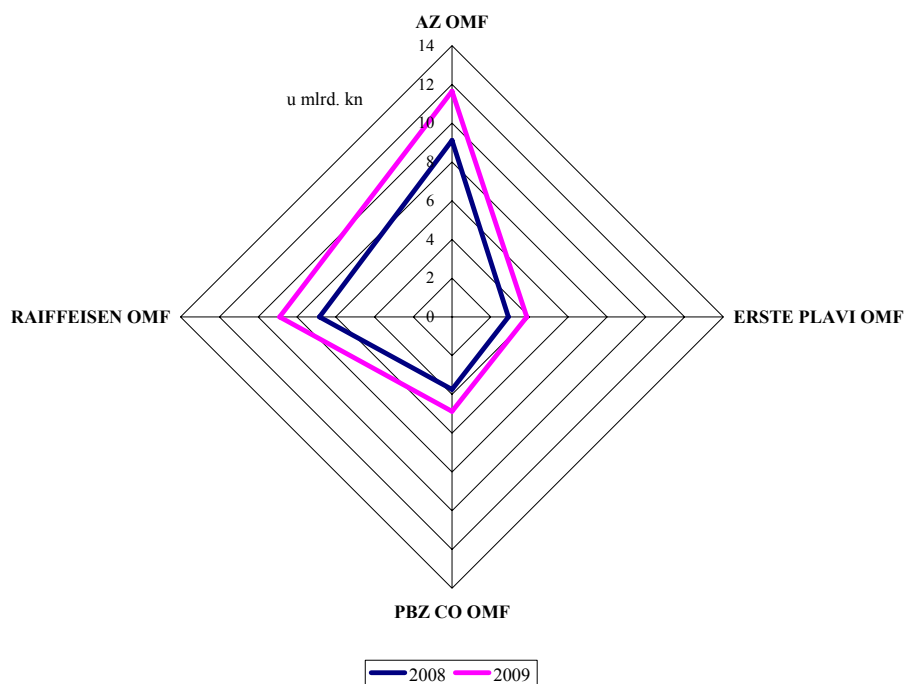
Grafikon 3.1. Neto doprinosi obveznih mirovinskih fondova od 2002. do 2009. godine (u tis. kn)

Izvor: HANFA

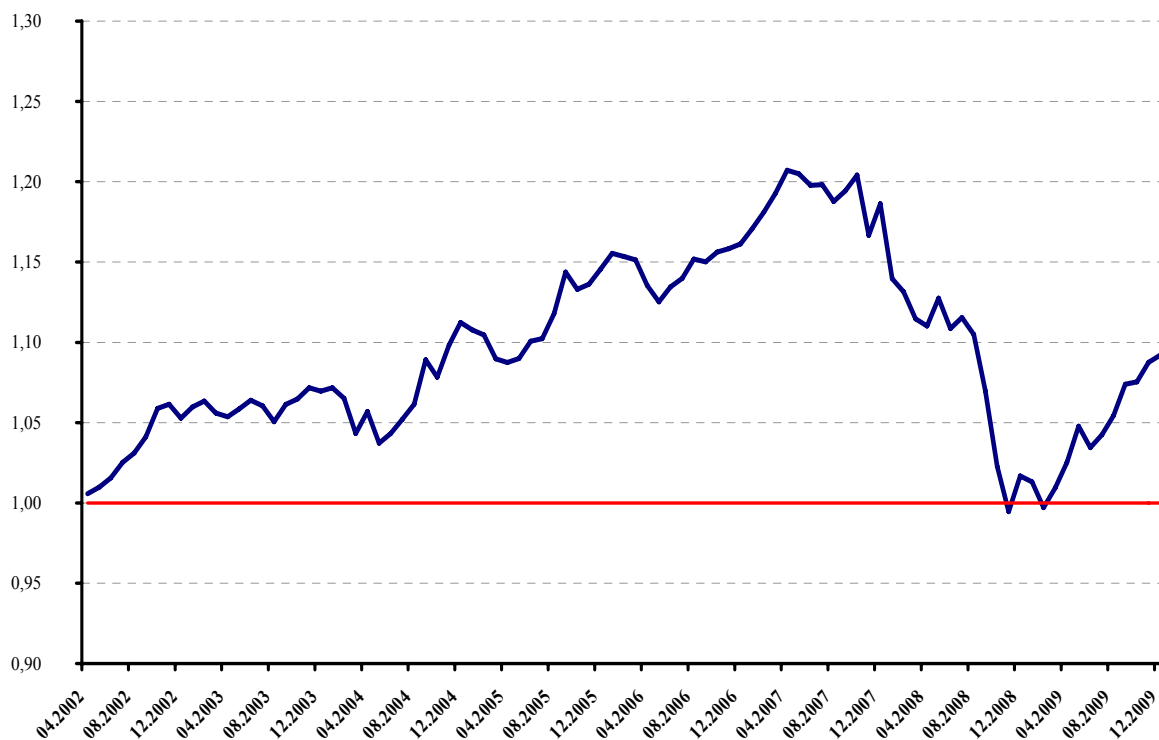
Neto imovina OMF-ova na kraju 2009. iznosila je 29,3 milijarde kuna ili 29,5% više u odnosu na prethodnu godinu. Promatrano prema članovima fonda, u 2009. na jednog člana odnosile su se 19,2 tisuće kuna, što je za 25,6% više nego u 2008. godini. Prosječni godišnji neto doprinos po članu fonda u 2009. iznosio je 3 tisuće kuna, što je za 1,6% manje nego u 2008. godini.

Grafikon 3.2. Neto imovina obveznih mirovinskih fondova u 2008. i 2009. godini

Izvor: HANFA

Grafikon 3.3. Omjer neto imovine i neto doprinosa obveznih mirovinskih fondova u razdoblju od 30.04.2002. do 31.12.2009. godine

Izvor: HANFA

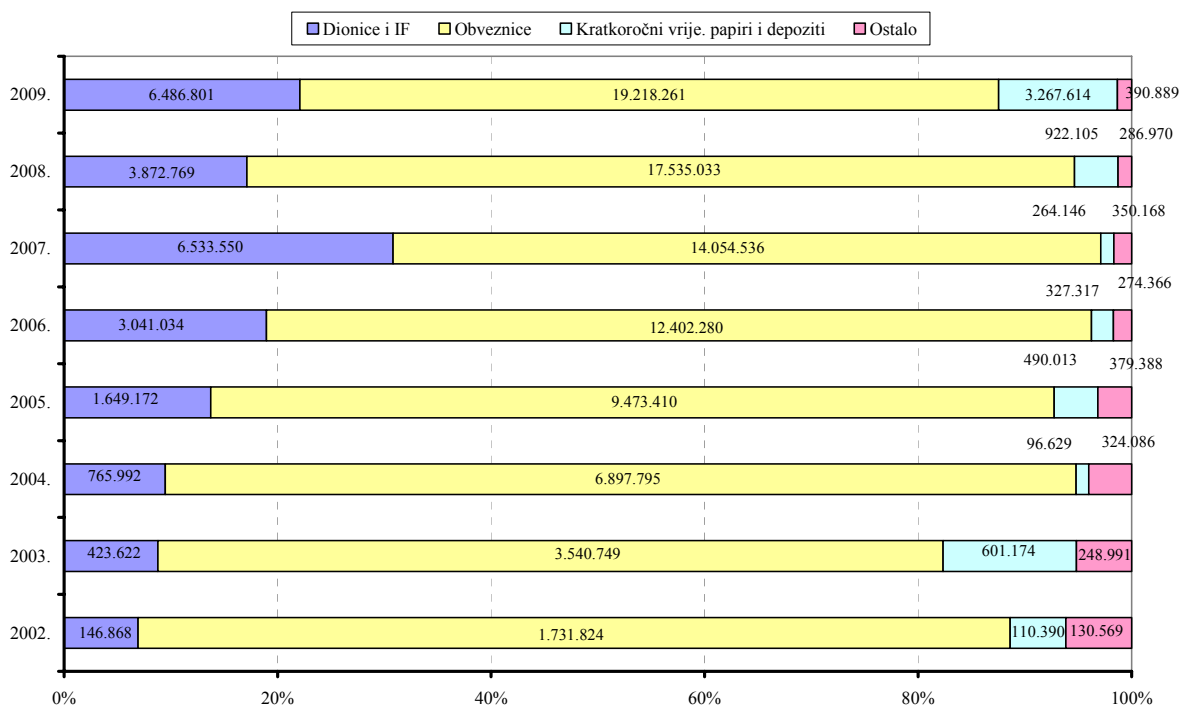
Obvezni mirovinski fondovi najviše ulažu u domaće državne obveznice, koje u 2009. čine 56,9% ukupne imovine, dok su u 2008. činile 70,5% ukupne imovine. Tijekom 2009. povećala su se ulaganja obveznih mirovinskih fondova u domaće dionice, kratkoročne vrijednosne papire i depozite te inozemne državne obveznice.

Tablica 3.3. Struktura ulaganja obveznih mirovinskih fondova (u tis. kn)

VRSTA IMOVINE	31.12.2008.		31.12.2009.	
	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
DOMAĆA IMOVINA	20.920.792	92,50%	26.572.709	90,50%
Vrijednosni papiri i depoziti	20.633.823	91,23%	26.181.820	89,16%
Dionice + GDR	2.529.825	11,19%	3.909.073	13,31%
Državne obveznice	15.937.982	70,47%	16.716.518	56,93%
Municipalne obveznice	81.448	0,36%	79.044	0,27%
Korporativne obveznice	732.269	3,24%	1.108.541	3,78%
Zatvoreni investicijski fondovi	56.909	0,25%	69.272	0,24%
Otvoreni investicijski fondovi	373.285	1,65%	1.031.757	3,51%
Kratkoročni vrijednosni papiri	290.562	1,28%	2.025.358	6,90%
Depoziti	631.543	2,79%	1.242.256	4,23%
Novčana sredstva	265.500	1,17%	375.189	1,28%
Potraživanja	21.470	0,09%	15.700	0,05%
INOZEMNA IMOVINA	1.696.084	7,50%	2.790.856	9,50%
Dionice	481.446	2,13%	763.268	2,60%
Državne obveznice	307.489	1,36%	1.253.393	4,27%
Municipalne obveznice	0	0,00%	0	0,00%
Korporativne obveznice	475.845	2,10%	60.764	0,21%
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0,00%	0	0,00%
Otvoreni investicijski fondovi	431.303	1,91%	713.432	2,43%
Kratkoročni vrijednosni papiri	0	0,00%	0	0,00%
Depoziti	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNA IMOVINA	22.616.876	100,00%	29.363.566	100,00%
Neto imovina	22.590.933		29.264.636	

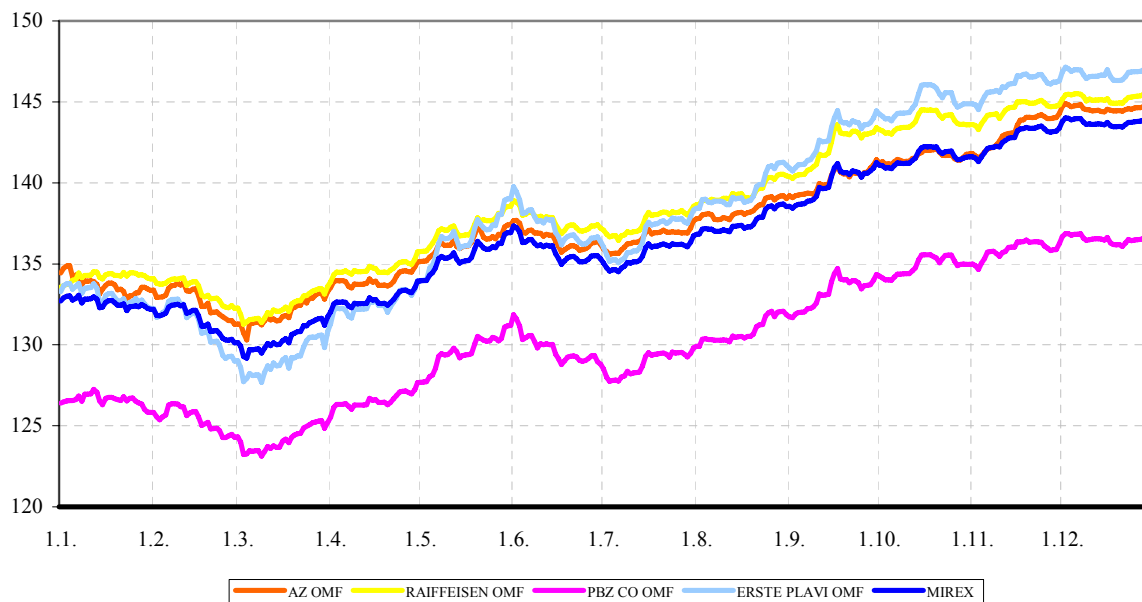
Izvor: HANFA

Grafikon 3.4. Struktura ulaganja obveznih mirovinskih fondova (u tis. kn)

Izvor: HANFA

Grafikon 3.5. Kretanje vrijednosti obračunskih jedinica i indexa Mirex tijekom 2009. godine

Izvor: HANFA

U 2009. pojedinačni godišnji prinosi obveznih mirovinskih fondova, pa time i indeksa Mirex, bili su pozitivni. Obvezni mirovinski fond AZ OMF ostvario je u 2009. godišnji prinos od 7,8%, prinos

obveznog mirovinskog fonda ERSTE PLAVI OMF iznosio je 10,6%, dok su obvezni mirovinski fondovi PBZ CO OMF i RAIFFEISEN OMF zabilježili prinose od 8,5%, odnosno 9,2%.

Tablica 3.4. Anualizirani prinosi vrijednosti obračunskih jedinica OMF-ova i Mirex-a

AZ OMF									
	Od	30.04.02.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.04.	31.12.05.	31.12.06.	31.12.07.	31.12.08.
Do	VOJ	100	108,6759	116,8000	124,0084	131,2816	138,8635	147,7171	134,3385
31.12.02.	108,6759	13,20%							
31.12.03.	116,8000	9,74%	7,48%						
31.12.04.	124,0084	8,39%	6,82%	6,17%					
31.12.05.	131,2816	7,70%	6,50%	6,02%	5,87%				
31.12.06.	138,8635	7,28%	6,32%	5,94%	5,82%	5,78%			
31.12.07.	147,7171	7,12%	6,33%	6,05%	6,01%	6,08%	6,38%		
31.12.08.	134,3385	4,52%	3,60%	2,84%	2,02%	0,77%	-1,64%	-9,06%	
31.12.09.	144,8585	4,95%	4,19%	3,65%	3,16%	2,49%	1,42%	-0,97%	7,83%
ERSTE PLAVI OMF									
	Od	30.04.02.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.04.	31.12.05.	31.12.06.	31.12.07.	31.12.08.
Do	VOJ	100	108,4353	116,1018	125,4063	135,4920	146,8004	155,6751	133,2136
31.12.02.	108,4353	12,82%							
31.12.03.	116,1018	9,34%	7,07%						
31.12.04.	125,4063	8,84%	7,54%	8,01%					
31.12.05.	135,4920	8,63%	7,71%	8,03%	8,04%				
31.12.06.	146,8004	8,57%	7,87%	8,13%	8,19%	8,35%			
31.12.07.	155,6751	8,12%	7,50%	7,61%	7,47%	7,19%	6,05%		
31.12.08.	133,2136	4,39%	3,49%	2,79%	1,52%	-0,56%	-4,74%	-14,43%	
31.12.09.	147,3339	5,18%	4,47%	4,05%	3,27%	2,12%	0,12%	-2,72%	10,60%
PBZ CO OMF									
	Od	30.04.02.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.04.	31.12.05.	31.12.06.	31.12.07.	31.12.08.
Do	VOJ	100	109,4154	117,9214	127,1730	133,2243	142,8526	153,7997	126,3414
31.12.02.	109,4154	14,35%							
31.12.03.	117,9214	10,37%	7,77%						
31.12.04.	127,1730	9,42%	7,81%	7,85%					
31.12.05.	133,2243	8,13%	6,78%	6,29%	4,76%				
31.12.06.	142,8526	7,93%	6,89%	6,60%	5,99%	7,23%			
31.12.07.	153,7997	7,89%	7,05%	6,87%	6,54%	7,44%	7,66%		
31.12.08.	126,3414	3,57%	2,43%	1,39%	-0,16%	-1,75%	-5,96%	-17,85%	
31.12.09.	137,0353	4,19%	3,27%	2,53%	1,50%	0,71%	-1,38%	-5,60%	8,46%
RAIFFEISEN OMF									
	Od	30.04.02.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.04.	31.12.05.	31.12.06.	31.12.07.	31.12.08.
Do	VOJ	100	108,5443	116,1595	126,1430	138,1216	143,6204	153,5363	133,5218
31.12.02.	108,5443	12,99%							
31.12.03.	116,1595	9,38%	7,02%						
31.12.04.	126,1430	9,08%	7,80%	8,59%					
31.12.05.	138,1216	9,20%	8,36%	9,04%	9,50%				
31.12.06.	143,6204	8,06%	7,25%	7,33%	6,70%	3,98%			
31.12.07.	153,5363	7,85%	7,18%	7,22%	6,77%	5,43%	6,90%		
31.12.08.	133,5218	4,43%	3,51%	2,83%	1,43%	-1,12%	-3,58%	-13,04%	
31.12.09.	145,7648	5,03%	4,30%	3,86%	2,93%	1,36%	0,50%	-2,56%	9,17%
MIREX OMF									
	Od	30.04.02.	31.12.02.	31.12.03.	31.12.04.	31.12.05.	31.12.06.	31.12.07.	31.12.08.
Do	Mirex	100	108,7306	116,7457	125,3544	134,1982	141,9054	151,5643	132,6237
31.12.02.	108,7306	13,28%							
31.12.03.	116,7457	9,71%	7,37%						
31.12.04.	125,3544	8,83%	7,37%	7,37%					
31.12.05.	134,1982	8,34%	7,27%	7,21%	7,06%				
31.12.06.	141,9054	7,78%	6,88%	6,72%	6,40%	5,74%			
31.12.07.	151,5643	7,61%	6,87%	6,74%	6,53%	6,27%	6,81%		
31.12.08.	132,6237	4,32%	3,37%	2,58%	1,42%	-0,39%	-3,33%	-12,50%	
31.12.09.	144,1581	4,88%	4,11%	3,58%	2,83%	1,81%	0,53%	-2,47%	8,70%

Izvor: HANFA

Društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom

Imovina društava za upravljanje obveznim mirovinskim fondom povećala se u 2009. u odnosu na 2008. za 11,3% i iznosila je 544,3 milijuna kuna. Ukupni kapital društava u istom se razdoblju povećao za 8,6% te je na kraju 2009. iznosio 508,2 milijuna kuna. Ukupni kapital društva po članu obveznog mirovinskog fonda na kraju je razdoblja iznosio 333,9 kuna, odnosno povećao se za 5,3%.

Tablica 3.5. Bilanca društava za upravljanje obveznim mirovinskim fondom sa stanjem na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u tis. kn)

Pozicije	2008.	2009.
AKTIVA		
A. Dugotrajna imovina	250.691	204.753
I. Nematerijalna imovina	19.472	17.481
II. Materijalna imovina	4.709	5.433
III. Financijska imovina	226.510	181.839
B. Kratkotrajna imovina	209.793	272.555
I. Zalihe materijala, sitnog inventara i druge zalihe	0	0
II. Potraživanja	20.263	25.089
III. Financijska imovina	178.051	225.067
IV. Novac u banci i blagajni	11.479	22.399
C. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	24.310	64.862
D. Nedospjela naplata prihoda	2.949	1.076
E. Porezna imovina	1.504	1.094
F. UKUPNA AKTIVA	489.247	544.340
PASIVA		
A. Kapital	467.923	508.219
I. Upisani kapital	327.844	327.844
II. Premije za emitirane dionice	0	0
III. Revalorizacijska rezerva	0	51
IV. Rezerve	6.012	7.654
V. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	26.617	29.079
VI. Dobit ili gubitak tekuće godine	107.450	143.591
B. Dugoročne obveze	257	349
C. Kratkoročne obveze	14.698	26.324
D. Odgođeno plaćanje troškova	6.369	9.447
E. Prihodi budućih razdoblja	0	0
F. UKUPNA PASIVA	489.247	544.340

Izvor: HANFA

Tijekom 2009. došlo je do smanjivanja ukupnih rashoda u odnosu na prethodnu godinu za 18,9%, te su oni ukupno iznosili 87,9 milijuna kuna. Najviše su se smanjili rashodi od upravljanja fondom, na što su uglavnom utjecali troškovi agenta prodaje, koji su iznosili 13,8 milijuna kuna i zabilježili smanjenje od 51,7%. U protekloj godini smanjili su se i marketinški troškovi, i to za 58,8%, te su iznosili 3,6 milijuna kuna. Ukupni rashodi društava u 2009. po članu obveznog mirovinskog fonda

iznosili su 57,7 kuna, što je za 21,4% manje nego prethodne godine. U 2009. društva su po članu fonda u prosjeku izdvojila 18,2 kune za troškove osoblja (porast od 1,1%), 9,1 kunu za troškove agenata prodaje (pad od 53,2%) i 2,36 kuna za marketinške troškove (pad od 60,0%).

Ukupni prihodi društava u 2009. iznosili su 267,5 milijuna kuna, što je povećanje od 10,2% u odnosu na 2008. godinu. Prihod od upravljanja fondom (prihod od naknada članova fonda) iznosio je 237,1 milijun kuna (porast od 9,8%), a najznačajniji izvor prihoda bila je naknada za upravljanje na temelju koje su društva prošle godine ukupno prihodovali 205,1 milijun kuna. Prihodi od ukupnih naknada po članu obveznog mirovinskog fonda zabilježili su rast od 6,5% i iznosili su 155,7 kuna.

Ukupna neto dobit društava za upravljanje obveznim mirovinskim fondom iznosila je 143,6 milijuna kuna, što čini porast od 33,6% u odnosu na 2008. godinu. Povrat na uloženu imovinu (ROA) iznosio je 26,4%, dok je u 2008. iznosio 22,0%. Povrat na uloženi vlastiti kapital (ROE) iznosio je 28,3%, a u 2008. godini 23,0%.

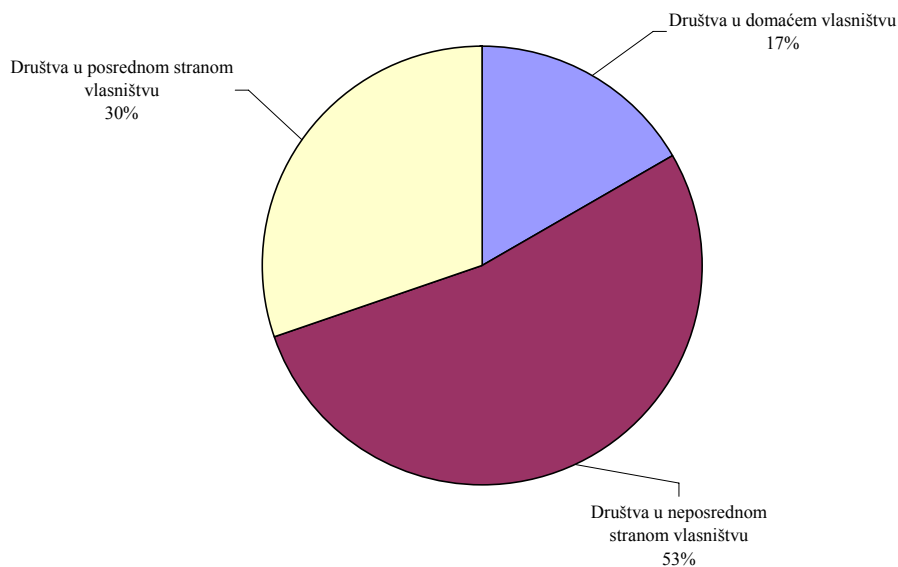
Tablica 3.6. Račun dobiti i gubitka društava za upravljanje obveznim mirovinskim fondom u 2008. i 2009. godini (u tis. kn)

Pozicije	2008.	2009.
Prihod od upravljanja fondom	215.847	237.058
Naknada od uplaćenih doprinosa	29.449	31.939
Naknada od ukupne imovine mirovinskog fonda	185.454	205.054
Naknada za izlaz	944	65
Nagrada za uspješnost	0	0
Rashodi od upravljanja fondom	48.686	30.229
Transakcijski troškovi	11	2
Troškovi marketinga	8.699	3.585
Troškovi agenta prodaje	28.516	13.775
Ostali troškovi upravljanja mirovinskim fondom	11.460	12.867
Dobit ili gubitak od upravljanja fondom	167.161	206.829
Ostali prihodi društva	3.293	947
Rashodi od poslovanja društva	54.004	55.138
Materijalni troškovi	1.485	1.239
Troškovi osoblja	26.517	27.641
Amortizacija i vrijednost usklađenja dugotrajne imovine	3.874	3.797
Vrijednost usklađenja kratkotrajne imovine	0	0
Rezerviranja za troškove i rizike	0	0
Ostali troškovi poslovanja	22.128	22.461
Financijski prihodi	23.698	29.469
Financijski rashodi	5.666	2.519
Dobit ili gubitak od redovnog poslovanja	134.482	179.589
Izvanredni prihodi	0	17
Izvanredni rashodi	0	0
Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije oporezivanja	134.482	179.606
Porez na dobit	27.032	36.015
Neto dobit ili gubitak	107.450	143.591

Izvor: HANFA

Od četiri društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom koja su poslovala u 2009. dva su u neposrednom vlasništvu stranih financijskih institucija, jedno je u posrednom stranom vlasništvu, dok u jednom podjednak vlasnički udjel imaju domaći i strani osnivač.

Grafikon 3.6. Udjel u imovini pod upravljanjem prema vlasničkoj strukturi

Izvor: HANFA

Dobrovoljni mirovinski fondovi

U 2009. poslovalo je 6 otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (ODMF), kojima upravljaju četiri dobrovoljna mirovinska društva:

- AZ benefit ODMF (pod upravljanjem Allianz ZB d.o.o. društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima)
- AZ profit ODMF (pod upravljanjem Allianz ZB d.o.o. društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima)
- Croatia osiguranje ODMF (pod upravljanjem CROATIA osiguranje mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o.)

- Erste Plavi Expert ODMF (pod upravljanjem ERSTE DMD d.o.o. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom)
- Erste Plavi Protect ODMF (pod upravljanjem ERSTE DMD d.o.o. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom)
- Raiffeisen ODMF (pod upravljanjem Raiffeisen mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.).

Broj članova otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova, iako daleko manji od broja članova obveznih mirovinskih fondova, i dalje bilježi znatan porast. Na dan 31.12.2009. ODMF-ovi su brojali ukupno 146.410 osoba, što je za 14,6% više nego 2008. godine.

Tablica 3.7. Članstvo u otvorenim dobrovoljnim mirovinskim fondovima

NAZIV FONDA	31.12.2008.	31.12.2009.	Promjena
AZ benefit ODMF	7.790	11.313	3.523
AZ profit ODMF	51.604	59.472	7.868
Croatia osiguranje ODMF	14.626	15.487	861
Erste Plavi Expert ODMF	12.442	14.007	1.565
Erste Plavi Protect ODMF	3.403	5.877	2.474
Raiffeisen ODMF	37.873	40.254	2.381
UKUPNO	127.738	146.410	18.672

Izvor: HANFA

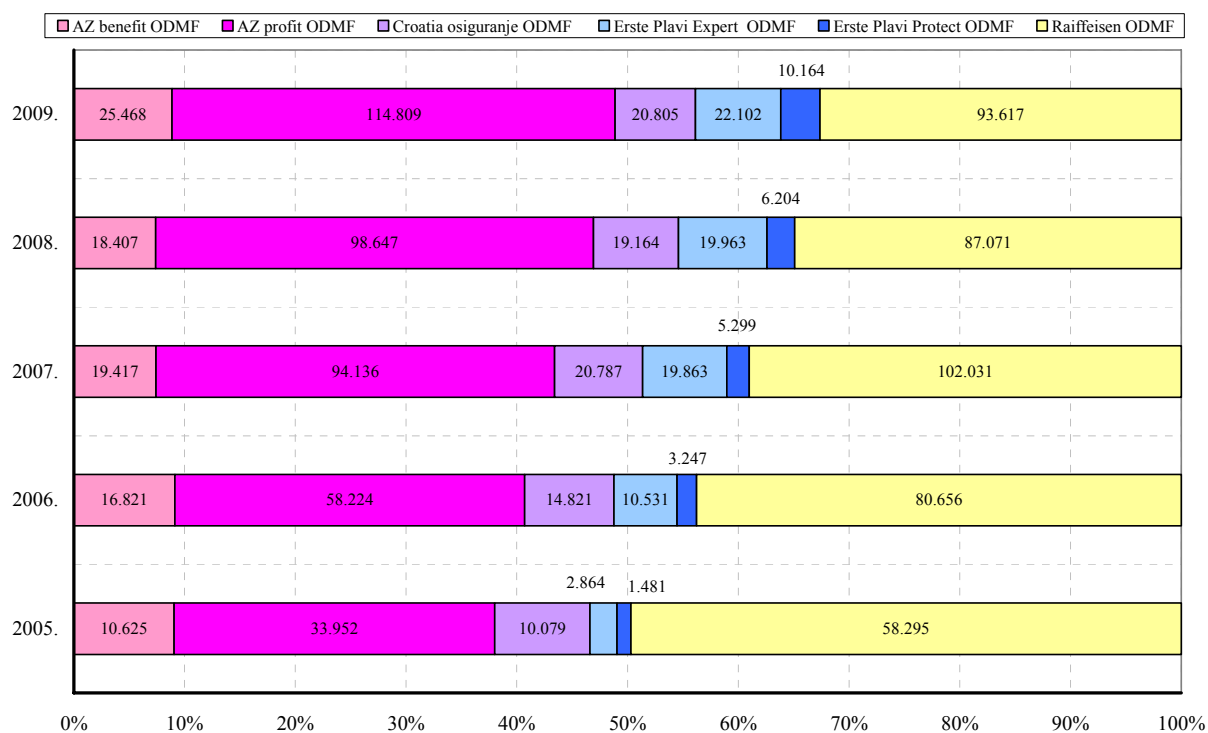
Bruto doprinosi članova ODMF-ova u 2009. iznosili su 287,0 milijuna kuna, što predstavlja porast od 15,0% u odnosu na 2008. godinu.

Tablica 3.8. Bruto doprinosi članova ODMF-ova (u tis. kn)

NAZIV FONDA	Bruto doprinosi u 2008.	Bruto doprinosi u 2009.	Promjena u %
AZ benefit ODMF	18.407	25.468	38,4%
AZ profit ODMF	98.647	114.809	16,4%
Croatia osiguranje ODMF	19.164	20.805	8,6%
Erste Plavi Expert ODMF	19.963	22.102	10,7%
Erste Plavi Protect ODMF	6.204	10.164	63,8%
Raiffeisen ODMF	87.071	93.617	7,5%
UKUPNO	249.457	286.965	15,0%

Izvor: HANFA

Grafikon 3.7. Bruto doprinosi članova ODMF-ova u posljednjih pet godina (u tis. kn)

Izvor: HANFA

Neto imovina svih ODMF-ova na kraju 2009. iznosila je 1.144,8 milijuna kuna, što predstavlja rast od 43,2% u odnosu na 2008. godinu. Prosječni godišnji bruto doprinos po članu fonda u 2009. iznosio je 1.960,0 kuna, što je tek za 0,4% više nego u 2008. godini.

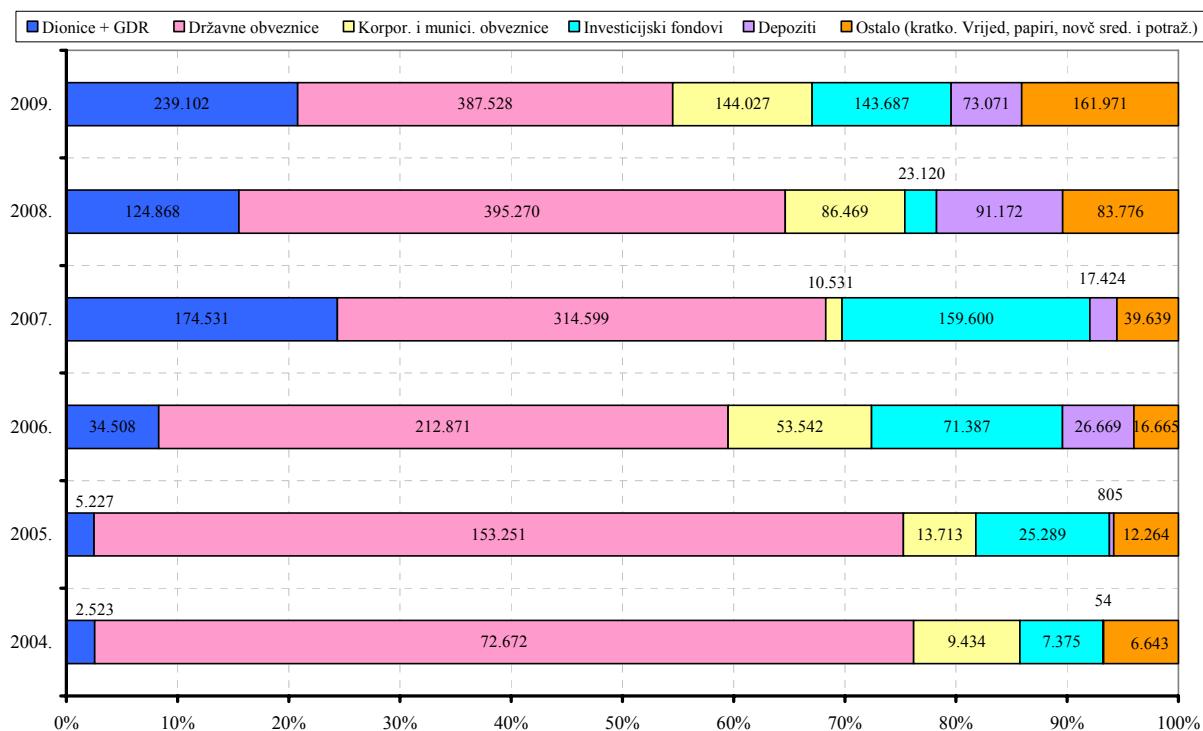
Ukupna se imovina ODMF-ova u 2009. u odnosu na prethodnu godinu povećala za 42,8%. U strukturi imovine došlo je do promjene, pri čemu su ulaganja u domaću imovinu smanjena, a povećana su ulaganja u inozemnu imovinu. Udio ulaganja u domaće državne obveznice smanjen je sa 45,0% u 2008. na 28,9% u 2009. godini. U protekloj su godini povećana ulaganja u domaće otvorene investicijske fondove i kratkoročne vrijednosne papire te inozemne dionice.

Tablica 3.9. Struktura ulaganja otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (u tis. kn)

VRSTA IMOVINE	31.12.2008.		31.12.2009.	
	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
DOMAĆA IMOVINA	744.502	92,5%	981.424	85,4%
Vrijednosni papiri i depoziti	727.049	90,9%	962.589	83,7%
Dionice + GDR	108.508	13,5%	175.224	15,2%
Državne obveznice	362.484	45,0%	332.125	28,9%
Municipalne obveznice	4.213	0,5%	6.702	0,6%
Korporativne obveznice	82.256	10,2%	126.170	11,0%
Zatvoreni investicijski fondovi	3.061	0,4%	3.283	0,3%
Otvoreni investicijski fondovi	9.031	1,1%	102.878	9,0%
Kratkoročni vrijednosni papiri	66.323	8,2%	143.136	12,5%
Depoziti	91.172	11,3%	73.071	6,4%
Novčana sredstva	17.290	2,1%	15.778	1,4%
Potraživanja	164	0,0%	3.057	0,3%
INOZEMNA IMOVINA	60.173	7,5%	167.962	14,6%
Dionice	16.359	2,0%	63.878	5,6%
Državne obveznice	32.786	4,1%	55.403	4,8%
Municipalne obveznice	0	0,0%	0	0,0%
Korporativne obveznice	0	0,0%	11.156	1,0%
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0,0%	0	0,0%
Otvoreni investicijski fondovi	11.027	1,4%	37.526	3,3%
Kratkoročni vrijednosni papiri	0	0,0%	0	0,0%
Depoziti	0	0,0%	0	0,0%
UKUPNA IMOVINA	804.675	100,0%	1.149.386	100,0%
Neto imovina	799.665		1.144.809	

Izvor: HANFA

Grafikon 3.8. Struktura ulaganja ODMF-ova u posljednjih pet godina (u tis. kn)

Izvor: HANFA

U protekloj godini ODMF-ovi su pojedinačno ostvarili pozitivne prinose u rasponu od 5,3% do 14,1%. Najveći godišnji prinos ostvario je AZ Profit ODMF (14,1%) i Erste Plavi Expert ODMF (13,4%).

Tablica 3.10. Anualizirani prinosi ODMF-ova

Anualizirani prinosi vrijednosti obračunske jedinice AZ Benefit ODMF								
	od	03.12.2003.	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2008.
do	VOJ	100	100,5228	110,6070	117,5851	124,9274	130,1425	137,0393
31.12.2003.	100,5228	7,03%						
31.12.2004.	110,6070	9,82%	10,03%					
31.12.2005.	117,5851	8,11%	8,15%	6,31%				
31.12.2006.	124,9274	7,50%	7,51%	6,28%	6,24%			
31.12.2007.	130,1425	6,68%	6,67%	5,57%	5,20%	4,17%		
31.12.2008.	137,0393	6,40%	6,39%	5,50%	5,24%	4,74%	5,30%	
31.12.2009.	151,7178	7,10%	7,10%	6,52%	6,58%	6,69%	7,97%	10,71%
Anualizirani prinosi vrijednosti obračunske jedinice AZ Profit ODMF								
	od	30.09.2003.	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2008.
do	VOJ	100	102,2404	112,3833	124,8151	140,7790	162,5783	151,0721
31.12.2003.	102,2404	9,19%						
31.12.2004.	112,3833	9,77%	9,92%					
31.12.2005.	124,8151	10,34%	10,49%	11,06%				
31.12.2006.	140,7790	11,09%	11,25%	11,92%	12,79%			
31.12.2007.	162,5783	12,11%	12,29%	13,10%	14,13%	15,48%		
31.12.2008.	151,0721	8,17%	8,12%	7,68%	6,57%	3,59%	-7,08%	
31.12.2009.	172,3404	9,10%	9,09%	8,93%	8,40%	6,98%	2,96%	14,08%
Anualizirani prinosi vrijednosti obračunske jedinice CO ODMF								
	od	29.10.2003.	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2008.
do	VOJ	100	100,4406	106,8197	112,8280	121,2594	136,7056	104,9786
31.12.2003.	100,4406	2,58%						
31.12.2004.	106,8197	5,79%	6,35%					
31.12.2005.	112,8280	5,71%	5,99%	5,62%				
31.12.2006.	121,2594	6,26%	6,48%	6,54%	7,47%			
31.12.2007.	136,7056	7,78%	8,01%	8,57%	10,07%	12,74%		
31.12.2008.	104,9786	0,94%	0,89%	-0,43%	-2,37%	-6,96%	-23,21%	
31.12.2009.	113,4797	2,07%	2,06%	1,22%	0,14%	-2,19%	-8,89%	8,10%
Anualizirani prinosi vrijednosti obračunske jedinice Raiffeisen ODMF								
	od	06.08.2002.	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2008.
do	VOJ	100	112,3541	121,9055	130,7163	140,4768	159,7848	127,9079
31.12.2003.	112,3541	8,66%						
31.12.2004.	121,9055	8,59%	8,50%					
31.12.2005.	130,7163	8,19%	7,86%	7,23%				
31.12.2006.	140,4768	8,03%	7,73%	7,35%	7,47%			
31.12.2007.	159,7848	9,06%	9,20%	9,44%	10,56%	13,74%		
31.12.2008.	127,9079	3,92%	2,63%	1,21%	-0,72%	-4,58%	-19,95%	
31.12.2009.	144,0482	5,05%	4,23%	3,39%	2,46%	0,84%	-5,05%	12,62%
Anualizirani prinosi vrijednosti obračunske jedinice EP Expert ODMF								
	od			15.3.2005.	31.12.2005.	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2008.
do	VOJ			100	109,9721	128,0476	141,4317	108,8732
31.12.2005.	109,9721			12,66%				
31.12.2006.	128,0476			14,75%	16,44%			
31.12.2007.	141,4317			13,19%	13,40%	10,45%		
31.12.2008.	108,8732			2,26%	-0,33%	-7,79%	-23,02%	
31.12.2009.	123,4828			4,50%	2,94%	-1,20%	-6,56%	13,42%
Anualizirani prinosi vrijednosti obračunske jedinice EP Protect ODMF								
	od			15.3.2005.	31.12.2005.	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2008.
do	VOJ			100	105,1318	110,7152	112,4339	115,4303
31.12.2005.	105,1318			6,48%				
31.12.2006.	110,7152			5,83%	5,31%			
31.12.2007.	112,4339			4,28%	3,41%	1,55%		
31.12.2008.	115,4303			3,85%	3,16%	2,11%	2,67%	
31.12.2009.	121,5288			4,15%	3,69%	3,16%	3,97%	5,28%

Izvor: HANFA

Osim otvorenim dobrovoljnim mirovinskim fondovima društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima upravljaju i zatvorenim dobrovoljnim mirovinskim fondovima (ZDMF), čiji članovi mogu postati zaposlenici određenog poslodavca, članovi sindikata ili članovi udruga samostalnih djelatnosti. U 2009. poslovalo je 15 zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova.

Tablica 3.11. Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi

DOBROVOLJNO MIROVINSKO DRUŠTVO	Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond	Datum početka poslovanja
Allianz ZB DMD	AZ VIP ZDMF	08.03.2004.
	AZ Dalekovod ZDMF	14.12.2004.
	AZ Hrvatska kontrola zračne plovidbe ZDMF	14.03.2005.
	AZ Zagreb ZDMF	09.10.2008.
Erste DMD	Cestarski ZDMF	30.12.2008.
Croatia osiguranje DMD	Sindikata pomoraca Hrvatske ZDMF	21.10.2004.
	CROATIA OSIGURANJE ZDMF	20.09.2005.
	ZDMF HEP grupe	09.05.2006.
	ZDMF HAC	03.06.2008.
Raiffeisen DMD	Hrvatski lječnički sindikat ZDMF	01.07.2004.
	Ericsson Nikola Tesla ZDMF	21.02.2005.
	Novinar ZDMF	14.10.2005.
	T-HT ZDMF	20.12.2006.
	T-Mobile ZDMF	29.10.2007.
	ZDMF Sindikat hrvatskih željezničara	15.11.2007.

Izvor: HANFA

Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi u protekloj su godini brojili ukupno 17.733 članova, čime se njihovo članstvo povećalo za 2,6% u odnosu na prethodnu godinu, dok je neto imovina ZDMF-ova iznosila 218,3 milijuna kuna ili 47,2% više u odnosu na 2008. Prosječna neto imovina po članu ZDMF-a na kraju 2009. iznosila je 12.312,8 kuna ili 43,4% više nego u 2008. Prosječni godišnji doprinos po članu u ZDMF-ove u 2009. iznosio je 12.001,2 kune.

Tablica 3.12. Osnovni pokazatelji za ZDMF-ove

Podaci	31.12.2008.	31.12.2009.
Ukupno članova ZDMF-ova	17.285	17.733
Ukupno doprinosi ZDMF-ova (u tis. kn)	156.471	212.818
Ukupna neto imovina ZDMF-ova (u tis.kn)	148.378	218.343

Izvor: HANFA

Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi u protekloj su godini ostvarili prinose u rasponu od 6,8% do 17,1%, dok su se anualizirani prinosi od početka poslovanja kretali u rasponu od -0,2% do 17,6%.

Tablica 3.13. Vrijednost obračunskih jedinica i prinosi ZDMF-ova

ZATVORENI DOBROVOLJNI MIROVINSKI FOND	Vrijednost obračunskih jedinica		Prinosi ZDMF-ova	
	31.12.2008.	31.12.2009.	2009.	Anualizirani prinosi od početka poslovanja
AZ VIP ZDMF	145,2103	167,4408	15,31%	9,26%
AZ Dalekovod ZDMF	138,8948	159,6525	14,94%	9,71%
AZ Hrvatska kontrola zračne plovidbe	135,9320	156,3049	14,99%	9,75%
CROATIA OSIGURANJE ZDMF	91,4800	99,2234	8,46%	-0,18%
Ericsson Nikola Tesla ZDMF	128,2214	140,2019	9,34%	7,20%
Hrvatski liječnički sindikat ZDMF	135,2738	147,3568	8,93%	7,30%
Sindikata pomoraca Hrvatske ZDMF	91,5325	100,1547	9,42%	0,03%
Novinar ZDMF	118,6217	130,9525	10,40%	6,60%
ZDMF HEP grupe	95,1662	102,5260	7,73%	0,69%
T-HT ZDMF	105,4520	115,3561	9,39%	4,82%
T-Mobile ZDMF	97,4237	105,6143	8,41%	2,54%
ZDMF Sindikat hrvatskih željezničara	101,2643	108,1508	6,80%	3,75%
ZDMF HAC	103,73	111,4300	7,42%	7,10%
AZ Zagreb	104,24	122,0173	17,06%	17,60%
Cestarski ZDMF	100,02	107,4586	7,44%	7,44%

Izvor: HANFA

Društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima

Imovina društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima porasla je u 2009. u odnosu na prethodnu godinu za 14,1% i iznosila 64,3 milijuna kuna. Ukupni kapital društava u istom razdoblju povećao se za 10,3% te je na kraju 2009. iznosio 51,3 milijuna kuna. S obzirom na rast članstva u dobrovoljnim mirovinskim fondovima u 2009. od 13,2% ukupni se kapital društva po članu fonda smanjio za 2,5% te je na kraju razdoblja iznosio 312,7 kuna.

Tablica 3.14. Bilanca društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima sa stanjem na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u tis. kn)

Pozicije	2008.	2009.
AKTIVA		
A. Dugotrajna imovina	5.705	6.046
I. Nematerijalna imovina	451	765
II. Materijalna imovina	794	545
III. Financijska imovina	4.460	4.736
B. Kratkotrajna imovina	49.466	57.320
I. Zalihe materijala, sitnog inventara i druge zalihe	67	56
II. Potraživanja	5.951	4.715
III. Financijska imovina	32.666	45.869
IV. Novac u banci i blagajni	10.782	6.680
C. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	46	144
D. Nedospjela naplata prihoda	144	262
E. Porezna imovina	1.001	513
F. UKUPNA AKTIVA	56.362	64.285
PASIVA		
A. Kapital	46.519	51.329
I. Upisani kapital	93.445	78.445
II. Premije za emitirane dionice	0	0
III. Revalorizacijska rezerva	-344	-286
IV. Rezerve	0	0
V. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-46.323	-31.583
VI. Dobit ili gubitak tekuće godine	-259	4.752
B. Dugoročne obveze	0	0
C. Kratkoročne obveze	4.525	7.086
D. Odgođeno plaćanje troškova	834	661
E. Prihodi budućih razdoblja	4.484	5.209
F. UKUPNA PASIVA	56.362	64.285

Izvor: HANFA

Tijekom 2009. došlo je do smanjenja ukupnih rashoda od 4,6% te su oni iznosili 30,3 milijuna kuna. Najveći udio, od 56,2%, u ukupnim rashodima društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima imaju rashodi od upravljanja fondom, koji su iznosili 17,0 milijuna kuna te zabilježili pad od 10,6%, na što je najviše utjecalo smanjenje troškova agenata prodaje za 23,8% u odnosu na 2008. godinu. Rashodi od poslovanja društava porasli su za 1,6% i iznosili 12,5 milijuna kuna.

Ukupni rashodi društava u 2009. po članu dobrovoljnog mirovinskog fonda iznosili su 184,4 kuna što je 15,7% manje nego prethodne godine. U protekloj godini društva su po članu fonda u prosjeku izdvojila 35,4 kune za troškove osoblja (rast od 7,4%), 68,1 kunu za troškove agenata prodaje (pad od 32,7%) i 18,4 kune za marketinške troškove (rast od 12,8%).

Ukupni prihodi društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom iznosili su 36,4 milijuna kuna, što je povećanje od 10,8% u odnosu na 2008. godinu. Prihod od upravljanja fondom (prihod od

naknada članovima fonda) iznosio je 31,7 milijuna kuna (porast od 8,2%), a najznačajniji izvor prihoda bile su naknada za upravljanje, na temelju koje su društva prošle godine ukupno prihodovali 19,3 milijuna kuna, i ulazna naknada, temeljem koje su prihodovali 12,4 milijuna kuna.

Društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima protekle su godine ostvarila ukupni dobitak u iznosu od 4,8 milijuna kuna, dok su u 2008. ostvarila gubitak od 0,3 milijuna kuna.

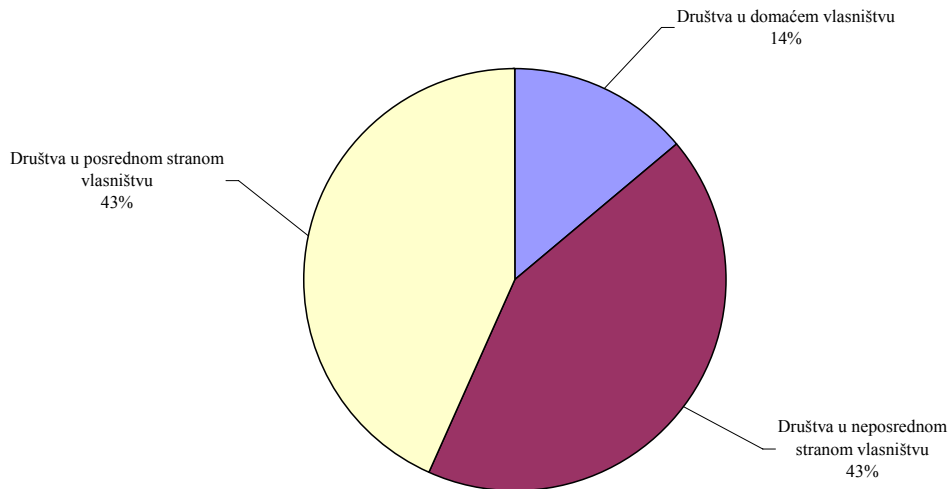
Tablica 3.15. Račun dobiti i gubitka društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima u 2008. i 2009. godini (u tis. kn)

Pozicije	2008.	2009.
Prihod od upravljanja fondom	29.288	31.703
Naknada od uplaćenih doprinosa	14.897	12.409
Naknada od ukupne imovine mirovinskog fonda	14.388	19.276
Naknada za izlaz	3	17
Nagrada za uspješnost	0	0
Rashodi od upravljanja fondom	19.038	17.019
Transakcijski troškovi	183	180
Troškovi marketinga	2.363	3.018
Troškovi agenta prodaje	14.671	11.182
Ostali troškovi upravljanja mirovinskim fondom	1.821	2.639
Dobit ili gubitak od upravljanja fondom	10.250	14.683
Ostali prihodi društva	661	192
Rashodi od poslovanja društva	12.298	12.493
Materijalni troškovi	299	302
Troškovi osoblja	4.787	5.817
Amortizacija i vrijednost usklađenja dugotrajne imovine	791	645
Vrijednost usklađenja kratkotrajne imovine	0	
Rezerviranja za troškove i rizike	0	
Ostali troškovi poslovanja	6.421	5.728
Financijski prihodi	2.905	4.500
Financijski rashodi	375	749
Dobit ili gubitak od redovnog poslovanja	1.143	6.135
Izvanredni prihodi	0	7
Izvanredni rashodi	0	0
Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije oporezivanja	1.143	6.142
Porez na dobit	1.402	1.390
Neto dobit ili gubitak	-259	4.752

Izvor: HANFA

Od četiri društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima koja su poslovala u 2009. jedno je u neposrednom vlasništvu stranih financijskih institucija, dva su u posrednom stranom vlasništvu preko društava osnovanih u RH, dok je jedno društvo u domaćem vlasništvu.

Grafikon 3.9. Udjel u imovini pod upravljanjem prema vlasničkoj strukturi

Izvor: HANFA

Regulatorne aktivnosti i licenciranje

Tijekom 2009., temeljem Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Narodne novine“, br. 49/99, 63/00, 103/03, 177/04 i 71/07), doneseni su novi pravilnici, i to:

- Pravilnik o uvjetima za stjecanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika, ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima i ovlaštenog upravitelja mirovinskih osiguravajućih društava („Narodne novine“, br. 5/09),
- Pravilnik o obrascu prijave osiguranika u obvezni mirovinski fond („Narodne novine“, br. 144/09).

Također su izvršene izmjene postojećih pravilnika, i to:

- Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodatnim kriterijima ulaganja i investicijskim ograničenjima mirovinskih fondova („Narodne novine“, br. 2/09),
- Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodatnim kriterijima ulaganja i investicijskim ograničenjima mirovinskih fondova („Narodne novine“, br. 9/09),

- Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za stjecanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika i ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima i ovlaštenog upravitelja mirovinskih osiguravajućih društava („Narodne novine“, br. 30/09),
- Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu i financijskim izvještajima mirovinskih društava i mirovinskih fondova („Narodne novine“, br. 30/09),
- Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za obnavljanje licence za ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima („Narodne novine“, br. 65/09),
- Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodatnim kriterijima ulaganja i investicijskim ograničenjima mirovinskih fondova („Narodne novine“, br. 141/09).

Agencija je u protekloj godini izdala sljedeća rješenja:

- 6 rješenja o odobrenju imenovanja članova uprave obveznog mirovinskog društva,
- 7 rješenja o odobrenju imenovanja članova nadzornog odbora obveznog mirovinskog društva,
- 5 rješenja o odobrenju imenovanja članova nadzornog odbora dobrovoljnog mirovinskog društva,
- 3 rješenja o odobrenju Statuta i izmjena i dopuna Statuta obveznog mirovinskog fonda,
- 9 rješenja o odobrenju Statuta i izmjena i dopuna Statuta dobrovoljnog mirovinskog fonda,
- 9 rješenja o odobrenju Informativnog prospekta i izmjena i dopuna Informativnog prospekta dobrovoljnog mirovinskog fonda,
- 1 rješenje o odobrenju smanjenja temeljnog kapitala mirovinskog društva,
- 33 rješenja povodom zahtjeva za odobrenje promidžbenih materijala i
- 19 rješenja povodom zahtjeva za obnavljanje licence za ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima.

Nadzor nad mirovinskim fondovima

Agencija je tijekom 2009. kontinuirano nadzirala poslovanje mirovinskih društava i mirovinskih fondova te njihovu usklađenost sa zakonskim i podzakonskim aktima u svrhu zaštite interesa članova obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova. Izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima iz srpnja 2007. izvršena je liberalizacija ulaganja imovine mirovinskih fondova.

U sklopu nadzora nad mirovinskim fondovima Agencija je svoje djelovanje usmjerila na posredni nadzor uredno dostavljenih dnevnih i periodičnih izvješća u smislu kontrole vrednovanja imovine,

dopuštenih i ograničenja ulaganja te drugih zakonskih i podzakonskih odredaba koje reguliraju djelokrug financijskoga i investicijskoga poslovanja mirovinskih fondova. Na temelju dostavljenih podataka dnevno se izračunavaju prinosi fondova i vrijednost indeksa Mirex, a periodično se provode analize uspješnosti poslovanja mirovinskih društava i fondova te procjena kvantitativnih i kvalitativnih rizika poslovanja navedenih subjekata. Analizom su obuhvaćene promjene u kapitalu, praćenje broja članova, usklađenost jamstvenog pologa, praćenje potencijalne obveze za isplatu zajamčenoga prinosa, izračun likvidnosti i profitabilnosti te praćenje strukture i odnosa troškova i prihoda te točnost izračuna naknada.

Agencija je u protekloj godini provela neposredni nadzor nad sljedećim subjektima:

- ALLIANZ ZB d.o.o. društvom za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i AZ obveznim mirovinskim fondom,
- PBZ CROATIA OSIGURANJE d.d. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i PBZ CROATIA OSIGURANJE obveznim mirovinskim fondom,
- ERSTE d.o.o. društvom za upravljanje obveznim mirovinskim fondom i Erste Plavi obveznim mirovinskim fondom.

Neposrednim nadzornim postupkom obuhvaćeno je poslovanje mirovinskih društava i mirovinskih fondova. Nadzor se provodi izravnim uvidom u dokumentaciju i razgovorima s odgovornim osobama društva i zaposlenicima u vezi s pitanjima značajnim za poslovanje i rezultate mirovinskih fondova.

Neposredni nadzor obuhvaća uvid u institucionalne akte mirovinskih društava i mirovinskih fondova, sam proces realizacije investicijskih odluka, praćenje zabrane prodaje i kupnje imovine te davanja kredita i jamstava osobama povezanim s mirovinskim društvom, provjeru količine novca koju je mirovinsko društvo pozajmilo, provjeru vođenja računovodstva i izrade financijskih izvještaja mirovinskog društva i fonda te provjeru stanja računa jamstvenog pologa i sve njegove promjene.

Dokumentacija prikupljena tijekom postupka neposrednog nadzora i podaci iz izvora dostupnih Agenciji analiziraju se radi utvrđivanja usklađenosti poslovanja sa zakonskim i podzakonskim aktima te odredbama pripadnih informativnih prospekata mirovinskih fondova, kako bi se uočili mogući rizici u poslovanju navedenih subjekata, a u svrhu najveće moguće zaštite članova obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova. Tijekom 2009. nije bilo većih povreda zakonskih odredaba u poslovanju obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova.

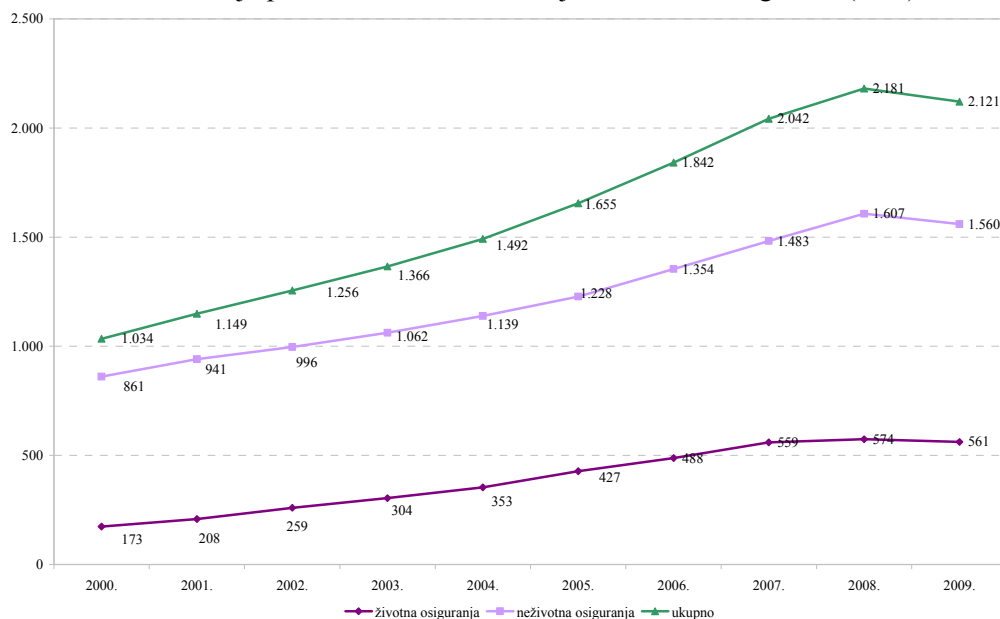
<i>4. Tržište osiguranja</i>									

4. Tržište osiguranja

Pregled stanja na tržištu osiguranja u 2009. izrađen je na temelju analize financijskih i statističkih izvještaja¹ dostavljenih Agenciji te provedenog nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje i društava za reosiguranje, društava za zastupanje u osiguranju, obrta za zastupanje u osiguranju i društava za posredovanje u osiguranju, zastupnika u osiguranju i posrednika u osiguranju, Hrvatskog nuklearnog POOL-a GIU i Hrvatskog ureda za osiguranje.

Osnovni pokazatelji koji se koriste za ocjenu stanja na tržištu osiguranja jesu gustoća premije osiguranja² i udjel zaračunate bruto premije osiguranja u BDP-u³. U grafikonima koji slijede dan je prikaz njihova kretanja za razdoblje 2000. – 2009. godine.

Grafikon 4.1. Premija po stanovniku za razdoblje 2000. – 2009. godine (u kn)

Izvor: HANFA

Iznos premije po stanovniku u 2009. bilježi pad u odnosu na 2008., dok je prethodnih godina taj iznos kontinuirano rastao. U 2009. premija po stanovniku iznosi 2.121 kunu, odnosno 290 eura⁴. Promatrano prema skupinama osiguranja, premija po stanovniku u skupini životnih osiguranja neprestano je rasla

¹ Financijski i statistički podaci za 2008. i 2009. korišteni u ovom izvješću prikazani su na temelju revidiranih izvještaja društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje, uz napomenu kako su podaci korišteni za ostale subjekte nadzora u istom razdoblju prikazani na temelju nerevidiranih izvještaja. Financijski i statistički podaci za razdoblje 2000. – 2007. također su prikazani na temelju nerevidiranih financijskih i statističkih izvještaja svih subjekata nadzora.

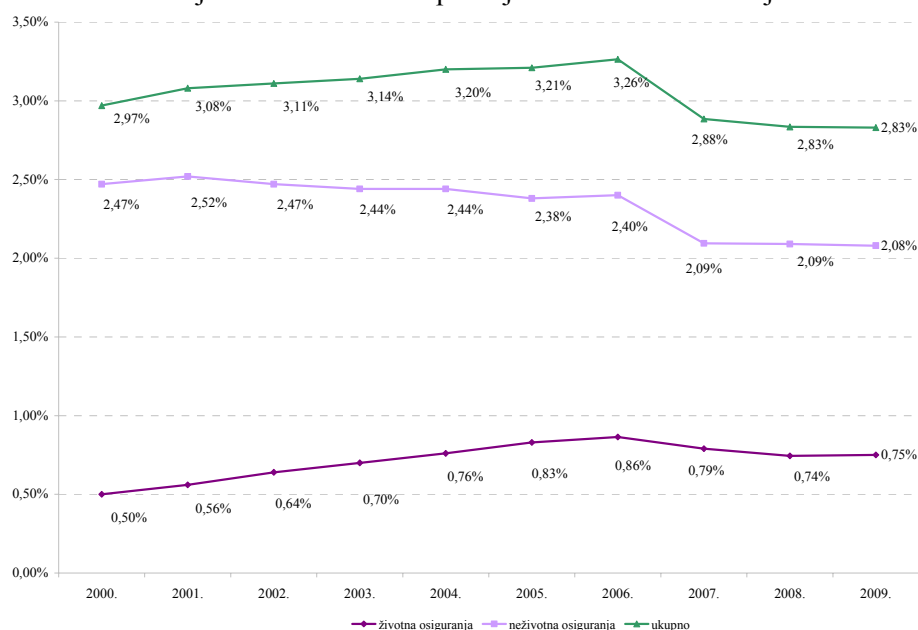
² Gustoća premije osiguranja računa se kao omjer zaračunate bruto premije i broja stanovnika.

³ Bruto društveni proizvod – podaci preuzeti s internetske stranice Državnog zavoda za statistiku (www.dzs.hr).

⁴ Izračunato prema srednjem tečaju HNB-a na dan 31.12.2009. godine.

u razdoblju od 2000. do 2008., no u 2009. prvi put bilježi pad po stopi od 2,3%. Premija po stanovniku u skupini neživotnih osiguranja također bilježi pad po stopi od 2,9%.

Grafikon 4.2. Udjel zaračunate bruto premije u BDP-u za razdoblje 2000. – 2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

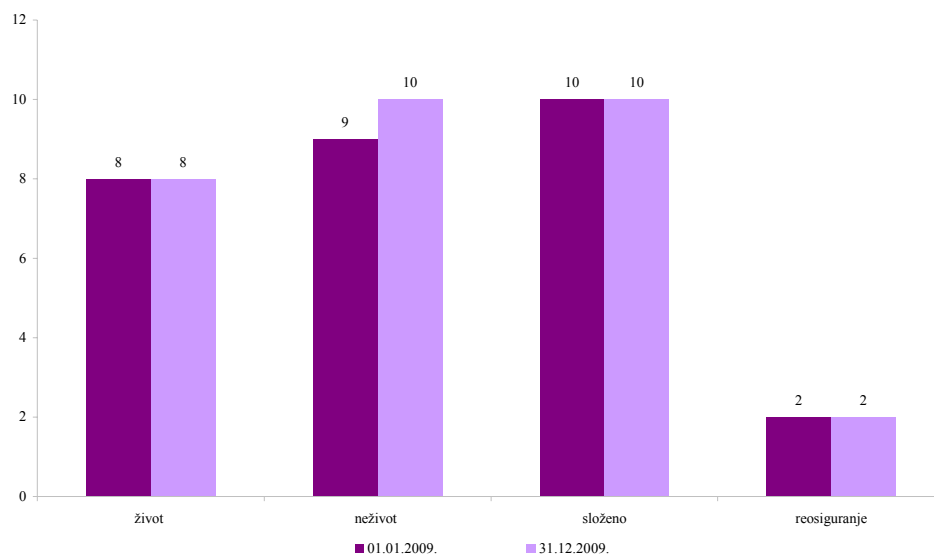
Udjel zaračunate bruto premije u BDP-u u skupini životnih osiguranja sa 0,74% u 2008. neznatno je porastao na 0,75% u 2009. godini. Time udjel u 2009. ne doseže udjel zaračunate bruto premije iskazan u BDP-u u 2004. godini. Udjel zaračunate bruto premije u BDP-u u skupini neživotnih osiguranja smanjio se sa 2,09% u 2008. na 2,08% u 2009. godini.

Opis tržišta

U 2009. na tržištu osiguranja poslovala su 2 društva za reosiguranje i 27 društava za osiguranje, od kojih je 8 društava obavljalo isključivo poslove životnih osiguranja, 9 društava isključivo poslove neživotnih osiguranja, dok je preostalih 10 društava za osiguranje obavljalo poslove životnih i neživotnih osiguranja.

U 2009. dozvolu za obavljanje djelatnosti osiguranja dobilo je jedino društvo Hrvatsko kreditno osiguranje d.d., kojem je Agencija izdala dozvolu za sklapanje i ispunjavanje ugovora o osiguranju kredita. To društvo u 2009. nije započelo s obavljanjem djelatnosti osiguranja, odnosno s poslovanjem, s obzirom na to da je dozvolu Agencije ishodilo tek potkraj navedene godine.

Grafikon 4.3. Broj licenciranih društava za osiguranje i društava za reosiguranje na dan 01.01.2009. i 31.12.2009. godine

Izvor: HANFA

Društvu Velebit osiguranje d.d. u 2009. izdana je dozvola za sklapanje i ispunjavanje ugovora o osiguranju raznih financijskih gubitaka, a društvu Euroherc osiguranje d.d. izdana je dozvola za sklapanje i ispunjavanje ugovora o osiguranju tračnih vozila.

Agencija je društvima Victoria životno osiguranje d.d. i Societe Generale osiguranje d.d. krajem 2008. izdala dozvolu za sklapanje i ispunjavanje ugovora u skupini životnih osiguranja, no društva su s obavljanjem djelatnosti osiguranja započela u prvoj polovici 2009. godine.

Slijedom opisanih promjena na tržištu osiguranja na dan 31.12.2009. poslove osiguranja aktivno je obavljalo 27 društava za osiguranje i 2 društva za reosiguranje. U nastavku slijedi popis društava za osiguranje s obzirom na poslove koje obavljaju.

Tablica 4.1. Poslovi osiguranja koje su društva za osiguranje i društva za reosiguranje aktivno obavljala tijekom 2009. godine

	Društvo za osiguranje	Poslovi osiguranja
1	Agram životno osiguranje d.d.	život
2	Allianz reosiguranje d.d.	reosiguranje
3	Allianz Zagreb d.d.	složeno (život i neživot)
4	Basler osiguranje d.d.	neživot
5	Basler osiguranje Zagreb d.d.*	složeno (život i neživot)
6	Basler životno osiguranje d.d.	život
7	Cardif osiguranje d.d.	neživot
8	Cosmopolitan Life Vienna Insurance Group - osiguranje d.d.	život
9	Croatia Lloyd d.d.	reosiguranje
10	Croatia osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
11	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	neživot
12	Erste osiguranje Vienna Insurance Group d.d.**	život
13	Euroherc osiguranje d.d.	neživot
14	Generali osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
15	Grawe Hrvatska d.d.	složeno (život i neživot)
16	Helios Vienna Insurance Group d.d.	složeno (život i neživot)
17	HOK osiguranje d.d.	neživot
18	Jadransko osiguranje d.d.	neživot
19	KD životno osiguranje d.d.	život
20	Kvarner Vienna Insurance Group d.d.	složeno (život i neživot)
21	Merkur osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
22	Societe Generale osiguranje d.d.	život
23	Sunce osiguranje d.d.	neživot
24	Triglav osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
25	Uniq osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
26	Velebit osiguranje d.d.	neživot
27	Velebit životno osiguranje d.d.	život
28	Victoria osiguranje d.d.	neživot
29	Victoria životno osiguranje d.d.	život

Izvor: HANFA

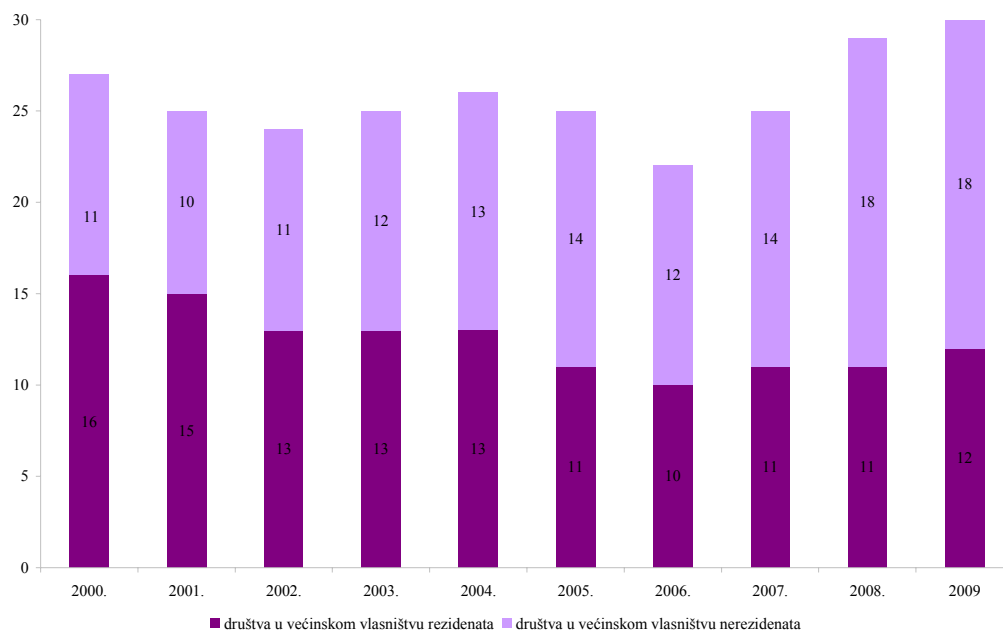
Napomena: *Društvo je tijekom 2009. promijenilo tvrtku, prijašnja tvrtka Osiguranje Zagreb d.d.

**Društvo je tijekom 2009. promijenilo tvrtku, prijašnja tvrtka Erste Sparkassen osiguranje d.d.

Od ukupno 29 društava koja su na dan 31.12.2009. aktivno obavljala djelatnost osiguranja i reosiguranja na hrvatskom tržištu osiguranja 21 društvo bilo je u neposrednom ili posrednom većinskom vlasništvu nerezidenata⁵ (18 društava bilo je neposredno, a 3 društva posredno u većinskom vlasništvu nerezidenata).

⁵ Prema odredbama Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“, br. 177/04, 90/05, 57/06 i 146/08) nerezident je osoba koja ne ispunjava jedan od uvjeta iz stavka 1. članka 3. Zakona o porezu na dobit.

Grafikon 4.4. Vlasnička struktura licenciranih društava za osiguranje i društava za reosiguranje (neposredno vlasništvo)

Izvor: HANFA

Zaračunata bruto premija

Tijekom 2009. društva za osiguranje ostvarila su zaračunatu bruto premiju u iznosu od 9,4 milijarde kuna, što je za 274,7 milijuna kuna, odnosno za 2,8% manje u odnosu na 2008. godinu. Od navedenog iznosa smanjenja zaračunate bruto premije na segment neživotnih osiguranja odnosi se iznos od 217,6 milijuna kuna, dok se na segment životnih osiguranja odnosi iznos od 57,1 milijun kuna.

Ukupno zaračunata bruto premija reosiguranja u 2009. iznosi 484,2 milijuna kuna i gotovo se u cijelosti odnosi na društvo Croatia Lloyd d.d. (99,6%), dok je preostalih 0,4% ostvarilo društvo Allianz reosiguranje d.d.

Tablica 4.2. Zaračunata bruto premija društava za osiguranje u 2008. i 2009. godini (u tis. kn)

R. br.	Društvo za osiguranje	Zaračunata bruto premija (ZBP)		Indeks 2009./2008.	Udjel u ukupnoj ZBP	
		2008.	2009.		2008.	2009.
1	Agram životno osiguranje d.d.	235.856	227.755	96,6	2,4%	2,4%
2	Allianz Zagreb d.d.	1.121.070	985.777	87,9	11,6%	10,5%
3	Basler osiguranje d.d.	27.326	28.190	103,2	0,3%	0,3%
4	Basler osiguranje Zagreb d.d.	396.875	370.895	93,5	4,1%	3,9%
5	Basler životno osiguranje d.d.	64.702	49.818	77,0	0,7%	0,5%
6	Cardif osiguranje d.d.	25.205	35.502	140,9	0,3%	0,4%
7	Cosmopolitan Life VIG d.d.	82.190	87.443	106,4	0,8%	0,9%
8	Croatia osiguranje d.d.	3.243.961	3.029.486	93,4	33,5%	32,2%
9	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	88.600	97.007	109,5	0,9%	1,0%
10	Erste osiguranje VIG d.d.	75.267	88.820	118,0	0,8%	0,9%
11	Euroherc osiguranje d.d.	1.086.568	1.043.612	96,0	11,2%	11,1%
12	Generali osiguranje d.d.	266.443	272.054	102,1	2,8%	2,9%
13	Grawe Hrvatska d.d.	432.857	416.428	96,2	4,5%	4,4%
14	Helios VIG d.d.	114.823	99.796	86,9	1,2%	1,1%
15	HOK osiguranje d.d.	105.058	145.128	138,1	1,1%	1,5%
16	Jadransko osiguranje d.d.	680.209	661.051	97,2	7,0%	7,0%
17	KD životno osiguranje d.d.	812	4.246	522,7	0,0%	0,0%
18	Kvarner VIG d.d.	540.479	540.536	100,0	5,6%	5,7%
19	Merkur osiguranje d.d.	296.706	295.938	99,7	3,1%	3,1%
20	Societe Generale osiguranje d.d.		17.701			0,2%
21	Sunce osiguranje d.d.	186.307	180.803	97,0	1,9%	1,9%
22	Triglav osiguranje d.d.	377.860	400.089	105,9	3,9%	4,3%
23	Uniq osiguranje d.d.	183.567	234.370	127,7	1,9%	2,5%
24	Velebit osiguranje d.d.	38.468	51.818	134,7	0,4%	0,6%
25	Velebit životno osiguranje d.d.	7.948	9.913	124,7	0,1%	0,1%
26	Victoria osiguranje d.d.		131			0,0%
27	Victoria životno osiguranje d.d.	979	31.158	3.181,6	0,0%	0,3%
	UKUPNO	9.680.141	9.405.465	97,2	100,0%	100,0%

Izvor: HANFA

Povećanje zaračunate bruto premije u 2008. u odnosu na 2007. iznosilo je 6,8%, što je predstavljalo najmanji godišnji porast premije još od 2001., da bi se prvi put u 2009. zaračunata bruto premija ostvarila u iznosu manjem za 2,8% u odnosu na prethodnu godinu. Porast zaračunate bruto premije u 2009. u odnosu na 2008. ostvarilo je 14 od ukupno 25 društva za osiguranje koja su poslovala i u 2008. godini.

Croatia osiguranje d.d., kao najveće društvo za osiguranje na tržištu osiguranja u RH, ostvarilo je najveći apsolutni pad zaračunate bruto premije (u iznosu od 214,5 milijuna kuna), dok je u 2008. ostvarilo najveći apsolutni porast premije. Pad premije rezultirao je i smanjenjem udjela u ukupno zaračunatoj premiji sa 33,5% u 2008. na 32,2% u 2009. godini.

Uniq osiguranje d.d. ostvarilo je najveći apsolutni rast zaračunate bruto premije (u iznosu od 50,8 milijuna kuna), tako da se udjel društva u ukupno zaračunatoj premiji na razini djelatnosti povećao sa 1,9% u 2008. na 2,5% u 2009. godini.

Promatrano po skupinama osiguranja, Croatia osiguranje d.d. i u 2009. čvrsto drži vodeću poziciju u poslovima neživotnih osiguranja s udjelom od 38,6% (u 2008. godini 40,4%), slijedi Euroherc osiguranje d.d. s udjelom od 15,1% (u 2008. godini 15,2%), dok ostala društva za osiguranje pojedinačno ne prelaze 10,0% udjela u premiji neživotnih osiguranja.

U skupini životnih osiguranja Croatia osiguranje d.d. s udjelom od 14,3% (u 2008. godini 14,3%) prvi put nakon tri godine preuzima vodeću poziciju od društva Allianz Zagreb d.d., čiji udjel od 13,5% (u 2008. godini 16,7%) nije bio dostatan da se društvo i u 2009. zadrži na poziciji tržišnog lidera. Pojedinačni udjel iznad 10% u premiji životnog osiguranja osim navedenih u 2009. imaju još i društva Merkur osiguranje d.d. (10,6%) te Grawe Hrvatska d.d. (10,4%).

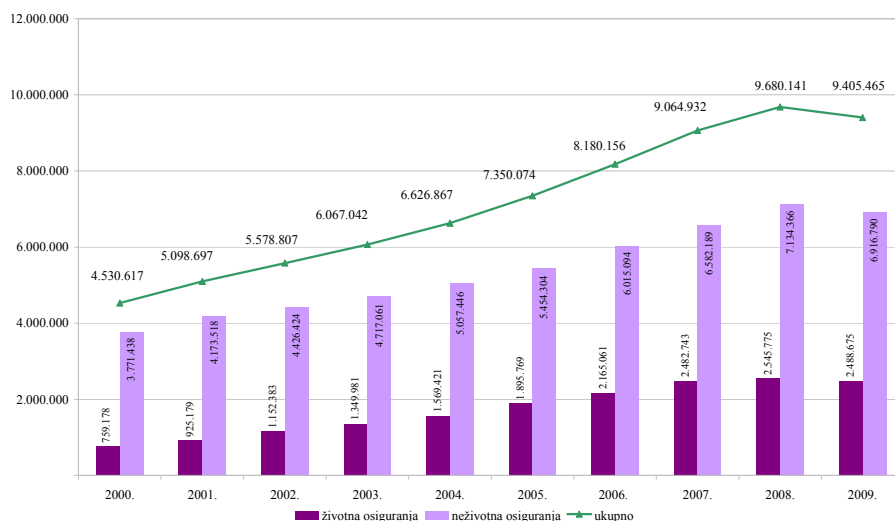
Koncentracija osigurateljnog portfelja prema ukupno zaračunatoj bruto premiji na dan 31.12.2009. u pet najvećih društava za osiguranje⁶ smanjena je sa 68,9% u 2008. na 66,6% u 2009., dok je koncentracija osigurateljnog portfelja kod 10 najvećih društava za osiguranje⁷ smanjena sa 87,2% na 85,2%. Kod neživotnih osiguranja prisutna je veća koncentracija u odnosu na životna osiguranja, pa je tako pet društava za osiguranje ostvarilo 77,4% ukupne premije neživotnih osiguranja, dok je u segmentu životnih osiguranja 58,0% ukupne premije koncentrirano u pet društava za osiguranje. Postupno smanjenje koncentracije osigurateljnog portfelja s jedne je strane rezultat povećane produkcije pojedinih društava za osiguranje, dok je s druge strane rezultat osnivanja novih društava za osiguranje.

---

⁶ Croatia osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Allianz Zagreb d.d., Jadransko osiguranje d.d. i Kvarner VIG d.d.

⁷ Croatia osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Allianz Zagreb d.d., Jadransko osiguranje d.d., Kvarner VIG d.d., Grawe Hrvatska d.d., Triglav osiguranje d.d., Basler osiguranje Zagreb d.d., Merkur osiguranje d.d. i Generali osiguranje d.d.

Grafikon 4.5. Kretanje zaračunate bruto premije osiguranja društava za osiguranje za razdoblje 2000. – 2009. godine (u tis. kn)

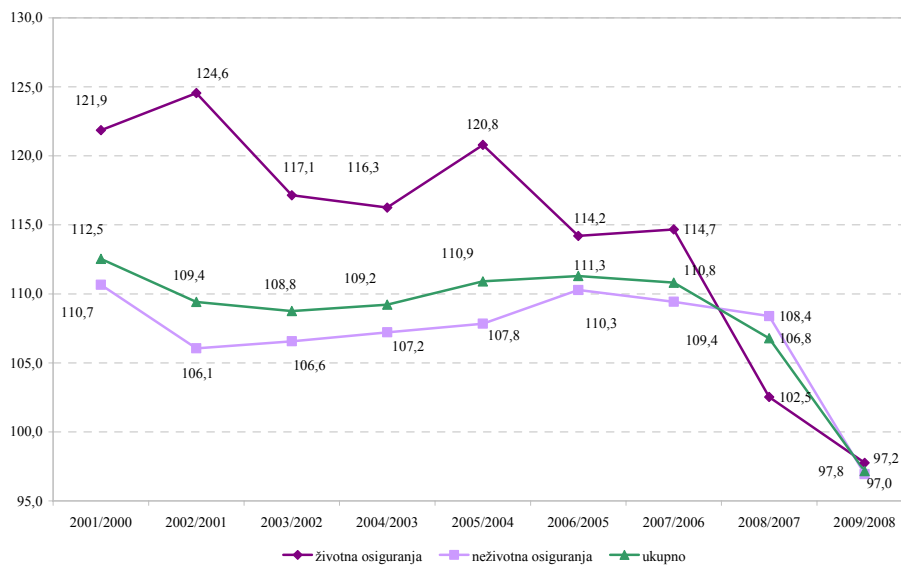

Izvor: HANFA

Trend kontinuiranog porasta premije životnog osiguranja u ukupnom portfelju tržišta osiguranja prekinut je u 2009., kada premija životnog osiguranja bilježi pad od 2,2% u odnosu na 2008. godinu. U razdoblju od 2001. do 2008. prosječni godišnji porast premije životnog osiguranja iznosio je 16,5%.

Premija neživotnih osiguranja bilježi pad od 3,0% u odnosu na 2008., dok prosječna stopa rasta u posljednjih devet godina iznosi 7,0%.

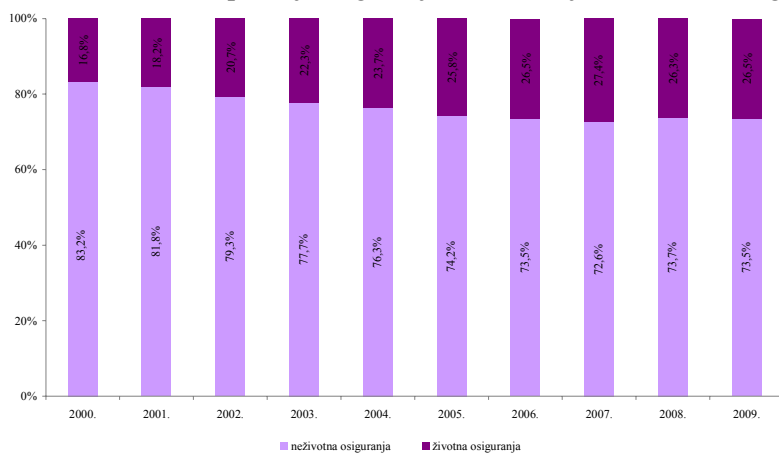
Grafikon 4.6. Indeksi zaračunate bruto premije osiguranja društava za osiguranje za razdoblje 2000. – 2009. godine

Izvor: HANFA

U 2009. udjel životnih osiguranja u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji iznosi 26,5%, čime je na istoj razini s udjelom iz 2006. godine. Kontinuirani porast udjela životnih osiguranja u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji od 2001. prekinut je smanjenjem u 2008., da bi u 2009. ponovno ostvario blagi porast.

Grafikon 4.7. Udjel životnih i neživotnih osiguranja društava za osiguranje u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji osiguranja za razdoblje 2000. – 2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

Od ukupno zaračunate bruto premije⁸ udio tehničke premije kao dijela premije namijenjenog za plaćanje obveza po ugovorima o osiguranju iznosi 80,0%, udio režijskog dodatka 19,5%, a dijela za preventivu 0,5%. Promatrano po društvima za osiguranje udio tehničke premije u ukupnoj premiji kreće se od 13,3% kod društva KD životno osiguranje d.d. do 89,7% kod društva Victoria životno osiguranje d.d.

Podaci o zastupljenosti pojedinih prodajnih kanala odnose se na njihove udjele u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji⁹ životnih, odnosno neživotnih osiguranja. U skupini životnih osiguranja agencije predstavljaju najzastupljeniji prodajni kanal u 2009. s udjelom od 41,7% te bilježe povećanje udjela u odnosu na prethodnu godinu, kada su bile zastupljene sa 41,4%. Interni kanali prodaje također bilježe povećanje udjela sa 24,8% u 2008. na 26,7% u 2009. godini. Istovremeno je smanjenje udjela u premiji životnih osiguranja zabilježeno kod bankokanala (sa 17,6 % u 2008. na 16,1% u 2009.), kao i kod prodajnih kanala bez provizije (sa 13,6% u 2008. na 13,5%. u 2009.). Za skupinu neživotnih osiguranja najznačajniji je prodajni kanal interni prodajni kanal s udjelom od 47,9% u 2009. (u 2008. iznosio je 43,1%). Istodobno su smanjeni udjeli kanala prodaje bez provizije sa 25,5% u 2008. na 24,5% u 2009., kao i udjeli agencija sa 22,1% u 2008. na 21,3% u 2009. godini.

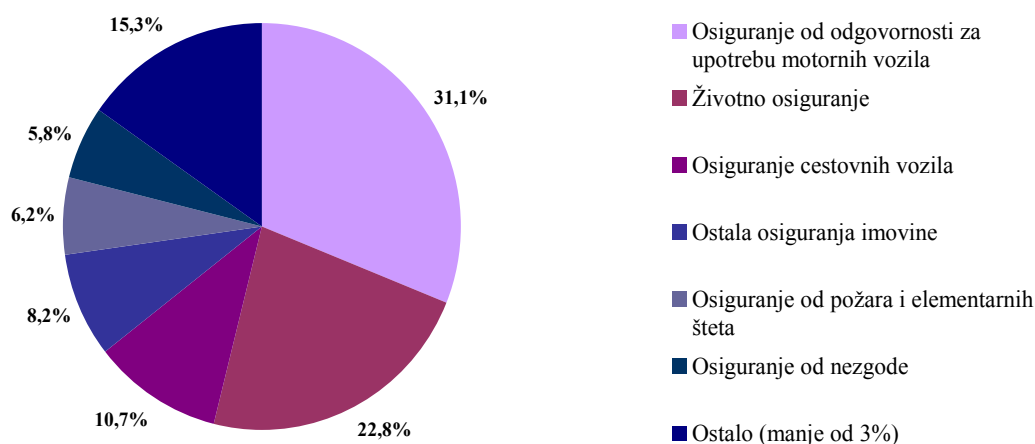
U strukturi ukupnog portfelja u 2009. nastavlja se trend neravnomjerne raspodjele udjela pojedinih vrsta osiguranja u ukupnom osigurateljnem portfelju. Razlog tome je što dvije vrste osiguranja (od

⁸ Zaračunata bruto premija uključuje premiju suosiguranja.

⁹ Zaračunata bruto premija uključuje premiju suosiguranja.

njih ukupno 25) zauzimaju 53,8% ukupnog osigurateljnog portfelja, dok šest vrsta osiguranja, čiji je pojedinačni udjel veći od 5%, zauzima 84,8% ukupnog osigurateljnog portfelja.

Grafikon 4.8. Struktura premije po vrstama osiguranja u 2009. godini (u %)

Izvor: HANFA

U strukturi ukupne zaračunate bruto premije¹⁰ najveću zastupljenost (41,7%) i dalje imaju osiguranja motornih vozila (osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila i osiguranje cestovnih vozila), koja bilježe lagani porast udjela u odnosu na 2008. godinu (40,1%). Zaračunata bruto premija osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila u 2009. iznosi 2,9 milijardi kuna i neznatno je porasla u odnosu na 2008., u odnosu na koju je došlo i do povećanja tržišnog udjela, koji u 2009. iznosi 31,1% (u 2008. udjel je iznosio 30,2%). Premija osiguranja cestovnih vozila (kasko) u 2009. iznosi milijardu kuna, a smanjila se u odnosu na 2008. za 149,7 milijuna kuna, odnosno 13,0%, što predstavlja najveći pad premije po pojedinoj vrsti osiguranja u 2009., čime se tržišni udjel te vrste osiguranja smanjio sa 11,9% u 2008. na 10,7% u 2009. godini. Najveći porast zaračunate bruto premije u apsolutnom iznosu od 20,2 milijuna kuna (3,6%) ostvaren je u 2009. kod osiguranja imovine od požara i elementarnih šteta, čija premija iznosi 585,3 milijuna kuna. Zaračunata bruto premija u vrsti ostala osiguranja imovine u 2009. manja je u odnosu na prethodnu poslovnu godinu za 9,1 milijun kuna (1,2%) i iznosi 773,7 milijuna kuna. Zaračunata bruto premija osiguranja kredita u 2009. iznosi 81,3 milijuna kuna, a smanjila se za 35,6% u odnosu na prethodnu godinu. Zaračunata bruto

¹⁰ Zaračunata bruto premija uključuje premiju suosiguranja.

premija životnih osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik smanjila se u 2009. za 60,7 milijuna kuna (27,1%) na iznos od 163,4 milijuna kuna u odnosu na 2008. godinu.

Tablica 4.3. Obvezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama u 2009. godini (u kn)

	Društvo za osiguranje	Zaračunata bruto premija	Udjel	Tehnički rezultat
1	Allianz Zagreb d.d.	227.290.699	7,9%	22.956.684
2	Basler osiguranje Zagreb d.d.	92.527.117	3,2%	-4.139.288
3	Croatia osiguranje d.d.	836.557.127	29,0%	223.958.644
4	Euroherc osiguranje d.d.	676.937.128	23,5%	1.816.907
5	Generali osiguranje d.d.	61.360.497	2,1%	-5.768.409
6	Grawe Hrvatska d.d.	55.031.654	1,9%	1.557.767
7	Helios VIG d.d.	23.801.964	0,8%	-1.850.411
8	HOK osiguranje d.d.	89.711.265	3,1%	-6.796.423
9	Jadransko osiguranje d.d.	461.273.276	16,0%	14.877.597
10	Kvarner VIG d.d.	138.752.834	4,8%	5.616.479
11	Sunce osiguranje d.d.	24.615.174	0,9%	632.755
12	Triglav osiguranje d.d.	124.464.808	4,3%	-48.161.987
13	Uniqa osiguranje d.d.	42.887.186	1,5%	1.040.984
14	Velebit osiguranje d.d.	30.824.046	1,1%	-6.954.268
	UKUPNO	2.886.034.775	100,0%	198.787.032

Izvor: HANFA

Osiguranje motornih vozila (obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, odnosno osiguranje automobilske kaska) u RH obavlja 14 društava za osiguranje. Kod obveznog osiguranja vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama, poznatog kao osiguranje od automobilske odgovornosti, u 2009. tri su društva za osiguranje ostvarila čak 68,4% ukupne premije, što je ipak manje u odnosu na 2008., kada su ostvarila 70,3%. Najveću zaračunatu bruto premiju, u iznosu od 836,6 milijuna kuna, ostvarilo je društvo Croatia osiguranje d.d., koje u ukupnoj premiji osiguranja od automobilske odgovornosti sudjeluje sa 29,0%, zatim slijedi Euroherc osiguranje d.d. s premijom od 676,9 milijuna kuna i udjelom od 23,5% te Jadransko osiguranje d.d. s premijom od 461,3 milijuna kuna i udjelom od 16,0%. Ukupan tehnički rezultat u toj vrsti osiguranja iznosi 198,8 milijuna kuna, što je za 126,7% više u odnosu na 2008. kada je iznosio 87,7 milijuna kuna. Od ukupnog broja društava za osiguranje koja provode osiguranje od automobilske odgovornosti osam je društava ostvarilo pozitivan rezultat tehničkog računa u 2009., dok je šest društava ostvarilo negativan rezultat tehničkog računa. Društvo Croatia osiguranje d.d. ostvarilo je najveći pozitivan rezultat u toj vrsti osiguranja, u iznosu od 224,0 milijuna kuna (u 2008. godini 87,0 milijuna kuna).

Likvidirane štete

Likvidirane štete neto od reosiguranja iznose 4,5 milijardi kuna i više su u odnosu na 2008. za 227,0 milijuna kuna ili 5,3%. U segmentu neživota likvidirane štete iznose 3,6 milijardi kuna i niže su u odnosu na 2008. za 0,5%. Likvidirane štete u segmentu životnih osiguranja iznose 910,1 milijun kuna i više su za čak 36,5%, što je posljedica porasta isteka sklopljenih ugovora o osiguranju.

Struktura aktive

Vrijednost ukupne imovine društava za osiguranje i društava za reosiguranje na dan 31.12.2009. iznosi 28,8 milijardi kuna i veća je za 2,2 milijarde kuna ili 8,3% u odnosu na vrijednost ukupne imovine iskazane na razini djelatnosti osiguranja u 2008. godini. Od ukupno iskazane aktive čak 73,7% odnosi se na ulaganja, 9,0% na materijalnu imovinu, 8,5% na potraživanja, a na udjel reosiguranja u tehničkim pričuvama 3,7%. Ostale stavke aktive (nematerijalna imovina, ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja, odgođena i tekuća porezna imovina, ostala imovina i plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda) čine 5,2% ukupne aktive.

Tablica 4.4. Struktura aktive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u kn)

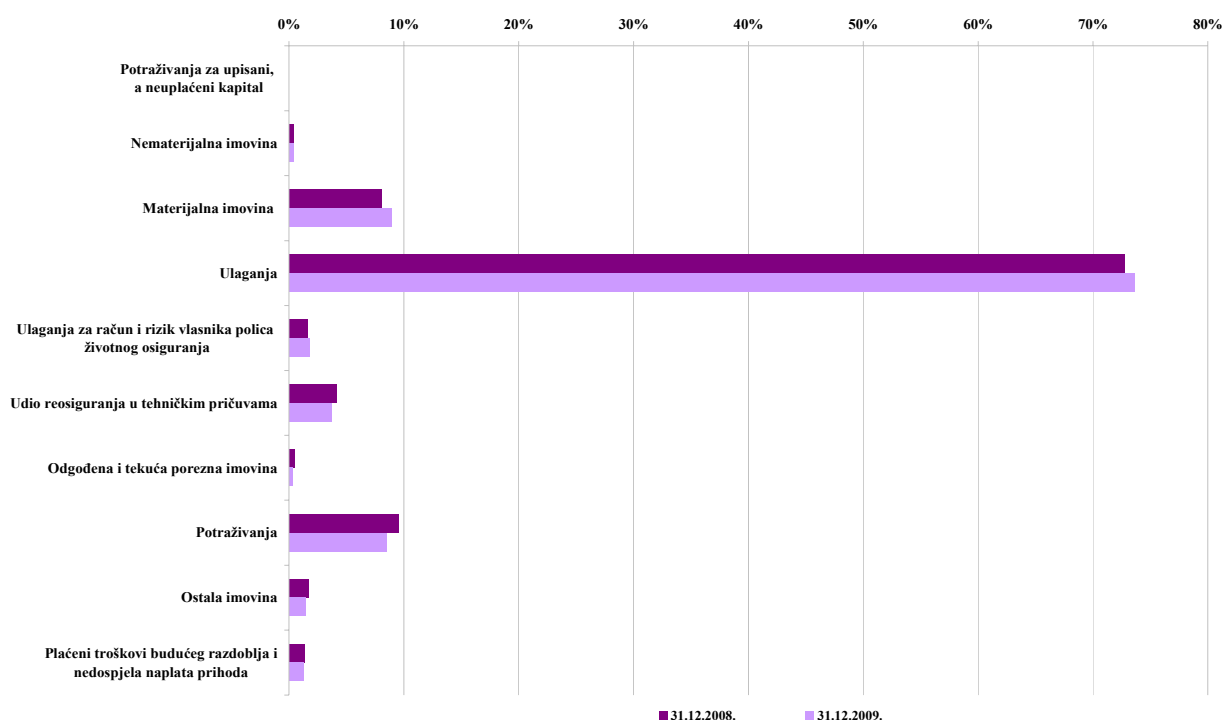
	31.12.2008.	udjel	31.12.2009.	udjel	Indeks 2009./2008.
Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital					
Nematerijalna imovina	105.336.978	0,4%	120.380.964	0,4%	114,3
Materijalna imovina	2.144.435.922	8,1%	2.582.482.741	9,0%	120,4
Ulaganja	19.344.665.540	72,8%	21.220.152.197	73,7%	109,7
Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja	426.656.549	1,6%	521.607.178	1,8%	122,3
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	1.094.829.067	4,1%	1.069.939.367	3,7%	97,7
Odgođena i tekuća porezna imovina	132.715.978	0,5%	81.820.904	0,3%	61,7
Potraživanja	2.525.689.152	9,5%	2.439.008.843	8,5%	96,6
Ostala imovina	456.547.601	1,7%	411.712.513	1,4%	90,2
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	359.643.424	1,4%	358.433.453	1,2%	99,7
UKUPNO AKTIVA	26.590.520.211	100,0%	28.805.538.160	100,0%	108,3

Izvor: HANFA

Ulaganja na dan 31.12.2009. iznose 21,2 milijarde kuna i bilježe porast od 9,7% u odnosu na 2008., uz istovremeno povećanje i udjela u ukupnoj aktivni društava za osiguranje i društava za reosiguranje sa 72,8% u 2008. na 73,7% u 2009. godini. U strukturi ulaganja najveći udjel (od 89,0%) odnosi se na financijska ulaganja, koja su prema MRS-u 39 klasificirana u sljedeće portfelje: do dospijea, raspoloživo za prodaju, po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te depozite, zajmove i potraživanja. U odnosu na 2008. financijska ulaganja nominalno su porasla za 1,8 milijardi kuna (10,8%) te je njihov udjel u ukupnim ulaganjima viši za 1,0%.

Ukupna potraživanja na dan 31.12.2009. iznose 2,4 milijarde kuna, što predstavlja pad od 86,7 milijuna kuna ili 3,4% u odnosu na 2008. godinu. Smanjio se i njihov udjel u aktivni sa 9,5% u 2008. na 8,5% u 2009. godini.

Grafikon 4.9. Struktura aktive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u %)

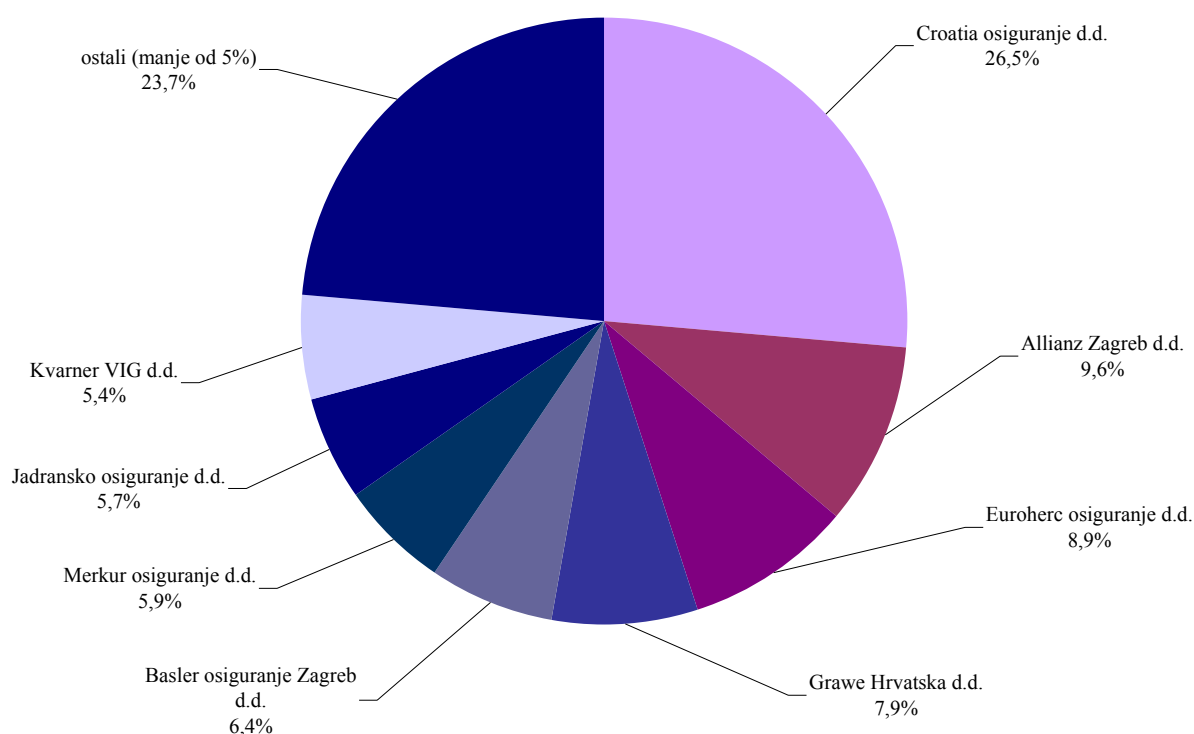
Izvor: HANFA

Od navedenog iznosa ukupne aktive na dan 31.12.2009. na segment životnih osiguranja odnosi se iznos od 13,3 milijarde kuna (46,2%), na segment neživotnih osiguranja odnosi se iznos od 14,6 milijardi kuna (50,7%), a na reosiguranje 0,9 milijardi kuna (3,1%).

U ukupnoj aktivni životnih osiguranja ulaganja iznose 11,9 milijardi kuna, odnosno 89,3%, dok ostale stavke aktive životnih osiguranja pojedinačno ne prelaze 5%. U strukturi aktive neživotnih osiguranja

najznačajnija su stavka ulaganja u iznosu od 8,7 milijardi kuna (59,5%), iznos od 2,4 milijarde kuna (16,6%) odnosi se na materijalnu imovinu, dok se na potraživanja odnosi iznos od 2,1 milijarde kuna (14,7%), a ostale stavke aktive neživotnih osiguranja pojedinačno ne prelaze 5%. U strukturi aktive reosiguranja najznačajnija su stavka ulaganja u iznosu od 635,3 milijuna kuna (71,7%), 91,2 milijuna kuna (10,3%) odnosi se na udio reosiguranja u tehničkim pričuvama, dok se na potraživanja odnosi 86,3 milijuna kuna (9,7%).

Grafikon 4.10. Udjel aktive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u ukupnoj aktivni djelatnosti osiguranja u 2009. godini (u %)

Izvor: HANFA

Udjel najvećeg pojedinačnog društva prema visini aktive, Croatia osiguranja d.d., u ukupnoj aktivni na razini djelatnosti osiguranja iznosi 26,5%, što je manje nego na dan 31.12.2008., kada je navedeni udjel iznosio 27,8%. Udjel u aktivni društava veći od 5% imaju još Allianz Zagreb d.d. (9,6%), Euroherc osiguranje d.d. (8,9%), Grawe Hrvatska d.d. (7,9%), Basler osiguranje Zagreb d.d. (6,4%), Merkur osiguranje d.d. (5,9%), Jadransko osiguranje d.d. (5,7%) te Kvarner VIG d.d. (5,4%). Preostala društva za osiguranje i društva za reosiguranje s udjelom nižim od 5,0% čine ukupno 23,7% aktive djelatnosti osiguranja.

Struktura pasive

U ukupnim obvezama djelatnosti osiguranja u 2009. na tehničke pričuve odnosi se 71,3%, 18,9% na kapital i rezerve, 4,2% na ostale obveze, dok se na ostale stavke (financijske obveze, tehničke pričuve životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, depozite zadržane iz posla predanog u reosiguranje, ostale obveze, odgođenu i tekuću poreznu obvezu i odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja) odnosi 5,6% pasive djelatnosti osiguranja.

Tablica 4.5. Struktura pasive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u kn)

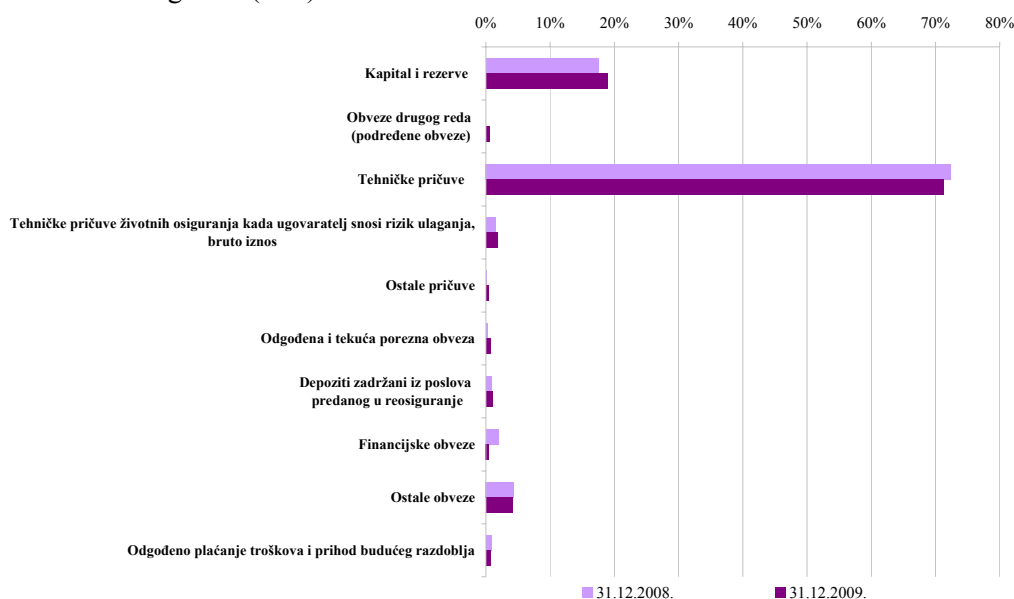
	31.12.2008.	udjel	31.12.2009.	udjel	Indeks 2009./2008.
Kapital i rezerve	4.667.449.258	17,6%	5.451.574.359	18,9%	116,8
Obveze drugog reda (podređene obveze)		0,0%	167.064.840	0,6%	
Tehničke pričuve	19.251.037.810	72,4%	20.531.110.870	71,3%	106,6
Tehničke pričuve životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, bruto iznos	407.306.342	1,5%	518.863.609	1,8%	127,4
Ostale pričuve	43.356.458	0,2%	101.098.587	0,4%	233,2
Odgođena i tekuća porezna obveza	53.258.163	0,2%	200.764.637	0,7%	377,0
Depoziti zadržani iz poslova predanog u reosiguranje	233.061.818	0,9%	276.568.598	1,0%	118,7
Financijske obveze	531.049.167	2,0%	137.965.704	0,5%	26,0
Ostale obveze	1.166.015.014	4,4%	1.198.327.764	4,2%	102,8
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	237.986.182	0,9%	222.199.191	0,8%	93,4
UKUPNO PASIVA	26.590.520.211	100,0%	28.805.538.160	100,0%	108,3

Izvor: HANFA

U strukturi pasive na dan 31.12.2009. najveći udjel (71,3%) zauzimaju tehničke pričuve – bruto iznos u visini od 20,5 milijardi kuna, koje su u odnosu na 2008. porasle za 1,3 milijarde kuna ili 6,6%. Time je njihov udjel u ukupnoj pasivi smanjen sa 72,4% u 2008. na 71,3% u 2009. godini. U odnosu na 2008. kapital i rezerve bilježe rast od 784,1 milijuna kuna ili 16,8%.

Porast od 27,4% zabilježile su tehničke pričuve životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, ostale pričuve porasle su za 133,2%, depoziti zadržani iz poslova predanog u reosiguranje porasli su za 18,7 %, dok su se odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja smanjili za 6,6%.

Grafikon 4.11. Struktura pasive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u %)

Izvor: HANFA

U ukupnoj pasivi životnih osiguranja na dan 31.12.2009. tehničke pričuve iznose 10,8 milijardi kuna, odnosno 80,9%, kapital i rezerve iznose 1,4 milijarde kuna (10,2%), dok ostale stavke pasive životnih osiguranja pojedinačno ne prelaze 5%. U strukturi pasive neživotnih osiguranja najznačajnija stavka također su tehničke pričuve u iznosu od 9,3 milijarde kuna (63,4%), 3,8 milijardi kuna (26,1%) odnosi se na kapital i rezerve, dok se na ostale obveze odnosi 0,9 milijardi kuna (6,1%), a ostale stavke pasive neživotnih osiguranja pojedinačno ne prelaze 5%. U strukturi pasive reosiguranja najznačajnija su stavka tehničke pričuve u iznosu od 502,0 milijuna kuna (56,7%), 282,4 milijuna kuna (31,9%) odnosi se na kapital i rezerve, dok se na ostale obveze odnosi 97,0 milijuna kuna (10,9%).

Financijski rezultat poslovanja

U razdoblju 01.01. – 31.12.2009. kao rezultat poslovanja društava za osiguranje i društava za reosiguranje ostvarena je neto dobit od 6,3 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje neto dobiti od 7,6 milijuna kuna (55,0%) u odnosu na 2008., kada je ostvareno 13,9 milijuna kuna neto dobiti.

U skupini životnih osiguranja neto dobit od 86,8 milijuna kuna ostvarilo je 8 društava za osiguranje, dok je gubitak od 126,5 milijuna kuna iskazalo 10 društava za osiguranje. U skupini neživotnih osiguranja neto dobit od 233,8 milijuna kuna ostvarilo je 10 društava za osiguranje, dok je gubitak od

215,9 milijuna kuna iskazalo 9 društava za osiguranje. Dva društva za reosiguranje ostvarila su neto dobit u visini od 28,1 milijuna kuna.

Od 27 društava za osiguranje i 2 društva za reosiguranje koja su na dan 31.12.2009. obavljala poslove osiguranja neto dobit u visini od 342,3 milijuna kuna ostvarilo je 12 društava za osiguranje i 2 društva za reosiguranje, dok je gubitak u visini od 336,0 milijuna kuna ostvarilo 15 društava za osiguranje. U ostvarenoj dobiti od 342,3 milijuna kuna Croatia osiguranje d.d. sudjeluje sa 20,4%, Euroherc osiguranje d.d. sa 17,4%, dok udjel društva Allianz Zagreb d.d. iznosi 12,6%. Istovremeno u ostvarenom gubitku od 336,0 milijuna kuna društvo Triglav osiguranje sudjeluje sa 31,5%, slijedi Cosmopolitan Life VIG d.d. s udjelom od 19,8% te Basler osiguranje Zagreb d.d. sa 11,1%.

Tablica 4.6. Rezultat poslovanja društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u kn)

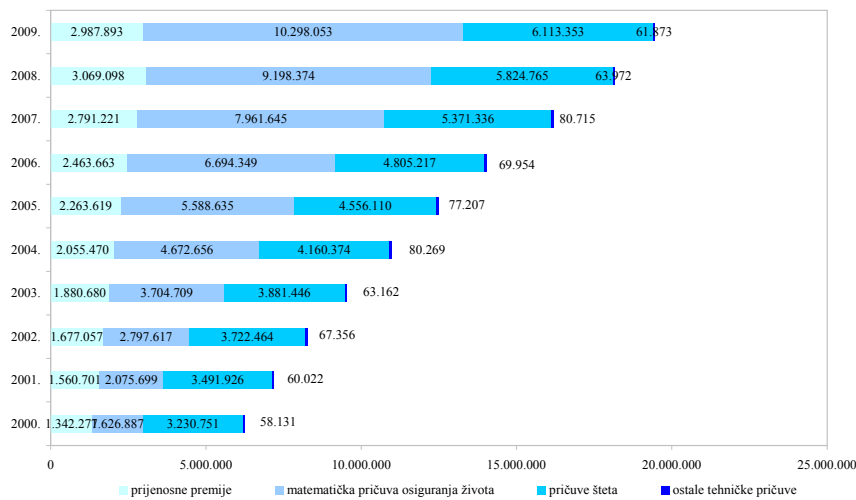
Redni broj	DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	život	neživot	ukupno	život	neživot	ukupno
		01.01.2008.-31.12.2008.			01.01.2009.-31.12.2009.		
1	Agram životno osiguranje d.d.	51.822.532		51.822.532	32.136.055		32.136.055
2	Allianz Zagreb d.d.	3.407.638	13.115.306	16.522.944	2.420.648	40.543.788	42.964.436
3	Basler osiguranje d.d.		-3.373.994	-3.373.994		11.164	11.164
4	Basler osiguranje Zagreb d.d.	-73.829.355	-6.972.761	-80.802.116	6.484.931	-43.773.218	-37.288.287
5	Basler životno osiguranje d.d.	3.042.710		3.042.710	-728.516		-728.516
6	Cardif osiguranje d.d.		-6.388.154	-6.388.154		-2.854.826	-2.854.826
7	Cosmopolitan Life VIG d.d.	-11.414.686		-11.414.686	-66.505.257		-66.505.257
8	Croatia osiguranje d.d.	945.312	63.965.883	64.911.194	5.263.539	64.426.927	69.690.466
9	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.		3.115.205	3.115.205		4.480.181	4.480.181
10	Erste VIG osiguranje d.d.	514.882		514.882	15.699		15.699
11	Euroherc osiguranje d.d.		54.390.263	54.390.263		59.636.593	59.636.593
12	Generali osiguranje d.d.	-40.008.055	-16.461.610	-56.469.666	-11.503.440	-19.778.657	-31.282.097
13	Grawe Hrvatska d.d.	20.358.158	12.404.566	32.762.724	16.970.241	9.367.474	26.337.715
14	Helios VIG d.d.	-22.341.055	-8.962.222	-31.303.277	-18.375.221	-2.708.719	-21.083.940
15	HOK osiguranje d.d.		140.263	140.263		-7.676.868	-7.676.868
16	Jadransko osiguranje d.d.		36.754.967	36.754.967		37.801.970	37.801.970
17	KD životno osiguranje d.d.	-9.617.756		-9.617.756	-7.266.907		-7.266.907
18	Kvarner VIG d.d.	-15.874.825	-14.881.105	-30.755.930	-1.333.406	-19.398.404	-20.731.810
19	Merkur osiguranje d.d.	1.584.535	-760.122	824.413	21.644.102	3.222.809	24.866.912
20	Societe Generale d.d.				-2.756.211		-2.756.211
21	Sunce osiguranje d.d.		12.773.541	12.773.541		13.649.900	13.649.900
22	Triglav osiguranje d.d.	-4.282.371	-43.274.441	-47.556.813	-6.777.646	-98.986.229	-105.763.874
23	Uniq osiguranje d.d.	343.816	2.706.993	3.050.809	1.844.103	677.718	2.521.821
24	Velebit osiguranje d.d.		-17.564.279	-17.564.279		-18.522.252	-18.522.252
25	Velebit životno osiguranje d.d.	-9.828.782		-9.828.782	-9.330.469		-9.330.469
26	Victoria osiguranje d.d.					-2.232.406	-2.232.406
27	Victoria životno osiguranje d.d.	-5.462.545		-5.462.545	-1.961.168		-1.961.168
28	Allianz reosiguranje d.d.		236.700	236.700		41.199	41.199
29	Croatia Lloyd d.d.		43.606.824	43.606.824		28.099.090	28.099.090
UKUPNO društva za osiguranje (1-27)		-110.639.848	80.728.297	-29.911.551	-39.758.922	17.886.945	-21.871.977
UKUPNO društva za reosiguranje (28-29)			43.843.524	43.843.524		28.140.288	28.140.288
UKUPNO (1-29)		-110.639.848	124.571.821	13.931.973	-39.758.922	46.027.233	6.268.311

Izvor: HANFA

Tehničke pričuve

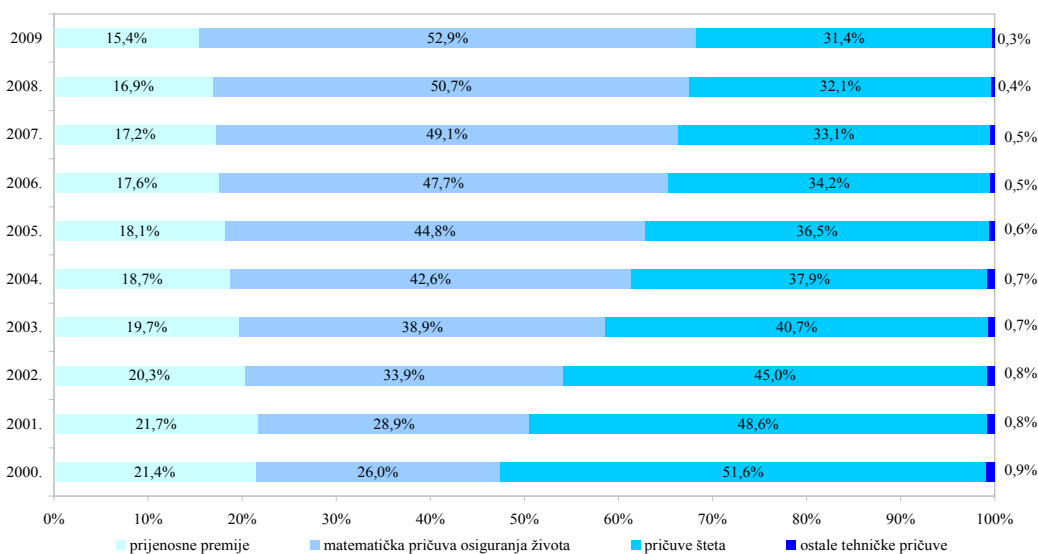
Visina neto tehničkih pričuva u 2009. iskazana je sa 19,5 milijardi kuna i veća je za 7,2% u odnosu na 2008. godinu. Kao i prethodne godine društva su najviše sredstava premije izdvojila u matematičku pričuvu osiguranja života, koja čini 52,9% ukupnih tehničkih pričuva te je u odnosu na 2008. zabilježila porast od 12,0%.

Grafikon 4.12. Izdvajanja u tehničke pričuve za razdoblje 2000. – 2009. godine (u tis. kn)

Izvor: HANFA

Grafikon 4.13. Struktura tehničkih pričuva za razdoblje 2000. – 2009. godine (u %)

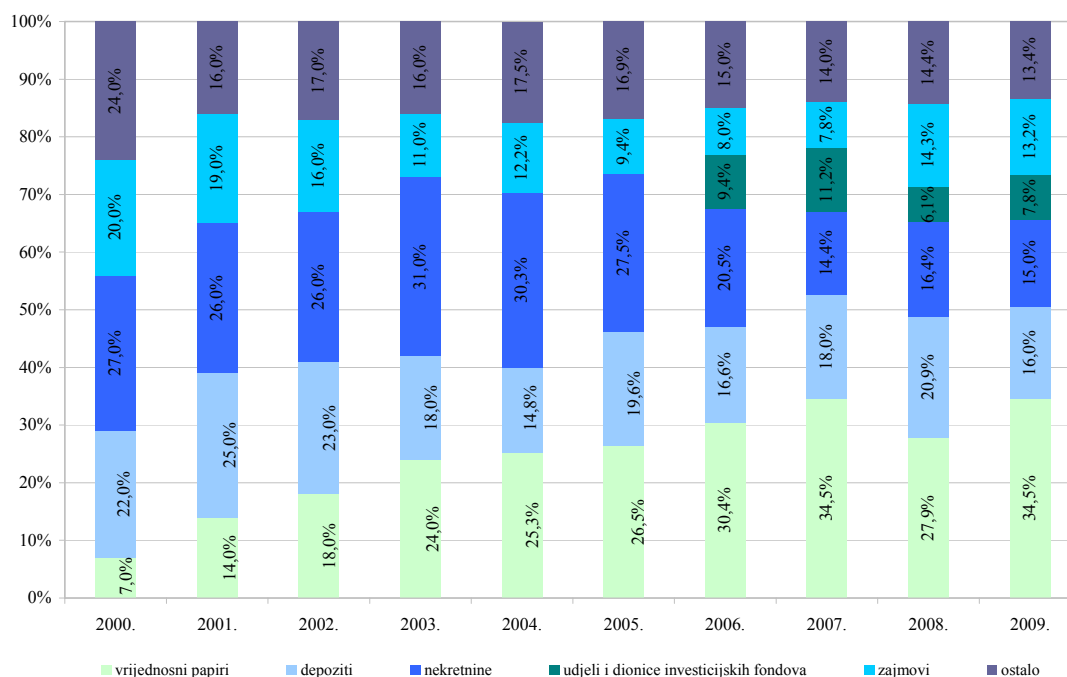
Izvor: HANFA

Ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve

Imovinu za pokriće tehničke pričuve društva za osiguranje i društva za reosiguranje dužna su oblikovati u skladu s odredbama članaka 115. i 116. Zakona o osiguranju („Narodne novine“ br. 151/05, 87/08 i 82/09). Na dan 31.12.2009. društva za osiguranje i društva za reosiguranje iskazala su ukupne tehničke pričuve u visini od 9,1 milijardi kuna. Od ukupnog iznosa tehničkih pričuva društva su uložila 7,6 milijardi kuna, odnosno 1,5 milijardi kuna ili 16,1% manje od ukupnih tehničkih pričuva, što ukazuje na nedostatak imovine za pokriće tehničkih pričuva. Na povećanje razlike između imovine za pokriće tehničkih pričuva i ukupnih tehničkih pričuva u odnosu na 2008., kada je uloženo 13,5% manje sredstava, utjecalo je između ostalog i povećanje ukupnih tehničkih pričuva te smanjenje visine ukupno uložene imovine oblikovane za pokriće navedenih tehničkih pričuva.

Najveći udjel (34,5%) u strukturi ulaganja na razini djelatnosti osiguranja odnosi se na ulaganja u vrijednosne papire. Udjel ulaganja u vrijednosne papire u ukupnim ulaganjima viši je u odnosu na 2008., kada je taj udjel iznosio 27,9%, te je jednak udjelu ulaganja u vrijednosne papire iz 2007. godine. Povećanje udjela u ukupnim ulaganjima bilježi i udjel ulaganja u investicijske fondove, koji se sa 6,1% u 2008. povećao na 7,8% u 2009., dok se udjel ulaganja u depozite smanjio sa 20,9% u 2008. na 16,0% u 2009., a udjel zajmova sa 14,3% u 2008. na 13,2% u 2009. godini. Udjel ulaganja u nekretnine iznosi 15,0%, dok je u 2008. iznosio 16,4% ukupnih ulaganja.

Grafikon 4.14. Struktura ulaganja iz sredstava tehničke pričuve za razdoblje 2000. – 2009. godine (u %)

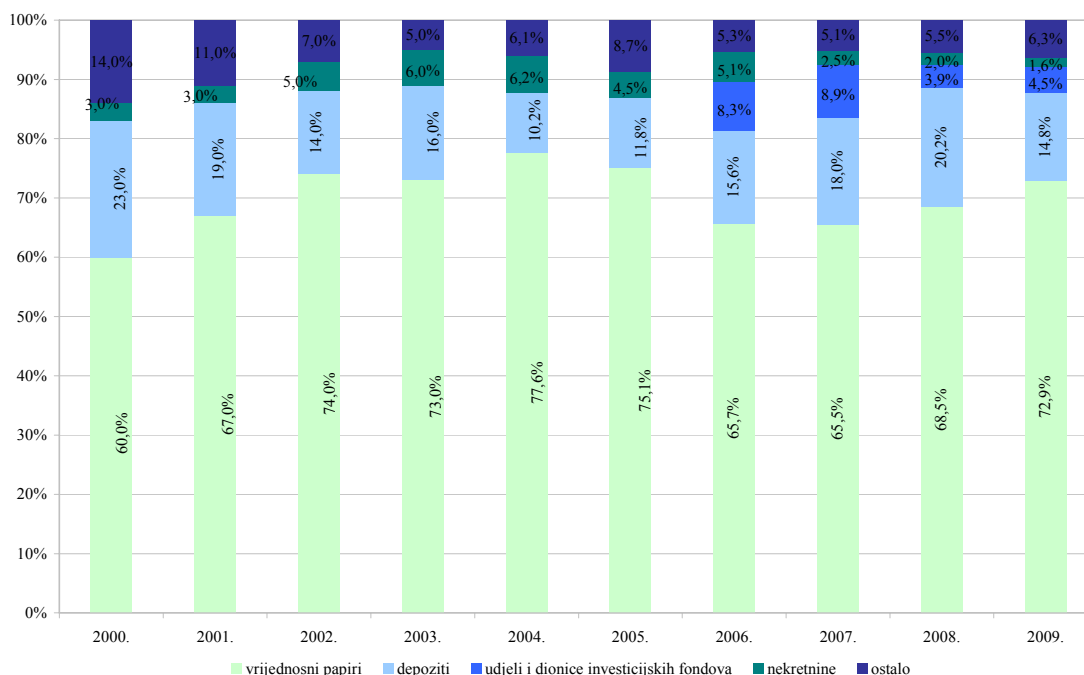
Izvor: HANFA

Ulaganja imovine za pokriće matematičke pričuve

Društva za osiguranje oblikuju matematičku pričuvu osiguranja života u visini sadašnje vrijednosti svih budućih obveza društva za osiguranje, izračunatu na temelju zaključenih ugovora o osiguranju te umanjenju za sadašnju procijenjenu vrijednost budućih premija koje će biti uplaćene na temelju tih osiguranja, i to iz sredstava osiguranja života. Isto tako društvo za osiguranje koje provodi osiguranja u vrstama osiguranja za koje je nužno oblikovati matematičke pričuve dužno je ulagati imovinu za pokriće matematičke pričuve i njome upravljati odvojeno od druge imovine. Pri tome vrijednost imovine za pokriće matematičke pričuve mora u svakom trenutku biti najmanje jednaka visini traženoga pokrića koje obuhvaća matematičke pričuve. Imovinu za pokriće matematičke pričuve društva za osiguranje dužna su ulagati u skladu s odredbama članaka 122. i 123. Zakona o osiguranju uzimajući u obzir vrste poslova osiguranja koje obavljaju, s time da je zajamčena sigurnost, isplativost te odgovarajuća raznovrsnost ulaganja. Slobodna novčana sredstva moraju biti adekvatno uložena kako bi se većom disperzijom i preciznijim definiranjem namjene ulaganja na najmanju mjeru ograničio rizik ulaganja, što se posebno odnosi na ulaganje sredstava životnih osiguranja, s obzirom na to da ta sredstva imaju karakter dugoročne štednje. Matematička pričuva životnih osiguranja iskazana u bilanci na dan 31.12.2009. iznosila je 10,3 milijardi kuna i bila za 12,0% veća u odnosu na prethodnu godinu te je činila 52,9% ukupnih tehničkih pričuva. Na dan 31.12.2009. društva za osiguranje iskazala su traženo pokriće matematičke pričuve u visini od 10,5 milijardi kuna, dok je imovina za pokriće matematičke pričuve iznosila 10,7 milijardi kuna, što znači da su društva za osiguranje uložila 0,2 milijarde kuna, odnosno 2,4% više sredstava od traženog pokrića.

U strukturi ulaganja najveći dio sredstava uloženi su u vrijednosne papire izdavatelja RH, HNB-a i HBOR-a (72,9%). Društva za osiguranje obvezna su naime, u skladu sa Zakonom o osiguranju, najmanje 50% sredstava matematičke pričuve uložiti u vrijednosne papire čiji je izdavatelj RH, HNB i HBOR te u obveznice i druge dužničke vrijednosne papire za koje je RH izdala jamstvo, što znatno pridonosi sigurnosti ulaganja. U strukturi ulaganja značajan dio sredstava uloženi su i u depozite (14,8%). U ostale oblike imovine pojedinačno uloženo manje od 5%, a ta ulaganja zajedno čine 12,4% u strukturi ulaganja imovine za pokriće matematičke pričuve.

Grafikon 4.15. Struktura ulaganja iz sredstava matematičke pričuve za razdoblje 2000. – 2009. godine (u %)

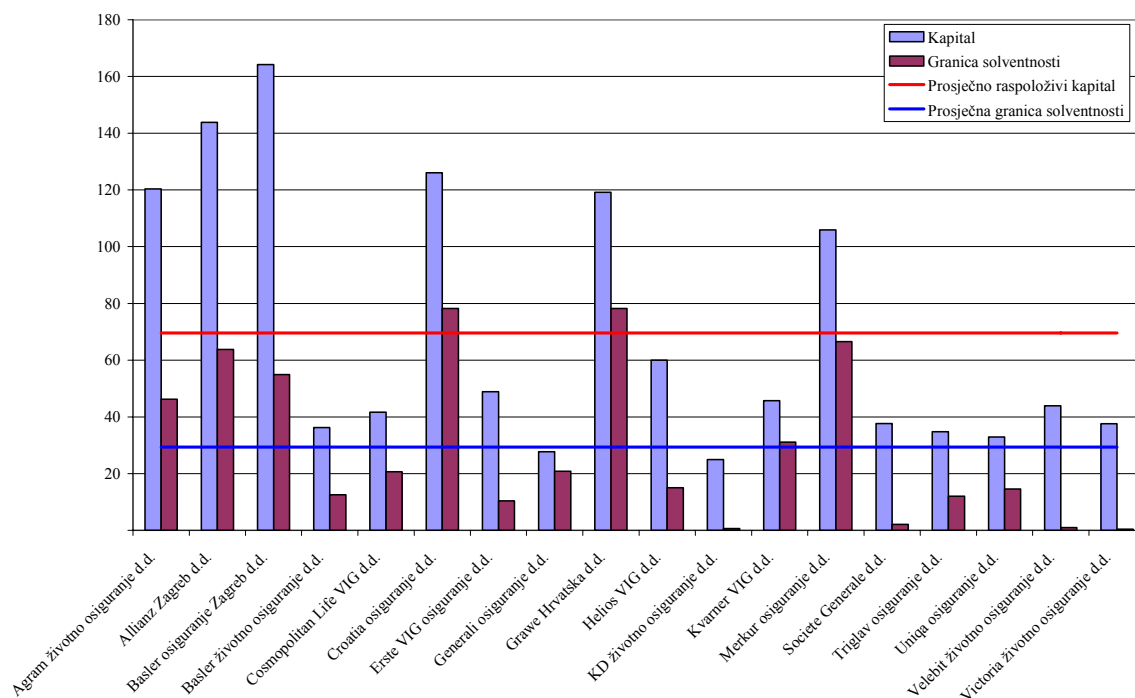

Izvor: HANFA

Adekvatnost kapitala

U cilju sagledavanja poslovanja i financijskog položaja društava koja su djelovala na tržištu osiguranja u 2009. za stanje cjelokupne djelatnosti osiguranja i reosiguranja posebno se daju osnovni pokazatelji uspješnosti poslovanja, struktura izvora sredstava i kvaliteta aktive, dok se poseban značaj u funkcioniranju sustava pridaje tome raspoložu li društva dovoljnim kapitalom i pričuvama potrebnima za podmirenje obveza prema osiguranicima te ulažu li sredstva u skladu sa zakonskim odredbama. Društvo za osiguranje dužno je u skladu s odredbama članka 92. stavka 1. Zakona o osiguranju održavati razinu kapitala adekvatnu opsegu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja te s obzirom na rizike kojima je izloženo. Da bi društvo za osiguranje bilo kapitalno adekvatno, mora ispunjavati tri uvjeta propisana Zakonom o osiguranju, odnosno kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak granici solventnosti, jamstveni kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak 1/3 granice solventnosti i jamstveni kapital mora biti najmanje jednak minimalnom temeljnom kapitalu.

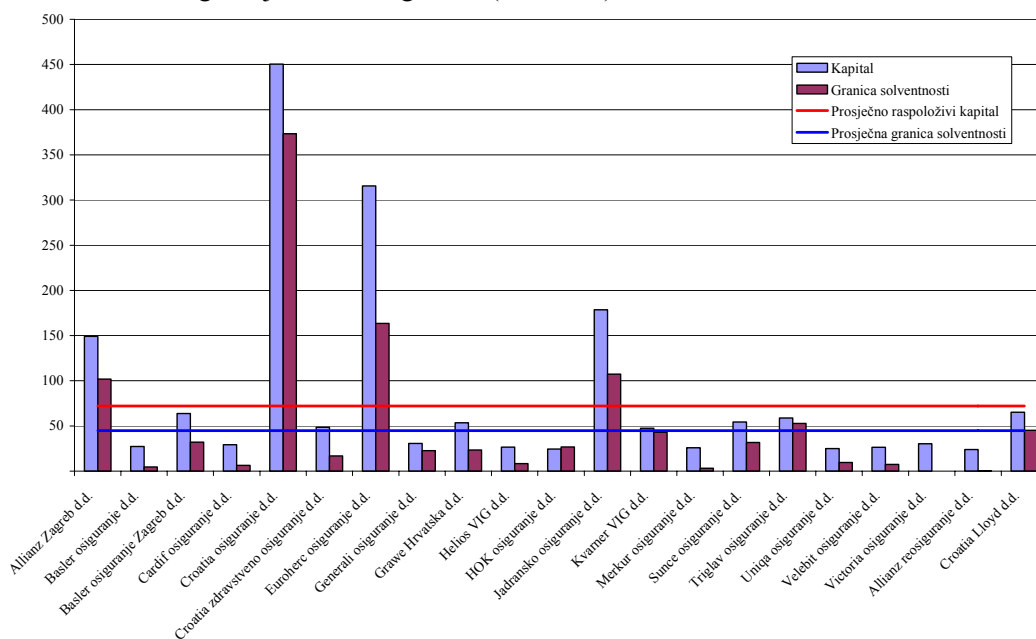
Grafikon 4.16. Odnos raspoloživog kapitala i granice solventnosti po društvima u skupni životnih osiguranja za 2009. godinu (u mil. kn)

Izvor: HANFA

U skupini životnih osiguranja sva društva za osiguranje ispunjavala su na dan 31.12.2009. sva tri uvjeta propisana Zakonom o osiguranju te su bila kapitalno adekvatna, dok u segmentu neživotnih osiguranja samo jedno društvo za osiguranje nije ispunjavalo sva tri uvjeta propisana Zakonom o osiguranju, odnosno raspoloživi kapital društva bio je manji od granice solventnosti.

Grafikon 4.17. Odnos raspoloživog kapitala i granice solventnosti po društvima u skupni neživotnih osiguranja za 2009. godinu (u mil. kn)

Izvor: HANFA

Tijekom 2009. izvršena je dokapitalizacija 10 društava za osiguranje u ukupnom iznosu od 310,3 milijuna kuna. U skupini životnih osiguranja ukupno je uplaćen iznos od 213,0 milijuna kuna, od čega je 42,0 milijuna kuna uplaćeno na ime povećanja temeljnog kapitala, dok je 171,0 milijuna kuna uplaćeno u rezerve kapitala. U skupini neživotnih osiguranja izvršena je dokapitalizacija u visini od 97,3 milijuna kuna, od čega je 83,3 milijuna kuna uplaćeno na ime povećanja temeljnog kapitala, dok je 14,0 milijuna kuna uplaćeno u rezerve kapitala. Istovremeno je jedno društvo za osiguranje koje obavlja poslove iz skupine neživotnih osiguranja umanjilo temeljni kapital za iznos od 10,5 milijuna kuna radi pokrića gubitaka iz prethodnih godina.

Pri izračunu kapitala u svrhu primjene pravila o upravljanju rizicima društva za osiguranje mogu kao stavku dopunskog kapitala koristiti i podređene zajmove. U 2009. tri su društva iskazala podređene zajmove u visini od ukupno 167,0 milijuna kuna, od čega se na životna osiguranja odnosi 75,7 milijuna kuna, a na neživotna osiguranja iznos od 91,3 milijuna kuna.

Pokazatelji u djelatnosti osiguranja

Pokazatelji u djelatnosti osiguranja koriste se za praćenje poslovanja društva za osiguranje.

Razmjer šteta računa se kao odnos zbroja iznosa likvidiranih šteta, promjena pričuva za štete i promjena ostalih tehničkih pričuva (uključujući i promjene tehničkih pričuva životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja) te zarađene premije osiguranja (pomnoženo sa 100), s tim da se u izračun uzimaju neto vrijednosti od reosiguranja. Razmjer šteta u 2009. iznosi 69,77% i nepovoljniji je u odnosu na 2008., kada je iznosio 68,42%. Za skupinu životnih osiguranja razmjer šteta iznosi 87,81%, a za skupinu neživotnih osiguranja 61,75%

Razmjer troškova računa se kao odnos zbroja iznosa poslovnih rashoda (troškovi pribave i troškovi uprave), ostalih tehničkih troškova, prihoda od provizija i naknada i zaračunate bruto premije, na način da se vrijednosti uzete u izračun umanje za dio koji je predan u reosiguranje (pomnoženo sa 100). Razmjer troškova u 2009. iznosi 44,50%, što je više nego u 2008. kada je iznosio 39,38%. Za skupinu životnih osiguranja razmjer troškova iznosi 36,88%, dok za skupinu neživotnih osiguranja on iznosi 47,72%

Kombinirani razmjer u 2009. iznosi 114,27%, dok je u 2008. iznosio 107,80%, i računa se kao zbroj razmjera šteta i razmjera troškova, a pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja prihoda od

ulaganja. Za skupinu životnih osiguranja kombinirani razmjerni iznosi 124,69% a za skupinu neživotnih osiguranja 109,47%

Rezultat ulaganja računa se kao odnos prihoda od ulaganja umanjenih za troškove ulaganja i stanje ulaganja (pomnoženo sa 100). Rezultat ulaganja u 2009. iznosi 4,83%, dok je u 2008. iznosio 1,88%. Za skupinu životnih osiguranja rezultat ulaganja iznosi 4,56%, dok za skupinu neživotnih osiguranja on iznosi 5,02%.

Koeficijent zaduženosti računa se kao odnos ukupnih obveza i ukupne imovine. Taj koeficijent pokazuje koliko je imovine financirano iz obveza koje ne uključuju kapital i rezerve. U 2009. koeficijent zaduženosti iznosi 0,81, dok je u 2008. iznosio 0,82. Za skupinu životnih osiguranja koeficijent zaduženosti iznosi 0,90, a za skupinu neživotnih osiguranja 0,74.

Rentabilnost imovine ili povrat na uloženu imovinu (ROA) računa se kao odnos dobiti ili gubitka obračunskog razdoblja poslije poreza i ukupne aktive. Taj je pokazatelj na razini svih društava za osiguranje u 2009. iznosio 0,02% i smanjio se u odnosu na 2008., kada je iznosio 0,05%. Za skupinu životnih osiguranja rentabilnost imovine iznosi -0,30%, dok za skupinu neživotnih osiguranja ona iznosi 0,12%.

Rentabilnost vlastitih sredstava ili povrat na uloženi vlastiti kapital (ROE) predstavlja odnos između dobiti ili gubitka obračunskog razdoblja poslije poreza i vlastitih sredstava (upisani kapital, premija na emitirane dionice, revalorizacijske rezerve, rezerve i prenesena (zadržana) dobit ili gubitak). Izražen je u postotku, a pokazuje koliko dobiti ili gubitka obračunskog razdoblja poslije poreza donosi 100 kuna vlastitih sredstava. Ukupna je rentabilnost vlastitih sredstava u 2009. iznosila 0,12%, što je manje nego u 2008., kada je iznosila 0,30%. Za skupinu životnih osiguranja rentabilnost vlastitih sredstava iznosi -2,84%, a za skupinu neživotnih osiguranja 0,68%.

Regulatorne aktivnosti

Zakonodavni okvir

Zakonodavni okvir koji regulira poslovanje i nadzor društava za osiguranje i društava za reosiguranje uključuje Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 140/05), Zakon o osiguranju, Zakon o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, br. 151/05, 36/09 i 75/09), Zakon o trgovačkim društvima („Narodne novine“, br. 111/93, 34/99, 52/00, 118/03, 107/07,

146/08.), Zakon o računovodstvu („Narodne novine“, br. 109/07.), Zakon o reviziji („Narodne novine“, br. 146/05 i 139/08), Zakon o obaveznim odnosima („Narodne novine“, br. 87/08.) i Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma („Narodne novine“, br. 87/08).

Dana 21. srpnja 2009. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju („Narodne novine“, br. 82/09.), a na temelju njega Uprava Agencije donijela je tijekom 2009. 21 pravilnik, Uputu za primjenu kontnog plana za društva za osiguranje i društva za reosiguranje, Smjernice za identificiranje, mjerenje i praćenje rizika kojima je u svome poslovanju izloženo društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje te niz tehničkih uputa za dostavu izvješća društava za osiguranje, odnosno društava za reosiguranje.

Dana 08. srpnja 2009. na snagu je stupio i Zakon o dopuni Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, br. 75/09).

Licenciranje

U 2009. Agencija je izdala tri dozvole za obavljanje poslova osiguranja, od kojih je jedna dozvola izdana novom društvu za osiguranje, a dvije su dozvole izdane društvima za osiguranje za obavljanje poslova osiguranja u novoj vrsti osiguranja. Na temelju zaprimljenih zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, odnosno posredovanja u osiguranju i reosiguranju, izdane su dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju za 28 društava za zastupanje u osiguranju i 24 obrta za zastupanje u osiguranju. Agencija je izdala dozvole za obavljanje posredovanja u osiguranju i reosiguranju za dva društva za posredovanje u osiguranju i reosiguranju, a na temelju zaprimljenih zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju na stanicama za tehnički pregled vozila izdane su dozvole za četiri društva za zastupanje u osiguranju i za tri obrta za zastupanje u osiguranju za obavljanje poslovanja zastupanja u osiguranju na stanicama za tehnički pregled vozila. Suglasnost Agencije za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, u skladu sa člankom 250. stavkom 4. Zakona o osiguranju, dobila je jedna banka, a temeljem istog članka dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju dobila je Financijska agencija i HP-Hrvatska pošta d.d.

Na temelju provedenog nadzora donesena su rješenja kojima su oduzete dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju za tri društva za zastupanje u osiguranju. Na temelju primljenih obavijesti o prestanku poslovanja donesena su rješenja kojima se utvrđuje prestanak važenja dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju za sedam društava za zastupanje u osiguranju, devet obrta za

zastupanje u osiguranju, jedno društvo za posredovanje u osiguranju i reosiguranju i za šest društava za zastupanje u osiguranju za rad na stanicama za tehnički pregled vozila.

Tijekom 2009. održano je 9 ispitnih rokova za polaganje ispita za stjecanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, odnosno posredovanja u osiguranju i reosiguranju, a izdano je 1.846 ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju i 16 ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju i reosiguranju.

U 2009. izdano je 8 odobrenja za stjecanje kvalificiranog udjela u društvima za osiguranje i 19 odobrenja za obavljanje funkcije člana uprave društva za osiguranje. Na zahtjev društava za osiguranje izdane su suglasnosti za angažiranje unutarnjeg revizora bez zasnivanja radnog odnosa za četiri društva za osiguranje.

Nadzor nad poslovanjem tržišta osiguranja

Neposredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i društava za reosiguranje

Agencija je u okviru svoje nadležnosti tijekom 2009. provodila posredni i neposredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje, društava za reosiguranje, posrednika u osiguranju, zastupnika u osiguranju i Hrvatskog ureda za osiguranje. Na temelju dostavljenih financijskih i statističkih izvještaja te mišljenja aktuara i revizorskih izvješća sustavno se vrši analiza i provjera poslovanja subjekata nadzora.

Tijekom 2009. Agencija je pokrenula 22 postupka neposrednih nadzora, od kojih se 21 postupak odnosi na neposredne nadzore nad poslovanjem društava za osiguranje, dok se 1 postupak odnosi na neposredni nadzor nad poslovanjem društva za reosiguranje. Od 22 pokrenuta postupka nadzora u 2009. obavljeno je ukupno 17 neposrednih nadzora te su o tome sačinjeni Zapisnici, dok su postupci nadzora nad poslovanjem preostalih 5 društava započeti u 2009. nastavljani i u 2010. godini.

Neposredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i društava za reosiguranje obuhvatio je sljedeća područja:

- sklapanje ugovora o osiguranju u skladu sa Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu te propisima donesenim temeljem njega,

- priznavanje i mjerenje te objavljivanje i prezentiranje financijskih ulaganja, i to: ulaganja raspoloživa za prodaju, ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te ulaganje imovine za pokriće matematičke i tehničke pričuve u dionice kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u RH, u dionice kojima se ne trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira ako je njihov izdatelj pravna osoba sa sjedištem u RH te ulaganja u udjele trgovačkih društava sa sjedištem u RH,
- ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve,
- ulaganje imovine za pokriće matematičke pričuve i tehničke pričuve te provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i propisa donesenih temeljem njega,
- stanje potraživanja i ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve te provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i propisa donesenih temeljem njega,
- priznavanje i mjerenje te objavljivanje i prezentiranje financijskih ulaganja te provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i propisa donesenih temeljem njega,
- upravljanje rizicima,
- iskazivanje i vrednovanje ulaganja imovine za pokriće matematičke i tehničke pričuve te provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i propisa donesenih temeljem njega,
- upravljanje rizicima, provjera sklapanja ugovora o osiguranju u skladu sa Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu te propisima donesenim temeljem njega te provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i propisa donesenih temeljem njega,
- priznavanje i mjerenje te objavljivanje i prezentiranje ulaganja u nekretnine,
- priznavanje i mjerenje te objavljivanje i prezentiranje ulaganja u nekretnine te provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i propisa donesenih temeljem njega.

Provedenim nadzorima nad poslovanjem društava za osiguranje utvrđene su nepravilnosti u dijelu upravljanja rizicima, zatim priznavanja, vrednovanja i iskazivanja imovine za pokriće matematičke i tehničke pričuve, odstupanja od zakonom predviđenih vrsta, ograničenja, disperzije i osnovnih karakteristika koje imovina za pokriće matematičke odnosno tehničke pričuve mora u skladu sa Zakonom ispunjavati, neprimjena Kontnog plana društava za osiguranje i reosiguranje te nepridržavanje odredbi Zakona o računovodstvu kao i odredbi Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja te nepridržavanje odredbi Zakona o obveznim osiguranjima u prometu u vezi s primjenom Premijskog sustava i Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti.

Tijekom 2009. Agencija je temeljem utvrđenih prekršaja Zakona o osiguranju, odnosno Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, podnijela 38 optužnih prijedloga i donijela 7 rješenja s mjerama za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekata nadzora.

Hrvatski ured za osiguranje

U 2009. Hrvatski ured za osiguranje (dalje u tekstu: Ured) imao je 20 članova. Od ukupno 30 društava za osiguranje i društava za reosiguranje¹³ 14 društava bili su obvezni članovi, dok je 6 društava dobrovoljno pristupilo u članstvo Ureda. Za društva za osiguranje koja se bave obveznim osiguranjima u prometu¹² članstvo u Uredu je obvezno, dok je za društva za osiguranje koja obavljaju ostala osiguranja članstvo dobrovoljno.

Financijsko poslovanje Ureda obuhvaća redovitu djelatnost Ureda i Garancijski fond. Djelatnost Ureda financiraju društva za osiguranje kao članovi Ureda. Poslovi Ureda, obveze prema Agenciji te obveze društava za osiguranje koja obavljaju poslove obveznih osiguranja u prometu prema Uredu definirani su Zakonom o osiguranju i Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu. Sredstva za pokriće troškova financiranja Ureda društva za osiguranje izdvajaju kroz doprinose za Garancijski fond, razmjerno premiji ostvarenoj u određenoj vrsti obveznog osiguranja u prometu u prethodnoj godini. U skladu sa Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu Ured je dužan voditi statističke podatke o osiguranicima, štetnim događajima, procjeni i likvidaciji šteta.

Garancijski fond

Imovinu namijenjenu za obveze Garancijskog fonda Ured je dužan u skladu sa Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu voditi odvojeno od ostale imovine Ureda, što je propisano Pravilnikom o načinu obračuna i rokovima uplate doprinosa te načinu vođenja i uporabi imovine namijenjene za obveze Garancijskog fonda („Narodne novine“, br. 139/06).

Prema podacima iz bilance stanja Garancijskog fonda vrijednost ukupne imovine na dan 31.12.2009. iznosi 27,4 milijuna kuna, što je za 4,7 milijuna kuna ili 20,8% više nego na dan 31.12.2008. godine. Povećanje imovine (koja se u cijelosti odnosi na financijsku imovinu) najvećim je dijelom rezultat povećanja dionica i udjela od 38,8% na 13,2 milijuna kuna. Depoziti i ostala potraživanja bilježe povećanje od 4,4% na 12,0 milijuna kuna. Pasiva se gotovo u cijelosti odnosi na izvore financiranja (27,4 milijuna kuna), koji bilježe porast od 12,8% te se u cijelosti odnose na višak prihoda (saldo fonda). Ukupne obveze Garancijskog fonda na dan 31.12.2009. iznose 130,4 tisuća kuna.

---

¹³ Broj društava na dan 31.12.2009.

¹⁴ Osiguranje putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja; Osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vozila od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama – osiguranje od automobilske odgovornosti; Osiguranje zračnog prijevoznika, odnosno operatora zrakoplova od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama i putnicima te Osiguranje vlasnika, odnosno korisnika brodice na motorni pogon, odnosno jahte od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama.

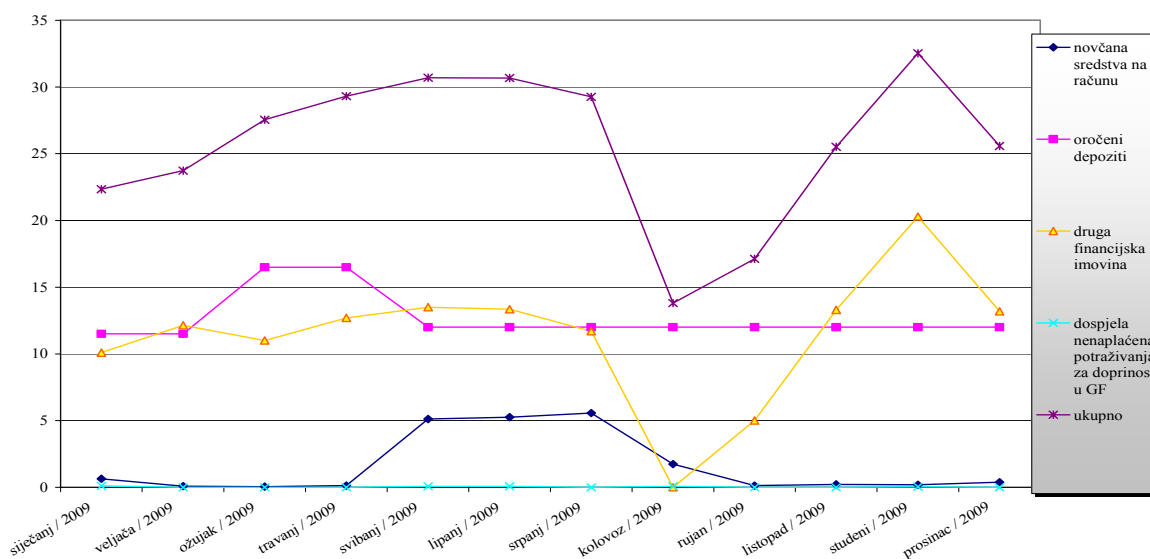
Tablica 4.7. Skraćena bilanca Garancijskog fonda za 2008. i 2009. godinu (u kn)

Redni broj	Opis pozicije	2008.	2009.	Udjel (%)		Indeks 2009./2008.
				2008.	2009.	
Aktiva						
Ukupno imovina		22.663.900	27.374.451	100,0%	100,0%	120,8
1	Nefinancijska imovina	0	0	0,0%	0,0%	-
2	Financijska imovina	22.663.900	27.374.451	100,0%	100,0%	120,8
Pasiva						
Ukupno obveze i vlastiti izvori		22.663.627	27.374.451	100,0%	100,0%	120,8
1	Obveze	48.841	130.378	0,2%	0,5%	266,9
2	Izvori financiranja	22.614.786	27.244.073	99,8%	99,5%	120,5

Izvor: HANFA

Ukupni prihodi Garancijskog fonda u razdoblju siječanj – prosinac 2009. iskazani su u iznosu od 79,8 milijuna kuna, u čemu prihodi od članica (42,7 milijuna kuna) i prihodi po obračunu naknadno utvrđenih šteta (23,9 milijuna kuna) čine najveće stavke. Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 75,2 milijuna kuna, a najvećim se dijelom odnose na rashode za štete po neosiguranim vozilima (30,1 milijuna kuna), rashode za isplate po obračunu naknadno utvrđenih šteta (24,1 milijuna kuna) te rashode za štete po nepoznatim vozilima (11,8 milijuna kuna). Višak prihoda nad rashodima Garancijskog fonda iznosi 4,6 milijuna kuna.

Grafikon 4.18. Stanje imovine Garancijskog fonda u 2009. godini (u mil. kn)

Izvor: HANFA

Redovita djelatnost Ureda

Prema podacima iz bilance Redovite djelatnosti Ureda vrijednost ukupne imovine na dan 31.12.2009. iznosi 10,6 milijuna kuna, što je za 1,6 milijuna kuna ili 20,3% više nego na dan 31.12.2008. godine. Povećanje imovine redovite djelatnosti Ureda najvećim je dijelom posljedica porasta financijske imovine od 2,1 milijuna kuna ili 169,4% na 3,3 milijuna kuna (31,5% ukupne aktive), a koji je nastao prvenstveno zbog povećanja stavke dionice i udjeli od 1,8 milijuna kuna ili 355,9% na 2,3 milijuna kuna. Istovremeno je nefinancijska imovina manja za 4,1% i iznosi 7,2 milijuna kuna (68,5% ukupne aktive). Ukupne obveze koje se odnose na redovitu djelatnost Ureda na dan 31.12.2009. iznose 3,7 milijuna kuna te su odnosu na prethodnu godinu ostale gotovo nepromijenjene (povećanje od 0,6%). Izvori financiranja iznosili su 6,9 milijuna kuna te u odnosu na 31.12.2008. bilježe porast od 34,4%. Izvori financiranja odnose se na višak prihoda (saldo fonda) u visini od 6,8 milijuna kuna te na vlastite izvore (od osnivača) u iznosu od 68 tisuća kuna.

Tablica 4.8. Skraćena bilanca Redovite djelatnosti Ureda za 2008. i 2009. godinu (u kn)

Redni broj	Opis pozicije	2008.	2009.	Udjel (%)		Indeks 2009./2008.
				2008.	2009.	
Aktiva						
Ukupno imovina		8.779.844	10.558.241	100,0%	100,0%	120,3
1	Nefinancijska imovina	7.546.655	7.235.518	86,0%	68,5%	95,9
2	Financijska imovina	1.233.189	3.322.723	14,0%	31,5%	269,4
Pasiva						
Ukupno obveze i vlastiti izvori		8.779.845	10.558.241	100,0%	100,0%	120,3
1	Obveze	3.675.710	3.698.730	41,9%	35,0%	100,6
2	Izvori financiranja	5.104.135	6.859.511	58,1%	65,0%	134,4

Izvor: HANFA

Ukupni prihodi Redovite djelatnosti Ureda u razdoblju siječanj – prosinac 2009. iskazani su u iznosu od 12,2 milijuna kuna, u čemu najveće stavke čine prihodi od obveznih članova za troškove poslovanja (8,8 milijuna kuna) i prihodi od članova za troškove marketinške kampanje (2,5 milijuna kuna). Ukupne rashode u iznosu od 10,1 milijuna kuna najvećim su dijelom generirali rashodi za plaće i naknade (4,9 milijuna kuna) te troškovi marketinške kampanje (1,1 milijun kuna). Višak prihoda nad rashodima iznosi 2,1 milijun kuna.

Hrvatski nuklearni POOL gospodarsko interesno udruženje¹³

Hrvatski nuklearni POOL za osiguranje i reosiguranje nuklearnih rizika (u nastavku: HN POOL) predstavlja udruhu¹⁴ koja je na dan 31.12.2009. imala šest članova, i to društva: Allianz Zagreb d.d., Croatia Lloyd d.d., Croatia osiguranje d.d., Generali osiguranje d.d., Helios Vienna Insurance Group d.d. i Triglav osiguranje d.d. Temeljem svog zahtjeva od 30.06.2009. društvo Helios Vienna Insurance Group d.d. prestaje biti članom u HN POOL-u s danom 31.12.2009. godine.

Članovi putem HN POOL-a zajednički preuzimaju izvanredne rizike koji se odnose na osiguranje i reosiguranje nuklearnih postrojenja u zemlji i inozemstvu, odnosno rizike u svezi s uporabom nuklearne energije u mirnodopske svrhe. Uz spomenute osnovne djelatnosti HN POOL bavi se i nuklearnom prevencijom te deponiranjem i oročavanjem novčanih sredstava koja ostvaruje svojim poslovanjem, kao i ostalim sporednim poslovima u svezi s osnovnom djelatnošću.

Organi HN POOL-a jesu Skupština (ima šest članova i čine je ovlašteni predstavnici članova HN POOL-a), Nadzorni odbor (sastoji se od tri člana) i Uprava (sačinjava je direktor HN POOL-a).

Bilanca

Ukupna vrijednost aktive HN POOL-a na dan 31.12.2009. iznosi 64,4 milijuna kuna i u odnosu na isti dan prethodne godine porasla je za 8,4%. Dominantnu poziciju u aktivni s udjelom od 98,5% zauzima stavka novac u banci i blagajni u iznosu od 63,4 milijuna kuna, a najvećim se dijelom odnosi na devizni račun (41,8 milijuna kuna), a zatim na žiro-račun (21,6 milijuna kuna). Navedeni iznosi čine deponirana i oročena novčana sredstva koja HN POOL ostvaruje svojim poslovanjem, kao i ostalim sporednim poslovima u vezi s osnovnom djelatnošću u cilju ostvarivanja što veće sigurnosti plasmana i što povoljnijih financijskih efekata. Najznačajniji udjel u pasivi (92,3%) zauzimaju pričuve u iznosu od 59,5 milijuna kuna, koje su u odnosu na promatrani dan prethodne godine veće za 4,8 milijuna kuna ili 8,7%.

---

¹³ Gospodarsko interesno udruženje (GIU), u skladu sa čl. 583. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, br. 111/93, 107/07 i 146/08), predstavlja pravnu osobu koju osnivaju dvije ili više fizičkih i pravnih osoba kako bi olakšale i promicale obavljanje gospodarskih djelatnosti koje čine predmete njihova poslovanja i poboljšale ili povećale njihov učinak, ali tako da te pravne osobe za sebe ne stječu dobit.

¹⁴ U skladu sa člankom 270. stavkom 1. Zakona o osiguranju („Narodne novine“, br. 151/05, 87/08 i 82/09) dva ili više društava za osiguranje odnosno društva za reosiguranje mogu osnovati udruhu (pool) osiguranja odnosno reosiguranja radi obavljanja poslova koji pokrivaju rizike velikih šteta od odgovornosti za atomske štete, odnosno drugih velikih šteta.

Tablica 4.9. Skraćeni prikaz Bilance stanja na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u kn)

Opis pozicije	31.12.2008.	Udjel	31.12.2009.	Udjel	Indeks 2009./2008.
Dugotrajna imovina	0	0,0%	23.188	0,0%	
Financijska imovina	306.189	0,5%	262.017	0,4%	85,6
Potraživanja iz poslova osiguranja	0	0,0%	0	0,0%	
Potraživanja iz poslova reosiguranja	15.724	0,0%	0	0,0%	0,0
Ostala potraživanja	1.450.530	2,4%	705.117	1,1%	48,6
Novac u banci i blagajni	57.621.702	97,0%	63.418.066	98,5%	110,1
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	7.349	0,0%	7.062	0,0%	96,1
UKUPNO AKTIVA	59.401.493	100,0%	64.415.450	100,0%	108,4
Kapital	0	0,0%	0	0,0%	
Revalorizacijske pričuve i pričuve PO	19.471	0,0%	19.471	0,0%	100,0
Zadržana dobit	48.018	0,1%	64.135	0,1%	133,6
Dobit ili gubitak tekuće godine	16.117	0,0%	22.412	0,0%	139,1
Pričuve	54.721.612	92,1%	59.485.529	92,3%	108,7
Kratkoročne obveze	4.160.687	7,0%	4.388.314	6,8%	105,5
Odgođeno plaćanje troškova	0	0,0%	0	0,0%	
Odgođeno priznavanje prihoda	379.630	0,6%	379.630	0,6%	100,0
<i>Pasivni računi - obveze</i>	55.958	0,1%	55.958	0,1%	100,0
UKUPNO PASIVA	59.401.493	100,0%	64.415.450	100,0%	108,4

Izvor: HANFA

Račun dobiti i gubitka

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2009. ostvarena je dobit u iznosu od 34,3 tisuće kuna i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine porasla je za 4,3%. Ukupni prihodi iznose 17,6 milijuna kuna i bilježe porast od 1,7%, što je najvećim dijelom rezultat povećanja prihoda s osnova tečajnih razlika.

Iako i dalje najznačajniji dio prihoda čine premije aktivnog reosiguranja rizika iz inozemstva, koje u 2009. iznose 10,0 milijuna kuna i čine 56,7% ukupnih prihoda, one u odnosu na prethodnu godinu bilježe smanjenje od 10,9%. Smanjenje premijskog prihoda iz inozemstva posljedica je kako globalne ekonomske krize tako i nastavka trenda povećanja udjela konkurentskih captive pool-ova.

Premija osiguranja poslova osiguranja rizika u zemlji u 2009. iznosi 6,1 milijun kuna, što je za 1,4% više nego u promatranom razdoblju prethodne godine.

Ukupni rashodi iznose 17,6 milijuna kuna, što je za 1,7% više u odnosu na promatrano razdoblje prethodne godine. Pričuve, koje se sastoje od pričuva šteta, pričuva za bonuse i popuste, pričuva za prijenosne premije i drugih tehničkih pričuva, iznose ukupno 5,4 milijuna kuna i čine 30,9% pasive.

Tijekom 2009. prijavljene i isplaćene štete na reosiguranim rizicima iz inozemstva, iako nešto veće nego u 2008., nisu bitno utjecale na ostvarene pozitivne rezultate poslovanja.

Tablica 4.10. Račun dobiti i gubitka za 2008. i 2009. godinu (u kn)

Red. broj	Opis pozicije	2008.	Udjel u prihodima/ rashodima	2009.	Udjel u prihodima/ rashodima	Indeks 2009/2008.
I.	Prihodi	17.321.836	100,0%	17.619.168	100,0%	101,7
1	Premija osiguranja	6.054.871	35,0%	6.142.435	34,9%	101,4
2	Premija osiguranja - preventiva (1%)	61.160	0,4%	62.045	0,4%	101,4
3	Premija reosiguranja	11.215.568	64,7%	9.996.529	56,7%	89,1
4	Prijenosna premija osig. i reosig.	330.000	1,9%	500.000	2,8%	151,5
5	Udjeli u štetama	0	0,0%	0	0,0%	
6	<i>Premije predane u reosiguranje (-)</i>	<i>5.489.560</i>	<i>31,7%</i>	<i>5.550.721</i>	<i>31,5%</i>	<i>101,1</i>
7	Prihodi od kamata	3.657.861	21,1%	2.466.135	14,0%	67,4
8	Tečajne razlike	199.187	1,1%	3.833.307	21,8%	1924,5
9	Ostali prihodi	1.292.750	7,5%	169.438	1,0%	13,1
II.	Rashodi	17.288.943	100,0%	17.584.847	100,0%	101,7
1	Vatrogasni doprinos	2.108	0,0%	1.189	0,0%	56,4
2	Premija suosiguranja	52.464	0,3%	53.139	0,3%	101,3
3	Premija sureosiguranja	3.662.213	21,2%	3.653.100	20,8%	99,8
4	Štete - isplaćene	171.343	1,0%	518.087	2,9%	302,4
5	Pričuve šteta	3.040.000	17,6%	2.600.000	14,8%	85,5
6	Pričuve za bonuse i popuste	200.000	1,2%	500.000	2,8%	250,0
7	Prijenosne premije	500.000	2,9%	480.000	2,7%	96,0
8	Druge tehničke pričuve	2.000.810	11,6%	1.845.455	10,5%	92,2
9	Provizije i troškovi	1.145.620	6,6%	1.035.211	5,9%	90,4
10	Tečajne razlike	3.415.880	19,8%	3.230.707	18,4%	94,6
11	Troškovi provođenja poslova POOL-a	2.842.974	16,4%	3.297.293	18,8%	116,0
12	Ostali rashodi	255.531	1,5%	370.666	2,1%	145,1
III.	Dobit	32.894		34.321		104,3

Izvor: HANFA

Troškovi poslovanja HN POOL-a financiraju se iz premija osiguranja i aktivnih reosiguranja te od ostvarenih prihoda od kamata. U 2009. ukupni prihodi ostvareni po naprijed navedenim osnovama iznose 4,9 milijuna kuna, a u odnosu na prethodnu godinu smanjeni su za 22,4%. Materijalni i nematerijalni rashodi u ukupnom iznosu od 3,3 milijuna kuna porasli su u odnosu na 2008. za 16,0%.

<i>5. Mirovinska osiguravajuća društva</i>									

5. Mirovinska osiguravajuća društva

Osnivanje i poslovanje mirovinskih osiguravajućih društava uređeno je Zakonom o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje („Narodne novine“, br. 106/99, 63/00 i 107/07, dalje: Zakon) koji je na snazi od 01. siječnja 2000. godine. Zakonom je uređena i isplata mirovina koju obavljaju isključivo mirovinska osiguravajuća društva koja isplaćuju mirovine u sklopu obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualizirane kapitalizirane štednje (II. stup mirovinskog osiguranja), kao i druga mirovinska davanja u okviru dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na temelju individualizirane kapitalizirane štednje (III. stup mirovinskog osiguranja) te mirovine i njihova isplata u sklopu obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja.

Ostvarenjem prava iz mirovinskog osiguranja članovi mirovinskih fondova zaključuju ugovor s odabranim mirovinskim osiguravajućim društvom, nakon čega se kapitalizirana sredstva člana fonda, prikupljena u mirovinskom fondu (obveznom ili dobrovoljnom), prenose u mirovinsko osiguravajuće društvo koje vrši isplatu mirovina. Mirovinsko osiguravajuće društvo za članove obveznih mirovinskih fondova vrši doživotnu isplatu mirovine u skladu s prenesenim sredstvima, odnosno za članove dobrovoljnih mirovinskih fondova isplaćuje doživotno ili privremeno mirovinsko davanje, u skladu s ugovorenim sporazumom.

Od početka primjene Zakona u RH osnovano je i djeluje samo jedno mirovinsko osiguravajuće društvo – Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.o.o., koje je osnovano 2002., dok je prve mirovine počeo isplaćivati 2003. godine. Republika Hrvatska jamči isplatu mirovina iz obveznog mirovinskog osiguranja, te je s tom svrhom osnovan tzv. „račun mirovinskog jamstva“. Račun mirovinskog jamstva poseban je račun u Hrvatskoj narodnoj banci, koji služi za isplatu mirovina u slučajevima kada mirovinsko osiguravajuće društvo nije u stanju isplaćivati ugovorene mirovine.

U 2009. izdana su dva rješenja kojima se obnavlja licenca za ovlaštenog upravitelja mirovinskog osiguravajućeg društva.

Opis tržišta

Bilanca stanja

Prema bilanci stanja na dan 31.12.2009. vrijednost ukupne imovine jedinog mirovinskog osiguravajućeg društva – Raiffeisen mirovinskog osiguravajućeg društva d.o.o. (dalje: Društvo)

iskazana je u iznosu od 103,2 milijuna kuna, što je za 48,8% više u odnosu na imovinu iskazanu na dan 31.12.2008. godine. Navedeni porast imovine prvenstveno je rezultat 44,5%-tnog porasta vrijednosti ukupnih ulaganja, koja su za 30,1 milijun kuna veća u odnosu na vrijednost ulaganja iskazanu na dan 31.12.2008. godine. U ukupnoj pasivi na dan 31.12.2009. tehničke pričuve iskazane su u iznosu od 85,3 milijuna kuna i čine 82,7% pasive. Tehničke pričuve dobrovoljnog mirovinskog osiguranja iznose 79,3 milijuna kuna, dok se dio od 6,0 milijuna kuna odnosi na tehničke pričuve obveznog mirovinskog osiguranja.

Tablica 5.1. Bilanca stanja na 31.12.2008. i 31.12.2009. (u kn)

Redni broj	Opis pozicije	2008.	2009.	Udjel (%)		Indeks 2009./2008.
				2008.	2009.	
Aktiva						
1	Nematerijalna imovina	3.792	-	0,0%	0,0%	0,0
2	Materijalna imovina	21.339	34.756	0,0%	0,0%	162,9
3	Ulaganja	67.506.874	97.575.364	97,4%	94,6%	144,5
4	Odgodena i tekuća porezna imovina	814.557	679.794	1,2%	0,7%	83,5
5	Ostala imovina	106.043	3.379.018	0,2%	3,3%	3.186,5
6	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	869.181	1.502.930	1,3%	1,5%	172,9
	Ukupno aktiva	69.321.786	103.171.863	100,0%	100,0%	148,8
Pasiva						
7	Kapital i rezerve	6.607.203	9.081.260	9,5%	8,8%	137,4
8	Tehničke pričuve	59.191.191	85.306.314	85,4%	82,7%	144,1
9	Ostale obveze	156.832	142.624	0,2%	0,1%	90,9
10	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	3.366.560	8.641.665	4,9%	8,4%	256,7
	Ukupno pasiva	69.321.786	103.171.863	100,0%	100,0%	148,8

Izvor: HANFA

Račun dobiti i gubitka

U razdoblju siječanj – prosinac 2009. Društvo je ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 56,1 milijuna kuna ili 85,1% više u odnosu na isto razdoblje 2008. godine. U strukturi prihoda najveći udjel (78,4% ili 44,0 milijuna kuna) čine prihodi s temelja doznaka mirovinskih društava i izravnih jednokratnih uplata dobrovoljnog mirovinskog osiguranja.

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 53,7 milijuna kuna, što je za 78,0% više u odnosu na rashode ostvarene u 2008. godini. Najveći dio rashoda (u iznosu od 48,4 milijuna kuna) odnosi se na rashode s temelja ugovora o mirovini dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, od čega se 21,7 milijuna kuna odnosi na isplate iz dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, a 26,6 milijuna kuna na promjenu tehničkih pričuva. Porast ukupnih rashoda rezultat je porasta rashoda s temelja ugovora o mirovini obveznog mirovinskog osiguranja od 19,4% (sa 2,6 milijuna kuna na 3,1 milijuna kuna) i rashoda s temelja

ugovora o mirovini dobrovoljnog mirovinskog osiguranja od 91,4% (sa 25,3 milijuna kuna na 48,4 milijuna kuna).

Društvo je ostvarilo dobit tekućeg obračunskog razdoblja prije oporezivanja u iznosu od 2,4 milijuna kuna, a nakon odbitka poreza u iznosu od 2,3 milijuna kuna.

Tablica 5.2. Račun dobiti i gubitka za 2008. i 2009. godinu (u kn)

Redni broj	Opis pozicije	2008.	2009.	Udjel (%)		Indeks 2009./2008.
				2008.	2009.	
1	Prihodi s temelja doznaka mirovinskih društava i izravnih jednokratnih uplata - Obvezno mirovinsko osiguranje	2.442.058	2.679.396	8,1%	4,8%	109,7
2	Prihodi s temelja doznaka mirovinskih društava i izravnih jednokratnih uplata - Dobrovoljno mirovinsko osiguranje	22.924.961	43.960.477	75,6%	78,4%	191,8
3	Prihodi od ulaganja - Obvezno mirovinsko osiguranje	145.064	417.986	0,5%	0,7%	288,1
4	Prihodi od ulaganja - Dobrovoljno mirovinsko osiguranje	3.144.225	5.035.763	10,4%	9,0%	160,2
5	Prihodi od ulaganja - Poslovanje Društva	341.557	606.467	1,1%	1,1%	177,6
6	Prihodi od provizija i naknada	1.307.026	3.357.728	4,3%	6,0%	256,9
7	Ostali prihodi	-	39.782		0,1%	-
	Ukupni prihodi	30.304.891	56.097.599	100,0%	100,0%	185,1
8	Rashodi s temelja ugovora o mirovini - Obvezno mirovinsko osiguranje	2.584.365	3.086.002	8,6%	5,7%	119,4
9	Rashodi s temelja ugovora o mirovini - Dobrovoljno mirovinsko osiguranje	25.263.847	48.363.218	83,8%	90,1%	191,4
10	Poslovni rashodi	1.435.866	1.669.063	4,8%	3,1%	116,2
11	Troškovi ulaganja - Obvezno mirovinsko osiguranje	-	6.000		0,0%	-
12	Troškovi ulaganja - Dobrovoljno mirovinsko osiguranje	623.801	578.007	2,1%	1,1%	92,7
13	Troškovi ulaganja - Poslovanje Društva	257.796	1.536	0,9%	0,0%	0,6
	Ukupni rashodi	30.165.675	53.703.825	100,0%	100,0%	178,0
14	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza	139.216	2.393.774			1.719,5
15	Porez na dobit ili gubitak	84.551	134.762			159,4
16	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza	54.665	2.259.011			4.132,5

Izvor: HANFA

Ukupan broj sklopljenih ugovora o mirovini na dan 31.12.2009. iznosio je 3.442, od čega se 3.224 ugovora odnose na dobrovoljno mirovinsko osiguranje (III. stup mirovinskog osiguranja), a 218 ugovora na obvezno mirovinsko osiguranje (II. stup mirovinskog osiguranja).

Tehničke pričuve obveznog mirovinskog osiguranja na dan 31.12.2009. iskazane su u iznosu od 6,0 milijuna kuna, dok je imovina za njeno pokriće uložena u iznosu većem za 3,0 milijuna kuna, odnosno imovina za pokriće tehničke pričuve obveznog osiguranja iznosi 9,0 milijuna kuna. Imovina za

pokriće tehničke pričuve dobrovoljnog mirovinskog osiguranja iznosi 83,4 milijuna kuna, što je za 4,2 milijuna kuna više od ukupne tehničke pričuve, koja iznosi 79,2 milijuna kuna.

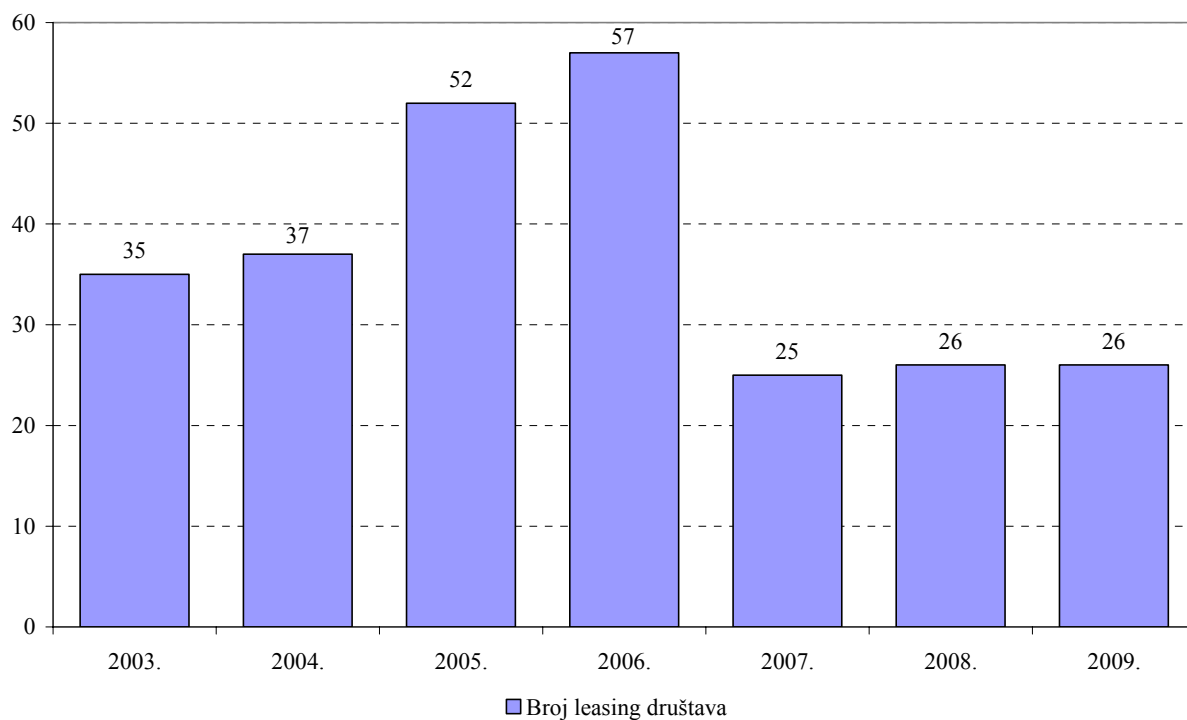
<i>6. Leasing</i>									

6. Leasing

Tržište leasinga u RH počelo se intenzivnije razvijati od 1997. godine. Prikupljanje podataka o poslovanju leasing društava započela je 2003. Hrvatska narodna banka, ali sve do donošenja Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 140/05.) te donošenja Zakona o leasingu („Narodne novine“, br. 135/06) djelatnost leasinga u RH nije bila sustavno nadzirana niti zakonodavno regulirana. Zakonom o leasingu, koji je stupio na snagu 21.12.2006., regulirano je osnivanje, poslovanje i nadzor leasing društava u RH, čime se dobiva pravi uvid u broj leasing društava na tržištu RH.

Tako je broj društava registriranih za obavljanje poslova leasinga u razdoblju 2003. – 2006. kontinuirano rastao, da bi se tijekom 2007., kao posljedica obveze usklađenja društava koja su obavljala poslove leasinga s odredbama Zakona o leasingu, znatno smanjio.

Grafikon 6.1. Kretanje broja leasing društava u RH u razdoblju 2003. – 2009. godine

Izvor: HNB (2003., 2004. i 2005.), HANFA (2006., 2007., 2008. i 2009.)

Opis tržišta

Djelatnost leasinga u RH na dan 31.12.2009. obavljalo je 26 leasing društava, što je jednako broju leasing društava krajem 2008. godine. Agencija je tijekom 2009. donošenjem rješenja okončala sve postupke pokrenute po podnesenim zahtjevima društava za izdavanje odobrenja koja su se uskladila s odredbama Zakona o leasingu.

Tijekom 2009. Agencija je donijela rješenje kojim se jednom društvu (Central European Leasing d.d.) oduzima odobrenje za obavljanje poslova leasinga, dok je jedno društvo (Alfa Leasing d.o.o.) dobilo odobrenje Agencije za obavljanje poslova leasinga, i nakon upisa društva u sudski registar započelo s obavljanjem poslova leasinga.

Unatoč smanjenju broja leasing društava u 2007. njihova aktiva, odnosno broj i vrijednost¹⁵ novozaključenih¹⁶ i aktivnih¹⁷ ugovora, kontinuirano su rasli sve do kraja 2008., zbog čega je leasing bio brzorastuća financijska djelatnost. Prve posljedice krize u poslovanju djelatnosti leasinga u RH bile su vidljive u zadnjem kvartalu 2008. godine. Čitava 2009. godina obilježena je prelijevanjem učinaka svjetske gospodarske i financijske krize i na RH, a time i na djelatnost leasinga. Globalno nepovoljna kretanja i pad svjetske trgovine snažno su utjecali i na razinu proizvodnje i u RH, pa je BDP u 2009. smanjen za 2,66% u odnosu na 2008. godinu.

Poslovanje leasing društava u 2009., promatrano na razini cjelokupne djelatnosti leasinga, obilježeno je smanjenim volumenom poslovanja zbog pada ulaganja (investicijske potrošnje) i osobne potrošnje te problemima u naplati potraživanja.

Povećana neizvjesnost u gospodarstvu te snažan pad potrošačkog i poslovnog optimizma negativno su utjecali i na djelatnost leasinga u RH, što je najbolje vidljivo u padu vrijednosti novozaključenih ugovora tijekom 2009. godine. U sljedećoj tablici prikazani su osnovni podaci o djelatnosti leasinga po godinama.

---

¹⁵ Izraz „vrijednost“ u operativnom leasingu odnosi se na ugovorenu vrijednost ugovora (zbroj svih obroka u razdoblju trajanja najma), dok se u financijskom leasingu i zajmovima odnosi na financiranu vrijednost ugovora (ugovoreni iznos s kojim leasing društvo financira primatelja leasinga/zajma).

¹⁶ Novozaključenim ugovorima smatraju se ugovori koje je leasing društvo sklopilo u određenom vremenskom razdoblju, odnosno u ovom izvješću tijekom poslovne godine.

¹⁷ Aktivni su ugovori svi ugovori o leasingu/zajmu na temelju kojih leasing društva imaju potraživanja u poslovnim knjigama.

Tablica 6.1. Pregled stanja u djelatnosti leasinga u razdoblju 31.12.2006. – 31.12.2009. godine^{18, 19}

Datum	Ukupna aktiva (mlrd kn)	Vrijednost novozaključenih ugovora (mlrd. kn)	Vrijednost aktivnih ugovora (mlrd. kn)	Broj zaposlenih
31.12.2006.	27,0	13,3	32,4	868
31.12.2007.	30,3	13,8	39,2	997
31.12.2008.	35,1	15,5	46,8	1.007
31.12.2009.	33,6	8,2	47,5	992

Izvor: HANFA

Vrijednost novozaključenih ugovora tijekom 2009. iznosi 8,2 milijarde kuna, što je smanjenje od 7,3 milijarde kuna ili 46,8% u odnosu na 2008. godinu.

Ukupna aktiva djelatnosti leasinga sa stanjem na dan 31.12. 2009. iznosi 33,6 milijardi kuna i u odnosu na aktivu iskazanu u 2008. bilježi pad od 4,3% .

Od 26 leasing društava samo se njih 5 nalazi u neposrednom vlasništvu rezidenata²⁰, dok je čak 21 društvo u vlasništvu nerezidenata²¹. Ukoliko se vlasništvo upisanog (temeljnog) kapitala promatra posredno²², samo su tri leasing društava u vlasništvu rezidenata (Alfa leasing d.o.o., Croatia Leasing d.o.o. i Euroleasing d.o.o.), dok su sva ostala leasing društva u vlasništvu nerezidenata, i to u pretežitom većinskom vlasništvu inozemnih banaka i financijskih institucija, odnosno s njima povezanih društava.

Prema podacima iz agregirane bilance djelatnosti leasinga ukupno iskazani upisani (temeljni) kapital djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. iznosio je 617,5 milijuna kuna, od čega je udjel kapitala nerezidenata iznosio 79,4% ili 490,0 milijuna kuna, dok se 20,6% ili 127,5 milijuna kuna odnosilo na temeljni kapital u neposrednom vlasništvu rezidenata.

¹⁸ Leasing društva koja su po navedenim razdobljima dostavila u Agenciju podatke na obrascima „Tromjesečno izvješće leasing društava“ (TMSI-LD), koji su korišteni za izradu ovog izvješća.

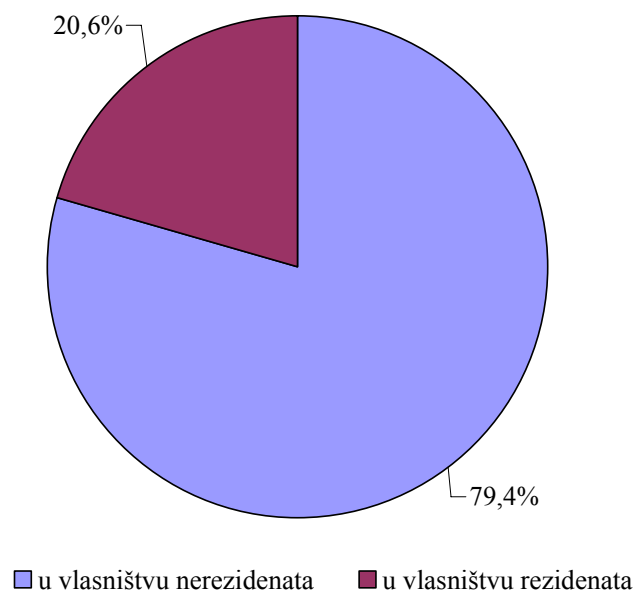
¹⁹ Analiza poslovanja po razdobljima rađena je na temelju revidiranih financijskih izvještaja i statističkih podataka za 2009. godinu, odnosno nerevidiranih financijskih izvještaja i statističkih podataka za prethodne godine (2008. i prije) prikupljenih od stvarnog broja aktivnih leasing društava po razdobljima na obrascu TMSI-LD. Pojedini podaci (iz strukture portfelja te bilance) iskazani za 2007. i 2008. godinu mogu se razlikovati u Godišnjim izvješćima Agencije za 2007., 2008. i 2009. godinu zbog primjene odredbi Zakona o računovodstvu („Narodne novine“ br. 109/07), Zakona o leasingu („Narodne novine“ br. 135/06), Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja i zbog postupanja po nalozima na temelju zapisnika o provedenim nadzorima.

²⁰ Prema odredbama stavka 1. članka 3. Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“, br. 177/04, 90/05, 57/06 i 146/08) rezidenti su pravne i fizičke osobe čije je sjedište upisano u sudski ili drugi registar ili upisnik u RH, ili kojima se mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja nalazi u RH; rezidenti su i poduzetnici fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u RH čija je djelatnost upisana u registar ili upisnik.

²¹ Prema odredbama Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“, br. 177/04, 90/05, 57/06 i 146/08) nerezident je osoba koja ne ispunjava jedan od uvjeta iz stavka 1. članka 3. Zakona o porezu na dobit.

²² Posredno vlasništvo nad leasing društvima podrazumijeva podrijetlo temeljnog kapitala matičnog društva.

Grafikon 6.2. Temeljni kapital djelatnosti leasinga po podrijetlu kapitala na dan 31.12.2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

Struktura aktive

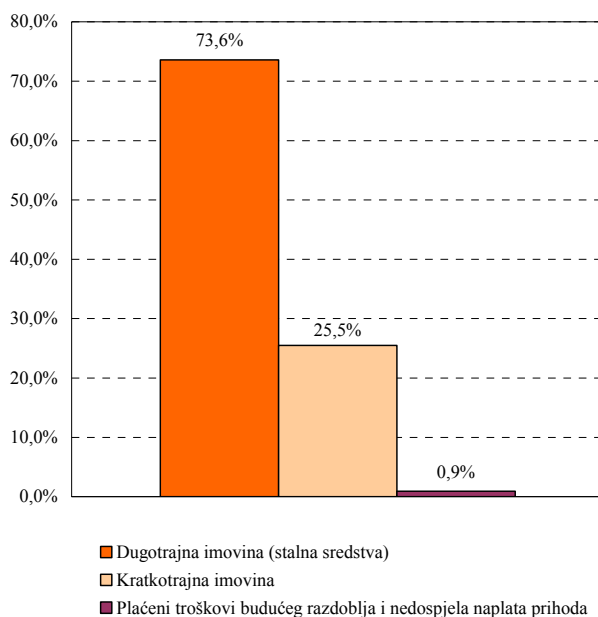
Prema podacima iz agregirane bilance djelatnosti leasinga ukupna aktiva 26 leasing društava na dan 31.12.2009. iznosi 33,6 milijardi kuna i manja je za 1,4 milijarde kuna ili 4,1% u odnosu na ukupnu aktivu djelatnosti leasinga iskazanu na isti dan prethodne godine. U strukturi ukupne aktive najveći udjel (73,6%) odnosi se na dugotrajnu imovinu, kratkotrajna imovina čini 25,5% ukupne aktive, dok plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda u ukupnoj aktivni djelatnosti leasinga sudjeluju s neznatnih 0,9%.

Tablica 6.2. Usporedni skraćeni prikaz aktive djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini (u kn)

Opis	31.12.2008.	31.12.2009.	Indeks 31.12.2009./ 31.12.2008.	Apsolutna promjena 31.12.2009./ 31.12.2008.
DUGOTRAJNA IMOVINA (stalna sredstva)	28.394.641.444	24.754.859.931	87,2	-3.639.781.513
Nematerijalna imovina	42.174.804	29.451.451	69,8	-12.723.354
Materijalna imovina	13.065.275.477	10.790.095.513	82,6	-2.275.179.964
Dugotrajna financijska imovina	2.582.953.427	2.153.950.865	83,4	-429.002.561
Dugotrajna potraživanja	12.704.237.736	11.781.362.102	92,7	-922.875.634
KRATKOTRAJNA IMOVINA	6.454.734.767	8.565.910.564	132,7	2.111.175.797
Zalihe	94.751.312	318.651.310	336,3	223.899.997
Kratkotrajna potraživanja	3.597.472.613	4.954.392.693	137,7	1.356.920.080
Kratkotrajna financijska imovina	2.481.595.882	3.025.517.104	121,9	543.921.222
Novac na računu i blagajni	280.914.959	267.349.457	95,2	-13.565.502
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	218.558.546	313.360.756	143,4	94.802.210
UKUPNA AKTIVA	35.067.934.757	33.634.131.251	95,9	-1.433.803.506

Izvor: HANFA

Grafikon 6.3. Struktura ukupne aktive djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

Najznačajnija su pojedinačna stavka u strukturi aktive djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. potraživanja po osnovi financijskog leasinga u iznosu od 16,0 milijardi kuna ili 47,7% aktive, pa ona bilježe povećanje od 0,6 milijardi kuna ili 3,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Materijalna imovina dana u operativni leasing i potraživanja po operativnom leasingu iznose 10,7 milijardi kuna ili 31,8% aktive uz smanjenje od 2,0 milijardi kuna ili 15,9% u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno dani zajmovi iznose 3,1 milijardu kuna ili 9,3% aktive uz smanjenje od 0,8 milijardi kuna ili 19,8% u odnosu na 2008. godinu.

Ostale stavke aktive iznose ukupno 3,8 milijardi kuna ili 11,3% aktive, a unutar njih najznačajnija su pojedinačna stavka dani depoziti u iznosu od 1,3 milijarde kuna ili 4,0% aktive.

Udjel pet najvećih pojedinačnih leasing društava po visini aktive u ukupnoj aktivni djelatnosti na dan 31.12.2009. smanjen je u odnosu na 2008. godinu, što ukazuje na smanjivanje koncentracije u djelatnosti leasinga. Tako na dan 31.12.2006. udjel pet najvećih leasing društava u ukupno iskazanoj aktivni iznosi 58,4%, na dan 31.12.2007. njihov udjel iznosi 67,5%, na dan 31.12.2008. 68,2%, dok njihov udjel na dan 31.12.2009. iznosi 64,4%.

Tablica 6.3. Usporedni prikaz aktive po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)

Redni broj	Naziv društva	31.12.2008.	Udjel	Redni broj	Naziv društva	31.12.2009.	Udjel
1	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	10.712.793.418	30,5%	1	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	9.419.751.613	28,0%
2	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	4.749.722.482	13,5%	2	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	4.531.247.451	13,5%
3	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	3.600.684.529	10,3%	3	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	3.420.857.066	10,2%
4	Raiffeisen Leasing d.o.o.	2.680.206.945	7,6%	4	Raiffeisen Leasing d.o.o.	2.457.680.394	7,3%
5	VB Leasing d.o.o.	2.189.521.402	6,2%	5	VB Leasing d.o.o.	1.827.005.381	5,4%
6	Porsche Leasing d.o.o.	1.633.939.717	4,7%	6	S Immorent Leasing d.o.o.	1.730.380.815	5,1%
7	PBZ-Leasing d.o.o.	1.631.295.746	4,7%	7	PBZ-Leasing d.o.o.	1.660.122.043	4,9%
8	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	1.543.601.108	4,4%	8	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	1.454.357.551	4,3%
9	Optima Leasing d.o.o.	930.259.282	2,7%	9	Porsche Leasing d.o.o.	1.423.646.360	4,2%
10	Euroleasing d.o.o.	875.886.611	2,5%	10	Optima Leasing d.o.o.	877.866.966	2,6%
11	OTP Leasing d.d.	751.054.831	2,1%	11	Euroleasing d.o.o.	781.269.144	2,3%
12	S Immorent Leasing d.o.o.	711.078.513	2,0%	12	OTP Leasing d.d.	727.886.065	2,2%
13	Jadran jahte d.o.o.	697.202.082	2,0%	13	Jadran jahte d.o.o.	659.462.573	2,0%
14	Impuls-Leasing d.o.o.	445.568.691	1,3%	14	Impuls-Leasing d.o.o.	574.899.002	1,7%
15	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	399.337.027	1,1%	15	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	436.313.669	1,3%
16	Croatia Leasing d.o.o.	362.207.207	1,0%	16	Multiconsult Leasing d.o.o.	312.131.864	0,9%
17	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	277.475.058	0,8%	17	ALD Automotive d.o.o.	280.372.587	0,8%
18	Multiconsult Leasing d.o.o.	241.496.383	0,7%	18	Croatia Leasing d.o.o.	261.300.539	0,8%
19	ALD Automotive d.o.o.	232.475.707	0,7%	19	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	247.867.163	0,7%
20	PROleasing d.o.o.	125.321.662	0,4%	20	SG Leasing d.o.o.	187.906.697	0,6%
21	SG Leasing d.o.o.	96.656.324	0,3%	21	PROleasing d.o.o.	115.645.068	0,3%
22	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	90.711.768	0,3%	22	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	91.506.282	0,3%
23	Austrofin Leasing d.o.o.	68.642.787	0,2%	23	Immoconsult Leasing d.o.o.	56.728.748	0,2%
24	i4next Leasing Croatia d.o.o.	19.509.731	0,1%	24	Austrofin Leasing d.o.o.	54.709.088	0,2%
25	Immoconsult Leasing d.o.o.	744.291	0,002%	25	i4next Leasing Croatia d.o.o.	39.651.691	0,1%
26	Central European Leasing d.d.	541.453	0,002%	26	ALFA Leasing d.o.o.	3.565.431	0,01%
	UKUPNO	35.067.934.757	100,0%		UKUPNO	33.634.131.251	100,0%

Izvor: HANFA

Struktura pasive

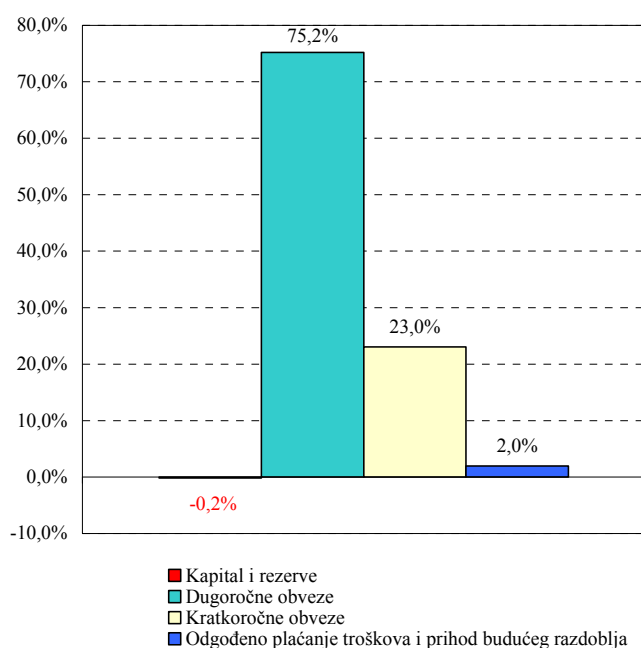
U strukturi ukupno iskazane pasive 26 leasing društava na dan 31.12.2009. najveći udjel, od 75,2%, odnosi se na dugoročne obveze. Kratkoročne obveze čine 23,0%, a odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja 2,0% pasive. Stavka kapital i rezerve negativna je i predstavlja -0,2% pasive (odnosi se na gubitak iznad visine kapitala, koji je iskazan na strani pasive).

Tablica 6.4. Usporedni skraćeni prikaz pasive djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini (u kn)

Opis	31.12.2008.	31.12.2009.	Indeks 31.12.2009./ 31.12.2008.	Apsolutna promjena 31.12.2009./ 31.12.2008.
KAPITAL I REZERVE	72.061.333	-61.922.118	-85,9	-133.983.451
Upisani kapital	401.653.400	617.519.500	153,7	215.866.100
DUGOROČNE OBVEZE	30.174.992.960	25.286.810.425	83,8	-4.888.182.535
KRATKOROČNE OBVEZE	4.091.187.709	7.752.040.911	189,5	3.660.853.202
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	729.692.754	657.202.033	90,1	-72.490.722
UKUPNA PASIVA	35.067.934.757	33.634.131.251	95,9	-1.433.803.506

Izvor: HANFA

Grafikon 6.4. Struktura ukupne pasive leasing društava na dan 31.12.2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

Najznačajnija su pojedinačna stavka u strukturi pasive djelatnosti leasinga obveze za kredite domaćih i inozemnih banaka te financijskih institucija, koje iznose 16,8 milijardi kuna ili 49,8% pasive, dok istovremeno obveze prema povezanim poduzećima iznose 14,1 milijardu kuna ili 41,9% pasive.

Kapital i rezerve

Kapital i rezerve djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. iznose -61,9 milijuna kuna (navedeni iznos predstavlja gubitak iznad visine kapitala), što je smanjenje od 134,0 milijuna kuna u odnosu na dan 31.12.2008., kad je predmetna stavka iznosila 72,1 milijun kuna. Iako je upisani kapital u 2009. povećan za 215,9 milijuna kuna (53,7%), a ostale rezerve za 70,6 milijuna kuna (37,2%), smanjenje stavke kapital i rezerve najvećim je dijelom posljedica prenesenog gubitka u iznosu od 312,0 milijuna kuna te iskazanog gubitka za 2009. u iznosu od 624,7 milijuna kuna.

Pozitivan iznos stavke kapital i rezerve u iznosu od 728,4 milijuna kuna iskazalo je 17 društava, a negativan iznos (gubitak iznad kapitala) od 790,3 milijuna kuna iskazalo je 9 društava.

Najveći iznos kapitala i rezervi na dan 31.12.2009. (180,8 milijuna kuna) iskazalo je društvo Raiffeisen Leasing d.o.o., dok je najveći gubitak iznad visine kapitala, od 720,4 milijuna kuna, iskazalo društvo Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.

Upisani kapital na razini djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. iznosi 617,5 milijuna kuna, a najveći iznos, od 197,5 milijuna kuna, iskazalo je društvo Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.

Tablica 6.5. Usporedni prikaz kapitala i rezervi po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)

Redni broj	Naziv društva	31.12.2008.	Redni broj	Naziv društva	31.12.2009.
1	Raiffeisen Leasing d.o.o.	164.519.214	1	Raiffeisen Leasing d.o.o.	180.775.568
2	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	98.785.907	2	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	109.543.007
3	PBZ-Leasing d.o.o.	57.992.249	3	Porsche Leasing d.o.o.	102.933.959
4	Porsche Leasing d.o.o.	50.891.023	4	VB Leasing d.o.o.	91.171.314
5	VB Leasing d.o.o.	48.256.532	5	PBZ-Leasing d.o.o.	76.698.725
6	Croatia Leasing d.o.o.	37.609.306	6	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	76.331.762
7	PROleasing d.o.o.	8.348.962	7	Croatia Leasing d.o.o.	38.147.138
8	Euroleasing d.o.o.	5.058.343	8	Jadran jahte d.o.o.	13.345.115
9	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	3.949.378	9	PROleasing d.o.o.	8.850.614
10	Optima Leasing d.o.o.	2.684.536	10	Multiconsult Leasing d.o.o.	7.126.245
11	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	991.790	11	Optima Leasing d.o.o.	6.971.987
12	OTP Leasing d.d.	516.894	12	OTP Leasing d.d.	6.763.496
13	Austrofin Leasing d.o.o.	453.270	13	ALFA Leasing d.o.o.	3.487.091
14	Immoconsult Leasing d.o.o.	350.346	14	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	3.255.814
15	i4next Leasing Croatia d.o.o.	-86.421	15	i4next Leasing Croatia d.o.o.	1.108.796
16	Central European Leasing d.d.	-894.010	16	Austrofin Leasing d.o.o.	962.768
17	ALD Automotive d.o.o.	-2.658.894	17	SG Leasing d.o.o.	891.601
18	SG Leasing d.o.o.	-2.680.244	18	Immoconsult Leasing d.o.o.	-462.932
19	Multiconsult Leasing d.o.o.	-3.933.491	19	Euroleasing d.o.o.	-2.175.891
20	S Immorent Leasing d.o.o.	-4.398.027	20	ALD Automotive d.o.o.	-2.336.926
21	Jadran jahte d.o.o.	-21.867.058	21	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	-2.702.970
22	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	-23.203.077	22	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	-2.820.233
23	Impuls-Leasing d.o.o.	-28.592.901	23	S Immorent Leasing d.o.o.	-6.479.283
24	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	-70.813.888	24	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	-22.245.532
25	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	-109.468.786	25	Impuls-Leasing d.o.o.	-30.699.863
26	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	-139.749.619	26	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	-720.363.486
	UKUPNO	72.061.333		UKUPNO	-61.922.118

Izvor: HANFA

Tablica 6.6. Usporedni prikaz upisanog kapitala po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)

Redni broj	Naziv društva	31.12.2008.	Udjel	Redni broj	Naziv društva	31.12.2009.	Udjel
1	Croatia Leasing d.o.o.	90.000.000	22,4%	1	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	197.479.900	32,0%
2	Porsche Leasing d.o.o.	78.800.000	19,6%	2	Porsche Leasing d.o.o.	78.800.000	12,8%
3	VB Leasing d.o.o.	74.795.000	18,6%	3	VB Leasing d.o.o.	74.795.000	12,1%
4	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	50.500.000	12,6%	4	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	50.500.000	8,2%
5	Raiffeisen Leasing d.o.o.	30.000.000	7,5%	5	Croatia Leasing d.o.o.	38.000.000	6,2%
6	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	15.462.200	3,8%	6	Jadran jahte d.o.o.	31.000.000	5,0%
7	PBZ-Leasing d.o.o.	15.000.000	3,7%	7	Raiffeisen Leasing d.o.o.	30.000.000	4,9%
8	OTP Leasing d.d.	8.212.000	2,0%	8	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	28.741.800	4,7%
9	PROleasing d.o.o.	7.350.000	1,8%	9	Multiconsult Leasing d.o.o.	19.255.600	3,1%
10	Multiconsult Leasing d.o.o.	3.700.000	0,9%	10	PBZ-Leasing d.o.o.	15.000.000	2,4%
11	SG Leasing d.o.o.	3.617.000	0,9%	11	SG Leasing d.o.o.	14.468.000	2,3%
12	Euroleasing d.o.o.	3.000.000	0,7%	12	OTP Leasing d.d.	8.212.000	1,3%
13	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	2.533.600	0,6%	13	PROleasing d.o.o.	7.350.000	1,2%
14	ALD Automotive d.o.o.	2.253.000	0,6%	14	ALFA Leasing d.o.o.	3.700.000	0,6%
15	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	2.000.000	0,5%	15	Euroleasing d.o.o.	3.000.000	0,5%
16	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	2.000.000	0,5%	16	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	2.533.600	0,4%
17	Immoconsult Leasing d.o.o.	2.000.000	0,5%	17	ALD Automotive d.o.o.	2.253.000	0,4%
18	Optima Leasing d.o.o.	1.930.600	0,5%	18	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	2.000.000	0,3%
19	Impuls-Leasing d.o.o.	1.500.000	0,4%	19	Immoconsult Leasing d.o.o.	2.000.000	0,3%
20	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	1.000.000	0,2%	20	Optima Leasing d.o.o.	1.930.600	0,3%
21	i4next Leasing Croatia d.o.o.	1.000.000	0,2%	21	Impuls-Leasing d.o.o.	1.500.000	0,2%
22	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	1.000.000	0,2%	22	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	1.000.000	0,2%
23	Austrofin Leasing d.o.o.	1.000.000	0,2%	23	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	1.000.000	0,2%
24	Central European Leasing d.d.	1.000.000	0,2%	24	i4next Leasing Croatia d.o.o.	1.000.000	0,2%
25	Jadran jahte d.o.o.	1.000.000	0,2%	25	Austrofin Leasing d.o.o.	1.000.000	0,2%
26	S Immorent Leasing d.o.o.	1.000.000	0,2%	26	S Immorent Leasing d.o.o.	1.000.000	0,2%
	UKUPNO	401.653.400	100,0%		UKUPNO	617.519.500	100,0%

Izvor: HANFA

Obveze

Dugoročne i kratkoročne obveze na dan 31.12.2008. iznose 33,0 milijardi kuna i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 1,2 milijarde kuna ili za 3,6%. Imovina djelatnosti leasinga u najvećoj je mjeri financirana kreditima inozemnih banaka i financijskih institucija (u ukupnoj vrijednosti od 15,7 milijardi kuna). Značajan izvor financiranja predstavljaju i povezana poduzeća, prema kojima leasing društva imaju obveze u iznosu od 14,1 milijardu kuna. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja iznosi 0,7 milijardi kuna.

Udjel pet najvećih leasing društava prema visini ukupnih obveza (uključujući i odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja) u ukupno iskazanim obvezama na kraju 2009. iznosio je 22,0 milijardi kuna ili 65,4%. Društvo Hypo-Leasing Kroatien d.o.o. iskazalo je ukupne obveze u iznosu od 10,1 milijardu kuna, što čini 30,1% ukupnih obveza svih aktivnih leasing društava.

Tablica 6.7. Usporedni prikaz ukupnih obveza po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)

Redni broj	Naziv društva	31.12.2008.	Udjel	Redni broj	Naziv društva	31.12.2009.	Udjel
1	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	10.852.543.036	31,0%	1	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	10.140.115.100	30,1%
2	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	4.859.191.268	13,9%	2	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	4.454.915.689	13,2%
3	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	3.671.498.418	10,5%	3	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	3.443.102.597	10,2%
4	Raiffeisen Leasing d.o.o.	2.515.687.731	7,2%	4	Raiffeisen Leasing d.o.o.	2.276.904.826	6,8%
5	VB Leasing d.o.o.	2.141.264.870	6,1%	5	S Immorent Leasing d.o.o.	1.736.860.098	5,2%
6	Porsche Leasing d.o.o.	1.583.048.694	4,5%	6	VB Leasing d.o.o.	1.735.834.067	5,2%
7	PBZ-Leasing d.o.o.	1.573.303.498	4,5%	7	PBZ-Leasing d.o.o.	1.583.423.318	4,7%
8	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	1.444.815.201	4,1%	8	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	1.344.814.544	4,0%
9	Optima Leasing d.o.o.	927.574.746	2,7%	9	Porsche Leasing d.o.o.	1.320.712.401	3,9%
10	Euroleasing d.o.o.	870.828.268	2,5%	10	Optima Leasing d.o.o.	870.894.979	2,6%
11	OTP Leasing d.d.	750.537.937	2,1%	11	Euroleasing d.o.o.	783.445.035	2,3%
12	Jadran jahte d.o.o.	719.069.140	2,1%	12	OTP Leasing d.d.	721.122.569	2,1%
13	S Immorent Leasing d.o.o.	715.476.541	2,0%	13	Jadran jahte d.o.o.	646.117.458	1,9%
14	Impuls-Leasing d.o.o.	474.161.592	1,4%	14	Impuls-Leasing d.o.o.	605.598.865	1,8%
15	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	395.387.649	1,1%	15	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	433.057.855	1,3%
16	Croatia Leasing d.o.o.	324.597.901	0,9%	16	Multiconsult Leasing d.o.o.	305.005.619	0,9%
17	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	300.678.135	0,9%	17	ALD Automotive d.o.o.	282.709.513	0,8%
18	Multiconsult Leasing d.o.o.	245.429.873	0,7%	18	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	250.687.396	0,7%
19	ALD Automotive d.o.o.	235.134.601	0,7%	19	Croatia Leasing d.o.o.	223.153.400	0,7%
20	PROleasing d.o.o.	116.972.701	0,3%	20	SG Leasing d.o.o.	187.015.095	0,6%
21	SG Leasing d.o.o.	99.336.568	0,3%	21	PROleasing d.o.o.	106.794.453	0,3%
22	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	89.719.978	0,3%	22	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	94.209.252	0,3%
23	Austrofin Leasing d.o.o.	68.189.517	0,2%	23	Immoconsult Leasing d.o.o.	57.191.680	0,2%
24	i4next Leasing Croatia d.o.o.	19.596.152	0,1%	24	Austrofin Leasing d.o.o.	53.746.320	0,2%
25	Central European Leasing d.d.	1.435.463	0,004%	25	i4next Leasing Croatia d.o.o.	38.542.895	0,1%
26	Immoconsult Leasing d.o.o.	393.945	0,001%	26	ALFA Leasing d.o.o.	78.340	0,0002%
	UKUPNO	34.995.873.423	100,0%		UKUPNO	33.696.053.369	100,0%

Izvor: HANFA

Financijski rezultat poslovanja

Na razini djelatnosti leasinga u razdoblju 01.01. – 31.12.2009. iskazan je gubitak nakon oporezivanja u visini od 624,7 milijuna kuna, što u odnosu na 2008., kada je gubitak iznosio 455,1 milijun kuna, predstavlja povećanje gubitka od 169,6 milijuna kuna. Dobit nakon oporezivanja u 2009. u iznosu od 248,2 milijuna kuna ostvarilo je 15 društava, dok je gubitak nakon oporezivanja u iznosu od 872,9 milijuna kuna ostvarilo 11 društava.

Na negativan rezultat djelatnosti leasinga u 2009. najveći utjecaj imao je iskazani gubitak društva Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.

Gledano po stavkama, na iskazani gubitak djelatnosti leasinga u 2009. u najvećoj mjeri utječu rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja, koja iznose 1,4 milijarde kuna, što je za čak 1,0 milijardi kuna više nego u 2008. godini. Udjel društva Hypo-Leasing Kroatien d.o.o. u navedenoj stavci u 2009. iznosi 994,3 milijuna kuna. Značajan utjecaj na iskazivanje gubitka na razini djelatnosti leasinga u 2008. imale su i negativne tečajne razlike u iznosu 255,6 milijuna kuna, dok one u 2009. iznose tek 0,9 milijuna kuna.

Struktura prihoda i rashoda u 2009. razlikuje se u odnosu na prethodnu godinu. U 2009. iskazana je dobit od kamata u visini 510,3 milijuna kuna, dok je s navedene osnove u 2008. iskazan gubitak u iznosu od 112,6 milijuna kuna. Iskazana dobit od provizija i naknada iznosi 75,8 milijuna kuna te je veća za 47,7 milijuna kuna u odnosu na 2008. godinu. Dobit iz ostalih prihoda i rashoda iznosi 223,4 milijuna kuna, što je za 208,4 milijuna kuna više nego u 2008. godini.

Slijedom svega navedenog djelatnost leasinga u 2009. iskazala je evidencijsku dobit, prije rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja te prije oporezivanja, u iznosu od 809,6 milijuna kuna.

Tablica 6.8. Usporedni skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini (u kn)

Opis	01.01.-31.12.2008.	01.01.-31.12.2009.	Indeks 2009./2008.	Apsolutna promjena 2009./2008.
Prihodi od kamata	1.435.396.641	1.436.602.518	100,1	1.205.877
Rashodi po osnovi kamata	1.547.995.661	926.296.158	59,8	-621.699.503
Dobit/gubitak od kamata	-112.599.020	510.306.360	-453,2	622.905.380
Prihodi od provizija i naknada	53.485.347	100.689.519	188,3	47.204.172
Rashodi za provizije i naknade	25.360.333	24.871.179	98,1	-489.154
Dobit/gubitak od provizija i naknada	28.125.014	75.818.339	269,6	47.693.326
Ostali poslovni prihodi	13.713.448.013	9.068.645.901	66,1	-4.644.802.112
Ostali poslovni rashodi	13.698.396.626	8.845.203.941	64,6	-4.853.192.684
Dobit/gubitak iz ostalih prihoda i rashoda	15.051.387	223.441.960	1.484,5	208.390.572
Dobit/gubitak prije rezerviranja	-69.422.619	809.566.659	-1.166,1	878.989.278
Rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja	352.071.099	1.369.513.780	389,0	1.017.442.681
Dobit/gubitak prije poreza na dobit	-421.493.718	-559.947.121	132,8	-138.453.403
Porez na dobit	33.659.273	64.782.301	192,5	31.123.028
Dobit/gubitak nakon poreza na dobit	-455.152.992	-624.729.423	137,3	-169.576.431

Izvor: HANFA

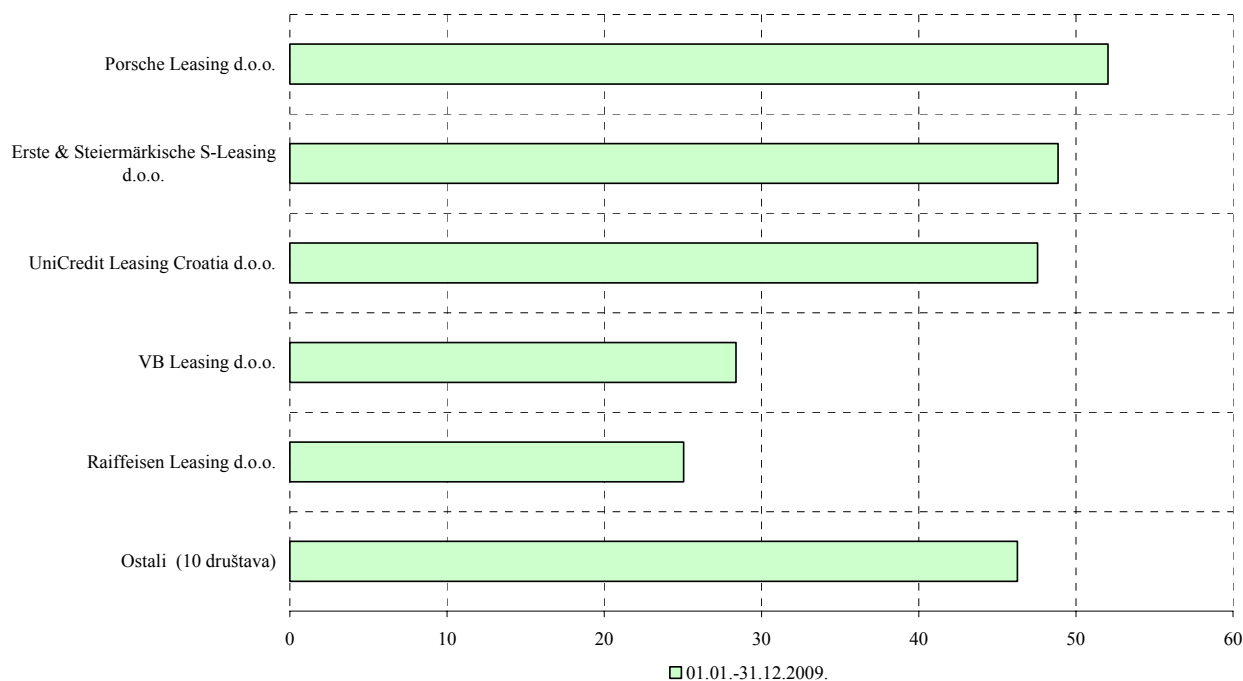
Najveću dobit nakon oporezivanja u 2009. ostvarilo je društvo Porsche Leasing d.o.o. (52,0 milijuna kuna ili 21,0% ostvarene dobiti nakon oporezivanja svih 15 društava koja su iskazala dobit u poslovanju). Istovremeno je najveći gubitak nakon oporezivanja iskazalo društvo Hypo-Leasing Kroatien d.o.o. (790,8 milijuna kuna, odnosno čak 90,6% iskazanog gubitka preostalih 11 leasing društava koja su iskazala gubitak u poslovanju.). Pet najvećih leasing društava prema visini iskazane dobiti u ukupno iskazanoj dobiti nakon oporezivanja (za 15 društava) sudjeluje s 81,4%, dok zastupljenost pet najvećih leasing društava u ukupno iskazanom gubitku nakon oporezivanja (za 11 društava) iznosi 98,5% iskazanog gubitka cjelokupne djelatnosti leasinga.

Tablica 6.9. Usporedni prikaz iskazane dobiti nakon oporezivanja po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)

Redni broj	Naziv društva	01.01.-31.12.2008.	Udjel	Redni broj	Naziv društva	01.01.-31.12.2009.	Udjel
1	Raiffeisen Leasing d.o.o.	27.365.736	44,3%	1	Porsche Leasing d.o.o.	52.042.936	21,0%
2	PBZ-Leasing d.o.o.	15.650.511	25,3%	2	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	48.866.614	19,7%
3	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	12.643.318	20,5%	3	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	47.565.550	19,2%
4	Euroleasing d.o.o.	5.009.156	8,1%	4	VB Leasing d.o.o.	28.374.781	11,4%
5	PROleasing d.o.o.	411.398	0,7%	5	Raiffeisen Leasing d.o.o.	25.041.457	10,1%
6	Optima Leasing d.o.o.	351.832	0,6%	6	PBZ-Leasing d.o.o.	18.706.476	7,5%
7	OTP Leasing d.d.	197.314	0,3%	7	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o.	11.099.695	4,5%
8	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	117.053	0,2%	8	OTP Leasing d.d.	6.246.601	2,5%
				9	Jadran jahte d.o.o.	4.353.546	1,8%
				10	Optima Leasing d.o.o.	2.261.680	0,9%
				11	i4next Leasing Croatia d.o.o.	1.743.340	0,7%
				12	Croatia Leasing d.o.o.	537.832	0,2%
				13	Austrofin Leasing d.o.o.	509.497	0,2%
				14	PROleasing d.o.o.	501.652	0,2%
				15	ALD Automotive d.o.o.	321.967	0,1%
	UKUPNO	61.746.318	100,0%		UKUPNO	248.173.626	100,0%

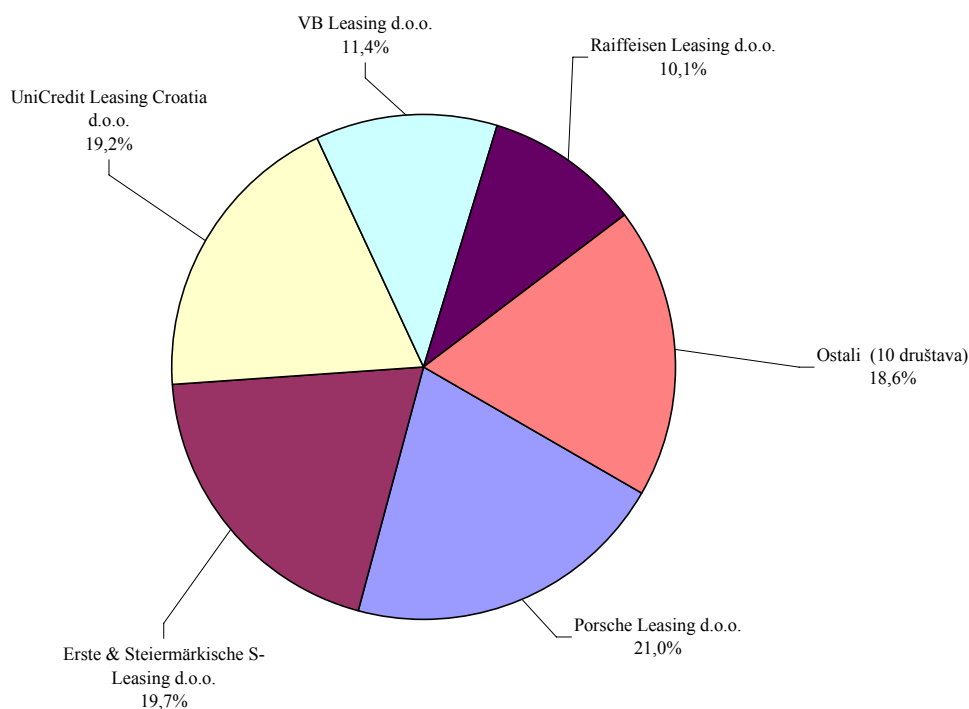
Izvor: HANFA

Grafikon 6.5. Prikaz pet najvećih leasing društava prema visini iskazane dobiti nakon oporezivanja u 2009. godini (u mil. kn)

Izvor: HANFA

Grafikon 6.6. Struktura iskazane dobiti nakon oporezivanja po leasing društvima u 2009. godini (u %)

Izvor: HANFA

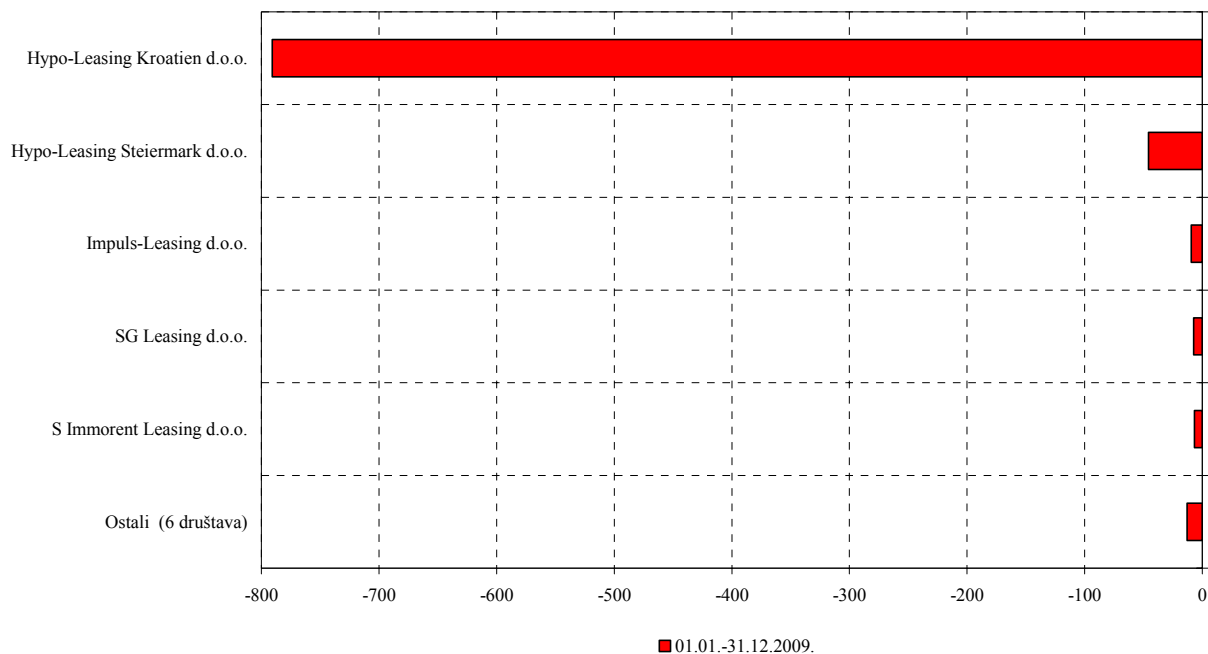
Tablica 6.10. Usporedni prikaz iskazanog gubitka nakon oporezivanja po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)

Redni broj	Naziv društva	01.01.-31.12.2008.	Udjel	Redni broj	Naziv društva	01.01.-31.12.2009.	Udjel
1	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	-175.994.100	34,0%	1	Hypo-Leasing Kroatien d.o.o.	-790.844.739	90,6%
2	VB Leasing d.o.o.	-57.415.085	11,1%	2	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	-45.660.917	5,2%
3	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	-56.813.388	11,0%	3	Impuls-Leasing d.o.o.	-9.432.431	1,1%
4	Hypo-Leasing Steiermark d.o.o.	-52.319.286	10,1%	4	SG Leasing d.o.o.	-7.279.155	0,8%
5	Porsche Leasing d.o.o.	-50.064.447	9,7%	5	S Immorent Leasing d.o.o.	-6.703.214	0,8%
6	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	-32.664.810	6,3%	6	Multiconsult Leasing d.o.o.	-4.495.864	0,5%
7	Croatia Leasing d.o.o.	-27.493.851	5,3%	7	Scania Credit Hrvatska d.o.o.	-3.540.069	0,4%
8	Impuls-Leasing d.o.o.	-22.611.524	4,4%	8	Euroleasing d.o.o.	-3.226.909	0,4%
9	Jadran jahte d.o.o.	-19.422.564	3,8%	9	Immoconsult Leasing d.o.o.	-813.278	0,1%
10	SG Leasing d.o.o.	-6.296.985	1,2%	10	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	-693.564	0,1%
11	Multiconsult Leasing d.o.o.	-5.622.976	1,1%	11	ALFA Leasing d.o.o.	-212.909	0,02%
12	ALD Automotive d.o.o.	-3.081.599	0,6%				
13	BKS-Leasing Croatia d.o.o.	-1.823.205	0,4%				
14	Immoconsult Leasing d.o.o.	-1.645.836	0,3%				
15	Central European Leasing d.d.	-1.396.289	0,3%				
16	i4next Leasing Croatia d.o.o.	-1.108.235	0,2%				
17	Austrofin Leasing d.o.o.	-579.441	0,1%				
18	S Immorent Leasing d.o.o.	-545.691	0,1%				
	UKUPNO	-516.899.310	100,0%		UKUPNO	-872.903.049	100,0%

Izvor: HANFA

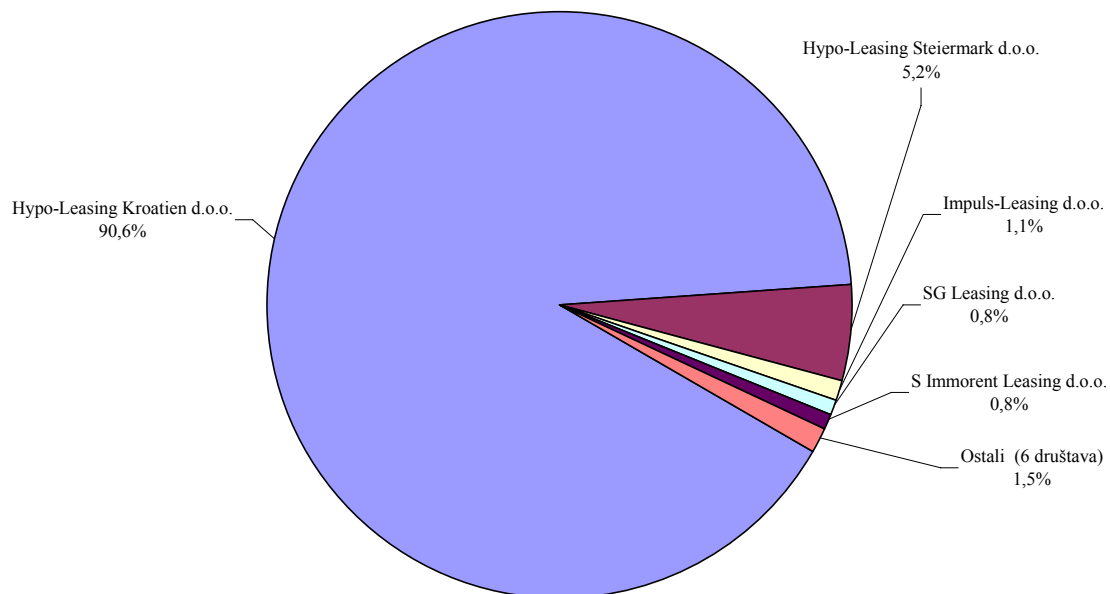

Grafikon 6.7. Prikaz pet najvećih leasing društava prema visini iskazanog gubitka nakon oporezivanja u 2009. godini (u mil. kn)

Izvor: HANFA

Grafikon 6.8. Struktura iskazanog gubitka nakon oporezivanja po leasing društvima u 2009. godini (u %)

Izvor: HANFA

Struktura portfelja djelatnosti leasinga po razdobljima

U razdoblju 01.01. – 31.12.2009. zaključen je ukupno 31.581 novi ugovor o leasingu, što je 27.829 ili 46,8% manje novih ugovora nego što ih je zaključeno u istom razdoblju 2008. godine. Ukupna vrijednost novozaključenih ugovora iznosila je 8,2 milijarde kuna, što predstavlja smanjenje od 7,3 milijarde kuna ili 46,9% u odnosu na vrijednost novozaključenih ugovora u 2008. godini.

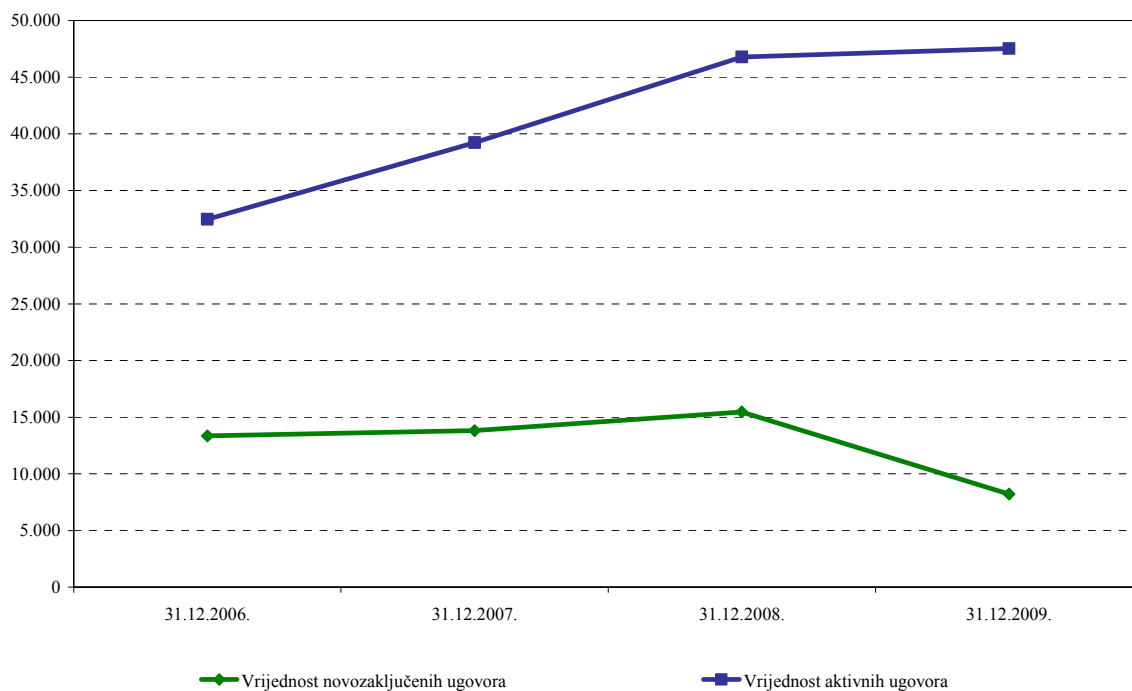
Tablica 6.11. Struktura portfelja cjelokupne djelatnosti leasinga u razdoblju 31.12.2006. – 31.12.2009. godine

Datum/ razdoblje od 01.01. do	Novozaključeni ugovori u razdoblju			Aktivni ugovori na dan		
	Broj novozaključenih ugovora	Vrijednost novozaključenih ugovora (u kn)	Prosječna vrijednost novozaključenih ugovora (u kn)	Broj aktivnih ugovora	Vrijednost aktivnih ugovora (u kn)	Prosječna vrijednost aktivnih ugovora (u kn)
31.12.2006.	54.344	13.344.148.966	245.550	134.102	32.455.918.910	242.024
31.12.2007.	55.835	13.816.969.667	247.461	158.407	39.221.948.873	247.602
31.12.2008.	59.410	15.464.016.902	260.293	177.572	46.770.570.648	263.389
31.12.2009.	31.581	8.212.234.515	260.037	166.414	47.524.898.525	285.582

Izvor: HANFA

Na dan 31.12.2009. ukupno je aktivnih 166.414 ugovora, što je 11.158 ili 6,3% manje ugovora nego na isti dan prethodne godine. Financirana/ugovorena vrijednost aktivnih ugovora djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. iznosi 47,5 milijardi kuna, što je povećanje od 0,8 milijardi kuna ili 1,6% u odnosu na 31.12.2008. godine.

Grafikon 6.9. Vrijednost novozaključenih i aktivnih ugovora u razdoblju 31.12.2006. – 31.12.2008. godine (u mil. kn)

Izvor: HANFA

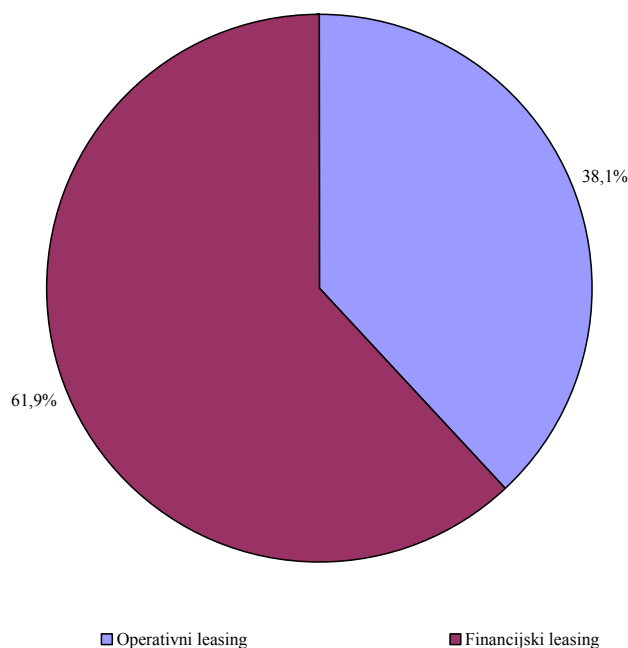
Udjel financijskog leasinga u strukturi broja novozaključenih ugovora krajem 2009. iznosi 51,3%, dok udjel operativnog leasinga iznosi 48,7%. Navedena struktura značajno se razlikuje u odnosu na 2008., kada se na financijski leasing odnosilo 47,1%, a na operativni leasing 52,9% ukupnog broja novozaključenih ugovora. Sukladno s navedenim promijenila se i struktura vrijednosti novozaključenih ugovora. Udjel financijskog leasinga u ukupnoj vrijednosti novozaključenih ugovora porastao je sa 56,9% u 2008. na 61,9% tijekom 2009., dok se udjel operativnog leasinga smanjio sa 43,1% na 38,1%.

Tablica 6.12. Usporedni prikaz broja i vrijednosti novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini

Vrsta leasinga/ razdoblje	Broj novozaključenih ugovora u razdoblju			Vrijednost novozaključenih ugovora u razdoblju (u kn)		
	01.01.-31.12.2008.	01.01.-31.12.2009.	Indeks 2009./2008.	01.01.-31.12.2008.	01.01.-31.12.2009.	Indeks 2009./2008.
Operativni leasing	31.451	15.394	48,9	6.661.610.884	3.126.571.460	46,9
Financijski leasing	27.959	16.187	57,9	8.802.406.018	5.085.663.055	57,8
UKUPNO	59.410	31.581	53,2	15.464.016.902	8.212.234.515	53,1

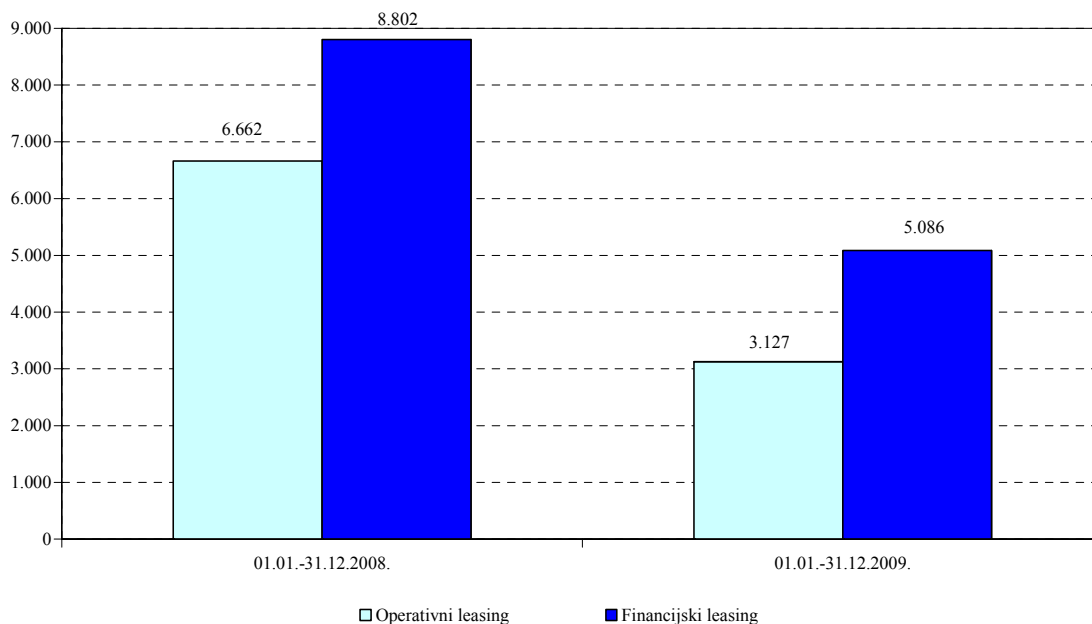
Izvor: HANFA

Grafikon 6.10. Struktura vrijednosti novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga u razdoblju 01.01. - 31.12.2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

Grafikon 6.11. Struktura portfelja djelatnosti leasinga – usporedba vrijednosti novozaključenih ugovora po razdobljima (u mil. kn)

Izvor: HANFA

U strukturi broja aktivnih ugovora udjel financijskog leasinga povećan je sa 41,2% na dan 31.12.2008. na 44,1%, koliko iznosi na dan 31.12.2009. godine. Istovremeno udjel operativnog leasinga u ukupnom broju aktivnih ugovora na dan 31.12.2009. iznosi 49,2%, što je jednako udjelu u prethodnoj

godini. Udjel zajmova u ukupnom broju aktivnih ugovora smanjen je sa 9,7% na dan 31.12.2008. na 6,7%, koliko iznosi na dan 31.12.2009. godine.

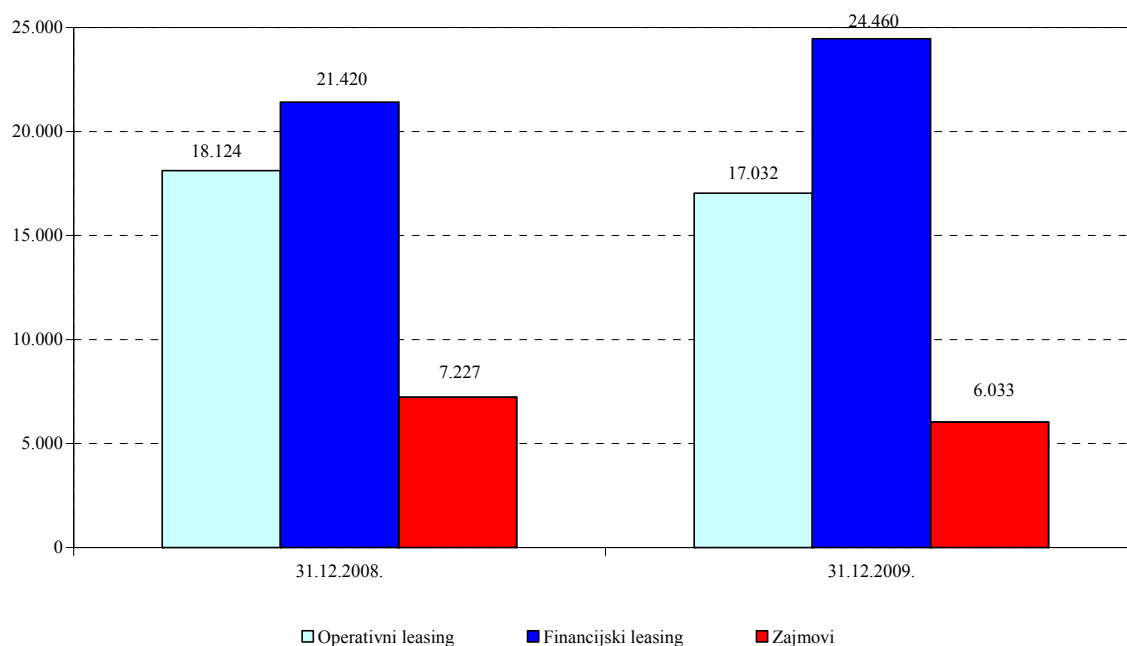
U strukturi financirane/ugovorene vrijednosti aktivnih ugovora udjel financijskog leasinga bilježi povećanje sa 45,8%, koliko je iznosio na dan 31.12.2008., na 51,5% na dan 31.12.2009. godine. Udjel operativnog leasinga u ukupno financiranoj/ugovorenoj vrijednosti aktivnih ugovora iznosi 35,8%, što je smanjenje u odnosu na 31.12.2008., kada je iznosio 38,8%. Istovremeno je smanjen i udjel zajmova u ukupno financiranoj/ugovorenoj vrijednosti aktivnih ugovora sa 15,5% u 2008. na 12,7% u 2009. godini.

Tablica 6.13. Usporedni prikaz broja aktivnih ugovora djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini

Vrsta plasmana/ stanje na dan	Broj aktivnih ugovora					
	31.12.2008.	Udjel	31.12.2009.	Udjel	Indeks 31.12.2009./ 31.12.2008.	Apsolutna promjena
Operativni leasing	87.279	49,2%	81.886	49,2%	93,8	-5.393
Financijski leasing	73.080	41,2%	73.438	44,1%	100,5	358
Zajmovi	17.213	9,7%	11.090	6,7%	64,4	-6.123
UKUPNO	177.572	100,0%	166.414	100,0%	93,7	-11.158

Izvor: HANFA

Grafikon 6.12. Struktura portfelja djelatnosti leasinga – usporedba vrijednosti aktivnih ugovora na dan (u mil. kn)

Izvor: HANFA

Struktura portfelja djelatnosti leasinga prema objektima leasinga

Najveći broj i vrijednost **novozaključenih ugovora** tijekom 2009. odnosi se na osobne automobile, a slijede ih gospodarska vozila.

U strukturi portfelja novozaključenih ugovora prema objektima leasinga u 2009. došlo je do značajnog smanjenja i broja i vrijednosti svih objekata leasinga u odnosu na 2008. godinu.

Najveće relativno smanjenje broja novozaključenih ugovora, od čak 63,0%, evidentirano je kod gospodarskih vozila, dok se najveće apsolutno smanjenje broja novozaključenih ugovora (od 17.836 ugovora ili 42,5%) u odnosu na 2008. odnosi na osobne automobile.

Najveće relativno smanjenje vrijednosti novozaključenih ugovora, od čak 58,2%, evidentirano je kod plovila, dok se najveće apsolutno smanjenje vrijednosti novozaključenih ugovora, od čak 2,6 milijardi kuna ili 46,3%, u odnosu na 2008. odnosi na osobne automobile. Gospodarska vozila u istom razdoblju bilježe smanjenje od 1,8 milijardi kuna ili 51,5%, strojevi i oprema bilježe smanjenje od 1,2 milijarde kuna ili 51,4%, dok je kod plovila evidentirano smanjenje od 826,8 milijuna kuna ili 58,2%. Usporavanje financiranja novih ugovora tijekom 2009. vidljivo je i kod svih ostalih objekata leasinga.

Tablica 6.14. Usporedni prikaz broja novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2008. i 2009. godini

Objekt leasinga	Broj novozaključenih ugovora u razdoblju					
	01.01.- 31.12.2008.	Udjel	01.01.- 31.12.2009.	Udjel	Indeks 2009./2008.	Apsolutna promjena
Osobni automobili	41.978	70,7%	24.142	76,4%	57,5	-17.836
Gospodarska vozila	10.673	18,0%	3.951	12,5%	37,0	-6.722
Strojevi i oprema	4.850	8,2%	2.233	7,1%	46,0	-2.617
Postrojenja	22	0,0%	16	0,1%	72,7	-6
Nekretnine	438	0,7%	215	0,7%	49,1	-223
Plovila	771	1,3%	325	1,0%	42,2	-446
Ostalo	678	1,1%	699	2,2%	103,1	21
UKUPNO	59.410	100,0%	31.581	100,0%	53,2	-27.829

Izvor: HANFA

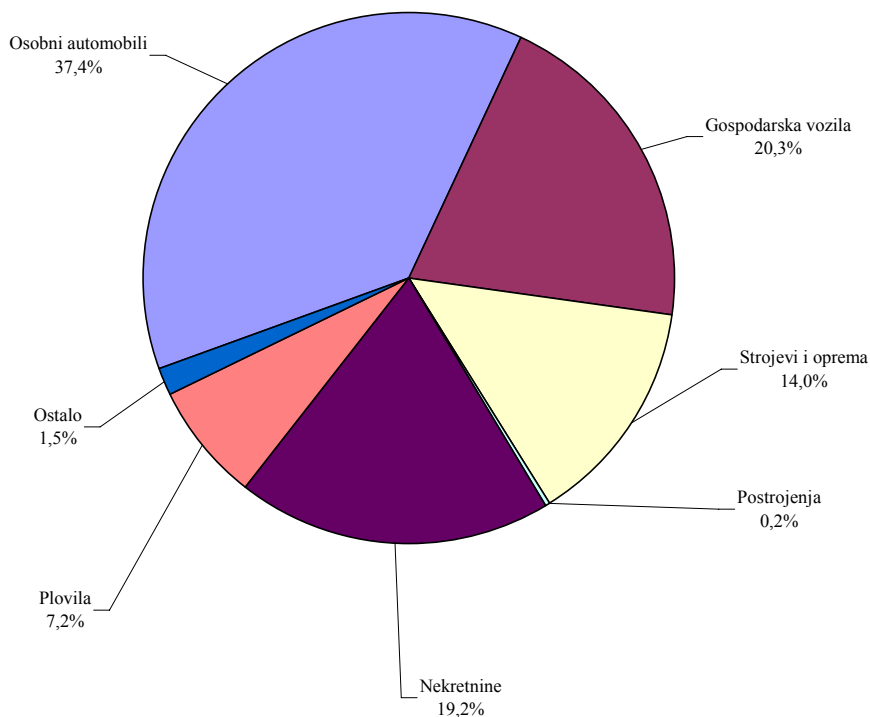
Tablica 6.15. Usporedni prikaz vrijednosti novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2008. i 2009. godini (u kn)

Objekt leasinga	Vrijednost novozaključenih ugovora u razdoblju					
	01.01.- 31.12.2008.	Udjel	01.01.- 31.12.2009.	Udjel	Indeks 2009./2008.	Apsolutna promjena
Osobni automobili	5.720.159.306	37,0%	3.071.728.409	37,4%	53,7	-2.648.430.897
Gospodarska vozila	3.442.799.732	22,3%	1.670.307.657	20,3%	48,5	-1.772.492.075
Strojevi i oprema	2.370.631.604	15,3%	1.151.245.764	14,0%	48,6	-1.219.385.840
Postrojenja	25.975.315	0,2%	20.080.407	0,2%	77,3	-5.894.908
Nekretnine	2.340.566.307	15,1%	1.578.396.991	19,2%	67,4	-762.169.316
Plovila	1.421.728.262	9,2%	594.940.172	7,2%	41,8	-826.788.090
Ostalo	142.156.377	0,9%	125.535.116	1,5%	88,3	-16.621.261
UKUPNO	15.464.016.902	100,0%	8.212.234.515	100,0%	53,1	-7.251.782.387

Izvor: HANFA

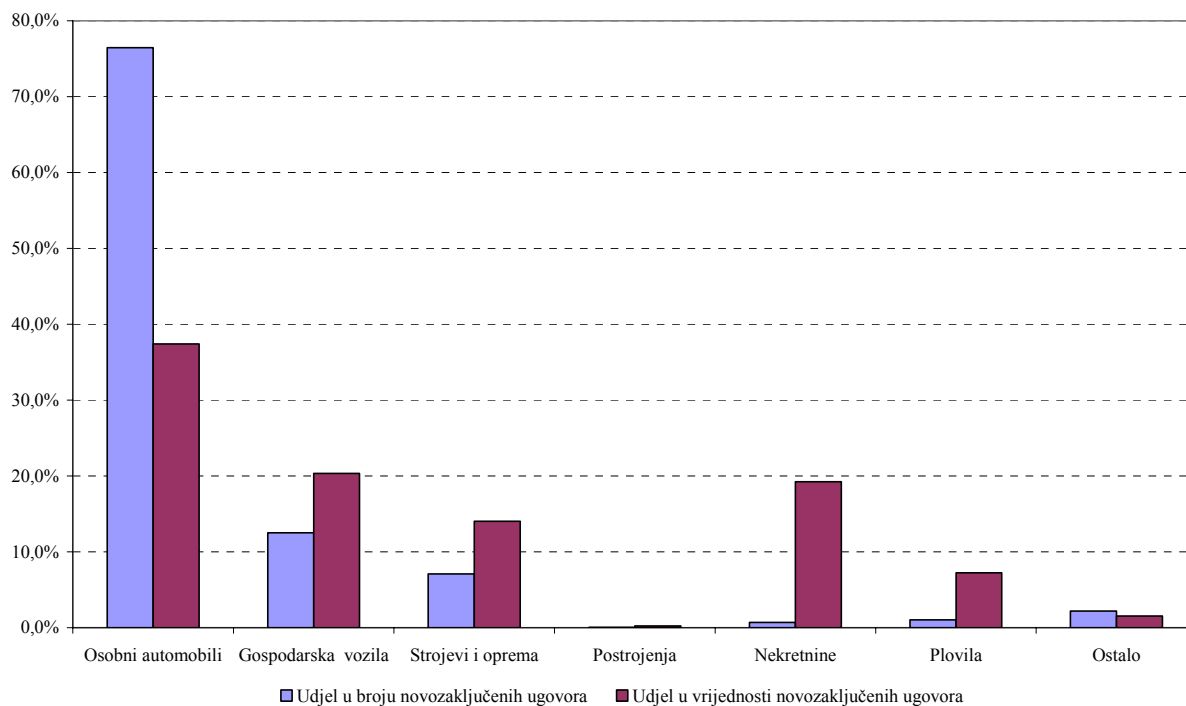
Struktura vrijednosti te usporedba strukture broja i vrijednosti novozaključenih ugovora na razini djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2009. prikazana je sljedećim grafikonima:

Grafikon 6.13. Struktura vrijednosti novozaključenih ugovora prema objektima leasinga u 2009. godini (u %)

Izvor: HANFA

Grafikon 6.14. Usporedba strukture broja i vrijednosti novozaključenih ugovora prema objektima leasinga u 2009. godini (u %)

Izvor: HANFA

Najveći broj **aktivnih ugovora** prema objektima leasinga/zajma na dan 31.12.2009. odnosi se na ugovore o leasingu osobnih automobila (njih 117.617), koji čine 70,7% broja aktivnih ugovora, što je smanjenje od 7.431 ugovora ili od 5,9% u odnosu na 31.12.2008. godine. Navedeno je u prvom redu uvjetovano smanjenjem broja novozaključenih ugovora o leasingu automobila, čiji broj u 2009. iznosi svega 57,5% broja novozaključenih ugovora o leasingu automobila tijekom 2008. godine.

Tablica 6.16. Broj aktivnih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga/zajma u 2008. i 2009. godini

Objekt leasinga/zajma	Broj aktivnih ugovora na dan					
	31.12.2008.	Udjel	31.12.2009.	Udjel	Indeks 31.12.2009./31.12.2008.	Apsolutna promjena
Osobni automobili	125.048	70,4%	117.617	70,7%	94,1	-7.431
Gospodarska vozila	30.856	17,4%	27.837	16,7%	90,2	-3.019
Strojevi i oprema	16.540	9,3%	15.948	9,6%	96,4	-592
Postrojenja	69	0,0%	71	0,0%	102,9	2
Nekretnine	1.622	0,9%	1.656	1,0%	102,1	34
Plovila	2.238	1,3%	2.068	1,2%	92,4	-170
Ostalo	1.199	0,7%	1.217	0,7%	101,5	18
UKUPNO	177.572	100,0%	166.414	100,0%	93,7	-11.158

Izvor: HANFA

Indeksi koncentracije u djelatnosti leasinga u RH

Za mjerenje strukture u pojedinoj djelatnosti najčešće se koriste dva pokazatelja, i to:

- Indeks koncentracije (CR indeks)
- Herfindahl-Hirschmanov indeks (HH indeks).

HH indeks suma je kvadrata tržišnih udjela pojedinačnih leasing društava. Složeniji je, ali i točniji pokazatelj tržišne moći od indeksa (koeficijenta) koncentracije. Maksimalna visina HH indeksa je 10.000 u slučaju prirodnog monopola.

Tablica 6.17. Procjena koncentriranosti tržišta primjenom HH indeksa

Vrijednost HH indeksa	Koncentriranost tržišta
od 0 do 1.000	nisko koncentrirano tržište
preko 1.000 do 1.800	značajno koncentrirano tržište
preko 1.800 do 10.000	visoko koncentrirano tržište

Izvor: A. Griffiths i S. Wall, "Intermediate Microeconomics", Longman, London and New York, 1996, str. 325.

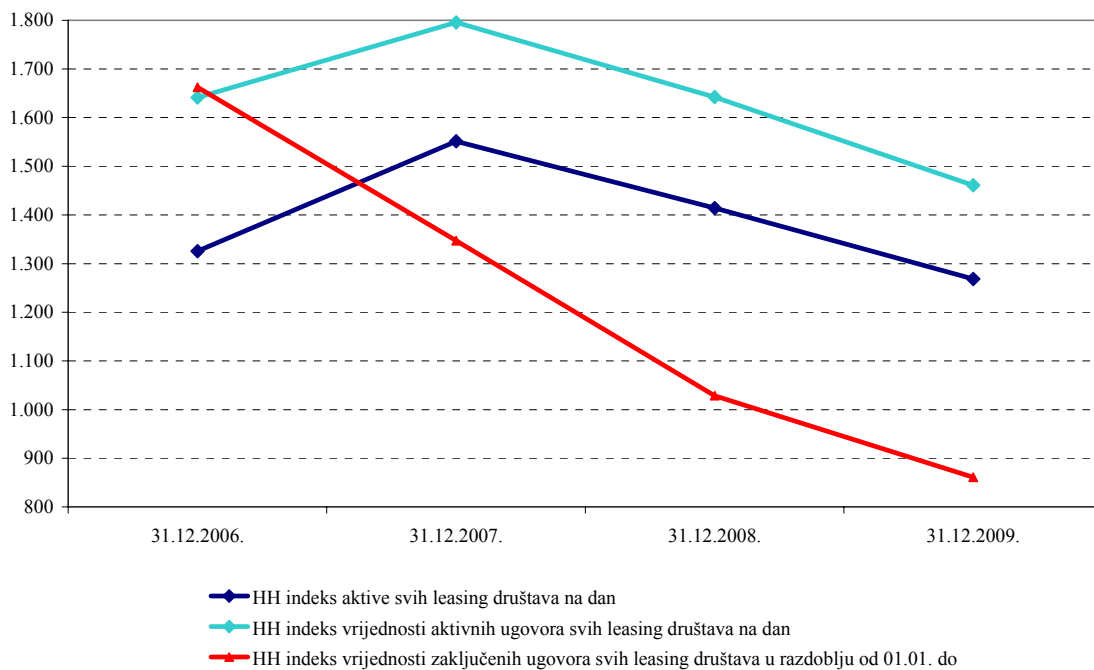
HH indeksi koncentracije djelatnosti leasinga u RH prikazani su u sljedećoj tablici i grafikonu, a predstavljaju omjer aktive, vrijednosti aktivnih te zaključenih ugovora po razdobljima.

Tablica 6.18. HH indeksi djelatnosti leasinga po razdobljima

Vrsta HH indeksa/datum	31.12.2006.	31.12.2007.	31.12.2008.	31.12.2009.
HH indeks aktive svih leasing društava na dan	1.325,6	1.551,2	1.414,0	1268,3
HH indeks vrijednosti aktivnih ugovora svih leasing društava na dan	1.641,2	1.795,7	1.642,2	1460,8
HH indeks vrijednosti zaključenih ugovora svih leasing društava u razdoblju od 01.01. do	1.662,2	1.347,2	1.028,7	861,0

Izvor: HANFA

Grafikon 6.15. HH indeksi djelatnosti leasinga po razdobljima

Izvor: HANFA

Koncentriranost tržišta leasinga mjerena HH indeksima pokazuje trend smanjivanja koncentracije u 2009. u odnosu na prethodna razdoblja, na što su u najvećoj mjeri utjecale promjene u strukturi tržišnih udjela po razdobljima (u aktivi te u vrijednosti aktivnih i novozaključenih ugovora) najvećih pojedinačnih leasing društava. Navedeno je uzrokovalo smanjenje relativnog udjela najvećeg pojedinačnog društva Hypo-Leasing Kroatien d.o.o. u ukupnom volumenu financiranja zaključenih i aktivnih ugovora, odnosno ukupne aktive na razini djelatnosti leasinga.

Statički pokazatelji djelatnosti leasinga

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti ocjena je likvidnosti i solventnosti te prikazuje raspoloživost obrtnih sredstava (kratkotrajne aktive) u odnosu na tekuće (kratkoročne) obveze. Pokazatelj tekuće likvidnosti na dan 31.12.2009. na razini djelatnosti je 1,10, što znači da je vrijednost kratkotrajne aktive 10,0% veća od iznosa kratkoročnih obveza. Navedeni pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio je 1,58, što ukazuje na pogoršanje koeficijenta tekuće likvidnosti u 2009. godini.

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom aktivom, odnosno novčanim sredstvima. Taj je pokazatelj na razini djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. iznosio 0,03, dok je na dan 31.12.2008. iznosio 0,07, što ukazuje na pogoršanje koeficijenta trenutne likvidnosti u 2009. godini.

Pokazatelji financijske stabilnosti

Stupanj pokrića I prikazuje stupanj samofinanciranja dugotrajne aktive, tj. financiranja dugotrajne aktive iz vlastitih izvora. S gledišta stabilnosti poslovanja poželjnim se smatra što veći udjel dugotrajne aktive financiran vlastitim sredstvima. Iznos pokazatelja od 0,00 na dan 31.12.2009. znači da je dugotrajna aktiva djelatnosti leasinga u cijelosti financirana iz tuđih izvora, odnosno da na razini djelatnosti leasinga ne postoji financiranje iz vlastitih sredstava.. Taj je pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio 0,002 (ili 0,2%), što govori o izrazito niskom stupnju samofinanciranja djelatnosti leasinga.

Stupanj pokrića II prikazuje stupanj financiranja dugotrajne aktive iz dugoročnih izvora²³. Iznos pokazatelja za djelatnost leasinga na dan 31.12.2009. iznosi 1,02 i pokazuje da je na razini djelatnosti leasinga vrijednost vlastitoga kapitala i dugoročnih obveza 2,0% veća od dugotrajne aktive. Na dan 31.12.2008. taj je pokazatelj iznosio 1,07, što upućuje na to da je tijekom 2009. došlo do dodatnog pogoršanja stanja financiranja dugotrajne aktive leasing društava iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent (stupanj) samofinanciranja pokazuje koliki je dio aktive financiran iz vlastitih sredstava, odnosno koliki je udjel vlastitih sredstava u ukupnoj imovini. S gledišta zaduženosti poželjna je što viša vrijednost tog pokazatelja. Iznos pokazatelja od 0,00 na dan 31.12.2009. na razini djelatnosti leasinga znači da vlastiti kapital ne sudjeluje u financiranju aktive te pokazuje dodatno pogoršanje u odnosu na isti dan prethodne godine, kada je navedeni koeficijent iznosio 0,002 (vlastitim kapitalom bilo je financirano 0,2% imovine).

Koeficijent (stupanj) zaduženosti pokazuje koliki je dio aktive financiran iz tuđih sredstava, odnosno koliki je udjel tuđih sredstava u ukupnoj imovini. Iznos pokazatelja od 1,00 na dan 31.12.2009. znači

---

²³ Poželjnim se smatra da je dugotrajna aktiva u potpunosti financirana dugoročnim izvorima (pokazatelj = 1).

da je aktiva u cijelosti financirana tuđim sredstvima (obveze na razini djelatnosti leasinga čine cjelokupnu pasivu), što je pogoršanje u odnosu na isti dan prethodne godine, kad je koeficijent zaduženosti iznosio 0,998 (obveze na razini djelatnosti leasinga činile su gotovo cjelokupnu pasivu u 2008. godini).

Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrtaja ukupne aktive prikazuje učinkovitost upotrebe ukupne aktive u ostvarivanju prihoda, odnosno koliko se puta u jednoj godini aktiva pretvori u prihode. Poželjno je da taj koeficijent bude što veći. Iznos pokazatelja od 0,32 na dan 31.12.2009. znači da je iznos jednogodišnjih prihoda u djelatnosti leasinga bio 68,0% manji od ukupne aktive, što je pogoršanje u odnosu na 31.12.2008., kad je navedeni koeficijent iznosio 0,43.

Pokazatelji rentabilnosti (profitabilnosti)

Stopa povrata na ukupnu aktivu (ROA) izračunava se kao omjer bruto dobiti i ukupnih sredstava (aktive) društava. Poželjno je da taj pokazatelj bude što veći. Vrijednost pokazatelja od -1,66% na dan 31.12.2009. uvjetovana je iskazanim gubitkom na razini djelatnosti leasinga u 2009. godini. Navedeni pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio je -1,20%. Negativna vrijednost pokazatelja ukazuje na negativnu stopu povrata na ukupnu imovinu, odnosno na neprofitabilnost na razini djelatnosti leasinga. Dodatno smanjenje profitabilnosti aktive u 2009. u odnosu na prethodnu godinu rezultat je brže stope povećanja iskazanog gubitka uz sporiju stopu smanjenja vrijednosti aktive.

Stopa povrata kapitala (ROE) izračunava se kao omjer neto dobiti i vlasničke glavnice društava, odnosno predstavlja izračun stope povrata na vlastiti kapital. Poželjno je da pokazatelj bude što veći. Vrijednost pokazatelja na dan 31.12.2009. ne može se komentirati iz razloga što su oba parametra za izračun (neto dobit te kapital i rezerve) iskazana u negativnom iznosu.

Vrijednost pokazatelja od čak -631,6% na dan 31.12.2008. označuje negativnu stopu povrata na vlastiti kapital, uzrokovanu ostvarenim gubitkom nakon oporezivanja na razini djelatnosti leasinga.

Drugim riječima, iskazani gubitak na razini djelatnosti leasinga u 2008. bio je 6,3 puta veći od vrijednosti kapitala i rezervi.

Regulatorne aktivnosti

Zakonska i podzakonska regulativa

Uz Zakon o leasingu („Narodne novine“, br. 135/06), kao osnovni zakonski propis kojim je regulirano osnivanje i poslovanje leasing društava i nadzorne ovlasti Agencije, kao supsidijarni propisi primjenjuju se Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 140/05), Zakon o trgovačkim društvima („Narodne novine“, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09), Zakon o obaveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05 i 41/08), Zakon o računovodstvu („Narodne novine“, br. 109/07), Zakon o reviziji („Narodne novine“, br. 146/05 i 139/08) i Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma („Narodne novine“, br. 87/08).

Donošenjem Pravilnika o iznosu te načinu i roku plaćanja naknade za vođenje registra objekata leasinga („Narodne novine“, br. 65/09) u 2009. nastavljeno je nadograđivanje regulatornog okvira za tržište leasinga, a ono se odnosi na ustrojeni Registar objekata leasinga, koji se u elektroničkom obliku vodi na internetskim stranicama Agencije kao servis davateljima leasinga kao korisnicima i javnosti, kojoj se omogućava slobodan uvid isključivo u podatke o detaljnom određenju objekta leasinga te vremenu trajanja ugovora o leasingu.

Uz navedeni Pravilnik regulatorni okvir za tržište leasinga, osim Zakona o leasingu, čine i sljedeći podzakonski akti: Pravilnik o sadržaju potrebne dokumentacije koja se dostavlja uz zahtjev za izdavanje odobrenja kandidatu za člana uprave leasing društva („Narodne novine“, br. 9/07), Pravilnik o načinu obavještanja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga o otuđenju dionica ili poslovnog udjela leasing društva („Narodne novine“, br. 11/07), Pravilnik o načinu i obliku vođenja registra objekata leasinga („Narodne novine“, br. 24/07), Pravilnik o načinu i metodi izračuna realne godišnje kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu („Narodne novine“, br. 42/07), Pravilnik o načinu i metodi izračuna iznosa ukupne naknade za ugovore o operativnom leasingu („Narodne novine“, br. 46/07), Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o načinu i obliku vođenja Registra objekta leasinga („Narodne novine“, br. 72/07), Odluka o kontnom planu leasing društva („Narodne novine“, br. 103/07), Uputa za primjenu kontnog plana za leasing društva, Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu obavještanja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga o otuđenju dionica ili poslovnog udjela leasing društva („Narodne novine“, br. 26/08), Odluka o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja za leasing društva („Narodne novine“, br. 29/08) te Pravilnik o sadržaju izvješća o statusnim promjenama, promjenama u temeljnom kapitalu i ulaganjima leasing društva te načinu i rokovima izvješćivanja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 71/08).

Agencija je u 2009. temeljem svojih zakonskih ovlasti, na zahtjev stranaka u postupku ili osoba koje su dokazale svoj pravni interes, izdala 10 mišljenja o primjeni odredaba Zakona o leasingu.

Licenciranje

Prema podacima iz Godišnjeg izvješća za 2008. godinu Agencija je donijela rješenja o odobrenju za obavljanje poslova leasinga za 13 društava koja su provela postupak usklađenja i podnijela Agenciji izvješća o usklađenju, kao i za 3 društva koja su kao već osnovana podnijela zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova leasinga te su nakon pribavljanja odobrenja izvršili promjenu djelatnosti.

Tijekom 2009. postupak usklađivanja s odredbama Zakona o leasingu završila su leasing društva koja su na dan stupanja na snagu tog Zakona obavljala poslove leasinga i bila upisana u sudski registar, te je Agencija donijela rješenja o odobrenju za obavljanje poslova leasinga za tri društva koja su provela navedeni postupak usklađenja i u zakonskom roku podnijela Agenciji izvješća o usklađenju (UniCredit Leasing Croatia d.o.o., Zagreb; SCANIA CREDIT HRVATSKA d.o.o., Zagreb; i CROATIA LEASING d.o.o., Zagreb), dok je jedno društvo kao već osnovano trgovačko društvo podnijelo zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova leasinga te je nakon pribavljenog odobrenja izvršilo promjenu djelatnosti u sudskom registru (IMMOCONSULT LEASING d.o.o., Zagreb).

Agenciji su u 2009. zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova leasinga podnijeli osnivači društva koje je nakon pribavljanja odobrenja izvršilo upis društva u sudski registar i započelo s obavljanjem poslova leasinga (ALFA LEASING d.o.o., Zagreb).

Tijekom 2009. Agencija je donijela rješenje kojim se leasing društvu, zbog poslovne neaktivnosti i prestanka postojanja zakonskih uvjeta propisanih za leasing društvo, oduzima odobrenje za obavljanje poslova leasinga (Central European Leasing d.d., Zagreb).

Agencija je rješenjima o izdanim odobrenjima društvima za obavljanje poslova leasinga ujedno izdala prethodna odobrenja za imenovanje članova uprave društva, što je jedan od preduvjeta za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova leasinga (za 10 kandidata za članove uprave) te je u posebnim postupcima po pojedinačnim zahtjevima izdala i 12 rješenja kojima se odobrava imenovanje člana uprave leasing društva za one kandidate za koje zahtjev nije podnesen zajedno sa zahtjevom društva za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova leasinga. Uz navedena rješenja o izdavanju odobrenja za imenovanje članova uprave leasing društava Agencija je donijela i sedam zaključaka o obustavi postupka zbog odustajanja stranke.

Leasing društva su, prije stjecanja u posredno ili neposredno vlasništvo poslovnog udjela, dionica ili drugih prava na temelju kojih stječu 10% ili više u glasačkim pravima ili kapitalu određene pravne osobe, odnosno i manje od 10% ukoliko postoji utjecaj na upravljanje tom pravnom osobom, što je Zakonom o leasingu određeno kao *kvalificirani udjel*, kao i za svako daljnje stjecanje poslovnog udjela ili dionica kojima stječu ili prelaze 20%, 33% ili 50% udjela u glasačkim pravima ili kapitalu društva, dužna od Agencije pribaviti odobrenje za stjecanje kvalificiranog udjela. Takvo odobrenje dužna je pribaviti i ona fizička ili pravna osoba koja namjerava steći kvalificirani udjel, odnosno udjel kojim bi stekla ili prešla 20%, 33% ili 50% udjela u pravu glasa ili kapitalu leasing društva.

U protekloj godini Agencija je donijela rješenja kojima se odobrava stjecanje kvalificiranog udjela za pet društava, dok su zaključcima odbačena dva zahtjeva društava.

Agencija je u 2009. podnijela jedan optužni prijedlog protiv leasing društva i odgovornih osoba u leasing društvu zbog kršenja odredaba relevantnih propisa.

Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava

U okviru svoje nadležnosti Agencija je tijekom 2009. provodila neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava s ciljem utvrđivanja financijske stabilnosti pojedinog leasing društva i djelatnosti leasinga u cjelini, kao i provjere i utvrđivanja usklađenosti poslovanja leasing društava s važećim propisima, analizom i provjerom financijskih izvještaja leasing društava.

Postupci neposrednog nadzora nad poslovanjem leasing društava pokrenuti su na temelju Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga i Zakona o leasingu s ciljem provjere posluju li leasing društva u skladu s odredbama Zakona o leasingu i propisima donesenim na temelju tog Zakona, odnosno u skladu s drugim zakonima kojima se uređuje poslovanje leasing društava te propisima donesenim na temelju tih zakona.

Tijekom 2009. pokrenuto je 10 postupaka neposrednog nadzora nad leasing društvima. Predmet nadzora kod leasing društva OTP leasing d.d. bilo je upravljanje rizicima za 2008. godinu, dok je kod pet leasing društava (BKS leasing d.o.o., Unicredit leasing d.o.o., Scania Credit Hrvatska d.o.o., Optima leasing d.d. i Impuls leasing d.o.o.) uz upravljanje rizicima predmet nadzora uključivao i provjeru provedbe Zakona o sprječavanju pranja novca za 2008. i za razdoblje od 01.01.2009. do 30.06.2009., odnosno 30.09.2009. godine. Kod leasing društva Croatia Leasing d.o.o. predmet nadzora

bilo je cjelokupno poslovanje u 2007. i 2008. te u razdoblju od 01.01.2009. do 30.09.2009., kao i provedba Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma, dok je kod društva Euroleasing d.o.o. predmet nadzora bilo priznavanje i mjerenje te objavljivanje i prezentiranje financijske imovine u 2008. godini. Nadalje formiranje i evidentiranje ispravka vrijednosti za gubitke od umanjenja za 2008. bilo je predmet nadzora kod leasing društva Hypo Leasing Kroatien d.o.o., dok je kod leasing društva Mercedes Benz Leasing d.o.o. predmet nadzora bilo poslovanje vezano uz konkretni ugovor o leasingu.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorima odnosile su se na nepridržavanje odredbi Zakona o leasingu i na temelju njega donesenih propisa (organizacija poslovanja i vođenje poslovnih knjiga, neusklađenost glavne knjige i analitičkih evidencija, pogrešna klasifikacija ugovora o leasingu, neuspostavljanje unutarnje revizije, neprimjenjivanje kontnog plana za leasing društva, nepravilno iskazivanje iznosa imovine društva, odnosno potraživanja po financijskom i operativnom leasingu te zajmovima) te na nepridržavanje odredbi Zakona o računovodstvu, odnosno nepridržavanje odredbi Međunarodnih računovodstvenih standarda (neispravan obračun amortizacije po ugovorima o operativnom leasingu, postupanje protivno MRS-u vezano za klasifikaciju i reklasifikaciju ulaganja društva, primjena tehnika procjena fer vrijednosti, neevidentiranje tečajnih razlika po ugovorima o operativnom leasingu s valutnom klauzulom, neusklađenost procedure ispravka vrijednosti s odredbama MRS-a, neosnovano priznavanje rezervacije, umanjenje vrijednosti financijske imovine, razgraničavanje prihoda i rashoda od jednokratnih naknada).

Na temelju obavljenih nadzora u 2009. Agencija je sastavila 12 Zapisnika o obavljenom nadzoru poslovanja (od kojih su četiri Zapisnika sastavljena po neposrednim nadzorima koji su započeli u 2008. godini - S Immorent leasing d.o.o., S Immorent leasing Zeta d.o.o., S Immorent leasing Jota d.o.o. i Multiconsult Leasing d.o.o.), temeljem kojih je doneseno sedam Rješenja kojima je naloženo otklanjanje nepravilnosti i nezakonitosti.

<i>7. Factoring</i>									

7. Factoring

Poslove factoringa u Republici Hrvatskoj obavljaju kreditne institucije i društva registrirana za obavljanje poslova factoringa. Nadzor nad društvima registriranim za obavljanje poslova factoringa u nadležnosti je Agencije, dok su kreditne institucije koje obavljaju poslove factoringa unutar svoje registrirane djelatnosti u nadležnosti Hrvatske narodne banke. Podaci izneseni u ovom poglavlju dani su temeljem dostupnih podataka o društvima registriranim za obavljanje poslova factoringa budući da osnivanje, licenciranje i poslovanje društava koja obavljaju poslove factoringa nije regulirano posebnim propisima, već je zakonski okvir za nadzor nad društvima registriranim za obavljanje poslova factoringa definiran Zakonom o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 140/05.), a način poslovanja određen je Zakonom o računovodstvu („Narodne novine“, br. 109/07.) i Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“, br. 87/08), kao i drugim zakonskim i podzakonskim aktima kojima je regulirano poslovanje poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj. Poslovi factoringa putem društava registriranih za obavljanje poslova factoringa, prema podacima dostupnim Agenciji, počeli su se razvijati u Hrvatskoj od 2003. godine.

Osnovna podjela poslova factoringa koji se obavljaju u RH jest factoring koji se odnosi na domaći, izvozni i uvozni factoring. S obzirom na pravo regresa poslovi factoringa mogu se podijeliti na factoring s pravom regresa („nepravi“ factoring) i factoring bez prava regresa („pravi“ factoring). Prema izvješćima koja su dostavila društva registrirana za obavljanje poslova factoringa na dan 31.12.2009. u RH dominira domaći factoring (96,1% ukupnih factoring potraživanja), kod kojeg su predmet otkupa potraživanja fakture od kupaca iz RH te koji karakterizira pravo regresa (82,6% ukupnih factoring potraživanja), odnosno pravo društva registriranog za obavljanje poslova factoringa da se, u slučaju da se ne naplati od kupca, naplati od ustupatelja potraživanja.

Prema podacima iz Statističkih izvješća društava registriranih za obavljanje poslova factoringa, prikupljenim od navedenih društava za koje Agencija ima saznanja da obavljaju poslove factoringa, na dan 31.12.2009. aktivno je bilo 15 društava koja se bave poslovima factoringa, dok je na dan 31.12.2008. poslove factoringa obavljalo 13 društava, što ukazuje na nastavak trenda rasta broja društava koja se bave poslovima factoringa. Od navedenih 15 aktivnih društava 4 društva nalaze se u neposrednom vlasništvu nerezidenata²⁴, dok ih je 11 u vlasništvu rezidenata²⁵.

²⁴ Prema odredbama Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“, br. 177/04, 90/05, 57/06 i 146/08) nerezident je osoba koja ne ispunjava jedan od uvjeta iz stavka 1. članka 3. Zakona o porezu na dobit.

²⁵ Prema odredbama stavka 1. članka 3. Zakona o porezu na dobit („Narodne novine“ br. 177/04, 90/05, 57/06 i 146/08) rezidenti su pravne i fizičke osobe čije je sjedište upisano u sudski ili drugi registar ili upisnik u RH ili kojima se mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja nalazi u RH; rezidenti su i poduzetnici fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u RH čija je djelatnost upisana u registar ili upisnik.

Kao društvo s ograničenom odgovornošću djeluje 14 društava, dok 1 društvo djeluje kao dioničko društvo te na dan 31.12.2009. društva koja obavljaju poslove factoringa ukupno zapošljavaju 166 zaposlenika.

Tablica 7.1. Broj društava koja obavljaju poslove factoringa i ukupno iskazana aktiva u 2007., 2008. i 2009. godini (u kn)

Redni broj	Opis	31.12.2007.	31.12.2008.	31.12.2009.
1	Broj aktivnih društava	10	13	15
2	Aktiva na dan	4.205.163.605	6.342.888.399	7.006.830.195
3	Apsolutna promjena		2.137.724.794	663.941.797
4	Relativna promjena		50,8%	10,5%

Izvor: HANFA

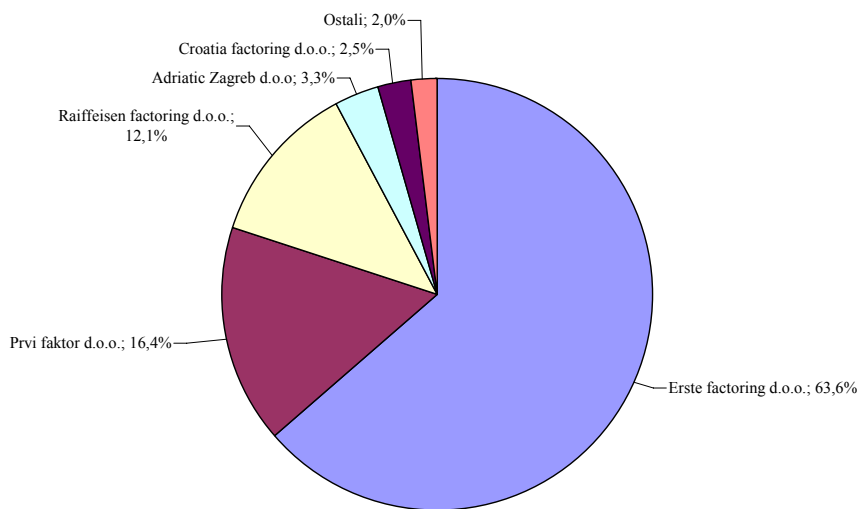
Tržište factoringa u RH karakterizira visoka koncentracija jer se na najveće društvo po visini aktive (Erste factoring d.o.o.) odnosi 63,6% ukupne aktive društava koja obavljaju poslove factoringa, dok udjel prvih triju društava po visini aktive (Erste factoring d.o.o., Prvi faktor d.o.o. i Raiffeisen factoring d.o.o.) čini 92,1% ukupne aktive.

Tablica 7.2. Kretanje i udjel aktive društava koja obavljaju poslove factoringa u 2008. i 2009. godini (u kn)

R. br.	Naziv factoring društva	AKTIVA na dan 31.12.2008.	Udjel	AKTIVA na dan 31.12.2009.	Udjel	promjena	% promjena
1	Adriatic Zagreb d.o.o	246.696.393	3,89%	234.647.273	3,35%	-12.049.120	-4,88%
2	Alfa faktor d.o.o	2.577.203	0,04%	4.434.078	0,06%	1.856.875	72,05%
3	CEI Zagreb d.o.o.	3.181.022	0,05%	4.049.251	0,06%	868.229	27,29%
4	Croatia factoring d.o.o.	214.200.833	3,38%	176.759.913	2,52%	-37.440.920	-17,48%
5	Erste factoring d.o.o.	3.917.854.342	61,77%	4.457.099.939	63,61%	539.245.596	13,76%
6	Eurofakt d.o.o.	0	0,00%	1.474.357	0,02%	1.474.357	
7	Factor Max d.o.o	12.771.147	0,20%	11.453.257	0,16%	-1.317.890	-10,32%
8	Finea Holding d.o.o.	753.003	0,01%	3.890.679	0,06%	3.137.676	416,69%
9	Finesa faktor d.d.	18.395.510	0,29%	43.845.113	0,63%	25.449.602	138,35%
10	FTC usluge d.o.o.	24.745.430	0,39%	28.694.469	0,41%	3.949.039	15,96%
11	Jasminka d.o.o.	3.753.877	0,06%	7.833.214	0,11%	4.079.337	108,67%
12	Maksimum d.o.o.	0	0,00%	87.345	0,00%	87.345	
13	Prvi faktor d.o.o.	1.240.938.911	19,56%	1.149.603.978	16,41%	-91.334.933	-7,36%
14	Raiffeisen factoring d.o.o.	612.440.721	9,66%	845.501.391	12,07%	233.060.669	38,05%
15	WEIP Perfectus d.o.o.	44.580.006	0,70%	37.455.939	0,53%	-7.124.067	-15,98%
	UKUPNO	6.342.888.399	100,00%	7.006.830.195	100,00%	663.941.797	10,47%

Izvor: HANFA

Grafikon 7.1. Udjel pojedinog društva koje obavlja poslove factoringa u ukupnoj aktivnoj djelatnosti factoringa na dan 31.12.2009. (u %)

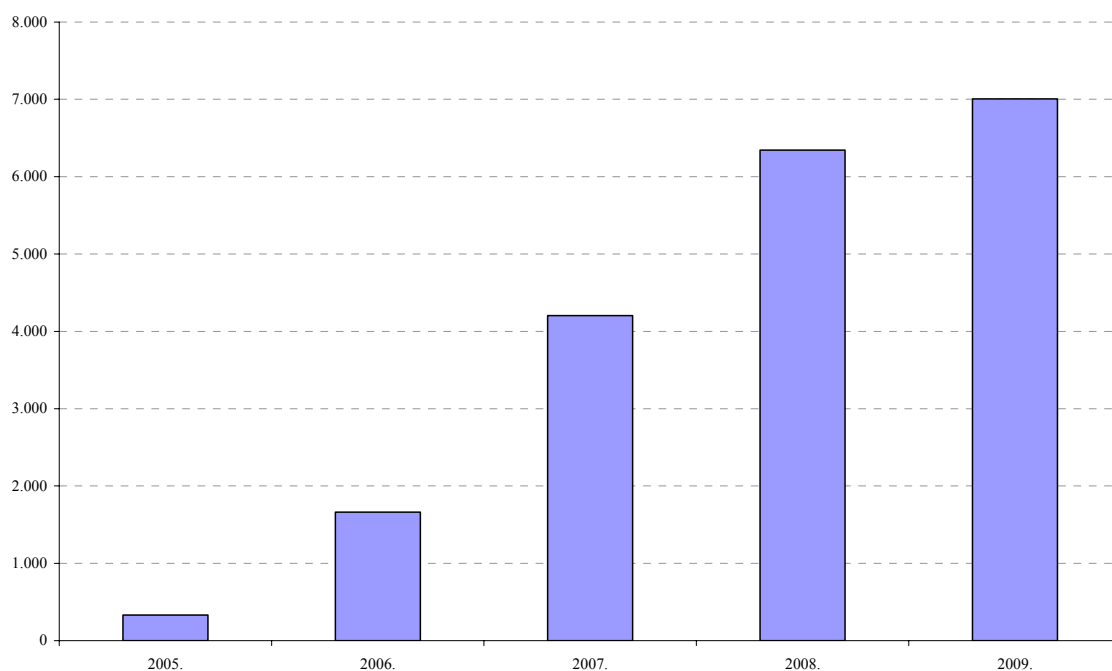

Izvor: HANFA

Struktura aktive

Agregirana aktiva društava koja se bave poslovima factoringa na dan 31.12.2009. iznosi 7,0 milijardi kuna, čime bilježi porast od 10,5% u odnosu na dan 31.12.2008., kada je ukupna aktiva iskazana u iznosu od 6,3 milijarde kuna.

Grafikon 7.2. Agregirana aktiva djelatnosti factoringa u razdoblju 2005-2009. godina (u mil. kn)

Izvor: HANFA

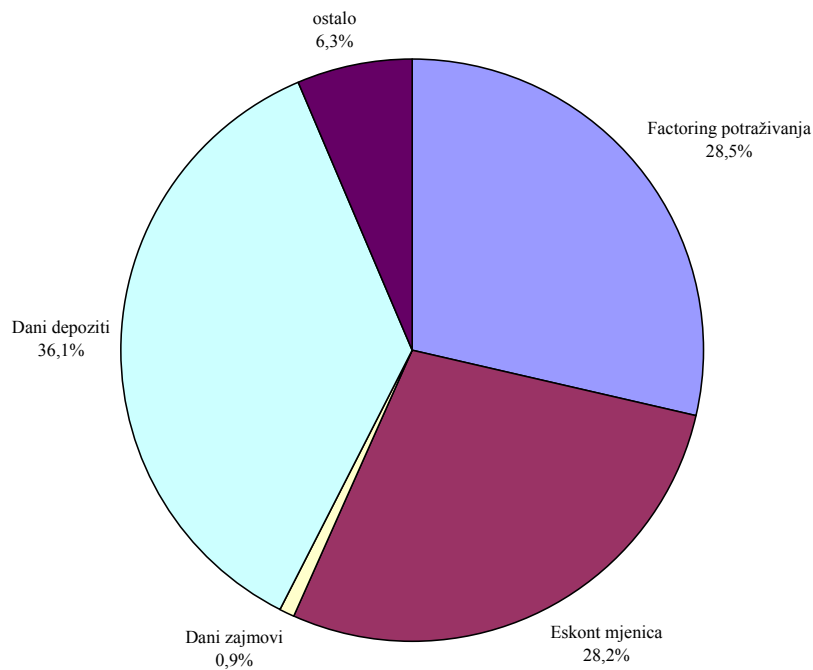
Tablica 7.3. Agregirana aktiva djelatnosti factoringa na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u kn)

R. br.	AKTIVA	na dan 31.12.2008.	udjel	na dan 31.12.2009.	udjel	Indeks 2009/2008.
1	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0,0%	0	0,0%	0,0
2	DUGOTRAJNA IMOVINA	5.200.302	0,1%	32.935.895	0,5%	633,3
3	KRA TKOTRAJNA IMOVINA	6.328.025.335	99,8%	6.956.460.738	99,3%	109,9
4	Factoring potraživanja	2.162.889.861	34,1%	2.000.330.169	28,5%	92,5
5	Domaći factoring	2.019.527.247	31,8%	1.922.660.335	27,4%	95,2
6	Izvozni factoring	44.329.438	0,7%	15.139.009	0,2%	34,2
7	Uvozni factoring	99.033.176	1,6%	62.530.825	0,9%	63,1
8	Eskont mjenica	2.801.022.358	44,2%	1.973.468.098	28,2%	70,5
9	Dani zajmovi	30.153.396	0,5%	61.061.067	0,9%	202,5
10	Dani depoziti	998.095.515	15,7%	2.529.228.190	36,1%	253,4
11	Novac na računu i blagajni	57.782.846	0,9%	133.592.827	1,9%	231,2
12	Ostala kratkotrajna imovina	278.081.358	4,4%	258.780.386	3,7%	93,1
13	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NADOSPJELA NAPLATA PRIHODA	9.662.762	0,2%	17.433.562	0,2%	180,4
14	UKUPNA AKTIVA	6.342.888.399	100,0%	7.006.830.195	100,0%	110,5

Izvor: HANFA

U ukupnoj aktivni djelatnosti factoringa na dan 31.12.2009. najveći udjel, od 36,1%, čine dani depoziti u iznosu od 2,5 milijardi kuna, koji u odnosu na 2008. bilježe porast od čak 153,4%. Potraživanja po poslovima factoringa čine 28,5% ukupne aktive i u odnosu na 2008. smanjila su se za 7,5% na 2,0 milijardi kuna. Factoring potraživanja najvećim se dijelom odnose na domaći factoring, koji je u odnosu na 2008. manji za 4,8% i koji je u 2009. iskazan u iznosu od 1,9 milijardi kuna. Potraživanja po eskontiranim mjenicama iznose 2,0 milijardi kuna i u odnosu na 2008. bilježe smanjenje od čak 29,5%. Dani zajmovi čine 0,9% ukupne aktive i povećali su se za 102,5% na 61,1 milijun kuna.

Grafikon 7.3. Struktura aktive djelatnosti factoringa na dan 31.12.2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

Struktura pasive

Imovina društava registriranih za obavljanje poslova factoringa najvećim se dijelom financira kreditima od inozemnih banaka i financijskih institucija (89,4% ukupne pasive).

Tablica 7.4. Agregirana pasiva djelatnosti factoringa na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u kn)

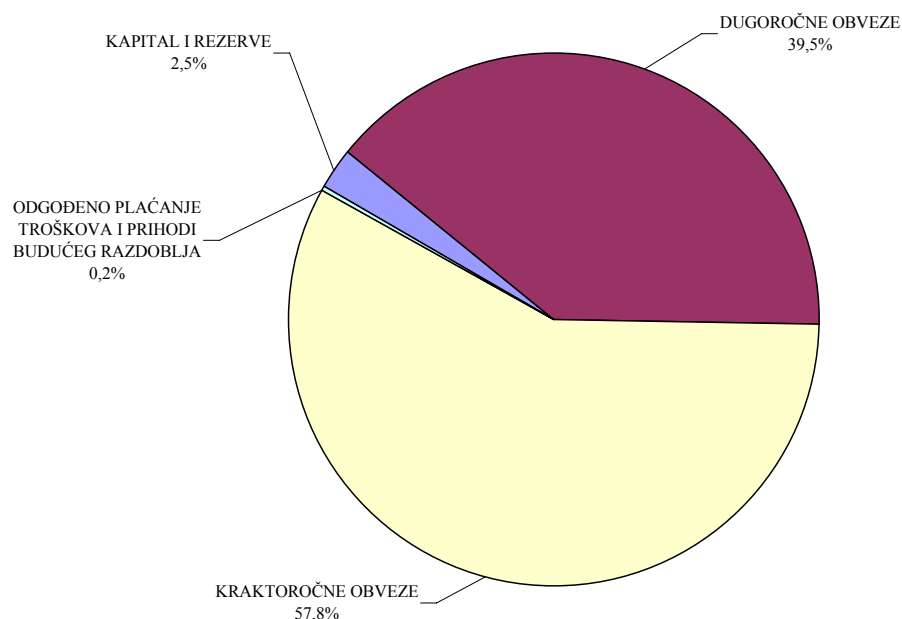
R. br.	Opis pozicije	31.12.2008.	Udjel	31.12.2009.	Udjel	Indeks 2009/2008
1	KAPITAL I REZERVE	150.461.956	2,4%	172.423.877	2,5%	114,6
2	DUGOROČNE OBVEZE	2.316.867.771	36,5%	2.767.550.362	39,5%	119,5
3	Obveze za kredite - domaće banke i financijske institucije	21.998	0,0%	2.174.679	0,0%	9.885,7
4	Obveze za kredite - inozemne banke i financijske institucije	2.303.044.350	36,3%	2.754.680.350	39,3%	119,6
5	Ostale dugoročne obveze	13.801.423	0,2%	10.695.332	0,2%	77,5
6	KRATKOROČNE OBVEZE	3.860.997.947	60,9%	4.051.968.751	57,8%	104,9
7	Obveze za kredite - domaće banke i financijske institucije	251.120.627	4,0%	258.596.958	3,7%	103,0
8	Obveze za kredite - inozemne banke i financijske institucije	3.473.819.506	54,8%	3.509.407.867	50,1%	101,0
9	Ostale kratkoročne obveze	136.057.814	2,1%	283.963.926	4,1%	208,7
10	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆEG RAZDOBLJA	14.560.725	0,2%	14.887.206	0,2%	102,2
11	UKUPNA PASIVA	6.342.888.399	100,0%	7.006.830.195	100,0%	110,5

Izvor: HANFA

U strukturi pasive na dan 31.12.2009. najveći udjel (57,8%) čine kratkoročne obveze, koje su u odnosu na 2008. porasle za 4,9% na 4,1 milijardu kuna. Kratkoročne obveze najvećim dijelom čine obveze za kredite inozemnih banaka i financijskih institucija, koje su u odnosu na 2008. veće za 1,0% i iznose 3,5 milijardi kuna. Slijede dugoročne obveze s udjelom u pasivi od 39,5%, koje u odnosu na 2008. bilježe porast od 19,5% na 2,8 milijardi kuna. Dugoročne obveze gotovo u cijelosti čine obveze za kredite inozemnih banaka i financijskih institucija, koje su u odnosu na 2008. veće za 19,6% i iznose 2,8 milijardi kuna.

Grafikon 7.4. Struktura pasive djelatnosti factoring društava na dan 31.12.2009. godine (u %)

Izvor: HANFA

Kapital i rezerve čine 2,5% pasive i porasle su u odnosu na prethodnu godinu za 14,6%, tako da na dan 31.12.2009. iznose 172,4 milijuna kuna.

Financijski rezultat poslovanja

Neto dobit djelatnosti factoringa za 2009. iskazana je u iznosu od 38,6 milijuna kuna, što je za 43,1% manje u odnosu na 2008. godinu.

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2009. ukupni prihodi društava registriranih za obavljanje poslova factoringa iznose 885,2 milijuna kuna, dok su ukupni rashodi iskazani u iznosu od 835,9 milijuna kuna. Od 15 društava registriranih za obavljanje poslova factoringa njih je 12 poslovnu 2009. završilo s pozitivnim rezultatom te je iskazalo dobit nakon oporezivanja u ukupnom iznosu od 39,5 milijuna kuna. U odnosu na 2008., kada je ostvarena dobit od 67,9 milijuna kuna, dobit društava registriranih za obavljanje poslova factoringa koja su ostvarila pozitivan rezultat pala je za 41,8%. Tri društva registrirana za obavljanje poslova factoringa ostvarila su u 2009. gubitak u iznosu od 896.047 kuna.

U promatranom razdoblju najveći udio ukupnih prihoda čine prihodi od kamata sa 49,4%, u kojima prihodi od kamata po eskontiranim mjenicama sudjeluju sa 18,3%, dok prihodi od kamata po poslovima factoringa čine 17,2% ukupnih prihoda.

Istovremeno najveći udio u ukupnim rashodima čine ostali poslovni rashodi sa 65,8% (od kojih troškovi ispravka vrijednosti za gubitke od umanjenja čine 15,9% ukupnih rashoda poslovanja), a rashodi od kamata po kreditima od inozemnih banaka i financijskih institucija iznose 27,3% ukupnih rashoda.

Tablica 7.5. Agregirani račun dobiti i gubitka djelatnosti factoringa za razdoblja 01.01.-31.12.2008. i 01.01.-31.12.2009. (u kn)

RAČUN DOBITI I GUBITKA	01.01.-31.12.2008.	01.01.-31.12.2009.	Indeks2009/2008.
PRIHODI OD KAMATA	381.740.706	437.175.597	114,5
Prihod od kamata - factoring	145.361.442	152.367.839	104,8
Domaći factoring	134.029.243	147.995.601	110,4
Izvozni factoring	3.067.207	4.277.880	139,5
Uvozni factoring	8.264.992	94.357	1,1
Prihod od kamata - eskont mjenica	171.394.590	161.843.497	94,4
Prihod od kamata - dani zajmovi	1.237.639	2.915.890	235,6
Prihod od kamata - dani depoziti	44.171.016	77.779.057	176,1
Ostali prihodi od kamata	19.576.020	42.269.315	215,9
RASHODI OD KAMATA	266.937.995	246.535.570	92,4
Rashod od kamata - domaće banke i financijske institucije	27.549.628	17.867.209	64,9
Rashod od kamata - inozemne banke i financijske institucije	237.429.695	227.900.728	96,0
Ostali rashodi od kamata	1.958.672	767.633	39,2
DOBIT/GUBITAK OD KAMATA	114.802.711	190.640.027	166,1
PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	63.315.143	72.665.680	114,8
RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	28.140.496	39.582.137	140,7
DOBIT/GUBITAK OD NAKNADA I PROVIZIJA	35.174.648	33.083.544	94,1
OSTALI POSLOVNI PRIHODI	436.095.958	375.311.642	86,1
OSTALI POSLOVNI RASHODI	496.577.709	549.774.315	110,7
Troškovi usluga	23.898.073	44.456.676	186,0
Troškovi osoblja	27.439.172	32.446.140	118,2
Troškovi ispravaka vrijednosti za gubitke od umanjenja	38.409.710	132.633.204	345,3
Ostali troškovi poslovanja	406.908.234	340.238.295	83,6
DOBIT/GUBITAK IZ OSTALIH PRIHODA I RASHODA	-60.481.751	-174.462.673	288,5
DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA NA DOBIT	89.495.608	49.260.898	55,0
Porez na dobit	21.605.978	10.639.880	49,2
DOBIT/GUBITAK NAKON POREZA NA DOBIT	67.889.630	38.621.019	56,9

Izvor: HANFA

U odnosu na 2008. neto dobit od kamata u 2009. porasla je za 66,1%, tako da na dan 31.12.2009. iznosi na 190,6 milijuna kuna, dok je dobit s osnove naknada i provizija manja za 5,9% i iznosi 33,1 milijun kuna. Istovremeno je s osnove ostalih prihoda i rashoda ostvaren gubitak od 174,5 milijuna kuna, što je za 188,5% više u odnosu na 2008. godinu.

Tablica 7.6. Društva koja obavljaju poslove factoringa s udjelom u dobiti factoring industrije u 2009. godini (u kn)

Redni broj	Naziv factoring društva	Dobit nakon poreza na dobit	Udjel %
1	Erste factoring d.o.o.	20.333.176	51,5%
2	Prvi faktor d.o.o.	10.228.858	25,9%
3	Adriatic Zagreb d.o.o.	4.363.623	11,0%
4	Factor Max d.o.o.	1.196.599	3,0%
5	Croatia factoring d.o.o.	1.145.218	2,9%
6	FTC usluge d.o.o.	1.000.630	2,5%
7	WEIP perfectus d.o.o.	585.150	1,5%
8	Raiffeisen factoring d.o.o.	285.740	0,7%
9	CEI Zagreb d.o.o.	213.914	0,5%
10	Finea Holding d.o.o.	153.614	0,4%
11	Jasminka d.o.o.	9.132	0,0%
12	Maksimum d.o.o.	1.412	0,0%
	UKUPNO DOBIT	39.517.066	100,0%

Izvor: HANFA

U ukupnoj dobiti djelatnosti factoringa društvo Erste factoring d.o.o. sudjeluje s čak 51,5%, udjel društva Prvi faktor d.o.o. iznosi 25,9%, dok je udjel društva Adriatic Zagreb d.o.o. 11,0%. Navedena tri društva ostvarila su 88,4% ukupne dobiti djelatnosti factoringa. Ostalih devet društava koja obavljaju poslove factoringa i koja su ostvarila dobit u ukupnoj dobiti sudjeluju s ukupno 11,6%.

Volumen transakcija

Volumen transakcija predstavlja kumulativni iznos otkupljenih faktura kod poslova factoringa te kumulativni iznos eskontiranih mjenica kod poslova eskonta mjenica u razdoblju od 01.01. do 31.12.2009. godine.

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2009. društva registrirana za obavljanje poslova factoringa po poslovima factoringa otkupila su fakture u vrijednosti od 5,6 milijardi kuna, dok su u istom razdoblju po poslovima eskonta mjenica kod poslova eskonta mjenica otkupila mjenice u iznosu od 4,8 milijardi kuna.

Pokazatelji poslovanja djelatnosti factoringa

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti omjer je kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza te na dan 31.12.2009. iznosi 1,71, što znači da je vrijednost kratkotrajne imovine veća za 71,0% od kratkoročnih obveza. Navedeni pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio je 1,64, što ukazuje na blago poboljšanje tekuće likvidnosti u 2009. godini.

Koeficijent trenutne likvidnosti omjer je novčanih sredstava i kratkoročnih obveza te na dan 31.12.2009. iznosi 0,03. Navedeni pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio je 0,01, što ukazuje na poboljšanje trenutne likvidnosti u 2009. godini.

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent samofinanciranja prikazuje udjel vlastitih sredstava u ukupnoj imovini te na dan 31.12.2009. iznosi 0,025, što znači da je imovina društava koja obavljaju poslove factoringa financirana sa 2,5% vlastitog kapitala. Navedeni pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio je 0,024.

Koeficijent zaduženosti prikazuje koliki je udjel tuđih sredstava u ukupnoj imovini te na dan 31.12.2009. iznosi 0,975, što znači da je imovina društava koja obavljaju poslove factoringa financirana sa 97,5% tuđih sredstava. Navedeni pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio je 0,976.

Pokazatelji rentabilnosti

Stopa povrata na ukupnu aktivu (ROA) izračunava se kao omjer bruto dobiti i ukupnih sredstava (aktive) društava te na dan 31.12.2009. godine iznosi 0,7%. Navedeni je pokazatelj na dan 31.12.2008. iznosio 1,41%, što ukazuje na pogoršanje rentabilnosti imovine u 2009. godini.

Stopa povrata kapitala (ROE) izračunava se kao omjer neto dobiti i vlasničke glavnice društava, odnosno predstavlja izračun stope povrata na vlastiti kapital, koji je na dan 31.12.2009. godine iznosio 22,4%. Navedeni pokazatelj je na dan 31.12.2008. iznosio 45,12%, što ukazuje na pogoršanje rentabilnosti kapitala u 2009. godini.

Inozemno zaduženje društava koja obavljaju poslove factoringa iznosi 858 milijuna eura te u ukupnom inozemnom dugu RH sudjeluje sa cca 2,0% (Prema podacima HNB-a vanjski dug RH na dan 31. prosinca 2009. iznosi 43,1 milijardu eura).

Neposredni nadzor nad poslovanjem društava registriranih za obavljanje poslova factoringa

U okviru svoje nadležnosti Agencija je tijekom 2009. pokrenula neposredni nadzor nad poslovanjem društva koje obavlja poslove factoringa Erste factoring d.o.o. s ciljem utvrđivanja financijske stabilnosti društva i djelatnosti factoringa, kao i provjere i utvrđivanja usklađenosti poslovanja navedenog društva s važećim propisima.

Postupak neposrednog nadzora nad poslovanjem navedenog društva pokrenut je na temelju Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, a predmet je nadzora cjelokupno poslovanje u 2008. godini i za razdoblje od 01.01.2009. do 30.06.2009., kao i provedba Zakona o sprječavanju pranja novca.

<i>8. Suradnja i zaštita potrošača</i>									

8. Suradnja i zaštita potrošača

Suradnja s domaćim i stranim nadzornim i regulatornim tijelima i međunarodnim organizacijama

U skladu s odredbama članaka 16. – 18. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 140/05), Agencija je tijekom 2009. nastavila aktivnosti s ciljem unaprjeđenja suradnje s domaćim i inozemnim nadzornim i regulatornim tijelima čiji su djelokrug i nadležnost vezani uz nadzor nad financijskim uslugama i financijskim tržištem. Svrha je tih aktivnosti učinkovita razmjena informacija i razvoj nadzora te unaprjeđenje suradnje Agencije s navedenim institucijama.

Temeljem Sporazuma o suradnji, koji je Agencija potpisala s Hrvatskom narodnom bankom (HNB) u rujnu 2006., a kojim su te institucije definirale sadržaj i način međusobne suradnje u obavljanju svojih zakonskih ovlasti, osnovan je Operativni odbor za nadzor financijskog sustava, čiji je cilj koordinacija postupaka i aktivnosti potpisnica navedenog sporazuma. Odbor se sastoji od šest članova, od kojih svaka potpisnica delegira po tri predstavnika, a sastaje se najmanje jednom u tri mjeseca kako bi razmotrio aktualno stanje financijskog sustava i pitanja vezana uz učinkovito provođenje nadzora i regulacije financijskih institucija i financijskih grupa.

Agencija je tijekom 2009. surađivala i s ostalim domaćim institucijama, i to prije svega s Ministarstvom financija, Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, Državnim odvjetništvom i Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja.

U lipnju 2009. Agencija je na osnovi preporuka iz dokumenta Europske komisije *Peer Assessment on Financial Services* potpisala i sporazum o suradnji s Ministarstvom financija, kojim se intenzivira suradnja na području promicanja i očuvanja stabilnosti financijskog sustava. Agencija je uz HNB i Ministarstvo financija također i potpisnica Memoranduma o razumijevanju za upravljanje financijskim krizom, koji je potpisan u studenom 2009. godine. Svrha je navedenog Memoranduma osiguranje bolje međuinstitucionalne suradnje u razdobljima financijskih kriza.

Prepoznajući povećanu međunarodnu aktivnost na tržištima financijskih usluga i odgovarajuću potrebu za zajedničkom suradnjom između relevantnih nadzornih tijela s ciljem poboljšanja učinkovitosti pri provođenju zakona iz njihove nadležnosti, Agencija je potpisala sljedeće Sporazume o suradnji:

- iz područja nadzora tržišta osiguranja s Agencijom za nadzor osiguranja Republike Crne Gore,
- iz područja nadzora tržišta vrijednosnih papira s Agencijom za nadzor tržišta vrijednosnica Republike Slovenije.

Agencija je tijekom 2009. održavala stalnu razinu kontakata i suradnje po brojnim pitanjima kako s nadzornicima s kojima Agencija ima potpisane sporazume o suradnji tako i s ostalim inozemnim srodnim institucijama. Tako je pokrenuta i inicijativa za potpisivanjem sporazuma o suradnji i s nadzornim tijelima za tržište osiguranja Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije te nadzornim tijelom za tržište vrijednosnih papira Republike Ukrajine.

U skladu s člankom 18. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, temeljem kojeg Agencija može biti članica međunarodnih organizacija nadležnih za područje nadzora, odnosno supervizije financijskih institucija i tržišta, Agencija je članica međunarodnih institucija IOSCO (*International Organization of Securities Commissions*) i IAIS (*International Association of Insurance Supervisors*). Agencija je ujedno i aktivni član odbora *Emerging Markets Committee* i *European Regional Committee* unutar organizacije IOSCO.

Agencija je u okviru aktivnosti vezanih uz članstvo u IOSCO-u, nakon uspješno provedenog procesa verificiranja u studenom 2009., potpisala Multilateralni memorandum o razumijevanju. Navedeni je Memorandum osnova za suradnju i razmjenu informacija sa svim potpisnicama sporazuma, a namjera IOSCO-a je da potpisnice u određenom vremenskom roku postanu sve zemlje svijeta.

Agencija je i članica skupine *Capital Market Regulatory and Supervisory Consultative Group*, koja je osnovana 30. svibnja 2001. u Varšavi, u čijem je članstvu trenutno dvadeset nadzornih tijela iz zemalja regije.

Agencija je tijekom 2009. aktivno sudjelovala i u izradi pripreme Preglednog izvješća trgovinske politike RH, koje se izrađuje u sklopu misije izaslanstva Svjetske trgovinske organizacije.

Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

Agencija je nastavila provedbu mjera iz Akcijskog plana borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. U okviru tih mjera Agencija je konzultantski sudjelovala u aktivnostima Ureda za sprječavanje Pranja novca i financiranja terorizma oko izrade Pravilnika o provedbi Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma.

Također, u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom (HGK) i udruženjima obveznika Agencije, pri HGK-u su izrađene Liste indikatora za svako udruženje ponaosob, koje su zatim distribuirane obveznicima Agencije.

U siječnju 2009. održani su seminari za obveznike Agencije o novom Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

U svrhu podizanja razine svijesti izvještajnih tijela Agencija je izradila jedinstvene smjernice za sve obveznike iz svoje nadležnosti.

Na 29. plenarnoj sjednici održanoj od 16. do 20. ožujka 2009. predstavnici su Agencije uz stalne predstavnike hrvatske delegacije prezentirali izvješće o napretku odboru MONEYVAL (*Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism*).

Agencija je u suradnji s HNB-om sudjelovala na radionici s ciljem razmjene iskustava nadzornika HNB-a i nadzornika Agencije, gdje su prezentirane metodologije kojima se koriste nadzornici pri nadzoru obveznika iz svoje nadležnosti.

Agencija je nastavila uspješnu suradnju sa svim institucijama unutar Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Kako bi osigurala punu provedbu nadzora u području pranja novca i financiranja terorizma, Agencija je nastavila s edukacijom svojih djelatnika nadzora te je organizirala četiri edukacije na temu nadzora u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma za obveznike iz nadležnosti Agencije.

Djelatnosti Agencije vezane uz proces pregovora o pristupanju Europskoj uniji

Agencija sudjeluje u procesu pregovora za tri poglavlja, a to su: poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala, poglavlje 6. Pravo trgovačkih društava i poglavlje 9. Financijske usluge.

Predstavnici Agencije sudjelovali su na tehničkom sastanku koji se održao 8. svibnja 2009. u Europskoj komisiji, Općoj upravi za unutarnje tržište, na temu usklađivanja Zakona o osiguranju i Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Vezano uz usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU Agencija je u cijelosti ispunila predviđene obveze iz svojeg djelokruga za 2009., koje proizlaze iz Nacionalnog programa RH za pridruživanje Europskoj uniji za 2009. godinu. Djelatnici Agencije također su sudjelovali u izradi redovitog godišnjeg Nacionalnog programa RH za pristupanje Europskoj uniji za 2009., i to u dijelu koji se odnosio na poglavlje pregovora 9. Financijske usluge, a koji sadrži prikaz aktivnosti vezanih uz proces pristupanja u 2009., s naglaskom na mjere vezane s usklađivanjem hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije tijekom 2009. godine.

Pregovori vezani uz poglavlje 9. Financijske usluge u 2009. su uspješno zatvoreni.

Djelatnici su Agencije nakon sudjelovanja u izradi dokumenta pod nazivom *Samo-procjena za izradu Redovitog izvješća Europske komisije o napretku RH u procesu pristupanja EU (Self Assessment Report)* sudjelovali i u izradi nadopuna navedenog dokumenta, tzv. *Follow up Self Assessment*, za razdoblje u 2009. godini. Navedeni se dokumenti odnose na provedbu prioriteta navedenih u Pristupnom partnerstvu, odnosno na pozitivne pomake i napredak koji je RH ostvarila u usklađivanju hrvatskog zakonodavstva, uključujući i napredak temeljem obveza preuzetih u sklopu procesa pregovora o pristupanju Europskoj uniji.

Agencija je također sudjelovala u radu i pripremi materijala za sastanke Pododbora za ekonomska i financijska pitanja i statistiku koji je održan 7. svibnja 2009. u Zagrebu, te Pododbora za unutarnje tržište i tržišno natjecanje, koji je održan u Bruxellesu 6. svibnja 2009., a u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica te RH.

Zaštita potrošača

Člankom 14. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga propisano je jedno od načela Agencije, a podrazumijeva izvješćivanje potrošača, što uključuje i razvijanje svijesti o koristima i rizicima koji su povezani s različitim vrstama ulaganja i financijskih poslova. Agencija prati, analizira i poduzima mjere za zaštitu potrošača, a također zaprima pritužbe i predstavke potrošača vezane uz odredbe zakona iz nadležnosti i djelokruga Agencije, kao i novog Zakona o zaštiti potrošača u dijelu koji se odnosi na usluge koje se pružaju na financijskom tržištu, a koji je usvojen na sjednici Hrvatskog sabora 13. srpnja 2007. godine.

Temeljem članka 123. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 79/07.), Vlada RH osniva i imenuje Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača kao svoje savjetodavno tijelo. Agencija ima svog predstavnika u Nacionalnom vijeću za zaštitu potrošača, koje je ujedno i jedno od važnijih nositelja politike zaštite potrošača, te sudjeluje u izradi Nacionalnog programa za zaštitu potrošača kao i Godišnjeg izvješća o ostvarivanju mjera iz Nacionalnog programa za zaštitu potrošača za proteklu godinu. Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača zaduženo je i za sudjelovanje u kreiranju politike zaštite potrošača te za izvješćivanje Vlade o slučajevima kršenja dobrih poslovnih običaja. Agencija je i ove godine bila uključena u rad Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača.

Agencija je tijekom 2009. surađivala s predstavnicima Svjetske banke pri izradi nacрта o Zaštiti potrošača i financijskoj pismenosti u RH.

S ciljem podizanja svijesti i razine financijskog obrazovanja Agencija je publicirala edukativni priručnik „Tržište osiguranja“, koji je u elektroničkom obliku dostupan i na internetskoj stranici Agencije.

U 2009. Agencija je zaprimila ukupno 101 predstavku potrošača na poslovanje subjekata nadzora Agencije koji su navedeni u tablici.

Tablica 8.1. Predstavke potrošača

Subjekti nadzora	Broj predstavki
Društva za osiguranje:	
Euroherc osiguranje d.d.	11
Jadransko osiguranje d.d.	8
Croatia osiguranje d.d.	5
Triglav osiguranje d.d.	4
HOK osiguranje d.d.	3
Kvarner Vienna Insurance Group	3
Merkur osiguranje d.d.	3
Agram life d.d.	2
Allianz Zagreb d.d.	2
Basler osiguranje Zagreb d.d.	2
Velebit osiguranje d.d.	2
Grawe Hrvatska d.d.	2
Generali osiguranje d.d.	1
Sunce osiguranje d.d.	1
Helios osiguranje d.d.	1
Osiguranje Zagreb d.d.	1
UNIQA osiguranje d.d.	1
Društva za zastupanje u osiguranju:	
AWD d.o.o. za zastupanje u osiguranju	1
CORIS Zastupanje d.o.o.	1
OVB Allfinanz Croatia d.o.o.	1
FINVEST d.o.o.	1
Leasing društva:	
Porsche leasing d.o.o.	1
Društva za upravljanje mirovinskim fondovima:	
AZ d.o.o. društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom	2
Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.	1
Društva za upravljanje investicijskim fondovima:	
Aureus Invest d.o.o.	1
Jadran Invest d.o.o.	1
Terra Invest d.o.o.	1
KD Grupa	1
Raiffeisen Invest d.o.o.	1
PBZ Invest d.o.o.	1
Mediteraninvest d.o.o.	1
Mirovinska osiguravajuća društva:	
Raiffeisen MOD	5
Investicijska društva:	
Dionica Brod d.o.o.	4
Argus vrijednosnice d.o.o.	2
Antea brokeri d.o.o.	1
Abacus brokeri d.d.	1
Hita vrijednosnice d.d.	1
Interkapital vrijednosni papiri d.o.o.	1
Kreditne institucije:	
Raiffeisenbank Austria d.d.	1
Vaba banka d.d.	1
Hrvatska poštanska banka d.d.	1
Partner banka d.d.	1

- nastavak

Izdavatelji:	
Proficio d.d.	3
Slobodna Dalmacija d.d.	2
Trgocentar d.d.	1
Ceste d.d.	1
BADEL 1862 d.d.	1
Hotel Esplanade d.d.	1
Mlinar d.d. Križevci	1
IPK Zavod za ekonomiku, projektiranje i programiranje razvoja d.d.	1
Hoteli Zadar d.d.	1
Kamensko d.d.	1
Ostalo:	
Hrvatski ured za osiguranje	1
Središnje klirinško depozitarno društvo	1
Ukupno	101

Izvor: HANFA

Agencija od rujna 2009. objavljuje pravomoćne sudske odluke u prekršajnim postupcima i upravnim sporovima u kojima je stranka, sa svrhom poticanja mjera za učinkovito funkcioniranje financijskog tržišta i informiranja javnosti. Iz tih razloga objavljene su cjelovite sudske odluke, a zbog zaštite osobnih podataka i prava osobnosti u objavljenim su sudskim odlukama određeni podaci o strankama i njihovim zastupnicima i predstavnicima precrtani i učinjeni nečitljivim. Pritom su poštovana načela anonimizacije sadržana u Uputi o načinu anonimizacije sudskih odluka i Pravilima o anonimizaciji sudskih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Agencija će redovito dopunjavati popis odluka te na taj način osigurati brz i ekonomičan pristup informacijama koje mogu biti od interesa korisnicima financijskih usluga, investitorima i ostaloj javnosti.

Program edukacije i ispita za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika

Temeljem članka 24. stavka 4. Zakona o tržištu kapitala („Narodne novine“, br. 88/08, 146/08 i 74/09.) te Pravilnika o uvjetima za stjecanje i provjeru stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika, ovlaštenog upravitelja mirovinskim fondovima i ovlaštenog upravitelja mirovinskih osiguravajućih društava („Narodne novine“, br.

5/09 i 30/09.) Agencija organizira i provodi obrazovni program i ispite za stjecanje stručnih znanja potrebnih za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika.

Agencija je u 2009. održala obrazovni program za brokere i investicijske savjetnike u trajanju od 60 sati za brokere i 80 sati za investicijske savjetnike. Obrazovni program pohađalo je ukupno 100 kandidata.

Ispit za provjeru stručnih znanja za dobivanje dozvole za obavljanje poslova brokera obuhvaćao je sljedećih 6 kolegija:

1. Kvantitativne metode
2. Osnove financijskog izvještavanja
3. Korporativno upravljanje i korporativne financije
4. Tržište kapitala i financijske institucije
5. Analiza vrijednosnih papira
6. Institucionalni okvir tržišta kapitala

Ispit za provjeru stručnih znanja za dobivanje dozvole za obavljanje poslova investicijskog savjetnika obuhvaćao je sljedećih 8 kolegija:

1. Kvantitativne metode
2. Ekonomska politika
3. Osnove financijskog izvještavanja
4. Korporativno upravljanje i korporativne financije
5. Tržište kapitala i financijske institucije
6. Teorija portfelja
7. Analiza vrijednosnih papira
8. Institucionalni okvir tržišta kapitala.

Ispitu za investicijskog savjetnika može pristupiti osoba koja je prethodno položila ispit za brokera. Za osobe koje su stekle uvjerenje o položenom ispitu za brokera po ranijem programu, prije 2009. godine, ispit za investicijskog savjetnika obuhvaća svih 8 kolegija, dok za osobe koje su uvjerenje o položenom brokerskom ispitu stekle po novom programu, odnosno 2009. godine, ispit za investicijskog savjetnika sadržava 2 kolegija: ekonomsku politiku i teoriju portfelja.

Prvom ispitnom roku za brokera pristupilo je ukupno 173 kandidata. Ispit je bio pismeni i sastojao se od 50 pitanja podijeljenih u 6 kolegija. Kandidat je uspješno položio ispit ako je iz svakog kolegija osvojio 60% točnih odgovora.

Od ukupnog broja kandidata koji su pristupili ispitu, njih 48, odnosno 27,7% uspješno je položilo ispit, a preostalih 125 kandidata nije položilo.

Za kandidate koji nisu s uspjehom položili prvi ispitni rok Agencija je organizirala drugi ispitni rok. Tako je u drugom ispitnom roku za brokera, od ukupno 84 kandidata koji su pristupili ispitu, njih 36, odnosno 42,9% uspješno položilo ispit, a preostalih 48 kandidata nije položilo.

Ispit za investicijskog savjetnika polagalo je u prvom ispitnom roku ukupno 114 kandidata i to: 41 kandidat koji je položio brokerski ispit po starom programu te 73 kandidata koji su položili brokerski ispit po novom programu iz 2009. godine (polagali 2 kolegija).

Ispit za kandidate koji su polagali 8 kolegija bio je pismeni i sastojao se od 60 pitanja podijeljenih u 8 kolegija. Kandidat je uspješno položio ispit ako je iz svakog kolegija osvojio 60% točnih odgovora. Tako je od ukupnog broja kandidata (41) koji su pristupili ispitu, njih 11, odnosno 26,83% uspješno položilo ispit, a preostalih 30 kandidata nije položilo.

Ispit za kandidate koji su polagali 2 kolegija bio je pismeni i sastojao se od 20 pitanja podijeljenih u 2 kolegija. Od ukupnog broja kandidata (73) koji su pristupili ispitu, njih 69, odnosno 94,52% uspješno je položilo ispit, a preostala 4 kandidata nisu položila.

Drugom ispitnom roku za investicijskog savjetnika pristupilo je ukupno 30 kandidata i to: 26 kandidata koji su polagali 8 kolegija i 4 kandidata koja su polagala 2 kolegija. Od ukupno 30 kandidata koji su polagali ispit u drugom ispitnom roku, njih 13, odnosno 43,3% uspješno je položilo ispit.

Temeljem navedenih podataka utvrđena je ukupna prolaznost prvog i drugog roka koja iznosi 48,6% na ispitu za brokera te 81,6% na ispitu za investicijskog savjetnika.

U nastavku slijedi tablica uspješnosti na prvom i drugom roku za pojedine ispite.

Tablica 8.2. Rezultati ispita za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika

	BROKERI	PROLAZNOST	INVESTICIJSKI SAVJETNICI	PROLAZNOST
	broj kandidata	%	broj kandidata	%
PRVI ROK				
ukupno pristupilo	173		114	
položili	48	27,70%	80	70,20%
nisu položili	125	72,30%	34	29,80%
DRUGI ROK				
ukupno pristupilo	84		30	
položili	36	42,90%	13	43,30%
nisu položili	48	57,10%	17	56,70%
UKUPNA PROLAZNOST	84	48,60%	93	81,60%

Izvor: HANFA

Edukacija zaposlenika

Agencija kontinuirano provodi edukaciju svojih djelatnika kroz njihovo sudjelovanje na seminarima, radionicama, konferencijama i savjetovanjima koja se odnose na financijski sektor. U protekloj godini djelatnici Agencije sudjelovali su na sljedećim seminarima:

- CESR Conference 2009, Paris
- IOSCO Conference 2009, Tel Aviv
- Konferencija Hrvatsko novčano tržište, Opatija
- Workshop on Challenges of Collective Investment Business in CEE, Budimpešta
- Zagrebačka burza, Split
- Dani osiguranja, Opatija
- Ekonomska politika Hrvatske u 2010, Opatija
- IOSCO-Meeting of the Emerging Markets Committee, Bukurešt
- FSA International Meeting, London
- Savjetovanje „interna revizija i kontrola“, Poreč
- Forenzično računovodstvo, Zagreb
- Zakon o trgovačkim društvima u praksi, Zagreb
- Nova regulacija općeg upravnog postupka i modernizacija hrvatske uprave, Zagreb
- Susret pravnika, Opatija

- 17 savjetovanje o obradi i likvidaciji automobilskih šteta, Opatija
- Reklasifikacija financijske imovine, Zagreb
- Sjednica Pododbora za unutarnje tržište i tržišno natjecanje, Bruxelles
- Simpozij Hrvatske zajednice računovođa i financijskih djelatnika, Opatija
- „Raspoloživo za prodaju“, Financijska imovina, Zagreb
- Insurance supervision course, Ljubljana
- Regional REPARIS Event, Beč
- MSFI-HSFI uz primjenu poreznih propis, Mura
- 2009 Enforcement and Oversight Conference for countries from Central and Eastern Europe and Caucasus, Bukurešt
- Razvoj tržište kapitala – Novi Zakon, Beograd
- Crna Gora, sudjelovanje na forumu, Miločer
- Interni modeli u okviru Solvency II, Dublin
- Solvency II, Zagreb
- 29th planetary meeting of MONEYVAL, Strasbourg.

<i>9. Financijsko izvješće Agencije</i>									

9. Financijsko izvješće Agencije

U skladu s odredbom članka 20. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 140/05) Agencija se može financirati:

- iz sredstava državnog proračuna,
- iz naknada od imovine i prihoda subjekata nadzora i
- iz naknada za pružene usluge iz nadležnosti djelokruga Agencije.

Tijekom 2009. Agencija se financirala od naknada za pružene usluge i naknada iz prihoda i imovine subjekata nadzora. Agencija nije koristila sredstva državnog proračuna za financiranje svojih aktivnosti.

U 2009. Agencija je ostvarila prihode u visini od 42,2 milijuna kuna, koji su u najvećem dijelu (40,6 milijuna kuna) ostvareni temeljem naplaćenih naknada od imovine i prihoda subjekata nadzora, kao i od naplaćenih naknada za pružene usluge iz djelokruga Agencije. Ostvareni rashodi Agencije iznosili su 32,2 milijuna kuna. Od ukupnog rashoda Agencije na bruto plaće djelatnika odnosi se 71,5%, dok ostali rashodi čine 28,5%.

Vrsta i visina naknada koji su prihod Agencije, a obveza subjekata nadzora, utvrđena je Pravilnikom o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga za 2009. godinu („Narodne novine“, br. 155/08) te Pravilnikom o vrsti i visini naknada i administrativnih pristojbi Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, br. 155/08). Navedeni pravilnici doneseni su temeljem članka 20. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga.

Na dan 31.12.2009. ukupna aktiva iznosi 38,21 milijun kuna, od čega se 5,62 milijuna kuna odnosi na dugotrajnu imovinu, a preostalih 32,59 milijuna kuna čini kratkotrajnu imovinu Agencije.

Agencija se u 2009. financirala isključivo iz vlastitih sredstava naplaćenih od subjekata nadzora. Na dan 31.12.2009. iskazane su obveze u iznosu od 2,3 milijuna kuna, a one se sastoje u većem djelu od ukalkuliranih plaća i doprinosa za zaposlenike te manjim djelom za neizmirene obveze prema dobavljačima.

Tablica 9.1. Bilanca Agencije za 2009.godinu (u kn)

AKTIVA	
Dugotrajna imovina	5.621.207
Kratkotrajna imovina	32.597.222
UKUPNA AKTIVA	38.218.429
PASIVA	
Izvori financiranja	35.895.347
Obveze	2.323.082
UKUPNA PASIVA	38.218.429

Izvor: HANFA

Tablica 9.2. Račun prihoda i rashoda Agencije za 2009.godinu (u kn)

PRIHODI	42.286.702
Prihodi od članarina i naknada	40.663.350
Ostali prihodi	1.623.352
RASHODI	32.218.162
Materijalni troškovi i amortizacija	8.744.343
Troškovi za zaposlene	23.066.040
Ostali rashodi	407.779
VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA	10.068.540

Izvor: HANFA

U skladu s navedenim Agencija je kao neprofitna organizacija ostvarila višak prihoda nad rashodima tekuće godine u iznosu od 10,06 milijuna kuna. Odlukom Uprave višak prihoda koristit će se za tekuće poslovanje u 2010. godini.

<i>10. Dodaci</i>										

Dodaci

Statistički pregled

Tablica A1: Broj investicijskih fondova (na kraju razdoblja)

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Otvoreni investicijski fondovi	56	72	100	126	130
- s javnom ponudom	56	62	83	98	103
Novčani	13	15	15	17	20
Obveznički	15	14	14	14	10
Mješoviti	15	18	18	19	20
Dionički	13	15	36	48	53
- s privatnom ponudom		9	16	26	25
Novčani				1	3
Obveznički		1	1	1	1
Mješoviti		6	6	9	10
Dionički		2	9	15	11
- Otvoreni investicijski fondovi rizičnog kapitala		1	1	2	2
Zatvoreni investicijski fondovi	6	7	9	11	10
- s javnom ponudom	4	4	4	4	4
- s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine	2	3	5	7	6

Izvor: HANFA

Napomena . Dva zatvorena investicijska fonda (nekretninska) su u 2009.prestala s radom, ali su brisani iz registra fondova u siječnju 2010. pa se vode u ukupnom broju fondova za 2009. godinu.

Tablica A2: Neto imovina investicijskih fondova (u tis. kn, na kraju razdoblja)

	2005	2006	2007	2008	2009
Otvoreni investicijski fondovi	8.834.460	16.038.989	30.056.247	9.890.231	12.034.941
- s javnom ponudom	8.834.460	15.719.074	29.017.625	9.322.244	11.406.884
Novčani	4.660.176	4.274.744	4.140.206	3.907.382	6.044.826
Obveznički	1.451.489	1.138.589	674.073	510.977	554.761
Mješoviti	2.011.603	5.994.698	10.022.402	2.150.291	1.929.278
Dionički	711.193	4.311.043	14.180.944	2.753.595	2.878.020
- s privatnom ponudom		319.915	1.038.621	567.986	628.057
Novčani				8.398	84.803
Obveznički		78.927	103.466	78.269	82.192
Mješoviti		163.908	276.994	150.697	149.317
Dionički		77.079	658.162	330.623	311.745
- otvoreni investicijski fondovi rizičnog kapitala					
Zatvoreni investicijski fondovi	1.537.356	2.443.431	3.682.360	1.895.576	1.840.765
- s javnom ponudom	1.493.316	2.280.197	3.299.808	1.298.848	1.309.651
- s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine	44.040	163.235	382.552	596.729	531.114

Izvor: HANFA

Tablica A3: Struktura ulaganja otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom na dan 31.12.2009. godine (u tis. kn)

Vrsta imovine	Novčani	Obveznički	Mješoviti	Dionički	Ukupno
Novčana sredstva	273.236	32.090	47.883	101.966	455.175
Potraživanja	378.099	20.342	55.740	23.411	477.592
Vrijednosni papiri i depoziti	5.574.249	545.662	1.901.598	2.820.005	10.841.515
D o m a ć i	5.574.249	485.338	1.175.028	1.353.577	8.588.192
Dionice + GDR	0	0	461.172	890.144	1.351.316
Državne obveznice	109.514	137.813	144.267	26.605	418.199
Municipalne obveznice	898	421	3.031	0	4.349
Korporativne obveznice	54.362	69.496	226.270	112.257	462.386
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	3.426	2.450	5.877
Otvoreni investicijski fondovi	22.320	8.931	54.345	49.103	134.699
Kratkoročni vrijednosni papiri	2.225.334	185.354	141.446	25.226	2.577.361
Depoziti	3.161.821	83.324	141.070	247.791	3.634.005
I n o z e m n i	0	60.324	726.570	1.466.428	2.253.323
Dionice	0	0	364.089	1.125.411	1.489.500
Državne obveznice	0	27.303	71.634	21.390	120.327
Municipalne obveznice	0	0	0	0	0
Korporativne obveznice	0	27.176	79.341	51.372	157.890
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	10.550	26.341	36.891
Otvoreni investicijski fondovi	0	5.845	200.958	241.913	448.716
Kratkoročni vrijednosni papiri	0	0	0	0	0
Depoziti	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0
UKUPNA IMOVINA	6.225.584	598.095	2.005.220	2.945.383	11.774.282
UKUPNE OBVEZE	180.759	43.333	75.943	67.363	367.398
Neto imovina	6.044.826	554.761	1.929.278	2.878.020	11.406.884
IZVEDENICE	1.366	70	453	1.386	3.274
REPO UGOVORI	367.339	10.607	-6.544	4.490	375.893

Izvor: HANFA

Tablica B1: Broj mirovinskih fondova (na kraju razdoblja)

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Obvezni mirovinski fondovi	4	4	4	4	4
Otvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi	6	6	6	6	6
Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi	8	10	12	15	15
Ukupno	18	20	22	25	25

Izvor: HANFA

Tablica B2: Članstvo u mirovinskim fondovima (na kraju razdoblja)

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Obvezni mirovinski fondovi	1.248.931	1.322.010	1.395.693	1.475.729	1.522.149
Otvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi	51.121	75.161	103.923	127.738	146.410
Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi	5336	10.633	11.943	17.285	17.733
Ukupno	1.305.388	1.407.804	1.511.559	1.620.752	1.686.292

Izvor: HANFA

Tablica B3: Neto imovina mirovinskih fondova (u tis. kn, na kraju razdoblja)

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Obvezni mirovinski fondovi	11.714.215	15.919.423	21.001.886	22.590.933	29.264.636
Otvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi	206.269	397.335	692.810	799.665	1.144.809
Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi	7.682	60.303	119.082	148.378	218.343
Ukupno	11.928.166	16.377.061	21.813.778	23.538.977	30.627.788

Izvor: HANFA

Tablica B4: Struktura ulaganja imovine obveznih mirovinskih fondova (u tis. kn, na kraju razdoblja)

Vrsta imovine	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
DOMAĆA IMOVINA	10.673.953	14.588.033	20.297.532	20.920.792	26.572.709
Vrijednosni papiri i depoziti	10.294.567	14.313.666	19.947.365	20.633.823	26.181.820
Dionice + GDR	333.484	851.845	3.127.776	2.529.825	3.909.073
Državne obveznice	8.709.190	11.447.577	13.484.885	15.937.982	16.716.518
Municipalne obveznice	60.016	62.810	76.277	81.448	79.044
Korporativne obveznice	442.878	476.121	451.259	732.269	1.108.541
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	0	56.909	69.272
Otvoreni investicijski fondovi	258.985	1.147.996	2.543.021	373.285	1.031.757
Kratkoročni vrijednosni papiri	163.563	11.682	21.792	290.562	2.025.358
Depoziti	326.450	315.635	242.354	631.543	1.242.256
Novčana sredstva	148.781	138.521	232.527	265.500	375.189
Potraživanja	230.604	135.845	117.641	21.470	15.700
INOZEMNA IMOVINA	1.318.030	1.456.965	904.867	1.696.084	2.790.856
Dionice	134.902	218.338	689.226	481.446	763.268
Državne obveznice	208.561	232.649	0	307.489	1.253.393
Municipalne obveznice	0	0	0	0	0
Korporativne obveznice	52.765	183.122	42.114	475.845	60.764
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	0	0	0
Otvoreni investicijski fondovi	921.801	822.855	173.527	431.303	713.432
Kratkoročni vr. papiri	0	0	0	0	0
Depoziti	0	0	0	0	0
UKUPNA IMOVINA	11.991.983	16.044.997	21.202.399	22.616.876	29.363.566
Neto imovina	11.714.215	15.919.423	21.001.886	22.590.933	29.264.636

Izvor: HANFA

Tablica B5: Struktura ulaganja imovine otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (u tis. kn, na kraju razdoblja)

Vrsta imovine	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
DOMAĆA IMOVINA	198.645	392.823	687.823	744.502	981.424
Vrijednosni papiri i depoziti	186.430	376.158	648.184	727.049	962.589
Dionice + GDR	5.227	32.619	161.645	108.508	175.224
Državne obveznice	153.251	212.871	313.900	362.484	332.125
Municipalne obveznice	3.113	1.788	553	4.213	6.702
Korporativne obveznice	10.600	51.753	9.978	82.256	126.170
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	0	3.061	3.283
Otvoreni investicijski fondovi	13.384	50.457	144.684	9.031	102.878
Kratkoročni vrijednosni papiri	49	0	0	66.323	143.136
Depoziti	805	26.669	17.424	91.172	73.071
Novčana sredstva	12.212	14.623	38.956	17.290	15.778
Potraživanja	4	2.042	683	164	3.057
INOZEMNA IMOVINA	11.905	22.818	28.501	60.173	167.962
Dionice	0	1.889	12.886	16.359	63.878
Državne obveznice	0	0	699	32.786	55.403
Municipalne obveznice	0	0	0	0	0
Korporativne obveznice	0	0	0	0	11.156
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	0	0	0
Otvoreni investicijski fondovi	11.905	20.930	14.916	11.027	37.526
Kratkoročni vr. papiri	0	0	0	0	0
Depoziti	0	0	0	0	0
UKUPNA IMOVINA	210.550	415.641	716.324	804.675	1.149.386
Neto imovina	206.269	397.335	692.810	799.665	1.144.809

Izvor: HANFA

Tablica B6: Struktura ulaganja imovine zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (u tis. kn, na kraju razdoblja)

Vrsta imovine	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
DOMAĆA IMOVINA	20.545	59.099	118.447	140.654	199.109
Vrijednosni papiri i depoziti	17.744	55.322	111.222	128.886	196.308
Dionice + GDR	302	3.852	23.649	11.803	20.880
Državne obveznice	14.385	30.115	41.643	60.146	53.846
Municipalne obveznice	346	252	133	94	243
Korporativne obveznice	558	5.725	6.693	12.370	19.222
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	0	0	0
Otvoreni investicijski fondovi	1.953	13.490	30.999	8.427	27.531
Kratkoročni vrijednosni papiri	0	0	209	18.654	50.529
Depoziti	200	1.887	7.896	17.391	24.056
Novčana sredstva	2.102	3.438	6.359	8.971	2.363
Potraživanja	700	339	867	2.798	438
INOZEMNA IMOVINA	1.039	2.506	3.403	9.997	19.599
Dionice	0	0	2.262	1.863	11.926
Državne obveznice	0	0	0	7.035	5.459
Municipalne obveznice	0	0	0	0	0
Korporativne obveznice	0	0	0	0	1.159
Zatvoreni investicijski fondovi	0	0	0	0	0
Otvoreni investicijski fondovi	1.039	2.506	1.140	1.099	1.055
Kratkoročni vr. papiri	0	0	0	0	0
Depoziti	0	0	0	0	0
UKUPNA IMOVINA	21.584	61.604	121.850	150.651	218.707
Neto imovina	21.511	60.303	119.082	148.378	218.343

Izvor: HANFA

Tablice C1: Adekvatnost kapitala društava za osiguranje i reosiguranje sa stanjem na dan 31.12.2009. godine

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	ADEKVATNOST KAPITALA							
	život				neživot			
	JK >= 1/3 GS	JK >= min TK	K >= GS	zadovoljava	JK >= 1/3 GS	JK >= min TK	K >= GS	zadovoljava
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Agram životno osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA				
Allianz Zagreb d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Basler osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Basler osiguranje Zagreb d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Basler životno osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA				
Cardif osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Cosmopolitan Life VIG d.d.	DA	DA	DA	DA				
Croatia osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Erste Sparkassen osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA				
Euroherc osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Generali osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Grawe Hrvatska d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Helios VIG d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
HOK osiguranje d.d.					DA	DA	NE	NE
Jadransko osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
KD životno osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA				
Kvarner Vienna Insurance Group d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Merkur osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Societe Generale osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA				
Sunce osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Triglav osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Uniqa osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
Velebit osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Velebit životno osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA				
Victoria osiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Victoria životno osiguranje d.d.	DA	DA	DA	DA				
Allianz reosiguranje d.d.					DA	DA	DA	DA
Croatia Lloyd d.d.					DA	DA	DA	DA

Izvor: HANFA

- podaci u stupcima od 2 do 4 i od 6 do 8 preuzeti su iz obrasca Adekvatnost kapitala (AK) sukladno s Pravilnikom o načinu izračuna granica solventnosti (adekvatnosti kapitala) društva za osiguranje („Narodne novine“, br. 112/06)

- podaci u stupcima 5 i 9 ovise o ispunjenju uvjeta iz prethodna tri stupca

- TK = temeljni kapital (članak 19. Zakona o osiguranju); JK = jamstveni kapital (članak 100. Zakona o osiguranju); K = kapital (članak 94. Zakona o osiguranju); GS = granica solventnosti (članak 98. i 99. Zakona o osiguranju)

Tablica C2: Odnos jamstvenog kapitala i granice solventnosti društava za osiguranje i društava za reosiguranje sa stanjem na dan 31.12.2009. godine (u tis. kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	JAMSTVENI KAPITAL (prema članku 100. ZO-a)		GRANICA SOLVENTNOSTI (prema članku 98. I 99. ZO-a)		1/3 GRANICE SOLVENTNOSTI		ODSTUPANJE OD 1/3 GRANICE SOLVENTNOSTI (>=1/3)	
	život	neživot	život	neživot	život	neživot	život	neživot
1	2	3	4	5	6	7	8 (2-6)	9 (3-7)
Agram životno osiguranje d.d.	122.407		46.214		15.405		107.002	
Allianz Zagreb d.d.	143.820	176.464	63.775	101.793	21.258	33.931	122.562	142.533
Basler osiguranje d.d.		27.337		4.664		1.555		25.782
Basler osiguranje Zagreb d.d.	164.165	67.015	54.897	31.995	18.299	10.665	145.866	56.350
Basler životno osiguranje d.d.	36.201		12.562		4.187		32.013	
Cardif osiguranje d.d.		29.117		6.390		2.130		26.986
Cosmopolitan Life VIG d.d.	41.658		20.667		6.889		34.769	
Croatia osiguranje d.d.	126.051	848.447	78.208	373.137	26.069	124.379	99.982	724.068
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.		48.618		16.827		5.609		43.009
Erste VIG osiguranje d.d.	48.918		10.430		3.477		45.441	
Euroherc osiguranje d.d.		315.624		163.396		54.465		261.158
Generali osiguranje d.d.	27.732	30.546	20.798	22.640	6.933	7.547	20.799	22.999
Grawe Hrvatska d.d.	119.176	53.366	78.172	23.403	26.057	7.801	93.118	45.565
Helios VIG d.d.	59.973	26.465	14.994	8.217	4.998	2.739	54.975	23.727
HOK osiguranje d.d.		24.336		26.739		8.913		15.423
Jadransko osiguranje d.d.		178.504		107.395		35.798		142.706
KD životno osiguranje d.d.	24.946		625		208		24.738	
Kvarner VIG d.d.	45.807	49.259	31.101	43.078	10.367	14.359	35.440	34.899
Merkur osiguranje d.d.	108.161	25.856	66.556	3.355	22.185	1.118	85.976	24.737
Societe Generale d.d.	37.675		2.145		715		36.960	
Sunce osiguranje d.d.		54.303		31.782		10.594		43.709
Triglav osiguranje d.d.	34.797	58.822	12.045	52.782	4.015	17.594	30.782	41.228
Uniqa osiguranje d.d.	32.903	24.882	14.587	9.649	4.862	3.216	28.040	21.665
Velebit osiguranje d.d.		26.260		7.455		2.485		23.774
Velebit životno osiguranje d.d.	43.863		953		318		43.546	
Victoria osiguranje d.d.		30.261		19		6		30.255
Victoria životno osiguranje d.d.	37.561		384		128		37.433	
Allianz reosiguranje d.d.		23.820		384		128		23.692
Croatia Lloyd d.d.		207.054		45.149		15.050		192.004

Izvor: HANFA

Tablica C3: Odnos kapitala i granice solventnosti društava za osiguranje i društava za reosiguranje sa stanjem na dan 31.12.2009. godine (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	KAPITAL (prema članku 94. ZO-a)		GRANICA SOLVENTNOSTI (prema članku 98. I 99. ZO-a)		ODSTUPANJE OD GRANICE SOLVENTNOSTI (>=)	
	život	neživot	život	neživot	život	neživot
1	2	3	4	5	6 (2-4)	7 (3-5)
Agram životno osiguranje d.d.	120.392		46.214		74.177	
Allianz Zagreb d.d.	143.820	148.964	63.775	101.793	80.045	47.171
Basler osiguranje d.d.		27.337		4.664		22.673
Basler osiguranje Zagreb d.d.	164.165	63.696	54.897	31.995	109.268	31.700
Basler životno osiguranje d.d.	36.201		12.562		23.638	
Cardif osiguranje d.d.		29.117		6.390		22.726
Cosmopolitan Life VIG d.d.	41.658		20.667		20.990	
Croatia osiguranje d.d.	126.051	450.313	78.208	373.137	47.843	77.176
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.		48.618		16.827		31.791
Erste VIG osiguranje d.d.	48.918		10.430		38.488	
Euroherc osiguranje d.d.		315.624		163.396		152.228
Generali osiguranje d.d.	27.732	30.546	20.798	22.640	6.934	7.905
Grawe Hrvatska d.d.	119.176	53.366	78.172	23.403	41.003	29.963
Helios VIG d.d.	59.973	26.465	14.994	8.217	44.979	18.249
HOK osiguranje d.d.		24.336		26.739		-2.403
Jadransko osiguranje d.d.		178.504		107.395		71.109
KD životno osiguranje d.d.	24.946		625		24.321	
Kvarner VIG d.d.	45.757	47.517	31.101	43.078	14.656	4.439
Merkur osiguranje d.d.	105.925	25.856	66.556	3.355	39.369	22.501
Societe Generale d.d.	37.675		2.145		35.530	
Sunce osiguranje d.d.		54.303		31.782		22.521
Triglav osiguranje d.d.	34.797	58.822	12.045	52.782	22.752	6.040
Uniqa osiguranje d.d.	32.903	24.882	14.587	9.649	18.316	15.233
Velebit osiguranje d.d.		26.260		7.455		18.804
Velebit životno osiguranje d.d.	43.863		953		42.910	
Victoria osiguranje d.d.		30.261		19		30.242
Victoria životno osiguranje d.d.	37.561		384		37.177	
Allianz reosiguranje d.d.		23.820		384		23.436
Croatia Lloyd d.d.		65.072		45.149		19.923

Izvor: HANFA

Tablica C 4: Osnovni osigurateljno-tehnički pokazatelji

Redni broj	DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	RAZMJER ŠTETA (%)		RAZMJER TROŠKOVA (%)		KOMBINIRANI RAZMJER (%)		REZULTAT ULAGANJA (%)		KOEFIČIJENT ZADUŽENOSTI		RENTABILNOST VLASTITIH SREDSTAVA (%)		RENTABILNOST IMOVINE (%)	
		2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.	2008.	2009.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Agram životno osiguranje d.d.	78,43	85,16	17,81	17,09	96,24	102,25	5,04	4,12	0,83	0,80	39,09	15,82	4,90	2,72
2	Allianz Zagreb d.d.	64,57	66,23	36,39	44,66	100,97	110,89	0,52	6,32	0,87	0,86	5,61	12,52	0,67	1,55
3	Basler osiguranje d.d.	41,80	27,58	65,16	72,63	106,96	100,20	-3,19	3,83	0,66	0,64	-11,92	0,04	-4,56	0,01
4	Basler osiguranje Zagreb d.d.	79,76	78,59	46,87	45,79	126,62	124,38	0,70	3,06	0,94	0,92	-44,75	-19,57	-4,82	-2,02
5	Basler životno osiguranje d.d.	38,81	47,97	56,08	68,23	94,89	116,20	-0,66	4,96	0,77	0,78	9,63	-1,91	1,99	-0,43
6	Cardif osiguranje d.d.	59,64	53,30	59,87	63,02	119,51	116,31	-7,23	3,76	0,35	0,55	-16,89	-8,77	-13,20	-4,28
7	Cosmopolitan Life VIG d.d.	59,59	152,77	51,96	42,64	111,55	195,41	-3,66	5,11	0,88	0,88	-30,46	-61,33	-5,39	-18,99
8	Croatia osiguranje d.d.	68,67	68,23	38,19	44,87	106,86	113,11	2,25	6,67	0,84	0,80	5,91	4,75	0,91	0,91
9	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	51,54	60,28	38,43	38,09	89,97	98,37	3,21	5,24	0,67	0,56	9,93	9,05	2,99	3,66
10	Erste VIG osiguranje d.d.	72,87	72,81	37,84	30,00	110,71	102,81	4,75	0,18	0,85	0,80	1,97	0,03	0,30	0,01
11	Euroherc osiguranje d.d.	64,11	57,33	35,72	42,57	99,82	99,90	3,47	3,70	0,65	0,67	7,01	7,52	2,31	2,33
12	Generali osiguranje d.d.	47,55	58,43	64,52	68,51	112,07	126,94	-5,43	4,45	0,89	0,91	-46,18	-32,76	-9,38	-4,55
13	Grawe Hrvatska d.d.	81,41	84,18	37,28	36,39	118,69	120,57	5,07	4,47	0,93	0,91	27,89	15,18	1,54	1,16
14	Helios VIG d.d.	96,66	99,74	64,82	59,93	161,47	159,66	3,11	5,38	0,92	0,86	-39,69	-19,40	-5,51	-3,48
15	HOK osiguranje d.d.	50,34	69,47	28,16	35,94	78,50	105,40	-6,34	5,21	0,82	0,87	0,61	-22,78	0,11	-3,83
16	Jadransko osiguranje d.d.	65,59	50,98	33,75	45,28	99,35	96,26	3,16	1,04	0,57	0,59	5,69	5,93	2,31	2,31
17	KD životno osiguranje d.d.	15,73	22,89	1.009,32	296,83	1.025,05	319,72	-7,85	7,66	0,09	0,12	-26,19	-22,16	-32,36	-25,15
18	Kvarner VIG d.d.	63,84	67,17	53,39	53,95	117,22	121,11	3,62	4,57	0,92	0,93	-21,52	-16,81	-2,19	-1,34
19	Merkur osiguranje d.d.	74,32	86,21	28,02	27,91	102,34	114,12	-0,03	4,00	0,93	0,91	0,83	18,25	0,06	1,46
20	Societe Generale d.d.		51,69		68,56		120,26		1,79		0,23		-6,73		-5,54
21	Sunce osiguranje d.d.	80,79	75,72	23,39	26,85	104,19	102,57	2,15	5,23	0,65	0,67	11,43	12,65	3,57	3,75
22	Triglav osiguranje d.d.	69,77	86,64	40,89	51,46	110,66	138,10	-6,41	3,48	0,90	0,93	-37,52	-64,03	-6,03	-12,48
23	Uniqa osiguranje d.d.	74,57	76,77	67,81	57,72	142,38	134,49	1,95	4,57	0,94	0,90	5,64	4,02	0,33	0,37
24	Velebit osiguranje d.d.	77,54	77,26	80,96	77,11	158,50	154,37	4,70	5,15	0,44	0,73	-27,96	-40,92	-21,90	-18,62
25	Velebit životno osiguranje d.d.	85,29	70,61	172,60	141,12	257,90	211,73	4,53	2,96	0,17	0,26	-15,49	-17,40	-15,12	-15,66
26	Victoria osiguranje d.d.		69,75		4.101,66		4.171,41		6,73		0,04		-6,77		-7,00
27	Victoria životno osiguranje d.d.	79,74	96,50	702,58	22,05	782,32	118,56	3,13	8,11	0,04	0,47	-12,30	-4,92	-13,40	-2,77
28	Allianz reosiguranje d.d.	-45,94	35,69	1.144,61	1.320,28	1.098,67	1.355,97	3,91	5,73	0,18	0,09	1,03	0,17	0,83	0,16
29	Croatia Lloyd d.d.	80,55	96,35	34,65	36,04	115,21	132,39	0,75	7,41	0,69	0,70	19,20	12,19	5,00	3,27
	UKUPNO	68,42	69,77	39,38	44,50	107,80	114,27	1,88	4,83	0,82	0,81	0,30	0,12	0,05	0,02

Izvor: HANFA

Tablica C 5: Odnos poslovnih rashoda i zaradene premije – neživotna osiguranja (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	ZARAĐENA PREMIJA		POSLOVNI RASHODI		ODNOS POSLOVNIH RASHODA I ZARAĐENE PREMIJE	
	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.
1	2	3	4	5	6 (4/2)	7 (5/3)
Agram životno osiguranje d.d.						
Allianz Zagreb d.d.	565.541	560.278	232.793	236.991	41,2%	42,3%
Basler osiguranje d.d.	18.896	19.408	14.389	16.273	76,1%	83,8%
Basler osiguranje Zagreb d.d.	202.107	166.293	90.018	87.330	44,5%	52,5%
Basler životno osiguranje d.d.						
Cardif osiguranje d.d.	25.205	35.502	15.090	22.372	59,9%	63,0%
Cosmopolitan Life VIG d.d.						
Croatia osiguranje d.d.	2.409.221	2.294.843	895.227	945.759	37,2%	41,2%
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	80.574	98.522	34.045	36.952	42,3%	37,5%
Erste VIG osiguranje d.d.						
Euroherc osiguranje d.d.	1.011.881	1.027.497	325.252	348.840	32,1%	34,0%
Generali osiguranje d.d.	120.568	124.708	63.666	75.376	52,8%	60,4%
Grawe Hrvatska d.d.	115.104	109.889	56.131	58.121	48,8%	52,9%
Helios VIG d.d.	54.410	40.252	33.298	21.420	61,2%	53,2%
HOK osiguranje d.d.	66.657	116.213	28.103	47.731	42,2%	41,1%
Jadransko osiguranje d.d.	644.327	653.894	206.692	252.536	32,1%	38,6%
KD životno osiguranje d.d.						
Kvarner VIG d.d.	221.664	232.598	103.411	107.279	46,7%	46,1%
Merkur osiguranje d.d.	16.717	16.279	12.251	12.442	73,3%	76,4%
Societe Generale d.d.						
Sunce osiguranje d.d.	161.119	176.600	38.917	41.899	24,2%	23,7%
Triglav osiguranje d.d.	244.510	236.893	100.726	120.794	41,2%	51,0%
Uniqa osiguranje d.d.	36.047	42.835	51.825	56.467	143,8%	131,8%
Velebit osiguranje d.d.	13.565	32.302	23.478	27.199	173,1%	84,2%
Velebit životno osiguranje d.d.						
Victoria osiguranje d.d.		31		4.340		13879,5%
Victoria životno osiguranje d.d.						
Allianz reosiguranje d.d.	138	110	1.885	2.199	1370,1%	1993,4%
Croatia Lloyd d.d.	155.448	183.398	62.908	64.257	40,5%	35,0%
UKUPNO društva za osiguranje	6.008.112	5.984.837	2.325.313	2.520.118	38,7%	42,1%
UKUPNO društva za reosiguranje	155.585	183.509	64.794	66.456	41,6%	36,2%
UKUPNO	6.163.697	6.168.346	2.390.107	2.586.574	38,8%	41,9%

Izvor: HANFA

Tablica C 6: Izdaci za osigurane slučajeve,bruto iznos - neživotna osiguranja (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	LIKVIDIRANE ŠTETE, BRUTO IZNOS		PROMJENA PRIČUVA ZA ŠTETE, BRUTO IZNOS		IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE, BRUTO IZNOS	
	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.
1	2	3	4	5	6 (2+4)	7 (3+5)
Agram životno osiguranje d.d.						
Allianz Zagreb d.d.	294.347	304.548	67.297	29.962	361.644	334.510
Basler osiguranje d.d.	4.982	5.595	3.816	340	8.797	5.934
Basler osiguranje Zagreb d.d.	134.191	120.699	-6.917	-16.083	127.274	104.616
Basler životno osiguranje d.d.						
Cardif osiguranje d.d.	95	507	1.372	3.345	1.467	3.852
Cosmopolitan Life VIG d.d.						
Croatia osiguranje d.d.	1.807.677	1.824.236	88.827	-79.182	1.896.504	1.745.054
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	42.496	61.892	-967	-2.504	41.529	59.388
Erste VIG osiguranje d.d.						
Euroherc osiguranje d.d.	525.282	452.113	125.934	145.590	651.216	597.702
Generali osiguranje d.d.	54.104	69.352	23.367	19.989	77.471	89.341
Grawe Hrvatska d.d.	68.782	70.160	13.484	9.261	82.266	79.421
Helios VIG d.d.	58.803	37.153	-7.279	-11.078	51.524	26.074
HOK osiguranje d.d.	15.200	35.117	19.674	45.342	34.874	80.460
Jadransko osiguranje d.d.	354.910	290.818	67.497	42.530	422.407	333.348
KD životno osiguranje d.d.						
Kvarner VIG d.d.	172.290	175.026	20.481	13.822	192.771	188.848
Merkur osiguranje d.d.	12.247	12.059	3.641	571	15.888	12.630
Societe Generale d.d.						
Sunce osiguranje d.d.	120.436	127.738	-751	6.513	119.685	134.251
Triglav osiguranje d.d.	184.226	186.733	10.099	19.829	194.326	206.561
Uniq osiguranje d.d.	53.840	62.464	29.484	-10.597	83.324	51.866
Velebit osiguranje d.d.	5.363	13.387	8.073	18.006	13.436	31.393
Velebit životno osiguranje d.d.						
Victoria osiguranje d.d.				28		28
Victoria životno osiguranje d.d.						
Allianz reosiguranje d.d.	1.088	905	-195	371	893	1.276
Croatia Lloyd d.d.	287.070	302.868	21.477	11.745	308.547	314.613
UKUPNO društva za osiguranje	3.909.271	3.849.595	467.133	235.683	4.376.404	4.085.278
UKUPNO društva za reosiguranje	288.159	303.773	21.282	12.116	309.440	315.889
UKUPNO	4.197.430	4.153.369	488.415	247.799	4.685.845	4.401.167

Izvor: HANFA

Tablica C 7: Odnos poslovnih rashoda i zaradene premije – životna osiguranja (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	ZARAĐENA PREMIJA		POSLOVNI RASHODI		ODNOS POSLOVNIH RASHODA I ZARAĐENE PREMIJE	
	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.
1	2	3	4	5	6 (4/2)	7 (5/3)
Agram životno osiguranje d.d.	234.230	227.684	41.219	38.894	17,6%	17,1%
Allianz Zagreb d.d.	420.567	331.688	123.138	123.665	29,3%	37,3%
Basler osiguranje d.d.						
Basler osiguranje Zagreb d.d.	197.779	179.620	78.794	63.355	39,8%	35,3%
Basler životno osiguranje d.d.	62.941	48.324	33.888	31.751	53,8%	65,7%
Cardif osiguranje d.d.						
Cosmopolitan Life VIG d.d.	80.297	85.387	41.713	35.801	51,9%	41,9%
Croatia osiguranje d.d.	363.607	355.994	118.353	121.384	32,5%	34,1%
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.						
Erste VIG osiguranje d.d.	74.084	87.526	27.958	26.153	37,7%	29,9%
Euroherc osiguranje d.d.						
Generali osiguranje d.d.	125.840	102.998	100.117	76.157	79,6%	73,9%
Grawe Hrvatska d.d.	265.137	255.488	83.794	69.808	31,6%	27,3%
Helios VIG d.d.	49.555	52.865	22.807	26.571	46,0%	50,3%
HOK osiguranje d.d.						
Jadransko osiguranje d.d.						
KD životno osiguranje d.d.	804	4.220	8.065	12.489	1003,5%	296,0%
Kvarner VIG d.d.	147.631	157.896	89.126	90.487	60,4%	57,3%
Merkur osiguranje d.d.	257.906	254.256	64.240	62.543	24,9%	24,6%
Societe Generale d.d.		17.684		12.125		68,6%
Sunce osiguranje d.d.						
Triglav osiguranje d.d.	80.729	81.334	25.748	22.929	31,9%	28,2%
Uniq osiguranje d.d.	80.687	107.444	28.807	30.592	35,7%	28,5%
Velebit osiguranje d.d.						
Velebit životno osiguranje d.d.	7.834	9.688	13.492	13.694	172,2%	141,4%
Victoria osiguranje d.d.						
Victoria životno osiguranje d.d.	979	31.155	6.877	6.843	702,5%	22,0%
Allianz reosiguranje d.d.						
Croatia Lloyd d.d.						
UKUPNO društva za osiguranje	2.450.607	2.391.251	908.134	865.242	37,1%	36,2%
UKUPNO društva za reosiguranje						
UKUPNO	2.450.607	2.391.251	908.134	865.242	37,1%	36,2%

Izvor: HANFA

Tablica C 8: Izdaci za osigurane slučajeve, bruto iznos – životna osiguranja (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	LIKVIDIRANE ŠTETE, BRUTO IZNOS		PROMJENA PRIČUVA ZA ŠTETE, BRUTO IZNOS		IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE, BRUTO IZNOS	
	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.
1	2	3	4	5	6 (2+4)	7 (3+5)
Agram životno osiguranje d.d.	42.341	89.879	1.190	93	43.532	89.972
Allianz Zagreb d.d.	58.876	99.475	936	-44	59.812	99.431
Basler osiguranje d.d.						
Basler osiguranje Zagreb d.d.	82.884	141.568	-667	-1.731	82.216	139.837
Basler životno osiguranje d.d.	4.442	7.941	967	709	5.409	8.650
Cardif osiguranje d.d.						
Cosmopolitan Life VIG d.d.	4.001	8.835	470	3.447	4.471	12.282
Croatia osiguranje d.d.	182.870	176.716	-2.033	2.651	180.837	179.367
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.						
Erste VIG osiguranje d.d.	5.709	12.757	162	-55	5.872	12.702
Euroherc osiguranje d.d.						
Generali osiguranje d.d.	18.184	17.819	-312	-1.902	17.873	15.918
Grawe Hrvatska d.d.	109.554	139.696	1.981	1.160	111.535	140.856
Helios VIG d.d.	39.008	52.754	-670	-2.257	38.338	50.496
HOK osiguranje d.d.						
Jadransko osiguranje d.d.						
KD životno osiguranje d.d.	6	21	34	179	40	200
Kvarner VIG d.d.	31.909	54.830	1.343	1.235	33.252	56.065
Merkur osiguranje d.d.	69.688	86.747	3.403	1.054	73.091	87.801
Societe Generale d.d.		44		537		582
Sunce osiguranje d.d.						
Triglav osiguranje d.d.	23.673	22.676	-664	-2.232	23.009	20.444
Uniq osiguranje d.d.	9.448	16.633	-194	644	9.254	17.277
Velebit osiguranje d.d.						
Velebit životno osiguranje d.d.		2.844	538	-398	538	2.446
Victoria osiguranje d.d.						
Victoria životno osiguranje d.d.		20				20
Allianz reosiguranje d.d.						
Croatia Lloyd d.d.						
UKUPNO društva za osiguranje	682.594	931.253	6.483	3.090	689.077	934.343
UKUPNO društva za reosiguranje						
UKUPNO	682.594	931.253	6.483	3.090	689.077	934.343

Izvor: HANFA

Tablica C 9: Pregled zaračunate bruto premije osiguranja (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	ŽIVOTNA OSIGURANJA			udjel u premiji svih društava u %			NEŽIVOTNA OSIGURANJA			udjel u premiji svih društava u %			UKUPNO			udjel u premiji svih društava u %	
	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	Indeks 2009/2008	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	Indeks 2009/2008	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	Indeks 2009/2008	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.		
1	2	3	4 (3/2)	5	6	7	8	9 (8/7)	10	11	12 (2+7)	13 (3+8)	14 (13/12)	15	16		
Agram životno osiguranje d.d.	235.856	227.755	96,6	9,3	9,2				0,0	0,0	235.856	227.755	96,6	2,4	2,4		
Allianz Zagreb d.d.	423.964	336.532	79,4	16,7	13,5	697.106	649.245	93,1	9,8	9,4	1.121.070	985.777	87,9	11,6	10,5		
Basler osiguranje d.d.				0,0	0,0	27.326	28.190	103,2	0,4	0,4	27.326	28.190	103,2	0,3	0,3		
Basler osiguranje Zagreb d.d.	197.892	179.211	90,6	7,8	7,2	198.984	191.684	96,3	2,8	2,8	396.875	370.895	93,5	4,1	3,9		
Basler životno osiguranje d.d.	64.702	49.818	77,0	2,5	2,0				0,0	0,0	64.702	49.818	77,0	0,7	0,5		
Cardif osiguranje d.d.				0,0	0,0	25.205	35.502	140,9	0,4	0,5	25.205	35.502	140,9	0,3	0,4		
Cosmopolitan Life VIG d.d.	82.190	87.443	106,4	3,2	3,5				0,0	0,0	82.190	87.443	106,4	0,8	0,9		
Croatia osiguranje d.d.	363.697	356.410	98,0	14,3	14,3	2.880.265	2.673.076	92,8	40,4	38,6	3.243.961	3.029.486	93,4	33,5	32,2		
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.				0,0	0,0	88.600	97.007	109,5	1,2	1,4	88.600	97.007	109,5	0,9	1,0		
Erste VIG osiguranje d.d.	75.267	88.820	118,0	3,0	3,6				0,0	0,0	75.267	88.820	118,0	0,8	0,9		
Euroherc osiguranje d.d.				0,0	0,0	1.086.568	1.043.612	96,0	15,2	15,1	1.086.568	1.043.612	96,0	11,2	11,1		
Generali osiguranje d.d.	127.461	106.425	83,5	5,0	4,3	138.983	165.629	119,2	1,9	2,4	266.443	272.054	102,1	2,8	2,9		
Grawe Hrvatska d.d.	267.070	259.009	97,0	10,5	10,4	165.787	157.419	95,0	2,3	2,3	432.857	416.428	96,2	4,5	4,4		
Helios VIG d.d.	51.353	52.805	102,8	2,0	2,1	63.471	46.991	74,0	0,9	0,7	114.823	99.796	86,9	1,2	1,1		
HOK osiguranje d.d.				0,0	0,0	105.058	145.128	138,1	1,5	2,1	105.058	145.128	138,1	1,1	1,5		
Jadransko osiguranje d.d.				0,0	0,0	680.209	661.051	97,2	9,5	9,6	680.209	661.051	97,2	7,0	7,0		
KD životno osiguranje d.d.	812	4.246	522,7	0,0	0,2				0,0	0,0	812	4.246	522,7	0,0	0,0		
Kvarner VIG d.d.	206.030	214.029	103,9	8,1	8,6	334.449	326.507	97,6	4,7	4,7	540.479	540.536	100,0	5,6	5,7		
Merkur osiguranje d.d.	267.484	264.198	98,8	10,5	10,6	29.222	31.740	108,6	0,4	0,5	296.706	295.938	99,7	3,1	3,1		
Societe Generale d.d.		17.701		0,0	0,7				0,0	0,0		17.701		0,0	0,2		
Sunce osiguranje d.d.				0,0	0,0	186.307	180.803	97,0	2,6	2,6	186.307	180.803	97,0	1,9	1,9		
Triglav osiguranje d.d.	80.776	81.409	100,8	3,2	3,3	297.084	318.681	107,3	4,2	4,6	377.860	400.089	105,9	3,9	4,3		
Uniqa osiguranje d.d.	92.295	121.792	132,0	3,6	4,9	91.272	112.578	123,3	1,3	1,6	183.567	234.370	127,7	1,9	2,5		
Velebit osiguranje d.d.				0,0	0,0	38.468	51.818	134,7	0,5	0,7	38.468	51.818	134,7	0,4	0,6		
Velebit životno osiguranje d.d.	7.948	9.913	124,7	0,3	0,4				0,0	0,0	7.948	9.913	124,7	0,1	0,1		
Victoria osiguranje d.d.				0,0	0,0		131		0,0	0,0		131		0,0	0,0		
Victoria životno osiguranje d.d.	979	31.158	3.181,6	0,0	1,3				0,0	0,0	979	31.158	3.181,6	0,0	0,3		
Allianz reosiguranje d.d.						3.577	2.026	56,6	0,7	0,4	3.577	2.026	56,6	0,7	0,4		
Croatia Lloyd d.d.						481.792	482.164	100,1	99,3	99,6	481.792	482.164	100,1	99,3	99,6		
UKUPNO društva za osiguranje	2.545.775	2.488.675	97,8	100,0	100,0	7.134.366	6.916.790	97,0	100,0	100,0	9.680.141	9.405.465	97,2	100,0	100,0		
UKUPNO društva za reosiguranje				0,0	0,0	485.369	484.190	99,8	100,0	100,0	485.369	484.190	99,8	100,0	100,0		
UKUPNO	2.545.775	2.488.675	97,8	0,0	0,0	7.619.735	7.400.980	97,1	0,0	0,0	10.165.510	9.889.655	97,3	0,0	0,0		

Izvor: HANFA

- udjel društava za osiguranje izračunat je u odnosu na ukupno isključivo društava za osiguranje;
- udjel društava za reosiguranje izračunat je u odnosu na ukupno isključivo društava za reosiguranje

Tablica C 10: Poslovni rezultati društava za osiguranje i društava za reosiguranje (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	život		neživot		ukupno		ukupno
	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.	Indeks 2009/2008
1	2	3	4	5	6 (2+4)	7 (3+5)	8
Agram životno osiguranje d.d.	51.823	32.136			51.823	32.136	62,0
Allianz Zagreb d.d.	3.408	2.421	13.115	40.544	16.523	42.964	260,0
Basler osiguranje d.d.			-3.374	11	-3.374	11	-0,3
Basler osiguranje Zagreb d.d.	-73.829	6.485	-6.973	-43.773	-80.802	-37.288	46,1
Basler životno osiguranje d.d.	3.043	-729			3.043	-729	-23,9
Cardif osiguranje d.d.			-6.388	-2.855	-6.388	-2.855	44,7
Cosmopolitan Life VIG d.d.	-11.415	-66.505			-11.415	-66.505	582,6
Croatia osiguranje d.d.	945	5.264	63.966	64.427	64.911	69.690	107,4
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.			3.115	4.480	3.115	4.480	143,8
Erste VIG osiguranje d.d.	515	16			515	16	3,0
Euroherc osiguranje d.d.			54.390	59.637	54.390	59.637	109,6
Generali osiguranje d.d.	-40.008	-11.503	-16.462	-19.779	-56.470	-31.282	55,4
Grawe Hrvatska d.d.	20.358	16.970	12.405	9.367	32.763	26.338	80,4
Helios VIG d.d.	-22.341	-18.375	-8.962	-2.709	-31.303	-21.084	67,4
HOK osiguranje d.d.			140	-7.677	140	-7.677	-5.473,2
Jadransko osiguranje d.d.			36.755	37.802	36.755	37.802	102,8
KD životno osiguranje d.d.	-9.618	-7.267			-9.618	-7.267	75,6
Kvarner VIG d.d.	-15.875	-1.333	-14.881	-19.398	-30.756	-20.732	67,4
Merkur osiguranje d.d.	1.585	21.644	-760	3.223	824	24.867	3.016,3
Societe Generale d.d.		-2.756				-2.756	
Sunce osiguranje d.d.			12.774	13.650	12.774	13.650	106,9
Triglav osiguranje d.d.	-4.282	-6.778	-43.274	-98.986	-47.557	-105.764	222,4
Uniqa osiguranje d.d.	344	1.844	2.707	678	3.051	2.522	82,7
Velebit osiguranje d.d.			-17.564	-18.522	-17.564	-18.522	105,5
Velebit životno osiguranje d.d.	-9.829	-9.330			-9.829	-9.330	94,9
Victoria osiguranje d.d.				-2.232		-2.232	
Victoria životno osiguranje d.d.	-5.463	-1.961			-5.463	-1.961	35,9
Allianz reosiguranje d.d.			237	41	237	41	17,4
Croatia Lloyd d.d.			43.607	28.099	43.607	28.099	64,4
UKUPNO društva za osiguranje	-110.640	-39.759	80.728	17.887	-29.912	-21.872	73,1
UKUPNO društva za reosiguranje			43.844	28.140	43.844	28.140	64,2
UKUPNO	-110.640	-39.759	124.572	46.027	13.932	6.268	45,0

Izvor: HANFA

Tablica C11: Tehničke pričuve društava za osiguranje i društava za reosiguranje (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	TEHNIČKE PRIČUVE, ukupno neto iznos		PRIČUVA ZA PRIJENOSNE PREMIJE, neto iznos		MATEMATIČKA PRIČUVA OSIGURANJA, neto iznos		PRIČUVA ŠTETA, neto iznos		PRIČUVE ZA POVRATE PREMIJA OVISNE I NEOVISNE O REZULTATU (BONUSI I POPUSTI), neto iznos		PRIČUVE ZA IZRAVNAVANJE ŠTETA (KOLEBANJE ŠTETA), neto iznos		OSTALE OSIGURATELJNO - TEHNIČKE PRIČUVE, neto iznos	
	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Agram životno osiguranje d.d.	808.469	912.368	4.787	4.671	786.469	890.391	17.212	17.306						
Allianz Zagreb d.d.	1.646.126	1.822.286	278.854	256.670	969.143	1.136.879	396.897	427.678	1.104	940			128	119
Basler osiguranje d.d.	39.325	39.552	12.390	12.799			26.935	26.753						
Basler osiguranje Zagreb d.d.	1.495.157	1.516.587	88.894	95.542	1.178.937	1.202.018	227.326	219.026						
Basler životno osiguranje d.d.	108.007	123.583	96	95	106.169	121.258	1.742	2.230						
Cardif osiguranje d.d.	15.509	33.923			14.117	29.186	1.392	4.737						
Cosmopolitan Life VIG d.d.	173.400	295.188	211	182	172.038	290.585	1.152	4.421						
Croatia osiguranje d.d.	5.308.279	5.280.252	1.093.320	994.695	1.497.392	1.636.179	2.703.367	2.634.978					14.200	14.400
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	66.000	61.522	46.790	44.817			10.347	7.843	8.862	8.862				
Erste VIG osiguranje d.d.	137.638	188.555	-49	3	136.827	187.909	861	643						
Euroherc osiguranje d.d.	1.307.050	1.455.707	558.341	555.697			748.710	900.010						
Generali osiguranje d.d.	464.603	517.725	63.127	62.795	335.751	382.223	59.700	72.707					6.026	
Grawe Hrvatska d.d.	1.859.835	1.956.841	69.383	68.560	1.633.661	1.726.189	151.349	162.091					5.442	
Helios VIG d.d.	448.610	447.551	25.171	20.766	343.494	351.963	79.812	74.608			133	214		
HOK osiguranje d.d.	84.949	148.423	51.200	68.979			33.748	79.443			1	1		
Jadransko osiguranje d.d.	780.348	817.623	337.077	331.225			443.272	486.358				40		
KD životno osiguranje d.d.	51	317	4	14	13	92	34	211						
Kvarner VIG d.d.	738.774	821.459	117.454	129.696	454.248	507.755	164.612	180.694				193	2.460	3.120
Merkur osiguranje d.d.	1.326.505	1.461.263	10.122	10.424	1.237.079	1.370.567	79.261	80.233			43	39		
Societe Generale d.d.		9.097				8.560		537						
Sunce osiguranje d.d.	187.754	194.845	80.308	78.523			107.333	116.241	112	81				
Triglav osiguranje d.d.	509.270	577.272	131.480	140.411	148.894	187.056	226.921	243.827			334	252	1.642	5.727
Uniga osiguranje d.d.	218.713	307.122	24.514	32.448	174.166	251.203	20.033	23.295		177				
Velebit osiguranje d.d.	22.053	43.033	15.784	21.986			6.269	21.047						
Velebit životno osiguranje d.d.	9.528	13.716	18	40	9.195	13.595	314	80						
Victoria osiguranje d.d.		96		75				22						
Victoria životno osiguranje d.d.	781	4.445			781	4.445								
Allianz reosiguranje d.d.	288	227	51	20			237	207						
Croatia Lloyd d.d.	399.186	410.594	59.771	56.761			315.930	326.127	168	197			23.316	27.510
UKUPNO društva za osiguranje	17.756.735	19.050.351	3.009.276	2.931.112	9.198.374	10.298.053	5.508.598	5.787.020	10.078	10.060	512	740	29.897	23.366
UKUPNO društva za reosiguranje	399.473	410.821	59.822	56.781			316.167	326.333	168	197			23.316	27.510
UKUPNO	18.156.209	19.461.172	3.069.098	2.987.893	9.198.374	10.298.053	5.824.765	6.113.353	10.247	10.257	512	740	53.214	50.876

Izvor: HANFA

Tablica C12: Račun dobiti i gubitaka društava za osiguranje i društava za reosiguranje (u tis.kn)

Broj pozicije	Oznaka pozicije	Opis pozicije	01.01.2008.-31.12.2008.			01.01.2009.-31.12.2009.		
			život	neživot	ukupno	život	neživot	ukupno
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9 (7+8)
001	I	Zarađene premije (prijehodovane)	2.450.607	6.163.697	8.614.305	2.391.251	6.168.346	8.559.597
010	II	Prihodi od ulaganja	645.530	490.144	1.135.675	778.988	750.323	1.529.310
024	III	Prihodi od provizija i naknada	32.120	240.711	272.831	22.900	198.388	221.288
025	IV	Ostali osigurateljno - tehnički prihodi, neto od reosiguranja	34.580	156.977	191.556	7.445	54.819	62.264
026	V	Ostali prihodi	8.720	85.951	94.671	7.219	82.712	89.931
027	VI	Izdaci za osigurane slučajeve, neto	-673.217	-4.023.867	-4.697.084	-912.188	-3.852.882	-4.765.070
036	VII	Promjena ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja (+/-)	-1.109.219	-13.220	-1.122.439	-1.078.243	-19.326	-1.097.569
044	VIII	Promjena tehničkih pričuva životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, neto od reosiguranja (+/-)	-74.203		-74.203	-109.329		-109.329
051	X	Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto	-908.134	-2.390.107	-3.298.241	-865.242	-2.586.574	-3.451.816
060	XI	Troškovi ulaganja	-470.187	-302.196	-772.383	-236.915	-267.198	-504.113
067	XII	Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	-11.530	-200.452	-211.982	-15.781	-366.214	-381.994
070	XIII	Ostali troškovi, uključujući vrijednosna uskladenja	-21.781	-24.145	-45.926	-3.973	-26.899	-30.872
071	XIV	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza (+/-)	-96.714	181.514	84.800	-13.869	135.485	121.616
072	XV	Porez na dobit ili gubitak	-13.926	-56.942	-70.868	-25.889	-89.458	-115.347
075	XVI	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)	-110.640	124.572	13.932	-39.759	46.027	6.268
085	1	UKUPNI PRIHODI	3.182.652	7.145.653	10.328.305	3.205.398	7.256.206	10.461.603
086	2	UKUPNI RASHODI	-3.293.292	-7.021.081	-10.314.373	-3.245.157	-7.210.178	-10.455.335
Prikaz prihoda i troškova ulaganja prema izvoru sredstava								
Prihodi od ulaganja kapitala			34.223	87.740	121.963	51.636	135.772	187.408
Prihodi od ulaganja matematičke pričuve			601.006	819	601.825	681.016	1.880	682.897
Prihodi od ulaganja ostalih tehničkih pričuva			9.138	401.585	410.723	23.942	612.670	636.612
Ukupni prihodi od ulaganja			644.366	490.144	1.134.511	756.594	750.323	1.506.917
Troškovi ulaganja kapitala			-72.086	-53.527	-125.614	-28.798	-82.035	-110.833
Troškovi ulaganja matematičke pričuve			-315.097	-51	-315.148	-196.643	-717	-197.359
Troškovi ulaganja ostalih tehničkih pričuva			-19.463	-248.618	-268.081	-10.686	-184.446	-195.132
Ukupni troškovi ulaganja			-406.646	-302.196	-708.842	-236.126	-267.198	-503.324

Izvor: HANFA

Tablica C13: Ukupna aktiva društava za osiguranje i društava za reosiguranje (u tis.kn)

DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA REOSIGURANJE	31.12.2008.			udjel u aktivi svih društava u %	31.12.2009.			udjel u aktivi svih društava u %	Indeks 2009./2008.
	život	neživot	ukupno		život	neživot	ukupno		
1	2	3	4 (2+3)	5	6	7	8 (6+7)	9	10
Agram životno osiguranje d.d.	1.057.637		1.057.637	4,1%	1.179.868		1.179.868	4,2%	111,6
Allianz Zagreb d.d.	1.458.748	1.023.878	2.482.626	9,7%	1.674.022	1.094.377	2.768.399	9,9%	111,5
Basler osiguranje d.d.		73.956	73.956	0,3%		76.515	76.515	0,3%	103,5
Basler osiguranje Zagreb d.d.	1.280.725	396.680	1.677.405	6,5%	1.429.943	420.587	1.850.531	6,6%	110,3
Basler životno osiguranje d.d.	152.832		152.832	0,3%	167.660		167.660	0,6%	109,7
Cardif osiguranje d.d.		48.379	48.379	0,2%		66.695	66.695	0,2%	137,9
Cosmopolitan Life VIG d.d.	211.658		211.658	0,8%	350.245		350.245	1,3%	165,5
Croatia osiguranje d.d.	1.688.137	5.456.129	7.144.267	27,8%	1.878.564	5.756.538	7.635.102	27,3%	106,9
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.		104.167	104.167	0,4%		122.387	122.387	0,4%	117,5
Erste VIG osiguranje d.d.	172.381		172.381	0,7%	246.829		246.829	0,9%	143,2
Euroherc osiguranje d.d.		2.354.079	2.354.079	9,2%		2.556.871	2.556.871	9,2%	108,6
Generali osiguranje d.d.	401.717	200.433	602.150	2,3%	435.208	252.827	688.035	2,5%	114,3
Grawe Hrvatska d.d.	1.789.928	343.014	2.132.942	8,3%	1.922.012	354.202	2.276.214	8,2%	106,7
Helios VIG d.d.	374.191	193.630	567.821	2,2%	429.983	176.185	606.169	2,2%	106,8
HOK osiguranje d.d.		127.762	127.762	0,5%		200.212	200.212	0,7%	156,7
Jadransko osiguranje d.d.		1.591.514	1.591.514	6,2%		1.637.530	1.637.530	5,9%	102,9
KD životno osiguranje d.d.	29.720		29.720	0,1%	28.897		28.897	0,1%	97,2
Kvarner VIG d.d.	873.248	530.047	1.403.295	5,5%	1.014.605	531.118	1.545.723	5,5%	110,1
Merkur osiguranje d.d.	1.406.663	80.548	1.487.212	5,8%	1.614.101	91.906	1.706.007	6,1%	114,7
Societe Generale d.d.				0,0%	49.739		49.739	0,2%	
Sunce osiguranje d.d.		358.260	358.260	1,4%		364.203	364.203	1,3%	101,7
Triglav osiguranje d.d.	238.961	550.125	789.086	3,1%	293.627	553.688	847.315	3,0%	107,4
Uniq osiguranje d.d.	469.840	464.909	934.749	3,6%	467.983	218.624	686.607	2,5%	73,5
Velebit osiguranje d.d.		80.206	80.206	0,3%		99.491	99.491	0,4%	124,0
Velebit životno osiguranje d.d.	64.984		64.984	0,3%	59.582		59.582	0,2%	91,7
Victoria osiguranje d.d.				0,0%		31.897	31.897	0,1%	
Victoria životno osiguranje d.d.	40.767		40.767	0,2%	70.904		70.904	0,3%	173,9
Allianz reosiguranje d.d.		28.474	28.474	3,2%		26.218	26.218	3,0%	92,1
Croatia Lloyd d.d.		872.193	872.193	96,8%		859.693	859.693	97,0%	98,6
UKUPNO društva za osiguranje	11.712.137	13.977.717	25.689.853	100,0%	13.313.772	14.605.855	27.919.627	100,0%	108,7
UKUPNO društva za reosiguranje		900.667	900.667	100,0%		885.911	885.911	100,0%	98,4
UKUPNO	11.712.137	14.878.383	26.590.520	0,0%	13.313.772	15.491.766	28.805.538	0,0%	108,3

Izvor: HANFA

- udjel aktive društava za osiguranje izračunat je u odnosu na ukupnu aktivu isključivo društava za osiguranje
- udjel aktive društava za reosiguranje izračunat je u odnosu na ukupnu aktivu isključivo društava za reosiguranje

Tablica D1: Ukupna aktiva leasing društava (u tis. kn)

Opis/datum	31.12.2007.	31.12.2008.	31.12.2009.
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0
DUGOTRAJNA IMOVINA (stalna sredstva)	26.919.867	28.394.641	24.754.860
NEMATERIJALNA IMOVINA	23.924	42.175	29.451
MATERIJALNA IMOVINA	11.294.451	13.065.275	10.790.096
Materijalna imovina u pripremi (investicije u tijeku)	416.586	437.625	165.865
Materijalna imovina dana u operativni leasing	10.657.341	12.401.515	10.386.727
u tome imovina dana u operativni leasing nerezidentima	3.528	3.903	3.219
Osobni automobili	6.101.477	6.548.946	5.506.917
Gospodarska (teretna + prijevozna) vozila	958.493	1.514.208	1.625.828
Strojevi i oprema	1.940.583	1.896.704	982.696
Postrojenja	15.031	4.955	3.280
Nekretnine	682.381	919.584	887.009
Plovila	899.830	1.403.005	1.279.520
Ostalo	59.545	114.113	101.476
Ostala materijalna imovina	220.525	226.136	237.503
DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	4.500.081	2.582.953	2.153.951
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	79.659	43.087	521.796
Dani dugotrajni zajmovi povezanim osobama	64.161	35.010	1.245
Ulaganja u dugotrajne vrijednosne papire	113.547	117.945	130.396
Dani dugotrajni zajmovi	4.228.665	2.374.983	1.490.683
Dani dugotrajni depoziti	509	2.270	1.948
Ostala dugotrajna financijska imovina	13.541	9.659	7.883
DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA	11.101.410	12.704.238	11.781.362
Potraživanja po osnovi financijskog leasinga	11.096.492	12.698.668	11.777.660
Potraživanja od povezanih osoba	0	0	1.011
Ostala dugotrajna potraživanja	4.919	5.569	2.691
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	3.230.570	6.454.735	8.565.911
ZALIHE	96.778	94.751	318.651
KRA TKOTRAJNA POTRAŽIVANJA	1.799.019	3.597.473	4.954.393
Potraživanja po osnovi operativnog leasinga	230.809	297.901	295.001
Potraživanja po osnovi financijskog leasinga	778.345	2.747.631	4.252.780
Potraživanja od povezanih poduzeća	19.901	42.108	43.077
Potraživanja od države i drugih institucija	90.254	124.011	84.743
Ostala kratkotrajna potraživanja	679.710	385.822	278.791
KRA TKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	959.289	2.481.596	3.025.517
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	0	0	0
Ulaganja u kratkotrajne vrijednosne papire	102.244	99.775	5.000
Dani kratkotrajni zajmovi	466.127	1.477.125	1.625.818
Dani kratkotrajni depoziti	382.160	886.544	1.345.356
Ostala kratkotrajna imovina	8.758	18.153	49.344
NOVAC NA RAČUNU I BLAGAJNI	375.485	280.915	267.349
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	153.428	218.559	313.361
UKUPNA AKTIVA	30.303.865	35.067.935	33.634.131
Aktivni izvanbilančni zapisi	760.153	933.584	1.608.624

Izvor: HANFA

Tablica D2: Ukupna pasiva leasing društava (u tis. kn)

Opis/datum	31.12.2007.	31.12.2008.	31.12.2009.
KAPITAL I REZERVE	766.772	72.061	-61.922
Upisani kapital	428.756	401.653	617.520
u tome u vlasništvu nerezidenata	285.055	258.846	490.033
Revalorizacijska rezerva	7	-3.353	-3.353
Ostale rezerve	280.760	190.001	260.638
Zadržana dobit/preneseni gubitak	142.880	-61.087	-311.997
Dobit/gubitak tekuće godine	-85.632	-455.153	-624.729
DUGOROČNE OBVEZE	25.551.999	30.174.993	25.286.810
Obveze prema povezanim poduzećima	11.792.640	14.434.677	12.182.559
Obveze za dugoročne kredite ino-banaka i financijskih institucija	11.250.672	13.188.240	10.785.162
Obveze za dugoročne kredite domaćih banaka i financijskih institucija	932.971	751.336	826.521
Obveze za predujmove, depozite i jamstva po osnovi leasinga	1.571.480	1.790.231	1.460.177
Obveze za izdane vrijednosne papire	0	1.806	0
Ostale dugoročne obveze	4.236	8.703	32.391
KRATKOROČNE OBVEZE	3.369.447	4.091.188	7.752.041
Kratkoročne obveze prema povezanim poduzećima	1.597.011	542.386	1.901.433
Obveze za kredite ino-banaka i financijskih institucija	372.398	2.514.163	4.925.443
Obveze za kredite domaćih banaka i financijskih institucija	605.699	463.943	220.349
Obveze za kratkoročne vrijednosne papire	0	0	0
Obveze za predujmove, depozite i jamstva po osnovi leasinga	356.263	311.858	432.099
Ostale kratkoročne obveze	438.077	258.838	272.717
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	615.648	729.693	657.202
UKUPNA PASIVA	30.303.865	35.067.935	33.634.131
Pasivni izvanbilančni zapisi	760.153	933.584	1.608.624

Izvor: HANFA

Tablica D3: Račun dobiti i gubitka leasing društava (u tis.kn)

Opis	01.01.2007.- 31.12.2007.	01.01.2008.- 31.12.2008.	01.01.2009.- 31.12.2009.
PRIHODI OD KAMATA	1.176.081	1.435.397	1.436.603
Prihod od kamata -financijski leasing	777.043	1.065.499	1.081.648
Prihod od kamata - dani zajmovi	359.606	302.542	217.056
Ostali prihodi od kamata	39.432	67.356	137.898
RASHODI PO OSNOVI KAMATA	1.164.578	1.547.996	926.296
Kamatni rashodi za kredite primljene od domaćih banaka	57.112	45.432	37.396
Kamatni rashodi za kredite primljene od ino-banaka	1.075.060	1.465.432	850.545
Ostali kamatni rashodi	32.406	37.132	38.355
DOBIT/GUBITAK OD KAMATA	11.503	-112.599	510.306
PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA	35.570	53.485	100.690
RASHODI ZA PROVIZIJE I NAKNADE	19.492	25.360	24.871
DOBIT/GUBITAK OD PROVIZIJA I NAKNADA	16.078	28.125	75.818
OSTALI POSLOVNI PRIHODI	11.794.800	13.713.448	9.068.646
Prihod ostvaren po osnovi operativnog leasinga	3.098.051	3.132.521	3.186.354
Prihod od nadoknadivih troškova i šteta nad imovinom u operativnom leasingu	164.577	222.672	273.606
Dobit od prodaje imovine iz operativnog leasinga	81.831	130.335	153.384
Prihod od prodaje imovine iz financijskog leasinga	26.199	29.557	87.611
Prihod od "prodaje" po osnovi financijskog leasinga	7.476.882	8.039.985	4.399.989
Dobit od prodaje ostale imovine	987	4.478	5.019
Prihodi od tečajnih razlika	493.984	1.830.692	721.090
Ostali prihodi	452.290	323.207	241.594
OSTALI POSLOVNI RASHODI	11.500.352	13.698.397	8.845.204
Trošak amortizacije imovine u operativnom leasingu	1.860.319	2.284.995	2.369.602
Troškovi amortizacije ostale imovine	30.617	30.957	29.415
Nadoknadivi troškovi i štete nad imovinom u operativnom leasingu	149.506	204.047	287.198
Gubitak od prodaje imovine iz operativnog leasinga	135.793	200.797	193.995
Trošak nabave imovine za financijski leasing	7.510.222	8.064.558	4.457.185
Gubitak od prodaje ostale imovine	723	2.324	8.515
Troškovi osoblja	234.784	256.506	239.006
Opći i administrativni troškovi poslovanja	292.969	300.602	281.456
Rashodi od tečajnih razlika	442.038	2.086.276	721.949
Ostali rashodi	843.381	267.335	256.882
DOBIT/GUBITAK IZ OSTALIH PRIHODA I RASHODA	294.449	15.051	223.442
DOBIT/GUBITAK PRIJE REZERVIRANJA	322.029	-69.423	809.567
Rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja	318.392	352.071	1.369.514
DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA NA DOBIT	3.638	-421.494	-559.947
Porez na dobit	89.270	33.659	64.782
DOBIT/GUBITAK NAKON POREZA NA DOBIT	-85.632	-455.153	-624.729

Izvor: HANFA

Tablica D4: Struktura portfelja aktivnih ugovora leasing društava po vrstama i prema predmetu leasing/zajma

	Stanje na dan	31.12.2007.		31.12.2008.		31.12.2009.	
	Opis	Broj aktivnih ugovora	Vrijednost aktivnih ugovora (u tis. kn)	Broj aktivnih ugovora	Vrijednost aktivnih ugovora (u tis. kn)	Broj aktivnih ugovora	Vrijednost aktivnih ugovora (u tis. kn)
Operativni leasing	UKUPNO	76.615	14.763.766	87.279	18.123.753	81.886	17.031.735
	Osobni automobili	63.334	8.151.690	73.712	9.956.572	69.050	9.525.699
	Gospodarska vozila	9.275	2.103.244	8.690	2.426.411	8.039	2.467.326
	Strojevi i oprema	2.986	2.367.200	3.601	2.648.653	3.452	1.910.401
	Postrojenja	14	22.119	21	35.379	18	43.390
	Nekretnine	107	797.820	115	1.084.618	100	1.049.115
	Plovila	721	1.209.500	936	1.850.416	947	1.960.896
	Ostalo	178	112.192	204	121.703	280	74.909
Financijski leasing	UKUPNO	61.795	16.664.831	73.080	21.420.135	73.438	24.459.816
	Osobni automobili	34.615	4.543.497	41.535	5.676.494	42.372	5.734.645
	Gospodarska vozila	15.692	4.427.536	18.224	5.832.597	17.349	5.629.777
	Strojevi i oprema	9.254	3.977.177	10.618	4.734.272	10.942	6.083.596
	Postrojenja	38	32.280	38	25.293	45	27.637
	Nekretnine	701	2.844.969	860	4.015.285	1.004	5.786.730
	Plovila	836	611.974	892	823.676	844	863.257
	Ostalo	659	227.399	913	312.517	882	334.174
Zajmovi	UKUPNO	19.997	7.793.352	17.213	7.226.683	11.090	6.033.347
	Osobni automobili	11.637	1.152.555	9.801	1.011.500	6.195	655.156
	Gospodarska vozila	4.495	965.227	3.942	846.591	2.449	548.290
	Strojevi i oprema	2.565	1.132.509	2.321	1.033.286	1.554	797.329
	Postrojenja	12	7.064	10	6.558	8	5.924
	Nekretnine	725	3.877.154	647	3.751.256	552	3.571.470
	Plovila	472	361.251	410	319.338	277	240.127
	Ostalo	91	297.591	82	258.154	55	215.050
UKUPNO	UKUPNO	158.407	39.221.949	177.572	46.770.571	166.414	47.524.899
	Osobni automobili	109.586	13.847.742	125.048	16.644.566	117.617	15.915.501
	Gospodarska vozila	29.462	7.496.006	30.856	9.105.600	27.837	8.645.393
	Strojevi i oprema	14.805	7.476.887	16.540	8.416.210	15.948	8.791.326
	Postrojenja	64	61.464	69	67.231	71	76.951
	Nekretnine	1.533	7.519.943	1.622	8.851.160	1.656	10.407.315
	Plovila	2.029	2.182.725	2.238	2.993.430	2.068	3.064.281
	Ostalo	928	637.182	1.199	692.374	1.217	624.132

Izvor: HANFA

Tablica D5: Struktura portfelja novozaključenih ugovora leasing društava po vrstama i prema predmetu leasinga

Razdoblje od 01.01. do		31.12.2007.		31.12.2008.		31.12.2009.	
	Opis	Broj novozaključenih ugovora u razdoblju	Vrijednost novozaključenih ugovora (u tis. kn)	Broj novozaključenih ugovora u razdoblju	Vrijednost novozaključenih ugovora (u tis. kn)	Broj novozaključenih ugovora u razdoblju	Vrijednost novozaključenih ugovora (u tis. kn)
Operativni leasing	UKUPNO	31.010	6.286.393	31.451	6.661.611	15.394	3.126.571
	Osobni automobili	27.059	3.559.020	25.562	3.394.470	13.686	1.777.611
	Gospodarska vozila	2.562	644.019	4.168	1.059.838	1.059	710.595
	Strojevi i oprema	832	1.222.013	1.224	649.058	342	228.941
	Postrojenja	9	25.531	11	18.982	3	10.211
	Nekretnine	13	196.642	18	496.299	4	11.328
	Plovila	331	590.281	402	1.024.746	169	375.727
	Ostalo	204	48.888	66	18.216	131	12.158
Financijski leasing	UKUPNO	24.825	7.530.576	27.959	8.802.406	16.187	5.085.663
	Osobni automobili	14.140	1.966.176	16.416	2.325.689	10.456	1.294.117
	Gospodarska vozila	6.073	1.863.353	6.505	2.382.962	2.892	959.713
	Strojevi i oprema	3.476	1.715.359	3.626	1.721.573	1.891	922.305
	Postrojenja	16	7.841	11	6.993	13	9.869
	Nekretnine	352	1.609.339	420	1.844.267	211	1.567.069
	Plovila	361	242.532	369	396.982	156	219.213
	Ostalo	407	125.976	612	123.940	568	113.377
UKUPNO	UKUPNO	55.835	13.816.970	59.410	15.464.017	31.581	8.212.235
	Osobni automobili	41.199	5.525.197	41.978	5.720.159	24.142	3.071.728
	Gospodarska vozila	8.635	2.507.372	10.673	3.442.800	3.951	1.670.308
	Strojevi i oprema	4.308	2.937.373	4.850	2.370.632	2.233	1.151.246
	Postrojenja	25	33.372	22	25.975	16	20.080
	Nekretnine	365	1.805.981	438	2.340.566	215	1.578.397
	Plovila	692	832.813	771	1.421.728	325	594.940
	Ostalo	611	174.864	678	142.156	699	125.535

Izvor: HANFA

Popis tablica

Broj tablice	Naziv	Stranica
1. TRŽIŠTE KAPITALA		
1.1.	Usporedba vrijednosti uloga od 10.000 kn u CROBEX od 1997. do 2009. godine	3
1.2.	Kretanje vrijednosti burzovnih indeksa u svijetu u 2009. godini	4
1.3.	Ukupni prihod s osnove pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti za 2009. godinu (u tis. kn)	7
1.4.	Bilanca brokerskih društava na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u tis. kn)	9
1.5.	Usporedba izdavanja i oduzimanja dozvola u 2008. i 2009. godini	14
1.6.	Odobrenje internih akata u 2008. i 2009. godini	15
1.7.	Prospekti izdanja i uvrštenja tijekom 2008. i 2009. godine	16
2. INVESTICIJSKI FONDOVI		
2.1.	Usporedba broja investicijskih fondova u 2008. i 2009. godini	22
2.2.	Neto imovina otvorenih investicijskih fondova (u tis. kn)	23
2.3.	Neto imovina pod upravljanjem društava koja upravljaju otvorenim investicijskim fondovima (u tis.kn)	25
2.4.	Bilanca društava za upravljanje na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u tis. kn)	29
2.5.	Račun dobiti i gubitka društava za upravljanje u 2009. godini (u tis. kn)	31
2.6.	Investicijski fondovi osnovani posebnim zakonom na dan 31.12.2009.godine (neto imovina u tis. Kn)	32
2.7.	Struktura ulaganja Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji na dan 31.12.2009. godine (u tis. kn)	32
2.8.	Struktura ulaganja Umirovljeničkog fonda na dan 31.12.2009. godine (u tis. kn)	33
2.9.	Podzakonski akti doneseni na temelju Zakona o investicijskim fondovima u 2009.godini	33
2.10.	Broj okončanih predmeta u 2008. i 2009.godini	35
2.11.	Neposredni nadzori provedeni nad društvima za upravljanje i investicijskim fondovima u 2009. godini	37
3. MIROVINSKI FONDOVI		
3.1.	Članstvo u obveznim mirovinskim fondovima	41
3.2.	Neto doprinosi obveznih mirovinskih fondova u 2009. godini (u tis. kn)	41
3.3.	Struktura ulaganja obveznih mirovinskih fondova (u tis. kn)	44
3.4.	Anualizirani prinosi vrijednosti obračunskih jedinica OMF-ova i Mirex-a	46
3.5.	Bilanca društava za upravljanje obveznim mirovinskim fondom na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u tis. kn)	47
3.6.	Račun dobiti i gubitka društava za upravljanje obveznim mirovinskim fondom u 2008. i 2009. godini (u tis. kn)	48
3.7.	Članstvo u otvorenim dobrovoljnim mirovinskim fondovima	50
3.8.	Bruto doprinosi članova ODMF-ova (u tis. kn)	50
3.9.	Struktura ulaganja otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (u tis. kn)	52
3.10.	Anualizirani prinosi ODMF-ova	54
3.11.	Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi	55
3.12.	Osnovni pokazatelji za ZDMF-ove	55
3.13.	Vrijednost obračunskih jedinica i prinosi ZDMF-ova	56
3.14.	Bilanca društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima na dan 31.12.2008. i	57

31.12.2009. godine (u tis. kn)

3.15.	Račun dobiti i gubitka društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima u 2008. i 2009. godini (u tis. kn)	58
-------	--	----

4. TRŽIŠTE OSIGURANJA

4.1.	Poslovi osiguranja koje su društva za osiguranje i društva za reosiguranje aktivno obavljala tijekom 2009. godine	67
4.2.	Zaračunata bruto premija društava za osiguranje u 2008. i 2009. godini (u tis. kn)	69
4.3.	Obvezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama u 2009. godini (u kn)	74
4.4.	Struktura aktive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u kn)	75
4.5.	Struktura pasive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u kn)	78
4.6.	Rezultat poslovanja društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u kn)	80
4.7.	Skraćena bilanca Garancijskog fonda za 2008. i 2009. godinu (u kn)	92
4.8.	Skraćena bilanca Redovite djelatnosti Uredaza 2008. i 2009. godinu (u kn)	93
4.9.	Skraćeni prikaz Bilance stanja na dan 31.12. 2008. i 31.12.2009. godinu (u kn)	95
4.10.	Račun dobiti i gubitka za 2008. i 2009. godinu (u kn)	96

5. MIROVINSKA OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA

5.1.	Bilanca sa stanjem na dan 31.12.2008. i 31.12.2009.godine (u kn)	99
5.2.	Račun dobiti i gubitka za 2008.i 2009.godinu (u kn)	100

6. LEASING

6.1.	Pregled stanja u djelatnosti leasinga u razdoblju 31.12.2006. - 31.12.2009. godine	106
6.2.	Usporedni skraćeni prikaz aktive djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini (u kn)	108
6.3.	Usporedni prikaz aktive po leasing društvima u 2008.i 2009. godini (u kn)	109
6.4.	Usporedni skraćeni prikaz pasive djelatnosti leasinga u 2008, i 2009. godini (u kn)	110
6.5.	Usporedni prikaz kapitala i rezervi po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)	112
6.6.	Usporedni prikaz upisanog kapitala po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)	113
6.7.	Usporedni prikaz ukupnih obveza po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)	114
6.8.	Usporedni skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini (u kn)	115
6.9.	Usporedni prikaz iskazane dobiti nakon oporezivanja po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)	116
6.10.	Usporedni prikaz iskazanog gubitka nakon oporezivanja po leasing društvima u 2008. i 2009. godini (u kn)	117
6.11.	Struktura portfelja cjelokupne djelatnosti leasinga u razdoblju 31.12.2006. – 31.12.2009. godine	119
6.12.	Usporedni prikaz broja i vrijednost novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini	120
6.13.	Usporedni prikaz broja aktivnih ugovora djelatnosti leasinga u 2008. i 2009. godini	122
6.14.	Usporedni prikaz broja novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2008. i 2009. godini	123
6.15.	Usporedni prikaz vrijednosti novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2008. i 2009. godini (u kn)	124
6.16.	Broj aktivnih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga/zajma u 2008. i 2009. godini	125

6.17.	Procjena kocentriranosti tržišta primjenom HH indeksa	126
6.18.	HH indeksi djelatnosti leasinga po razdobljima	126

7. FACTORING

7.1.	Broj društava koja obavljaju poslove factoringa i ukupno iskazana aktiva u 2007., 2008. i 2009. godini (u kn)	137
7.2.	Kretanje i udjel aktive društava koja obavljaju poslove factoringa u 2008. i 2009. godini (u kn)	137
7.3.	Agregirana aktiva djelatnosti factoringa na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u kn)	139
7.4.	Agregirana pasiva djelatnosti factoringa na dan 31.12.2008. i 31.12.2009. godine (u kn)	141
7.5.	Agregirani račun dobiti i gubitka djelatnosti factoringa za razdoblja 01.01.-31.12.2008. i 01.01.-31.12.2009. (u kn)	143
7.6.	Društva koja obavljaju poslove factoringa s udjelom u dobiti factoring industrije u 2009. godini (u kn)	144

8. SURADNJA I ZAŠTITA POTROŠAČA

8.1.	Predstavke potrošača	153
8.2.	Rezultati ispita za dobivanje dozvole ili licence za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika	157

9. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE AGENCIJE

9.1.	Bilanca Agencije za 2009. godinu (u kn)	161
9.2.	Račun prihoda i rashoda Agencije za 2009. godinu (u kn)	161

Popis grafikona

Broj grafikona	Naziv	Stranica
1. TRŽIŠTE KAPITALA		
1.1.	Kretanje vrijednosti Crobexa i prometa na Zagrebačkoj burzi 2009.godine	2
1.2.	Godišnji prinos indeksa Crobex 1998. - 2009.godine	3
1.3.	Ostvareni prinosi svjetskih indeksa u 2009.godini	5
1.4.	Kretanje vrijednosti indeksa CROBIS i prometa na Zagrebačkoj burzi u 2009.godini	6
1.5.	Godišnji prinos indeksa CROBIS 2003. - 2009.godine	6
1.6.	Ostvareni prihodi s osnove pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti po pravnim osobama za 2009. godinu	8
1.7.	Udjel imovine pojedinog investicijskog društva u ukupnoj imovini investicijskih društava na dan 31.12.2009. godine	9
1.8.	Dobit brokerskih društava ostvarena u 2009.godini	10
2. INVESTICIJSKI FONDOVI		
2.1.	Udjel u ukupnoj neto imovini otvorenih investicijskih fondova (u tis. kn)	24
2.2.	Struktura ulaganja otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom	24
2.3.	Udjel domaće i inozemne imovine u imovini otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom	25
2.4.	Udjel u imovini otvorenih investicijskih fondova prema vlasničkoj strukturi društava za upravljanje	26
2.5.	Neto imovina zatvorenih investicijskih fondova u 2005.do 2009. godini (u tis. kn)	27
2.6.	Udjel ZIF-ova s javnom ponudom i ZIF-ova s javnom ponudom za ulaganje u nekretnine u ukupnoj imovini zatvorenih investicijskih fondova	27
2.7.	Udjel u imovini zatvorenih investicijskih fondova prema vlasničkoj strukturi društava za upravljanje	28
2.8.	Udjel imovine društava za upravljanje na dan 31.12.2009. godine	30
2.9.	Ostvarena dobit društava za upravljanje nakon oporezivanja u 2009.godini	31
3. MIROVINSKI FONDOVI		
3.1.	Neto doprinosi obveznih mirovinskih fondova 2002. - 2009.godine (u tis. kn)	42
3.2.	Neto imovina obveznih mirovinskih fondova u 2009.godini	43
3.3.	Omjer neto imovine i neto doprinosa obveznih mirovinskih fondova u razdoblju 30.04.2002. - 31.12.2009. godine	43
3.4.	Struktura ulaganja obveznih mirovinskih fondova (u tis. kn)	45
3.5.	Kretanje vrijednosti obračunskih jedinica i indeksa Mirex tijekom 2009. godine	45
3.6.	Udjel u imovini pod upravljanjem prema vlasničkoj strukturi	49
3.7.	Bruto doprinosi članova ODMF-ova u posljednjih 5 godina (u tis. kn)	51
3.8.	Struktura ulaganja ODMF-ova u posljednjih 5 godina (u tis. kn)	53
3.9.	Udjel u imovini pod upravljanjem prema vlasničkoj strukturi	59
4. TRŽIŠTE OSIGURANJA		
4.1.	Premija po stanovniku za razdoblje 2000. - 2009. godine (u kn)	64
4.2.	Udjel zaračunate bruto premije u BDP-u za razdoblje 2000. - 2009. godine (u %)	65

4.3.	Broj licenciranih društava za osiguranje i društava za reosiguranje na dan 01.01.2009. i 31.12.2009. godine	66
4.4.	Vlasnička struktura licenciranih društava za osiguranje i društava za reosiguranje (neposredno vlasništvo)	68
4.5.	Kretanje zaračunate bruto premije osiguranja društava za osiguranje za razdoblje 2000. - 2009. godine (u tis. kn)	71
4.6.	Indeksi zaračunate bruto premije osiguranja društava za osiguranje za razdoblje 2000. - 2009. godine	71
4.7.	Udjel životnih i neživotnih osiguranja društava za osiguranje u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji osiguranja za razdoblje 2000. - 2009. godine (u %)	72
4.8.	Struktura premije po vrstama osiguranja u 2009. godini (u %)	73
4.9.	Struktura aktive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u %)	76
4.10.	Udjel aktive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u ukupnoj aktivni djelatnosti osiguranja u 2009. godini (u %)	77
4.11.	Struktura pasive društava za osiguranje i društava za reosiguranje u 2008. i 2009. godini (u %)	79
4.12.	Izdvajanja u tehničke pričuve za razdoblje 2000. - 2009. godine (u tis. kn)	81
4.13.	Struktura tehničkih pričuva za razdoblje 2000. - 2009. godine (u %)	81
4.14.	Struktura ulaganja iz sredstava tehničke pričuve za razdoblje 2000. - 2009. godine (u %)	82
4.15.	Struktura ulaganja iz sredstava matematičke pričuve za razdoblje 2000.- 2009. godine (u %)	84
4.16.	Odnos raspoloživog kapitala i granice solventnosti po društvima u skupini životnih osiguranja za 2009. godinu (u mil. kn)	85
4.17.	Odnos raspoloživog kapitala i granice solventnosti po društvima u skupini neživotnih osiguranja za 2009. godinu (u mil. kn)	85
4.18.	Stanje imovine Garancijskog fonda u 2009. godini (u mil.kn)	92

6. LEASING

6.1.	Kretanje broja leasing društava u RH u razdoblju 2003.- 2009. godine	104
6.2.	Temeljni kapital djelatnosti leasinga po podrijetlu kapitala na dan 31.12.2009. godine (u %)	107
6.3.	Struktura ukupne aktive djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. godine (u %)	108
6.4.	Struktura ukupne pasive djelatnosti leasinga na dan 31.12.2009. godine (u %)	110
6.5.	Prikaz 5 najvećih društava prema visini iskazane dobiti nakon oporezivanja u 2009. godini u mil. kn)	116
6.6.	Struktura iskazane dobiti nakon oporezivanja po leasing društvima u 2009. godini (u %)	117
6.7.	Prikaz 5 najvećih leasing društava prema visini iskazanog gubitka nakon oporezivanja u 2009. godini (u mil.kn)	118
6.8.	Struktura iskazanog gubitka nakon oporezivanja po leasing društvima u 2009. godini (u %)	118
6.9.	Vrijednost novozaključenih i aktivnih ugovora u razdoblju 31.12.2006. – 31.12.2009. godine (u mil.kn)	120
6.10.	Struktura vrijednosti novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga u razdoblju 01.01.- 31.12.2009. godine (u %)	121
6.11.	Struktura portfelja djelatnosti leasinga – usporedba vrijednosti novozaključenih ugovora po razdobljima (u mil.kn)	121
6.12.	Struktura portfelja djelatnosti leasinga – usporedba vrijednosti aktivnih ugovora na dan (u mil. kn)	122
6.13.	Struktura vrijednosti novozaključenih ugovora prema objektima leasinga u 2009. godini (u %)	124
6.14.	Usporedba strukture broja i vrijednosti novozaključenih ugovora prema objektima leasinga u 2009. godini (u %)	125
6.15.	HH indeksi djelatnosti leasinga po razdobljima	127

7. FACTORING

7.1.	Udjel pojedinog društva koje obavlja poslove factoringa u ukupnoj aktivnoj djelatnosti factoringa na dan 31.12.2009. (u %)	138
7.2.	Agregirana aktivna djelatnost factoringa u razdoblju 2005. - 2009. godina (u mil. kn)	139
7.3.	Struktura aktivne djelatnosti factoring na dan 31.12.2009. godine (u %)	140
7.4.	Struktura pasivne djelatnosti factoring društava na dan 31.12.2009. godine (u %)	142